

DOCUMENTE

PRIVITOARE LA

TRECUTUL ROMÎNILOR DIN ȘCHEI.

(1846—1868).

PUBLICATE

CU CHELTUIALA BISERICEI SF. NICOLAE DIN BRAȘOV (ȘCHEI)

DE

DR. STERIE STINGHE.

STAMPAT ÎN TIPOGRAFIA "MUNDO" DIN BUCUREȘTI
VOL. IV.
STAMPAT ÎN TIPOGRAFIA "MUNDO" DIN BUCUREȘTI

BRAȘOV,
TIPOGRAFIA CIURCU & COMP.
1903.

DOCUMENTE

PRIVITOARE LA

TRECUTUL ROMÎNILOR DIN ȘCHEÎ.

(1846—1868).

PUBLICATE

CU CHELTUIALA BISERICEI SF. NICOLAE DIN BRAȘOV (ȘCHEÎ)

DE

DR. STERIE STINGHE.

LIBRĂRIE ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ
VOL. IV.
BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ ȘI UNIVERSITĂȚI

BRAȘOV,
TIPOGRAFIA CIURCU & COMP.
1903.

Prefață.

Documentele din volumul de față, ca și cele din volumele de mai nainte, au pe lângă interesul lor local și un interes general.

Parte ne prezintă starea eparhiei din Transilvania la ajunzarea lui Șaguna în fruntea ei, parte ne înfățișează acțiunea lui, pentru ridicarea eparhiei sale la rangul, ce l-a avut și și l-a pierdut prin vitregitatea timpurilor.

Correspondența lui Șaguna cu reprezentanța bisericească Sf. Nicolae din Șchei ne arată — până la evidență — interesul și preocupățiunea cea mare a lui, pentru ridicarea eparhiei sale la rangul, ce i s-a cuvenit; precum și grija, ce o purtau reprezentanții acestei biserici și dorul cel ferbinte cel nutreau ei de a-și vedea eparhia lor ridicată la rangul, ce i s-a luat din partea celor ce credeau în exterminarea bisericească și credinței drept-măritoare pravoslavnice.

Ea ne arată, cum această comună bisericească deja din timpuri a stat la dispoziția arhierilor lor cu ajutoare bănești și împrumuturi de haine, numai și numai din dorul de a putea vedea ridicată iarăși biserica lor

din strămoși drept-credincioasă în șirul celorlalte biserici din țară.

Tot această corespondență ne mai arată și dragostea cea mare și interesul cel fără de murgină, cel purta *Șaguna* față de biserica Sf. Nicolae din Șchei, pe care o punea — pentru spiritul ei de jertfă — înaintea tuturor celorlalte biserici de sub păstorirea sa.

Scrisorile schimbate între deputații bisericii Sf. Nicolae și reprezentanța ei, ne arată pas de pas lucrările lor — la Viena, Innsbruck, Pesta și Cluj — și ne înfățișează dispoziția lor sufletească în lupta pentru câștigarea drepturilor naționale-bisericești

Aceștia nu făceau nimic fără să comunice imediat rezultatul obținut reprezentanților — după cum dispunea instrucțiunea dată lor la plecare — și fără să ceară pentru continuarea acțiunii înviațiunii dela adunarea obștii.

Afară de actele, cari privesc mai de aproape trecutul bisericii Sf. Nicolae, am mai dat în acest volum — ca adaos — și traducerea memorandumului Rumînilor intitulat „*Supplex libellus Valachorum*“ și a rescriptului împărațesc, cu care a fost acest memorandum trimis dietei ardelene, precum și observările cu care sunt însoțite aceste două traduceri, dintr-un catastich, pentru rînduiala dascalilor dela biserica Sf. Nicolae, nu ca ceva nou — încă nepublicat —, ci mai mult ca un *curiosum linguisticum* și pentru de a arăta activitatea, ce să desvolta în aceste timpuri de grea luptă din partea conducătorilor acestei biserici.

Brașov, 1903.

Dr. Sterie Stinghe.

Cuprinsul.

- 1846.** Septembrie 23. **I.** *Renunțarea teologului absolut Ioan Tipei la postul de profesor.*
- 1847.** Iunie 9. **II.** *Metropolitul Iosif Rajacsich din Carloviț cere în împrumut sau în dar dela bis. din Șchei doo manuscripte slavone: un apostol și o evanghelie.*
- 1847.** Iulie 27. **III.** *Protopopul Ioan Poppassu adeverește, că a primit doo manuscripte sirbești — pe pergament — să le trimită metropolitului Iosif Raiacici la Carloviț.*
- 1847.** **IV.** *Reprezentanța bis. din Șchei, încunoștiințează pe metropolitul Iosif Raiacici, că i-a trimis manuscriptele cerute spre întrebuițare și-l roagă să le trimeată reversul promis,*
- 1848.** Februarie 6. **V.** *Episcopul Andrei Șaguna, adresându-să către reprezentanții bis. din Șchei, îi roagă să trimeată la Sibiu vr-o ciț-va bărbați, în care au deplină încredere, cu cari să discute unele trebuințe ale episcopiei.*

1848. Martie 12. **VI.** *Episcopul Andreiu Șaguna mulțamește reprezentanților dela bis. din Șchei, pentru ajutorul de 1500 fl., care l-au dat pe sama episcopiei.*
1848. Mai 23. **VII.** *Epistola deputatului Ioan Bran, prin care încunoștințează pe Nicolae Dima despre lucrările deputațiunei la Viena și Insbruck.*
1848. Mai 24. **VIII.** *Deputatul Bran comunică reprezentanților bis. din Șchei succesele deputațiunii la Insbruck.*
1848. Iunie 10. **IX.** *Obligațiune a prot. Ioan Popasu pentru 100 fl. împrumutați în Pesta dela Ioan Pantasi.*
1848. Iunie 10. n. **X.** *Obligație a deputatului Ioan Bran, pentru suma de 200 fl. împrumutată în Peșta dela Ioan I. Pantasi.*
1848. Iulie 10. n. **XI.** *Deputatul Bran cere să fie informat de ce Rumîni din Brașov nu au luat parte la alegerea de deputat.*
1848. Iulie 7. **XII.** *Deputatul Ioan Bran comunică Brașovenilor unele rezultate ale deputațiunei și unele nenorociri întîmplute cu ruperca podului peste Dunăre.*
1848. Iulie 24 **XIII.** *Socoteala prezentată reprezentanței bis. din Șchei de deputatul Ioan Bran.*

- 1848.** Iulie 24. **XIV.** *Adeverință pentru 160 rfl. speșă de deputații Iosif Barac, George M. Burbe și Ioan M. Burbe la Cluj.*
- 1848.** Iulie 28. **XV.** *Quitanță pentru 400. fl. R. speșă de deputatul Ioanu Poppassu, (prot-pop) la Viena.*
- 1848.** August 7. **XVI.** *Deputatul Ioan Bran încunoștințează pe reprezentanți despre lucrările deputaților rum în Pesta.*
- 1848.** Septembre 2. **XVII.** *Deputatul Ioan Bran relatează Brașovenilor, despre rezultatul ce l-a avut deputația de 130. a națiunii maghiare la împăratu la Viena.*
- 1848.** Septembre 26. **XVIII.** *Deputatul Ioan Bran arată ce drepturi a promis ministeriu unguresc Rumînilor.*
- 1848.** Octombre 14. **XIX.** *A. Laurian încunoștințează pe avocatul Bran, că comitetul național l-a denumit de prefect al gardei naționale din districtul Brașovului, iar pe Cost. Săcăreanu de vice-prefect . . . etc.*
- 1848.** Novembre 4. **XX.** *Contul articolilor trimiși în dar la Blaj, prin Domniul deputați.*

1848. Decembre 26. **XXI.** *Protocol luat în adunarea din 26. Dec. 1848. a reprezentanței bis. sf. Nicolae din Șchei, în care să hotărâște să cumpere 500. de puști pe sama gardiștilor rumîni.*
1848. Decembre 26. **XXII.** *Reprezentanța bisericeii cei mari a sf. Nicolae din Brașov trimite pe Domnul Gheorghe Nica în țara rumînească, să cumpere dela înalta stăpînire a țării 500. de puști cu baionete, — pe credit de șase luni.*
- 1848 **XXIII.** *Adresa reprezentanței bis. din Șchei către înalta cămăcămie a țării rumînești, dată neguțătorilor Gheorghe Nica și Apostol E. Popp.*
1848. **XXIV.** *Consemnarea numelor celor ce au dăruit sau împrumutat arme concetățenilor rumîni săraci, pentru apărarea de zile de primejdie.*
1849. Martie 31. **XXV.** *Protopopul Ioan Popasu asigură din Viena pe reprezentanții bis. din Șchei, că cererea națiunei rumîne va primi o rezolvare favorabilă și-i îndeamnă să ajute deputațiunea din cassa bisericii cu vr-o 300. de florini argint.*
1849. Iulie 9/12. **XXVI.** *Protopopul Ioan Popasu în epistola sa din 9/12 Iulie, adresată reprezentanților bis. din Șchei, își exprimă nedumerirea sa față de soarta Rumînilor din Brașov și țara Bîrsă, în urma focului căzut pe Brașov; le împărtășește re-*

zultatele deputațiunei și-i îndeamnă de nou să-i trimită ajutorul cerut.

1849. August 3. **XXVII.** *Protopopii, curatorii și reprezentanții bis. din Șchei să hotărască a da pe sama jefuitei biserici neunite din suburbiul Sibîului niște odoară.*

1849. August 20. **XXVIII.** *Parohul Petru Bădilă din Maerul Sibîului mulțamește reprezentanților bis. din Șchei, pentru odoările primite.*

1849. Novembre 1/13. **XXIX.** *Protodiaconul Iosif Barac face cunoscut reprezentanței bis din Șchei, că episcopul voește să-l facă protopop și paroh în Deva.*

1849. **XXX.** *Protodiaconul Ioan Hannia, din însărcinarea episcopului, comunică protodiaconului Iosif Barac, că l-a denumit de protopop și paroh în Deva, și-l invită să să pronunțe.*

1849. Novembre 8 20. **XXXI.** *Episcopul Andrei Șaguna împărtășește reprezentanței bis. din Șchei, că să abate dela hotărîrea sa de a denumi pe protodiaconul Iosif Barac protopop și paroh în Deva.*

1849. Novembre 21. **XXXII.** *Revers dat de episcopul Andrei Șaguna reprezentanței bis. din Șchei, pentru odăjdiile preoțești și diaconești împrumutate pe suma capelei episcopești.*

1849. Decembre 22. **XXXIII.** *Episcopul Andreiu Șaguna* — conform hotărîrei conzistoriului — împărtășește tuturor preoților și poporului din protopopiatul I. al Brașovului, că în absența protopopului *Ioan Popasu*, deputat în cauza națională la Viena, a denumit administrator pe parohul *Ioan Petric*.
1849. Decembre 22. **XXXIV.** *Episcopul Andreiu Șaguna* împărtășește parohului *Ioan Petric*, hotărîrea conzistoriului, prin care e denumit administrator pe timpul absenței protopopului *Ioan Popasu* din Brașov.
1849. Decembre 28. **XXXV.** *Protopopul Petru Gherman* împărtășește reprezentanței bisericești cei mari din Bolgarseghiu, că a primit dela episcopul însărcinarea de a substitui împreună cu părintele *Ioan Petric* în oficiul parohial pe protopopul *Ioan Popasu*.
1849. Decembre 30. **XXXVI.** *Parohul și t. protopopul Ioan Petric*, împărtășește reprezentanței bis. din Șchei, că este însărcinat din partea Ven. Conzistor cu conducerea protopopiatului în absența protopopului *Ioan Popasu*.
1850. Februarie 5/24. **XXXVII.** *Protopopul Ioan Popasu* împărtășește reprezentanților bis. din Șchei în ce stadiu să află cauza națiunei rumîne la

Viena și le mulțamește pentru ajutorul de 400. de florini.

1850. Februarie 9/21. XXXVIII. *Episcopul Andreiu Șaguna* învită comunitatea bis. din Șchei să trimită la soborul din 12/24 Martie un deputat.

1850. XXXIX. *Pravila după care întreaga preoțime s-a îndatorat să facă rugăciuni pentru chemarea Duhului Sfânt în decurs de 8. zile, — pentru cei ce s-au întrunit în sinodul din 12. Martie 1850.*

1850. Februarie 10 XL. *Episcopul Andreiu Șaguna* dispensează pe administratorul protopopiatului Brașov de a merge la Sibiu la sobor, îi cere informațiuni despre dotarea clerului, și dascalilor și-l învită să trimită bani dela cununași și ajutoarele ce le poate strânge dela parohiile mai cu stare.

1850. XLI. *Administratorul Ioan Petric*, nevoind da singur informațiunile cerute, prin hîrtia episcopescă din 10. Febr. Nr. 110., convoacă o întrunire a reprezentanților tuturor comunelor din protopopiat pe ziua de 12. Febr. și învită totdeauna bisericele a vota cîte un ajutor din lada bisericii pe sama episcopiei.

1850. Februarie 26. XLII. *Ioan Jița* cere în numele comunității bisericești din Tohanul vechi

cîte-va icoane vechi, dela reprezentanța bisericeî din Șchei.

1850. Martie 5. **XLIII.** *Instrucția ce a primit-o deputatul comunității bis. sf. Nicolae din Șchei Ioan Țipa, pentru sinodul din 12. Martie 1850.*

1850. Martie 25. **XLIV.** *Raportul deputatului Ioan Țipa despre lucrarea sinodului din 12. Martie.*

1850. Mai 21. **XLV.** *Episcopul Andrei Schaguna face cunoscut protopopului Brașovului unde sunt a să înainta recursele națiunii rumîne.*

1850. Iunie 7. **XLVI.** *Protopopul Ioan Popasu invită pe reprezentanții bisericeî din Șchei să ia la cunoștință sfaturile episcopului din hîrtia din 21. Mai și să le facă cunoscute și obștiî.*

1850. Octombre 14. **XLVII.** *Cîți-va fruntași protestează în contra reprezentanței, pentru-că a depărtat din funcțiune pe cîntăreții bisericeî Varlam și Dometian.*

1850. Octombre 19. **XLVIII.** *Președintele interimal al conzistoriului diecezan Moise Fulea provoacă pe protopopul Brașovului să dea informațiuni amănunțite, în chestia depărtării cantorilor din funcțiune.*

1850. Novembre 2. **XLIX.** *Urzorîu conzistoriului în chestia cantorilor.*

1850. Novembre 11. **L.** *Protopopul Ioann Poppassu, provoacă pe reprezentanții bisericeii din Șchei să-i dea informațiunile necesare, în chestia dascalilor, pentru ca să poată raporta conzistoriului.*
1850. Novembre 14/26. **LI.** *Protopopul Iuonn Poppassu provoacă din nou — în urma urzorii conzistoriului — pe reprezentanții bisericeii din Șchei să-l informeze în chestia dascalilor.*
1850. Decembre 23. **LII.** *Episcopul Andreiu Șaguna aprobă procedura reprezentanților față de cîntăreți.*
1850. **LIII.** *Reprezentanța bisericeii din Șchei își motivează procedura față de cîntăreți.*
1851. Aprilie 7. **LIV.** *Consemnarea odăjdiiilor, ce le-a primit parohul din Hăghig Alexandru Bucșa dela reprezentanța bisericeii din Șchei, pe sama bisericii sale arse.*
1851. Mai 8. **LV.** *Pastorală de sărbătorile Rosaliilor.*
1851. Mai 20. **LVI.** *Programul festivităților aranjate cu ocaziunea venirii la Brașov a guvernatorului țării principele Carol de Șvarțenberg*
1851. August 18. **LVII.** *Protopopul și parohul Ioan Petric renunță de a mai figura ca membru în reprezentanța bisericeii.*

- 1851.** Decembre 23. **LVIII.** *Chitanță dela episcopul Andreiu Șaguna, pentru suma de 2000 fl., donată de biserica sf. Nicolae, pentru cumpărarea unei case în Sibiiu pe sama eparhieî.*
- 1852.** Mai 22. **LIX.** *Protopopul Ioann Poppasu face cunoscut reprezentanților bisericeî, că episcopul Andreiu Schaguna va trece pe lângă Brașov, și-i invită să-i facă o primire frumoasă.*
- 1852.** August 12. **LX.** *Protopopul Ioann Poppasu face cunoscut reprezentanților și curatorilor bisericeî sf. Nicolae, că pe ziua de Sfântă-Mărie episcopul Andreiu Șaguna va veni la Brașov.*
- 1852.** Novembre 1. **LXI.** *Parohul din Arpatac și Ariușd Gheorghe Cioflec cere dela reprezentanții bisericeî sf. Nicolae din Șchei un rînd de odoară și icoane pe sama bisericeî ceî nouă din Ariușd, filia Arpătacului*
- 1853.** Martie 9. **LXII.** *Episcopul Andreiu Șaguna invită comunitatea bis. din Șchei să aleagă doi deputați, cari să meargă la Viena și împreună cu dînsul să descopere împăratului mulțămirea lor, că pronia d-zeească l-a scăpat de moarte.*
- 1853.** **LXIII.** *Reprezentanța bisericeî din Șchei împărtășește episcopului Andreiu Șaguna, că a ales ca deputați pe Ioan Jița și Gheorghie*

Fuga (ceruși prin hîrtia Nr. 105, din 9. Martie 1853).

1853. Septembrie 8. **LXIV.** *Parohul Ioan Băra din Ucia de sus adeverește, că a primit pe sama bisericeî sale dela reprezentanții bisericeî din Șcheî o sfilă și un epatrafir.*

1854. Ianuarie 8. **LXV.** *Protopopul Ioann Popassu comunică reprezentanților și curatorilor bisericeî din Șcheî, ordinul comandei militare din Sibîu, în urma căruia să oprește de a să mai primi străini în casele bisericeî, mai înainte de a să anunța poliția.*

1854. Februarie 4. **LXVI.** *Protopopul Ioan Poppassu comunică reprezentanților bisericeî sf. Nicolae ordinul comandei militare din Sibîu, prin care să oprește de a să mai primi străini în casele parohiale, mai înainte de a să anunța poliția.*

1854. Februarie 12. **LXVII.** *Atestat dat de reprezentanța bisericeî din Șcheî judei primar al magistratului Brașov, pentru serviciul de inșpector polițienesc (senator) la această biserică.*

1854. Iulie 20. **LXVIII.** *Magistratul invită reprezentanța bisericeî din Șcheî, să participe la împrumutul statului de 350—500. de milioane, arătînd și condițiunile participării.*

1854. August 12. **LXIX.** *Declarațiunea, prin care biserica din Șchei participă la împrumutul statului cu suma de 1000. fl.*

1854. **LXX.** *Episcopul Andreiu Șaguna invită pe protopopul Brașovului să întreprindă o colectă în parohii, pentru ajutorarea comunității Mediașului la ridicarea unei biserici.*

1854. Septembre 18. **LXXI.** *Protopopul Ioann Popasu invită pe reprezentanții bisericeii din Șchei să voteze din lada bisericeii o sumă de bani pe sama comunității din Mediaș.*

1854. Novembre 10. **LXXII.** *Episcopul Andreiu Șaguna cere prin protopop dela biserica sf. Nicolae din Șchei, niște cărți vechi slavone, pentru Doctorul Viașteslavu Nanca.*

1854. Novembre 13. **LXXIII.** *Protopopul Ioan Popazu invită pe reprezentanții bisericeii din Șchei să-i dea cărțile cerute de episcopul Andrei Șaguna.*

1854. **LXXIV.** *Reprezentanța bisericeii din Șchei împărtășește protopopului, că nu poate satisface dorinței episcopului de a trimite cărțile cerute.*

1854. Decembre 2. **LXXV.** *Protopopul Ioan Popazu face cunoscut reprezentanților bis. din Șchei, că rămășițele pămîntești ale protosingelului*

Gligorie Pantazi să vor aduce dela Sibiiu la Braşov, pentru de a fi depuse spre vecinică odihnă în cimiterul bisericeî lor.

1854. LXXVI. *Instrucţiune pentru persoanele locuitoare în chiliile din curtea bisericeî sf. Nicolae.*

1855. Mai. LXXVII. *Normă pentru venitele stolare ale preoţilor şi diiaconului dela biserica sf. Nicolae.*

1855. Septembrie 5. LXXVIII. *Parohiî bisericeî sf. Nicolae din Şcheî Petru Gherman şi Ioann Petric, cer dela reprezentanţa bisericeî să alcătuiască un concept pentru slujbele epitrafirului, şi să prezinte totdeodată şi o taxare a lor. — vezi LXXVII —*

1856. August 16. LXXIX. *Protopopul Ioan Popasu comunică preoţilor bisericeî din Şcheî, că magistratul a aflat de temeinică hîrtia reprezentanţilor, prin care cer să nu li să împue înmormintarea militarilor de legea catolică la biserica lor.*

1856. Septembrie 25. LXXX. *Protopopul Ioan Popasu — în consonanţă cu ordinul prefectureî — învită reprezentanţa bisericeî sf. Nicolae să ridice o casă rece lîngă îngropătoare.*

1857. Octombrie 27. LXXXI. *Reprezentanţa bisericeî sf. Nicolae — la provocarea scaunului protopo-*

pesc — declară, că să învoește a să hirotoni diaconul Iosif Barac de preot supernumerar.

1858. Mai 14. **LXXXII.** *Episcopul Anderiu baron de Șaguna* învită Eforia bisericeî sf. Nicolae să designeze doi profesori, cari să inventeze și să numeriseze cărțile vechi din biblioteca sf. Nicolae, ca păstrarea lor să fie mai sigură.

1858. Novembre 23. **LXXXIII.** *Obligațiune pentru împrumutul de 5000. fl. făcut de biserica sf. Nicolae la biserica din Rîșnov.*

1858. Septembre 29. **LXXXIV.** *Cererea de întabulare pentru împrumutul de 5000. fl. făcut de biserica sf. Nicolae la biserica din Rîșnov.*

1859. August 31. **LXXXV.** *Episcopul Andrei baron de Șaguna* împărtășește protopopului Brașovului, că protodiaconul Iosif Barac este sfințit de preot și denumit de catichet pentru toate institutele literare din Brașov.

1859. Septembre 3. **LXXXVI.** *Protopopul Ioan Popasu* comunică reprezentanților bisericeî sf. Nicolae, că protodiaconul Iosif Barac e denumit de catichet al tinerimeî noastre, care cercetează școalele luterane și catolice din Brașov.

1859. Octombre 10. **LXXXVII.** *Reprezentanța și Eforia bisericeî sf. Nicolae* mulțămește avocatului

Panteliu Popasu, pentru unele servicii făcute bisericești și școlare.

1860. Martie 15. **LXXXVIII.** *Episcopul Andreiu baron de Șaguna cere informațiuni amănunțite, în privința averii parohiale.*

1860. Martie 20. **LXXXIX.** *Protopopul Ioan Popasu — conform ordinului episcopesc — invită reprezentanța bisericești sf. Nicolae să dea informațiuni detașate în privința averii bisericești.*

1860. Martie 26. **XC.** *Urzoriu trimis reprezentanței bisericești sf. Nicolae de protopopul Ioan Popasu, pentru împlinirea ordinului episcopesc, referitor la informațiunile cerute despre starea averii bisericești.*

1860. Martie 30. **XCI.** *Raportul reprezentanței bisericești sf. Nicolae din Șchei despre averea bisericești, trimis episcopului Andreiu baron de Șaguna.*

1860. Aprilie 2. **XCII.** *Episcopul Andreiu invită pe protopopul Brașovului să dispună, ca reprezentanțele bisericilor Adormirei Maicei Domnului și Sf. Nicolae, să țină sinoade parohiale și în acestea să raporteze despre averile bisericești.*

1860. Aprilie 6. **XCIII.** *Protopopul Ioan Popasu notifică reprezentanței bisericești Sf. Nicolae din Șchei ordinul episcopesc de sub XCII.*

1860. Aprilie 24. **XCIV.** *Protocolul sinodului parohial, din 24. Aprilie 1860., — ținut la ordinul episcopesc — în care să raportează despre starea averii bisericești.*

1860. Aprilie 25. **XCV.** *Verificatorii protocolului sinodului parohial din 24. Aprilie 1860., cer dela reprezentanță să intervie, ca la purizarea protocolului, să să facă unele completări, și totdeodată să hotărască și ținerea unui alt sinod, pentru completarea lucrărilor.*

1860. August 14. **XCVI.** *Parohul Ioan Petric împărtășește reprezentanței bisericei, că neputându-să aduna, prin colecta inițiată decît 65. fl. și neaflîndu-să deputat, care pe spesele proprii să ducă adresa de mulțămîtă ministeriului de instrucție, pentru că a pus limba noastră rumînă în dreptul celorlalte limbi din patrie, să offeră singur să facă acest serviciu, și cere toldeodată autorizare a împărtăși Exelenței sale Domnului episcop, că camera Rumîniei și Moldovei a votat bisericei 1000 #.*

1860. Octombre 14. **XCVII.** *Dascaul Andronic Androne cere dela episcopul Andreiu baron de Șaguna să-l sfințească de diacon.*

1861. Septembrie 17. **XCVIII.** *Ioanne Moldovanu, candidat de drepturi, să obligă a restitui bise-*

ricei Sf. Nicolae ajutorul anual de 200. fl., votat pentru continuarea studiilor, dacă nu va urma petițiunei așternute onoratei reprezentanțe.

1861. Novembre 4. **XCIX.** *Reprezentanțele bisericilor Sf. Nicolae și Sf. Adormiri invită pe episcopul Șaguna la Brașov*

1861. Novembre 6/18. **C.** *Reprezentanții bisericeți Sf. Nicolae roagă pe episcopul Șaguna să încuviințeze amovarea lui Nicolae Barbu și așezarea lui Hristea Olteanu de clisier.*

1862. Ianuarie 21. **CI.** *Comuna bisericească greco-orientată din Lugoșiu roagă comuna bisericească din Șchei, să o sprijinească în lucrarea ei, pentru restaurarea vechii mitropolii.*

1862. Ianuarie 21. **CII.** *Adresa comunității bisericești ortodoxe rumîne din Lugoșiu către împăratul, în chestia restaurării metropoliei ort. rumîne.*

1862. Martie 7/19. **CIII.** *Protopopul Ioan Popasu informează reprezentanța bisericei Sf. Nicolae, despre stadiul în care să află chestia restaurării metropoliei.*

1862. Septembrie 1. **CIV.** *Capelanul militar Ioan Dumbravă cere dela reprezentanța bisericei Sf. Nicolae o sfită și un patrafir.*

1862. Septembrie 5. **CV.** *Capelanul militar Ioan Dumbravă* adeverește primirea unei sfite și unui patrafir ca dar pe sama capelei ortodoxe a regimentului Nr. 63. (König Wilhelm III. der Niederlande).

1864. Martie 1. **CVI.** *Comuna bisericească de legea drept credincioasă răsăriteană din Șchei designează pe Nicolae Voinescu, Damian Datco și Nicolae Măciucă să participe la alegerea unui deputat mirean, care să reprezinte protopopiatul la sinodul din 22. Martie 1864.*

1864. Aprilie 28. **CVII.** *Episcopul Șaguna condamnă »Catechismul unirei Bisericei tuturor Rumînilor» edat de pâr. eppu gr. cat. al Oradiei mari Iosifu Papp-Ssilagy.*

1864. Aprilie 28. **CVIII.** *Secretarul eforiei școalelor centrale rumine de legea ort. orientală din Brașov Ioan Seniintia notifică, că s-a aprobat proiectul statutelor de penziune, pentru parohii bisericilor Sf. Nicolae și Sf. Adormiri, și pentru profesorii și învățătorii școalelor lor.*

1864. Mai 2. **CIX.** *Arhimandritul I. Popasu notifică curatorilor bis. din Șchei aprobarea statutelor de penziune și-i provoacă să încaseze taxele prescrise pentru acest fond și a le administra la eforie.*

1865. Mai 4. **CX.** *Act de donațiune, prin care comuna politică Brașov pune la dispoziția parohilor dela Sf. Nicolae niște pământuri spre folosință. (ca porțiune canonică).*

1865. Iunie 14 **CXI.** *Magistratul Brașovului împărtășește reprezentanților bisericei Sf. Nicolae, că în actul de donațiune nu să poate face modificațiunile cerute, și-i învită, ca în decurs de 8. zile să să pronunțe.*

1865. Iunie 28 **CXII.** *Sentința magistratului în chestia porțiunii canonice.*

1865. Iulie 31. **CXIII.** *Curatorul I. A. Navrea împărtășește magistratului, că în contra deciziunei magistratului — în ce privește porțiunea canonică — va recura și cere prelungirea timpului de recurs.*

1865. August 1. **CXIV.** *Arhiepiscopul și mitropolitul Andein baron de Șaguna sfătuește pe reprezentanții bisericei din Schei să țină porțiunea canonică și să înainteze recurs la locurile competente.*

1865. August 24. **CXV.** *Magistratul satisface cererii curatorului I. A. Navrea și prelungește termenul de recurs.*

1865. August 13. **CXVI.** *Administratorul protopopesc Iosif Barac împărtășește reprezentanților ordinațiunea konzistorială din 1 Aug. Nr. 572. (vezi: CXIV.)*

1865. Septembrie 2/14. **CXVII.** *Comuna bisericească din Mercurea cere un ajutor pentru edificarea bisericei.*

1865. **CXVIII.** *Reprezentățiunea Rumînilor Brașoveni către înaltul guvern regesc din Sibiu, prin care cer să trimită o comisiune, care să cerceteze abuzurile ce să fac în administrațiunea averii comunale.*

1866. Aprilie 28. **CXIX.** *Konzistoriul respinge cererea reprezentanților bisericei Sf. Nicolae, pentru esmiterea unei comisiuni investigatoare.*

1866. Mai 7. **CXX.** *Protopopul Iosif Barac, împărtășește reprezentanților bis. Sf. Nicolae rezoluțiunea konzistorială, privitoare la comisiunea investigătoare cerută.*

1866. Iunie 15. **CXXI.** *Parohul Nicolau Gristoloveanu din Kezdi Martanusi roagă pe reprezentanții bisericei Sf. Nicolae să dăruiască niște odoară pe sama bisericei sale și a filiei din Osdula, administrată de el.*

1866. Iunie 29. **CXXII.** *Comitetul parohial din Vorgius roagă pe reprezentanții bisericeii Sf. Nicolae din Șchei pentru un rînd de odoară bisericești.*
1866. Iulie 2. **CXXIII.** *Protopopul Iosif Baracă recomandă reprezentanței bisericeii din Șchei cererea comunei bisericești din Vargyas.*
1866. August 11. **CXXIV.** *Protopopul Iosif Baracă împărtășește curatorilor bisericii Sf. Nicolae porunca magistratului, prin care să dispune a să ridica o casă în apropierea îngropătoareii, unde să fie depuși morții în timpul colerii, până la înmormîntare.*
1866. Septembrie 22. **CXXV.** *Răspunsul conzistoriului la cererea unor parohieni (230) ai bisericeii Sf. Nicolae, pentru sfințirea învățătorului **Andronic Androne** de preot.*
1866. August 24. **CXXVI.** *Damian Datco propune reprezentanței bisericeii din Șchei să ceară dela autoritățile publice instituirea unui medic și chirurg pe sama Șcheiului, iară până să va satisface acestei cereri să voteze provisor un salar din casa bisericeii.*
1866. Septembrie 29. **CXXVII.** *Protopopul Iosif Baracă împărtășește reprezentanței bisericii Sf.*

*Nicolae, hotărîrea conzistoriului, în chestia hiro-tonirii învățătorului **Andronic Androne**.*

1866. Decembre 1. **CXXVIII.** *Mitropolitul Andreiu învită pe protopopul Brașovului să împărtășească reprezentanței bisericești Sf. Nicolae mulțămита lui pentru felicitarea trimisă de ziua numelui.*

1866. Decembre 7. **CXXIX.** *Comitiva, cu care protopopul Iosif Baracă împărtășește reprezentanței bisericești Sf. Nicolae mulțămита metropolitului Șaguna, pentru felicitarea de ziua numelui.*

1866. Decembre 5. **CXXX.** *Metropolitul Șaguna învită pe protopopul Brașovului să mulțamească reprezentanței bis. Sf. Nicolae, eforilor, preoților, și directorului și profesorilor gimnazială, pentru felicitarea de ziua numelui.*

1866. Decembre 9. **CXXXI.** *Comitiva, cu care protopopul Iosif Baracă, împărtășește reprezentanților bis. din Șchei mulțămита metropolitului Șaguna (de sub CXXX.)*

1867. Martie 30. **CXXXII.** *Metropolitul Saguna împărtășește — prin protopopul Brașovului — comitetului bisericii Sf. Nicolae, că să încuviințeze hotărîrea lor de a ajuta pe creștinii bîntuiți de foamete din Rumînia.*

- 1867. Adrilie 8. CXXXIII.** *Comitiva, cu care proto-popul Iosifă Baracă, împărtășește comitetului parohial al bis. Sf. Nicolae rezoluția conșistoriului, privitoare la ajutorarea creștinilor bîntuiți de foamete din Rumînia.*
- 1867. Aprilie 26. CXXXIV.** *Săteniș din cătunul Cacalechilor vechi, proprietatea bisericești Sf. Nicolae, cer dela reprezentanți să voteze un salariu pentru preotul din comuna Gherăseni, pentru ca acesta să le administreze sfintele slujbe.*
- 1867. Mai 29. CXXXV.** *Ministru de interne I. Brătianu mulțamește comitetului parohial al bis. Sf. Nicolae pentru ajutorul primit pe sama Rumînilor celor bîntuiți de foamete.*
- 1867. Iunie 11. CXXXVI.** *Reprezentățiunea parohului Ioann Petricu către sinodul parohial în chestia salarizării preoților.*
- 1867. Iunie 11. CXXXVII.** *Consemnarea venitelor stolare ale preoților dela biserica Sf. Nicolae din Brașov.*
- 1867. Iulie 8. CXXXVIII.** *Reprezentățiunea parohului Ioann Petricu către comitetul parohial, prin care arată venitele stolare ale preoților, și cere a să face pentru fiecare paroh salariu fix.*

- 1867.** Septembrie 10. **CXXXIX.** *Comuna politică din Bod mulțamește bis Sf. Nicolae, pentru ajutorul de 100 fl., dat pe sama celor nenorociți prin foc.*
- 1867.** Septembrie 10. **CXL.** *Conspectul locuitorilor din Bod păgubiți prin foc, cărora li s-a împărțit din ajutorul de 100 fl. oferit comunei politice de bis. Sf. Nicolae din Șchei.*
- 1867.** Octombrie. **CXLI.** *Comitetul parohial al bis. Sf. Nicolae roagă pe protopopul Brașovului să mijlocească la metropolitul Andrei B. d. Siaguna, să permită diaconului Filaret Dumbrava să îndeplinească slujba de diacon în zilele de Dumineca și de sărbătoare.*
- 1867.** Decembrie 20 **CVLII.** *Protocolul ședințelor comisiunei esmise de comitetul parohial, pentru de a să pronunța în chestia salarizării preoților.*
- 1868.** Ianuarie 11. **CXLIH.** *Răspunsul konzistoriului la hîrtia comitetului parohial, prin care cere să dea voe călugărului Filaret Dumbravă să oficieze slujbele diaconești.*
- 1868.** Martie 21. **CXLIV.** *Konzistoriul arhidieceșan ia la cunoștință donațiunea căpitanului Gheorghe Cristurian, făcută konzistoriului din Sibiu și celui din Caransebeș.*

- 1868.** Aprilie 10. **CXLV.** *Starețul Schitului Predeal, — districtul Prahova — cere bis. Sf. Nicolae un rînd de odoară bis.*
- 1868.** August 19/31. **CXLVI.** *Comuna bisericească gr. or. din Egerszeg cere dela Comitetul bis. Sf. Nicolae un rînd de vestminte bisericești.*
- 1868.** August 28. **CXLVII.** *Protopopul Brașovului Ioann Petric învită comitetul bis. Sf. Nicolae să ajutore pe locuitorii Cohalmului, păgubiți prin foc.*

A d a u s.

- I.** *Traducerea memorandumului Romînilor intitulat »Supplex libellus Valachorum« și al rescriptului împărătesc, cu care a fost acest memorandum trimis dietei ardelenene. (Vezi: Catastichul, pentru rînduiala dascalilor, — început în a. 1759. Mai 20., — Nro arch. 4.)*
- II.** *Rescriptul împărătesc, cu care a fost memorandumul de sub I. trimis dietei ard lene.*
- III.** *Observările cu cari sunt însoțite cele doo traduceri de sub I. și II.*

E R O R Î :

Pag.	18	cet.	înțelețivă	în loc	de	înțelețivă
»	19	»	Deputatul Ioan Bran comunică Brașovenilor unele rezultate ale deputațiunii și unele nenorociri etc.	»	»	» Deputatul Ioan Bran comunică Braș. unele nenorociri etc.
»	20	»	de	»	»	» da
»	29	»	dreaptă	»	»	» drept
»	65	»	cartea	»	»	» partea
»	70	»	sfințelor	»	»	» sfințelor
»	74	»	reprezențație	»	»	» reprezențație
»	79	»	Februarie	»	»	» Februarie
»	80	»	suduroase	»	»	» suduroase
»	81	»	Mai 21.	»	»	» Mai 20.
»	82	»	21. Mai	»	»	» 20. Mai
»	88	»	sântu	»	»	» întru
»	90	»	mie	»	»	» nu e
»	94	»	l-au	»	»	» s-au
»	99	»	Aprilie	»	»	» Arilie
»	110	»	unor	»	»	» unos
»	116	»	LXI.	»	»	» XLI.
»	127	»	Albrichsfeld	»	»	» Abrichsfeld
»	138	»	parastasul	»	»	» parastastul
»	»	»	odihnescă	»	»	» adihnescă
»	139	»	persoanele	»	»	» pesoanele
»	145	»	venitulă	»	»	» venitulă

Pag.	145	cet.	păstorilor	în	loc	de	părților
»	150	»	inclȳței	»	»	»	inelytei
»	156	»	im	»	»	»	in
»	157	»	Siebendörferfeld	»	»	»	Siebendörferfel
»	160	»	sämmtlich	»	»	»	sämmtliche
»	163	»	Neustädterfeld	»	»	»	Neustädterfelds
	187	»	Borcănoae	»	»	»	Bocănoae
»	194	»	însărcinatu	»	»	»	însăminatu
»	220	»	se va tinea	»	»	»	se tinea
	222	»	Păligradă			»	Pătigradă
»	230	»	die	»	»	»	diese
»	235	»	auferlegten	»	»	»	anfertigten
»	257	»	Cristoloveanu	»	»	»	Gristoloveanu
»	263	»	Andronic	»	»	»	Audronic
»	272	»	Archiepiscopulu	»	»	»	Anchiepiscopulu
»	»	»	Andreiu	»	»	»	Audreiu
»	278	»	ca	»	»	»	cu
»	291	»	Al	»	»	»	At
»	292	»	bedurften	»	»	»	bedürften
»	313	»	Predel	»	»	»	Prcdel
»	317	»	Hermann	»	»	»	Hermunn.

I.

1846. Septembre 23.

Renunțarea teologului absolut Ioan Tîpei la postul de profesor. (original.)

Pre Onorata Representatie!

Fiendu quă măria Sua Domnulu Administratoru cu totu de dinsulu m'au incredintiat dicêndu, quă ori unde se va face vre una apertură me va rendui pe mine, asie Eu amu cugetat a fi cu cale, qua se facu cu aquestea cunoscută abdicati'a mea pre Onoratei Representatiî, qua nu mai pe urmă incepinduse schol'a se fiu silit la mediu loculu cursului a renuntia, que pôte are aduce cu sine mare ditrimentu tinerimei scholare spre a quărei încunjurarea se binevoiasca susu pre laudat'a Representatie de altu Professoru in locu-mî a se ingriji. Pe lêngă aquestea me recomandu si mai incolo favorului pre Onoratei Reprezentatiî.

Sibii die 23. Septemvrie 1846.

Ioanu Tîpei.
absolutu Theolog.

II.

1847. Iunie 9.

Metropolitul Iosif Rajacsich din Carloviț cere în împrumut sau în dar dela bis. din Șchei doo manuscripte slavone: un apostol și o evanghelie. (orig.)

Orthodoxe Kronstädter Gemeinde, Uns viel Geliebte !

Es ist Uns zur Kenntniss gekommen, dass sich in der Kirche des heiligen Nikolaus dieser Orthodoxen Gemeinde zwey alte slavische Handschriften befinden, nämlich ein Apostol auf Pergament in Octavo, worauf die letzten Blätter fehlen; dann ein Evangelium gleichfalls auf Pergament in Octavo; beyde wären daran leicht zu erkennen, weil in beiden die Buchstaben **Ѧ** und **ІѦ** neben **А** und **ІА** vorkommen.

Da Uns sehr viel daran liegt, diese Handschriften einzusehen, so wäre Unser Wunsch dieselben gegen Unser eigenhändig einzulegenden Revers auf die Zeit von höchstens vier Monathen zur Einsicht zu bekommen. Sollte sich aber diese Orthodoxe Gemeinde aus Rücksicht für den Metropolitansitz bewogen finden, dieselben Handschriften der hierstelligen Central-Bibliothek unserer Hierarchie abzutreten, so würden Wir dieses allerdings als ein Zeichen

der lobenswerthen Anhänglichkeit der Orthodoxen Gemeinde dankbar und segnend anerkennen; womit Wir übrigens nebst Empfehlung derselben Orthodoxen Gemeinde dem himmlischen Schutze und steter Aufrichtigkeit verbleiben.

Carlovicz, 9-ten Juny 1847.

Der Orthodoxen Gemeinde

väterlich ergeben

Joseph Rajacsich.

Erzbischof und Metropolit.

III.

1847. Iulie 27.

Protopopul Ioan Poppassu adeverește, că a primit doo manuscrite sîrbești — pe pergament — să le trimită metropolitului Iosif Raiacici la Carloviț. (orig.)

R e v e r s.

Pentru doo cărți anume un apostol și una evanghelie, amândoo sârbești manuscrise pă pergament și anume apostolu deplin — în 510 fețe — iară evanghelia în 307. fețe, care eu cel mai jos iscălitu li-am priimit la mîna mé, ca după înțelesul hotărârii reprezentanții dto 20. Iulie Nrul 36. a. c.

să le înaintezî Exelenții sale Mitropolitului nostru **Iosif Raiacici** la *Carlovici* spre vedere în timp de 4. luni pă lângă revers chiar însuși dela Exelenția sa și acest revers să-l aștern č. reprezentanții fără întârziere și sub chiar însuși a mé răspundere și spre încredințare am iscălit.

Brașov 27. Iulie 1847.

Ioanu Poppassu.

Prota loculu.

IV.

1847.

Reprezentanța bis. din Schei, încunoștiințează pe metropolitul Iosif Raiacici, că ia trimis manuscriptele cerute spre întrebuințare și-l roagă să le trimeată reversul promis. (concept.)

P r e a S f i n t e D o a m n e !

Intru împlinirea părinteștii Exelenții Voastre poftiri dto 9. Iulie a. c. doritele doo cărți și anume o evanghelie și un apostol, amândoo în limba sârbescă manuscrise pă pergament, prin protopopul nostru Domnul **Ioan Popasu** le triimitem Exelenții Voastre spre vedere și întrăbuințare în timp de patru luni dela primire, despre care ne rugăm a

ne împărtăși făgăduitul revers spre odihna obști, care apoi după 4. luni înapoindu-să aceste manuscrise îl vom reaşterne prea sfinții voastre.

De altele noi împreună toată obşte noastră din ghenunchi sărutăm binecuvântătoarele mâni ră-mănem

*Ai présfinții voastre umiliți servii Reprezentanți sj. biserici cei mari rumanesti
hramul Sf. Nicolae, la Braşov*

prin

N. N. curator.

N. N. curator.

V.

1848. Februarie 6.

Episcopul Andrei Şaguna, adresîndu-să către reprezentanții bis. din Şchei, îi roagă să trimeată la Sibiu vr-o cîfi-va bărbați, în care au deplină încredere, cu cari să discute unele trebuințe ale episcopiei. (orig.)

Dreptcredinčoşilor în Chr. ai mei frați!

Prea milostivul, prea înălțatul și mult stăpânitorul împăratul și regele nostru **Ferdinand I-lea** prin prea înalta rezoluție din 5. Februarie a. c. s-au

îndurat prea părintește a mă denumi pe mine de episcop clerului nostru din Transilvania și al credinchoșilor noștri.

O noaă cale așadară s-au deschis înaintea mea, pe care pentru binele și folosul Domniilor voastre, precum și a tuturor acelora, cari sânt încredințați grijii mele cei păstorești, îmi caută a călători. Calea aceasta, ca cu atâta mai lezni să să poată dobândi doritul rod pe dânsa căutat, ar trebui să fie curățită încai de acelea pedece, care stau în puterea noastră de a să curăți; cu durere însă mă văd sâlit a mărturisi, cum că de față nu e, pentru-că pe lângă alte prea multe împedecări și neajunse, ce să arată pe dânsa, în fruntei stă aceea: că episcopia noastră de aici e lipsită de toate acelea, care a avea neapărat să ceru, — e lipsită întru atâta, cât așa precum e, nici într-un chip nu poate să stea.

Deci spre suplinirea celor de lipsă, eu am aflat cu cale a mă întoarce cătră toți acei fii ai clerului și a poporului acestuia al nostru, cari sânt atât în cele intelectuale, cât și în cele materiale mai aleși și frățește a-i pofți, ca văzând cu toții neapăratele lipse a episcopii aceștia, să tindă cu mine de-npreună mâna de ajutoriu și așa cu toții să împlinim măcar numai unele din nenumăratele neajunse.

Pentru aceea mai înainte de toate mă întorc cătră Domnia voastră, ca cătră fruntașii poporului nostru, și vă rog frățește: ca, de vreme ce episcopia

noastră este împresurată de unele lipse, care la toată întâmplarea au de a să șterge prin noi, carii ne ținem de dânsa, să cugetați și să vă sfătuiți și Domniile voastre despre mijloacele acelea, prin care le-am putea șterge, și dându-mi mână de ajutoriu, să punem la cale cele trebuincoase. Spre înființarea scopului acestuia eu aflu cu cale, ca Domniile voastre să alegeți din mijlocu-vă vre-o câț-va bărbați, în care viți avea deplina încredere și pe aceștia să poștiți ai îndrepta încoace, ca aicea sfătuindu-ne cu toții să aflăm măsuri a împlini cele de lipsă cu ajutoriul lui Dumnezeu și cu al nostru tuturor.

După care cu deosebită dragoste rămâind

Sibiiu în 18 (6) Februarie 1848.

al Domniilor voastre de binevoitoriu

Andrei Șaguna.

VI.

1848. Martie 12.

Episcopul Andreiu Șaguna mulțamește reprezentanților dela bis. din Schei, pentru ajutorul de 1500 fl., cari iau dat pe sama episcopiei. (orig.)

Cinstită reprezentație!

Iubiților mei în Chr. fi!

Primind subscrisul în zioa de astăzi dela Domnul avocat **Costantin Săcăreanu** o poliță de o mie și cincî sute florini argint bani numărați, pe care Domniile voastre văzând lipsele cele multe a episcopiei aceștia, care cer o neapărată alăturare, i-ați jărtfit pentru binele de obște, spre mărirea și lauda numelui Domniilor Voastre; viu a Vă mulțami cu căldură pentru zelul și râvna aceasta, care ca niște bărbați marinimoși o arătați cătră a noastră a tuturor biserica.

Primiți aceasta a mea mulțămită, care purcede din plina-mi de mângăiere inimă, văzându-vă, că sânteti îngrijiți pentru biserica noastră și fiți încredințați, cum-că neostenit mă voiu săli și mă voiu strădui și eu a împlini totdeauna dreptele cereri a iubiților mei credincoși; și banii aceștia primiți îi

voiu întrebuința numai și singur spre scopurile acelea, spre care sânt consfințiți; iară după reîntoarcerea mea nu numai voiu depune cu bucurie socoteală despre acurata lor întrebuințare, dară ajutându-mi părintele cel ceresc a mă vedea în mijlocul Domniilor Voastre cu o mângăere a inimii Vă voiu arăta productul jărtfirei Domniilor Voastre.

Și până atuncea Vă încredințezu atot puterniceî pronîi dumnezeeești și trimițindu-vă binecuvântare arhipăstorească rămăiu

Sibiiu în 24 (12) Martie 1848.

*al Domniilor Voastre de tot binele poftitoriu
părinte sufletesc*

Andrei Șaguna.
nou denumitul episcop.

VII.

2848. Mai 23.

*Epistola deputatului Ioan Bran, prin care în-cunoștiințează pe Nicolae Dima despre lucrările depu-
tațiunei la Viena și Insbruck. (orig.)*

Insbruck die 4. Juny (23. Mai) 1848.

O n o r a t e D o m n u l e !

Știm că cele ce s-au lucrat în treaba națiunii noastre romane la *Blaj* îți vor fi cunoscute. — Intre alți Domnul socrul bunul patriot *Nicolae Voinescu* și harnicul naționalist Domnul *Gheorghe Burbea* va fi spus încât să pote spune. — Cu instanția ce s-au făcut să să dea la dietă și la împăratu s-au hotărât să meargă doo deputațiuni, adecă una cu instanția la *Cluj* și alta cu instanția la *Viena* la împăratu — însă fiind timpu foarte scurt pentru darea instanții la împăratu și arătând episcopul *Șaguna* ce era denumit ca prezeș deputațiunii la împăratu — că nici decum nu poate merge ca să ajungă la *Viena* înainte de sfârșitul lui Mai, iară după mai multă vorbă s-au hotărât ca să fie toate mădularele deputațiuni pă 28—29 Mai a. c. la *Viena* împreună cu D. episcopu — cu toate acestea

noi ca să nu pierdem nici un čas — și ca să nu să încurce oareș unde instanția trimetându-să prin poște — cu stafetă — am luat instanția la mână și am pornit în numele Domnului către *Viena*, cât s-au putut mai repede la 25. Mai seara am și fost în *Viena*, unde însă am aflat răscoală și împăratu fugit la *Insbruck* în Tirol — în *Viena* am aflat și pă *Orghidan*, pă *Iuga* și pă *Lacea* — precum și pă secretari noștri *Săcărean*, *Gheorghi Ioan* și *Lacea* — asemenea și pre cel din *Miercuré Măcelarin* — așa și ce să facem ca să nu pierdem timpul și ca să dăm instanția un čas mai curând în mâna împăratului la 27. Mai dimineața la 7. časuri am și pornit cu vaporul din *Viena* către *Insbruck*, lăsând deputaților din *Viena* cuvânt ca ei să aștepte la *Viena* pre ceilalți deputați și apoi să vie toți la *Insbruck* la împăratul. — La 30. Mai dimineața la 8¹/₂ ore am și ajuns sănătoși în *Insbruck* și la 11¹/₂ ore am și dat instanția la împăratul cu audiența am tot întârziat ca să să adune toată deputațiunea și am așteptat dela 30. Mai Marți până astăzi Duminecă 4. Iunie a. c. și n-au mai venit nici un suflet de deputat — așa noi astăzi de nou am fost la cabinet și am cercetat ce ? și cum ? și ni s-au răspuns că suntem așteptați să ne arătăm. — Așa noi despre o parte despărând despre venirea altor deputați, iară despre altă temându-ne de toată întârzierea, am hotărât ca mâne Luni 5. Juny să mergem la audiență și apoi văzând și făcând, ori că ne vom întoarce toți către *Brașov*

orî că calea aăsta o vom lua numai noi eu adecă și D. prot. *Popasu*, iară pre DD. *Laurianu* și *Majorescu* îi vom lăsa încă în *Insbruck*. Așa stau trebile noastre până acum pă aici, nu știm ce veți fi făcut în Ardeal la *Cluj*. — Inșă atât putem să vă spunem că aici la împăratul stăm foarte bine avem toată nădejdea că ne vom ajunge dorința, ne vom redobândi drepturile noastre strămoșești.

D(u)mnezeu să ajute. Din acărui îndurare aflându-ne toți sănătoși vă poftim și D-voastră din suflet desăvârșită sănătate și inimă bună rămăind

ai D-voastră sincerî amici

Ioan Bran, avocat.

P. S. Domnule ai bunătate a trimite îndată aici în *Viena* la nevasta mea.

I. B.

VIII.

- 1848. Mai 24.

Deputatul Bran comunică reprezentanților bis. din Șchei succesele deputațiunii la Insbruck. (orig.)

Insbruck die 24. Mai 1848.

Prea onorați Domni reprezentanși ai Sft. biserici
cei mari românești, în Brașov!

Cele mai dinainte nădăjduesc a vă fi cunoscute.
parte din scrisorile ce v-am trimis, parte din viul
graiu a D. protopop — acuma numai cele ce au
urmat după aceia, adecă la 18 6 Iunie am plecat
din Viena eu cu Măria sa Domnul episcop și ceilalți
deputați cătră *Insbruck* în Tirol la înălțatu împărat,or,
iară D. protopop cătră *Brașov*. Pă cale văzând D.
ep(is)c(o)p că **Popasu** nu este cu noi, i-au părut
rău, căci s-au întors la *Brașov*, zicând că ar fi voit
ca pre **Popasu** și pre mine să ne ție lângă sine la
Peștė, erī i-au părut rău căci nu i-au spus **Popasu**
marii sale că să întoarce la *Brașov*. Noi la 22 10.
Iunie am ajuns la *Insbruck* și la 23. iarăși am și
avut audiență la înperatorul, unde arătând nemulță-
mirile cu rezoluția ča dintăi die 11. Iunie pă lângă
o altă reprezentăčune. am așternut majestăți sale
de nou peticiune dela *Blaj* din 17. Mai și deosebi

au cuvântat D. e(pis)c(o)p foarte bine la Inperatorul, iară maiestatea sa ni-au dat aici adăogatul răspuns la 23. Iunie, care întâi ni s-au cetit chiar majestatea sa prin viul său graiu, apoi tot atunci ni l-au dat și în scris din care nădăjduesc că spre că mai mare bucurie a D-voastră ca vrednici și buni, adevărați naționaliști veți vedea împărăția lui D(u)mnezeu și dreptatea lui răvărsată din deplin asupra nații noastre românești că bunul nostru împărat ni-au hotărât.

1. Ca naționalitatea noastră prin un articol de legi deosebit să să garanteze asigure.

2. Să ni să facă școli naționale, biserica noastră va să zică religia să fie întocma cu celelalte biserici a țări și toate lipsele bisericilor și a școalelor să vor împlini din casa statului.

3. Iobăgimea și robotele sterse împreună cu dijma — dijma — stearsă.

4. Tipariu liber — slobod.

5. Gardă națională — națională inarmarea poporului roman.

6. Prigonirile de judecată pentru hotară ele să să cerceteze și să să isprăvească, ce-i mai mult

7. Noi Rumani să fim aplicați la toate ramurile administrații publice *în proporție* la număr și hărnicie, ați înțeles *în proporție*.

Eu sănt sănătos și vă poftesc și D-voastră deplină sănătate. Eu prea bucuros aş fi prefăcut re-

zoluția împărătească pă rumanеște dară sânt foarte cuprins ca secretariu deputații și acum tocmai trebuie să scriu protocolu, că după amiază la unu mergem la audiență la prinț *Franț* și la prinț *Stefan Palatin* și la Ministri etc. Măne nădăjduim a porni cătră casă cu toate că maria sa D. e(pis)-c(o)p nu mă lasă, zice să rămăiu cu măria sa la *Peșté* la dietă.

Bran.

IX.

1848. Iunie 10.

Obligațiune a prot. Ioan Popazu pentru 100 fl. împrumutați în Pesta dela Ioan Pantasi. (orig.)

A d e v e r i n ț ă .

Pentru 100 fl. cm., adecă una sută fiorini în argint, carii i-am luat împrumut dela D. *Ioan Pantasi*, ca să să plătească la *Brașov*.

Peșta în 10/22. Iunie 1848.

Ioan Popazu.
protopop.

Cătră D. Const. Popazu, la Brașov.

X.

1848. Iunie 10. n.

Obligație a deputatului Ioan Bran, pentru suma de 200 fl. împrumutată în Peșta dela Ioan I. Pantasi. (original.)

A d e v e r i n ț ă.

Despre 200 fl. . . zic doo sute florini argint. care i-am priimit dela D. *Ioan I. Pantasi*, spre intimpinarea cheltuelilor în *Peșté* și rog pre onorați Domni reprezentanți și curatorî a sf. biserici cei mari rumănești din *Brașov* a număra acești baii la ordinul D. *Pantasi* și spre încredințare am subscris.

Pesta die 10. Iunie 1848. nou.

Ioan Bran.

XI.

1848. Iulie 10. n.

Deputatul Bran cere să fie informat de ce Românii din Braşov nu au luat parte la alegerea de deputat. (orig.)

Pestea 10. Iunie 1848. nou.

Zioa 12. ore.

Onoraţilor Domni, vrednicilor naţionalişti!

Cu cea mai mare nedumerire aşteptăm cu toţi aici rezultatul alegeri deputaţilor din *Braşov* şi tocma în căsul acesta am cetit la D. *Pantasi* gazeta şi am văzut că la 1-a Iulie s-au făcut alegerea la *Braşov*, iară româniimea n-au luat parte, pentru că aştepta înalta rezoluţie dela împăratu, şi pentru-că. Sasi cu obicnuita lor viclenie pre Romanii sub titlu afurisitului censu i-au închis afară dela dreptul alegeri, iată viclenia şi maliţia cum eludă libertate.

Domnu *Bariş* zice că nu-i nimica un an nu-î o viaţă şi că Romani trăesc cât Carpaţi, această fraţilor de şi este aşa în înţelesul cuvintelor, totuşi nu este nici decum aşa în înţelesul politic. Că tot cu mângăeri de acest felu au ajuns şi au zăcut Romanu în starea în care am fost până ieri alalta-

ierî, nu scumpi miei frați nu, acum acum este timpul care și de vom trăi cât Carpați nu-l vom mai afla în veci, sau voiți să trăim cât și ca Carpat călcați nu numai de oameni, ci și de dobitoace noi Romani! nu, nu fraților eu mă mir, că nu-m scrieți nimica, pentru aceia iată vă rog deacă care cumva peste toată așteptarea și nădejdia mea nu voi primi dela D-voastră scrisoare până când D voastră veți primi această scrisoare a mea, vă rog zic îndată să-m scrieți toate vicleniile Sasilor și toate urmările în treaba alegeri, cine au fost comisari de au cercetat contribuția și cum au curs toată treaba cu Sasi și cum cu Romani, cine s-au ales de deputați anume. Vedeti înțelețivă deacă s-ar putea și cu Unguri și-m scrieți în toată întâmplarea cu poște dintâi, ca să facem noi aici la ministeriu protestanție în contra alegeri și deputaților sasi Brașoveni.

Comisiunea regnicolară încă nu s-au început, că nu s-au adunat încă membri aceeași ba și chiar guvernatorul *Telechi* prezidentu încă n-au venit. Eu cu ajutorul lui D(u)mnezeu din toate puterile odată cu viața în tot locul stăruesc pentru națiunea noastră romană și poporul roman din *Brașov*, ca în faptă să dobândim toate drepturile țării în toată privirea în măsură egală cu nația ungară și censu ajutat de prietini Sasi ne despoe de cele mai importante drepturi a reprezentanții și ne ține ca și până acuma prin afurisita de constituție ca pă niște ne~~oamen~~ lipsiți de toată viața politică, să să șteargă

cu totul. Scrieți-m numai cum au urmat alegerea. că apoi este destulă dovadă ce fructe aduce census.

Eu sânt sănătos, vă poftesc și D-voastră la toți întreagă sănătate. De frați noștri de peste Carpați am înțeles cu mare bucurie, să trăiască bravi noștri frați romani, să trăiască republica romana, aceste evenimente ne ajută cauza, însă nici urmările noastre nu prejudecă ideilor, mai încolo.

Bran.

XII.

1848. Iulie 7.

Deputatul Ioan Bran comunică Brașovenilor noul nenorociri întâmplate cu ruperea podului peste Dunăre.
(original.)

Pestea 19 (7) Iulie 1848

Onoraților Domni!

În scrisoarea mea din urmă am fost făcut pomenire despre o arătare ce s-au făcut aici de cătră D. episcop la principele *Stefan* în treaba dețime. acum vă înștiințez că astăzi merge poruncă în jos, că dijmele sânt sterse, să nu plătească nimeni.

—*

Comisia regnicolară curge încet însă nu s-au hotărât merital nimic. avem nădejdi bune.

Aici s-au întâmplat o mare nenorocire la podul cel nou, trăgând lanțul in sus cu vapor s-au rupt lanțul da ajutoriu, cu care trăgea pe lanțul podului și lanțu podului adecă de care vine a să agăța podu au căzut, au rupt alășurile și mai mulți oameni s-au omorât s-au innecat, viind apoi luntrile și alte lemnării pă Dunăre în jos și ajungând la podul cel vechiu unde iarăși erau oameni mulți, au rupt podu și s-au prăpădit mai mulți oameni, această nenorocire s-au întâmplat erī după amiază la 7½ ore, căci s-au prăpădit anume să va ști după aceasta. Lanțu podului este grozav, de 14.000 măji greu.

Noi sântem sănătoși cu toți, vă poftim și D-voastră dela bunul părinte ceresc întreagă sănătate și vă rog scrieți-mi și măria sa Domnu episcop mă întreabă despre D-voastră adeseori, că nu mi-ați scris ?? ar dori să știe chiar și D. episcop cum vă mai aflați la *Brașov*, ce părerī în aceste timpuri, scrieți-mi că pentru mine este de lipsă să știu dorințele D-voastră și voia, de cum-va este alta. Eu mă recomand

Ioan Bran.

XIII.

1848. Iulie 24.

Socoteala prezentată reprezentanței bis. din Șcheș de deputatul Ioan Bran. (orig.)

S o c o t e a l ă.

La plecare am priimit	Rf. socotiț	140.
in <i>Șibitu</i> dela <i>Popovici</i>	„	100.
in <i>Pestea</i> dela <i>Pantasi</i>	„	100.
	f.	340.
Am dat D. protopop		78.
	f.	262.
Și am mers la <i>Insbruck</i> in Tirol		
La intorcere din <i>Insbruck</i> la <i>Viena</i>		
Am priimit dela <i>Manega</i>	f.	200.
dto Dl epcp.	„	160.
	f.	360.
Am dat D. protopop	„	150.
	f.	210.
Și am mers la <i>Insbruck</i>		
La intorcere la <i>Pestea</i>		
am priimit dela D. <i>Pantasi</i>	f.	200.
Suma priimiri peste tot face	f.	672.
Cheltuiala drumului peste tot	f.	543.
Pentru căruță numai	„	20.
	f.	563.
Mai rămân buni la mine in vesminte		
ș. c. l.	f.	109.

Diurnu dela 28. Aprilie până la 20. Iulie, adecă pă
83. zile a 5. face socotiț . . . . Rf. 415.
din care scăzindu-să cei de sus . „ 109.
rămăne să mai priimesc . „ 306.

pentru cari mă rog a să face rânduială să-î priimesc
fără întârziere întru oareș-care mică despăgubire a
părăsitorilor mele interese private.

Brașov die 24. Iulie 1848.

Ioan Bran.

XIV.

1848. Iulie 24.

*Adeverință pentru 160. rfl. spesați de deputații
Iosif Barac, George M. Burbe și Ioan M. Burbe
la Cluj. (orig.)*

A d e v e r i n t i a.

Noi subscriși, aleși de cătră adunarea națională
dela *Blasiu* la anul 1848. a merge ca deputați din
partea comunității romane din *Brașovă*, la dieta cea
ferbinte ce se ținu în *Clusiă*, și împreună cu ceilalți
mulți deputați romani din Transylvania, a protesta
în numele națiunii romane întregi, în contra uniunei
Ardealului cu *Ungaria*, ce voiau să înființede Ma-

gyarii singur numai în puterea lor, am priimită dela sfînta biserică cea mare răsăriteană romană din *Braşov* rfl. 160. cm., adecă una sută şase decî floreni convenţionali spre întîmpinarea cheltuielilor noastre celor trebuincioase, pînă ne vomă reintórce acasă. Aţeasta adevărimă cu subscrierea numeloră noastre.

Braşovă în 24. Iuliă 1848.

Iosifă Barak.

diaconă.

George M. Burbe.

reprezentantă.

Ioan M. Burbe.

XV.

1848. Iulie 28.

*Quitantă pentru 400 fl. R. spesaţi de deputatul
Ioanu Poppassu, (protopop) la Viena. (orig.)*

Q u i e t a n ţ i e.

Despre Rf. 400. dîcu patru sute florinî convenţionali, que am priimitu subscrisulu in doo rindurî la 10. şi 30. Mai 1848. dela s. Biserica cea mare a s. Nicolae din *Brasovu* in calitate de Deputatu,

qua se alergu la J. Tronu Impărătescu in contra uniunei Ardealului cu Ungaria, pentru quare adeveređu.

Brasovu Iulie 28. — 1848.

Ioanu Poppassu.

Protopopu.

XVI.

1848. August 7.

Deputatul Ioan Bran încunoștiințează pe reprezentanți despre lucrările deputaților rom. în Pesta.
(original)

Prea onorați Domni reprezentanți!

Pornind din *Brașov*, cu ajutoriul lui D(um)nezeu, Duminecă in 13. August nou am sosit la *Peștea* și îndată Lună noi toți deputați romani am avut o conferință inportantă in privirea scolelor elementare, adecă un proiect de lege, care au trecut la casa de jos și s-au priimit, însă nu spre mulțămita noastră, noi l-am luat înainte și ni-am făcut reflecșiile la dănsul și s-au hotărât ca episcopi să le aducă inainte in casa de sus, când să va lua la desbatere acest proiect, legea sună cam așa, statu să facă in

toată comunitatea o școală comunală obștească, spre susținerea aceștii școli va da tot contribuentu 5% din contribuția ce plătește fiecare deosebi, în școla această vor umbla Români, Unguri și Sasi amestecați, sau deacă oareș care religie nu s-ar mulțami așa va putea să-și facă școală deosebi însă în puterea sa, cu cheltuelile sale. și la școala comunală tot va trebui să contribue 5%. Noi am zis, că în toată comunitatea unde sânt mai multe religii statu să facă școală deosebit pă sama fiecării religii sau limbă, cu cheltuiala statului, și alte asemenea mai multe. Vom vedea ce va zice camera de sus, comisia regnicolară ieri ș-au încheiat operatu său, nu pre după dorința noastră. În zilele acestea vom sta la conferință cu ministeriu despre operatu comisii, avem nădejde că ministeriu ba și casa deputaților va fi omeneti de cât domnii Ardeleni, iai de nu apoi ne vom da un votum separat, spre leghitimație innaintea Europei.

Măria sa Domnu episcop s-au bucurat de epistola și bună sănătatea D-voastră, vă mulțamește. și vă trimite binecuvântare arhierească. Noi încă sântem sănătoși cu toți și sărutându-vă frățește sânt

Pestea 19 7. August 1848.

al D-voastră serv

Ioan Bran.

XVII.

1848. Septembre 2.

Deputatul Ioan Bran relateaza Braşovenilor, despre rezultatul ce l-a avut deputația de 130. a națiunii maghiare la împăratu la Viena. (orig.)

Mult onorați frați!

Împrejurările de aici atâta au fost de nehotărâte cât nu știa omu de azi până mâne și ačasta fu priicină de atâta timp tăcuïu așteptând să să așeze oareș-cum trebile ca să poču scrie un ce hotărât. Adevărat că s-au și cam ales trebile în o priivire, că după ce din partea dietei Ungarii însă în numele națiunei maghiare mai multe deputații s-au trimis la *Viena* la imperatorul mai pre urmă s-au trimis o deputăcune din 130. mădulare, care fu insercinată ca să mișce pă inperatorul 1. să vie la *Pestea*, 2-o sancționeze articuli trimiș și 3-o să supue pă *Felacici* rebelu, ministeriului unguresc, dară în totă întimplarea mai mult de 24 sau cel mult 48. časuri să nu rămăe în *Viena* deputația, care-deputație fu după vr-o căte-va zile priimită în audiență la *Schönbrun* însă foarte rece. — Și le-au răspuns, că nu poate călători din priicina sănătăți. Articuli are să-î cerceteze intăi, iară pentru *Felacici* au slobozit rânduială cătră palatinul.

Au venit deputația innapoî ploați prăpădiți desperați cu totul, iată aici vă trimit un exemplar din rânduiala lăsată cătră palatinul și altul din scrisoarea sau Hand-Billetu ce l-a dat inspectorul lui *Felacici*.

Seceni ministru au nebunit, ceilalți ministri toți s-au lepădat afară de *Mesaroși*, care n-au fost aici ci la bătae, abia s-au plecat *Battyáni* să mai ție postul său până la altă rânduială, din acestea toate veți vedea curat încât s-au incurcat ițele pe aici cât acum nu să știe nici de cum ce va fi de azi până mâne nu știm cum stăm, in toată zioa să aude că vine *Felacici* și pă de altă parte că maiestatea va păși la mijloc și va îngriji de administrație ca mai nainte.

D(u)mnezeu să ajute dreptăți — poporălor. —

Comisia regnicolară ardeleană au incheiat operatu său așa cât mai rău pentru noi nu să poate. Aseară s-au luat la dietă innainte și s-au rânduit mai întâi la comisie dietală ca să-l cerceteze, noi am făcut o protestație și acum tocma stau ca pă spină, pentru că este vremea să mă duc la prezidentu dieti, cu protestația, eu în puu totă silința ba poate și viața, numai națiunea noastră romană să ajungă la drepturile sale ca națiune romană sau in intimplarea că mai rea cauza să rămâie sfântă innainte lumei.

In zilele acestea de vom avea pace să va hotărâ și cauza noastră, vă voiu înștiința, sau vom

grăi față noi sântem despre celelalte sănătoși, maria sa Domnul e(pis)c(o)p vă triimite la toți binecuvântare arhierească, D(u)mnezeu să vă ție intru deplină sănătate cu tot cuprinsul D-voastră.

Pestea 2. 7-vrie 1848. vechi.

Ioan Bran.

P. S. Pă lângă cele mai sincere complimente din parte-mi împărtășiți aceste împrejurări și onorațiilor Domni ***Rudolf Orghidan. Ioan Juga*** etc. etc.

XVIII.

1848. Septembre 26.

Deputatul Ioan Bran arată ce drepturi a promis ministeriu unguresc Romînilor. (orig.)

O n o r a ț î f r a ț î !

În urma protestatîi ce am dat după cum v-am scris, din porunca ministeriului și anume ***Battyani***, ieri avurăm ședință — conferință cu comisie regnicolară, șezurăm dela 8. până la 2. ore după amiază, aci după multă luptă de-abia să hotărâ cele următoare :

1-o. Naționalitatea rumană să garantează.

2-o. Limba romană în toate adunările în toate sfaturile comune este primită. Romani în toate școlile elementare și mai înalte în toate lucrurile bisericesti să-și întrebuințeze limba sa romană fără nici o turburare.

3. Sinoduri să îngăduie unde Romani fără nici o candidație să-și aleagă episcopi săi și mitropolit și apoi că noi să fim de cătră Sârbi iară greco-catolici de cătră catoliți independenți.

4. Tineri romani să se aplice în toate direcțiile statului în drept proporție.

5. În toate comisiunile ce se vor rândui în orice-cauza, care s-ar atinge și de Romani, fie acela un individ sau comunitate totdeauna să fie comisari și romani ș. c. l.

Acestea vi le scriu acum cu graba pă sărite, că iată acum îndată bate noaptea și trebuie să mă duc iarăși la conferință, despre ce va urma vă voi înștiința și mai cu amăruntul, asemenea vă rog scrieți-mi și D-voastră cum vă aflați? și ce înprejurări sunt pe acolo? și când, și când mai aducevăți aminte de cele ce am suferit acolo. Și nu vă amăgiți prin cuvinte . . . fapte, fapte . . .

Noi suntem aici sănătoși și poftindu-vă și D-voastră la toți cu tot cuprinsul întreagă sănătate

Pestea *Duminecă* 26. — 7-vrie 1848. nou.

rămău bun voitor frate

Ioan Bran.

P. S. Cei 160. Rf. care in rândul dintâi fiind cu D. protopop la *Vienna* i-am luat împrumut dela D. episcopu și eu i-am petrecut in socoteala mea ca primiți dela Sf. biserică, vă rog un čas mai curând să-i trimiteți la *Sibii* in priimirea D. theolog *I. Moga* că D. episcop au făcut de mult rănduială ca teologu priimind acești bani și asemenea împrumutați dela mai mulți să-i trimiță incoace, și așa acum denunzi între mai mulți D. episcop mi-au zis. că teologu scrie că acești 160. rfl. dela *Brașov* nu i-au priimit, mi-au fost mai mare rușinea, faceți rănduială vă rog ca să plătească acești bani, un čas mai curând, și mă înștiințați.

I. B.

XIX.

1848. Octombre 14.

A. Laurian încunoștiințează pe avocatul *Bran*, că comitetul național l-a denumit de prefect al gardei naționale din districtul *Brașovului*, iar pe *Cost. Săcăreanu* de vice-prefect . . . etc. (orig.)

Sibiiu 14 (26) Octomvr. 1848.

F r a t e B r a n e !

Comitetul te-a numit pe D-ta prefectu al gvar-diei nationale din districtul *Brașovului* și pe *Cost.*

Săcăreanu vice-prefect. Aici vă trimită denumirile și instrucțiunile pentru organizarea gvardiei. Imparte totu districtul în tribunale și vice-tribunale după instrucțiuni și ne trimite lista împărțirii și a denumirii cât se va putea mai curând încoace. Vă trimitem și 100. exemplare prochiemăciunii 2. Nre una din 8. alta din 9. Octomvrie, vedeți de le împărțiți mai alesu cea dintâu pentru chiemarea la miliție. Spuneți și cu gura la oameni, că acum s-a început războiul și chiaru spre apărarea și dobîndirea drepturilor Romînilor. Noi acum trebuie să ne batem, dară este mai bine pentru noi, să ne batem mai bine armați, mai bine deprinși, mai bine îmbrăcați și mai bine hrăniți. Slujba va ținea numai doi ani, și atunci fie-care poate să se întoarcă la casa sa și să se bucure de roadele ostenelelor sale. Vedeți de ridicați flamura austriacă (negru-galbenă) și prochiemați constituțiunea austriacă și să nu vă uitați ce facu Sassii. gvardia romîna e neattîrnată. De aceea organizarea trebuie pusă îndată în lucrare. Noi sântem tare ocupați, vino și D-ta încoace, și lasă pe *Săcăreanu* să se înțeleagă cu *Popasu* și cu *Barițu*. Cel puțin de două ori pe săptămîna să se trimită raporturi la comitetu.

A. Laurian.

XX.

1848. Novembre 4.

Contul articolilor trimiși în dar la Blaj, prin Domniș deputați. (orig.)

Anume, ce cinsturi s-au trimis la Blaj, prin Dom. deputați.

April 26.	12. limchi *)	. . . ww. f.	12.30
	10. p. salami	. . f: 1.12 „	12.—
	2. cutii	. . . .	.24
	10. p. pismezi	. 1.—	10.—
	4. 50/400 oca icre	8.—	33.—
	4. 5/8 ocalacherdă	3.12	14.48
	50. șt. scumbrii	. .8	6.40
			<hr/>
			Suma ww. f. 89.22

Brașov în 4. Noiă. 1848.

Gheorghie R. Leca.

---

*) limbi.

XXI.

1848. Decembre 26.

Protocol luat în adunarea din 26. Dec. 1848. a reprezentanței bis. sf. Nicolae din Șchei, în care să hotărăște, să să cumpere 500. de puști pe seama gardiștilor romîni. (orig.)

Brașov 26. Dechem. 1848.

S-au ținut adunare în ființa de față

protei *Ioan Popazu*

dto *Petru Gherman*

dto *Ioan Petricu.*

D. D. *Nicolae Dima.*

Ioan Pantazi.

Dumit. Oțoțoiu.

Gheorghe M. Burbea

Gheorghe Leca.

Nicolae Măciucă.

Ghiorghie Mincu.

Ioan Manolie.

Fiindu-că întregirea monarhiei austriace în privirea Ardealului, fiindcă țara noastră Transilvania neamul nostru roman și anumuți noi Romani din țara Bârsei am ajunsu în cel mai mare pericol prin năvălirea unei armiei, ce să ține de factia lui

Koșutu, care armie au și coprinsu *Cluiu* și *Murăși-Vaşarheli* și fiindu-că în fața noastră sîntu Săcuii. carii și până acum au pustitu mai multe sate din țara Bârsei și în sfîrșit fiindu-că miliție împărătească în Ardealu este prea puțină în față cu primejdia cea mare, așa să vede a fi de cea mai mare trebuință a să câștiga arme și a să da în mîna gardiștilor romani, carii vor fi mai vrednici spre apărarea tronului, patriei, națiunei romane și bisericei nostre

Drept aceia reprezentanța să vede silită din temeiurile mai susu aduse a face pentru ca să să cumpere ori de unde să va putea găsi cu voia stăpîniri 500. zicu cinci sute de puști cu acel adaosu, ca reprezentanția să aibă voe a deschide colectă spre scopul acesta în Șcheiu, să aibă a lua prețul puștilor dela aceia, cari vor fi cu stare ori odată, sau pe rîndu, iar dela cei săraci să ceară chizășie pentru pușcă, sau pentru prețul ei.

Ioan Popazu, protă locului.

Petru Gherman. protă.

Ioan Petric, protopop.

Nicolae Dima, reprezentasi și curator.

Ioan Pantazi, reprezentasi.

Dumitru Oțotoi, reprezentaș.

Gheorghe M. Burbé, reprezentaș.

Gligori Mîncu, reprezentaș.

Ioan Manolie, reprezentaș.

Neculae Măciucă.

Gheorghie R. Leca, curat.

XXII.

1848. Decembre 26.

*Reprezentanța bisericeî ceî mari a sf. Nicolae din Braşov trimite pe Domnul **Gheorghe Nica** în țara romînească, să cumpere dela înalta stăpînire a țării 500. de puștă cu baionete. — pe credit de șase luni. (copie.)*

Plenipotenție.

Prin care noi reprezentanți comunități românești dela sf. biserică că mare a sf. Nicolae din *Braşov* împuternicim pă trimisul nostru Domnu **Gheorghe Nica** de a merge în țara romănescă și a cumpăra dela înalta stăpănire a țării, sau ori de unde va găsi cinci sute ștucu puște cu paionete bune și noi ne îndatorăm a număra prețu lor. Trimisul nostru va avé a să sili ca să putem căpăta puștile pe credit de șase luni. Iară la întămplare când înalta stăpănire mai sus numită ar binevoi a ne dărui, sau a ne împrumuta un număr de arme, atunci Domnul trimis mai nainte de ce ar primi armele, va avé a ne face pă dată înștiințare despre ačasta, pentru ca să creem voie dela stăpănire noastră,

dacă le putem priimi sau nu și spre încredințare să întărește.

Brașov 26. *Dechemvrie* 1848.

Reprezentanția sf(i)nti biserici

prin

N. Dima, reprezentanși și curator prima-

T. D. Leca, curator.

XXIII.

1848.

Adresa reprezentanței bis. din Șchei către înalta căimăcămie a țării românești, dată neguțătorilor Gheorghe Nica și Apostol E. Popp. (copie.)

Înaltă căimăcămie a prințipatului țări românești!

Tristele împrejurări în care ne aduce rășboiul țivil purtat di către partida maghiară, ...
. . . . . asupra credincoșilor supuși ai maiestăți sale a împăratului de Austria, vă sând prea cunoscute, încât nu face trebuința de a vi le descrie mai pe larg. Ajunge ce zicem, că legea noastră pra-

voslavnică, ieste călcată în piçoare, bisericile noastre prădate și jefuite . . . . . încât nu ne mai rămase alta decât a cădia la filantropia și cunoscuta D-Voastră dărnicie, întru a da mână de ajutori tuturor celor lipsiți și a vă ruga, ca de cumva vă iartă împrejurările să ne înlesniți modul de a ne putia face aprovizie de arme, din lipsa că- rora am fost siliți cu lacrămile în ochi a lăsa cea mai mare parte a satelor în vecinătate pradă . . . . vrăjmașului, având nădejde, că cu arma în mână vom fi mai puternici de a apăra patria, împăratul și legea noastră pravoslavnică.

Nu vă mirați Domnilor de ačasta a noastră îndrăsniață rugare, căci împrejurările în care să află turburata noastră monarhie sând asfeli încât pă lângă totă bună voința și loialitatea noastră cu care ni-am purtat cătră pria bunul nostru monarh, fiindu-ne tăiată toată comunicația drumurilor, până acum încă n-am putut căpăta arme, ce să poate cunoște și din comitiva feldmașalaitnantului *Ghedeoni*, supt No 195. aci alăturată.

Deci vă rugăm cu totă umilința, ca luând la caldă privire suferințele noastre se aveți bunătate ca în trimiși noștri neguțători doi *Gheorghe Nica* și *Apostol E. Popp* să priviți pe în înfățășitori obștilor noastre pravoslavnice de aici și să le înlesniți,

pă cât vă iartă împrejurările tot puținăosul ajutori, pentru care nu vom lipsi și noi a vă arăta pentru totdeauna cea mai adâncă a noastră mulțămire și recunoștință, carii și până atunci rămănem cu toată cuvenita reverință.

*Ai înaltei căimăcămie prea plecate
slugi.*

*Neculae Dima, reprezentanși al obști
sf. biserici cei mari din Șcheiul Brașovului
și curator.*

Ioan Pantazi, reprezentanși.

Gheorge M. Burbé, reprezentanși.

Grigorie Mincu, reprezentanși.

Nicolae Măciucă, reprezentanși.

Ioan Leca, reprezentanși.

Gheorghe R. Leca, curator.

Dumitru Oțoto, reprezentanși.

Ioan Manolie, reprezentanși.

Rudolf Orghidan curator.

Neculae Petcu, curator.

Gheorghe Nica, curator.

Gheorghe Iuga, reprezentanși.

Bucur Pop, reprezentanși.

Ioan Iuga.

Vasile Leca.

Vlad Părlé.

XXIV.

1848.

Consemnarea numelor celor ce au dăruit sau împrumutat arme concetățenilor români săraci, pentru apărarea de zile de primejdie.

Provocare.

Prin care sânt poftiți toți bunii Domni naționali a-și însămna onoratul nume și lângă același ce feliu de armă voește a dăruir concetățenilor săi romani săraci, pentru apărare de zile de primejdie.

Nru curg:	Numele dăruitorilor sau împrumutătorilor	felul armelor dăruite			împrumutate		
		pușcă	pistol	lance	pușcă	pistol	lance
1	Neculae Petcu	—	—	20	am primit	—	—
2	Neculae Măciucă	—	—	20	am primit	—	—
3	Ioan Iuga	—	—	50	am primit	—	—
4	Rudolf Orghidan	—	—	25	am primit	—	—
5	Văsilie Lacea	—	—	25	"	"	—
6	Vlad Pârlea	—	—	20	"	"	—
7	Costandin Săcărea	—	—	10	li-auplătit	—	—
8	Ioan Corbu	—	—	—	5	—	—
9	Ioan Pantazi	—	—	20	am primit	—	—
10	Ioan Sasu *)	—	—	10	—	—	—

*) sters.

Nru curg.	Numele dăruitorilor sau împrumutătorilor	telul armelor dăruite			împrumutate		
		pușcă	pistol	lance	pușcă	pistol	lance
11	Bucur Pop	—	—	10	au dat		7
12	Ioan M. Burbea	—	—	10	au dat		—
13	Prot. Ioan Popazu	—	—	20	—	—	—
14	Voina Pitiși	—	—	10	—	—	—
15	P. Gherman, Ioan Petric	—	—	10	am primit		—
16	Ioan Dumbravă	—	—	10	—	—	—
17	Panaiot Mincu	—	—	10	—	—	—
18	Gocimanu Gheor- ghe Perșenariu	—	—	5	—	—	—
19	Părintele Toma	—	—	10	au dat		5
20	Gheorghe R. Leca	—	—	50	—	—	—

XXV.

1849. Martie 31.

Protopopul Ioan Popasu asigură din Viena pe reprezentanții bis. din Șchei, că cererea națiunei romîne va primi o rezolvare favorabilă și-î îndeamnă să ajute deputațiunea din cassa bisericii cu vr-o 300. de florini argint. (orig.)

Onoraților Domnilor reprezentanți!

Și cu această ocaziune vin mai întâi a vă face cunoscutu, până unde am ajunsu cu lucru națiunei-

Deci Domnilor și fraților noi după ce am colindatu acum a treia oră pe D. ministrii cererea națiunei nostre s-au luat la pertractare și așteptăm ca astăzi mâine să căpătăm rezoluțiune. Noi nădăjduim că rezoluția va fi spre mulțumirea noastră, pentru-că am făcutu, ca familia împărătească să se intereseze multu pentru cauza Românilor, apoi gazetele tote, care ne-au priimitu în colonele lor petițiunea noastră o laudă, că este dreaptă și potrivită cu spiritu timpului de astăzi. Destulu-i că de astăzi încolo națiunea noastră cuprinde locu care i să cuvine, vom avea fraților în Ardélul Domnii noastre, vom avea aici la ministeriu consiliară noastră. Națiunea noastră cu un cuvântu va avea viață politică, drepturile sale vaza sa înaintea împărăției și înaintea Europei. Onoraților Domni! eu v-am fostu rugatu și prin scrisoarea cea dintâi, ca să bine voiți a sprijini deputațiunea română de aici cu banii deni capetalu bisericei. Domnilor! sf. biserică noastră este recunoscută de patrona națiunei. Acum este vremea ca odată pentru totdeauna să sprijinească cauza noastră, ca patru milioane și jumătate de Români să să rădice la fericire, ca națiunea română să potă zice, că rădicarea noastră avem de a o mulțami sf. bisericei române din Șcheiu. Fraților! sf. biserică, care au fostu limanu națiunei române în totă vremea, vă are pe Domniavostă bărbați iubitori de neamu, vrednici și înțelepți, cari să întindeți mână de ajutoriu națiunei române Dumneavostă pricepeți bine, că rădicarea unei națiuni, ca a noastră din adâncă

ticaloșie, în care au făcut 4. veacuri este mai prețiosă de câtu totu auru și argintu. Domnilor! Eu și **Laureanu** deputații națiunei romane stăm aici în *Viena* în privirea cheltueleur părăsiți de toți, faceți Domnilor, ca pe poșta cea mai dintâi și prin locu mai sigură să căpătăm vre-o trei sute de fiorini argintu, ca să nu tigurim și să nu facem bucurie dușmanilor.

De altele întru totă cinstirea rămâi al onoratu Domniavostă

Viena 31. Martie 1849.

de bine voitoriu

Ioan Popazu.

protopop.

XXVI.

1849. Iulie 9 '12.

Protopopul Ioan Popazu în epistola sa din 9/12 Iulie, adresată reprezentanților bis. din Schei, își exprimă nedumerirea sa față de soarta Românilor din Brașov și țara Bîrsii, în urma focului căzut pe Brașov; le împărtășește rezultatele deputațiunei și-i îndeamnă de nou să-î trimită ajutorul cerut. (orig.)

Onoraților Domnilor reprezentanți, ai mei multu doriți frați!

Braşovul ştiu că s-au luat odată pentru totdeauna din mâna . . . . . Unguri. M-aşi bucura pentru luarea aăasta, dar mă munceşte frica, neştiindu ore sf. biserică odoarele ei, averea ei pătitimit-au vre-o pagubă dela . . . . . Unguri, dar ce este şi mai multu ore personale, familiile şi averile ale Dumneavoastră Domnilor reprezentanşi scăpat-au fără de pagubă, fără de stricăciune? ore reprezentanşi dela celelalte sf. biserici cum au eşitu din focu, care au fostu căzutu pe *Braşovu*? Dar obştea mea dela biserica cea mare celelalte obştii din *Braşovu* şi cele din toată ţara Bârsii până încurând au pătitimitu?

Aceste întrebări mă muncescu zioa şi noaptea, mă ţine în necontenită supărare, măcarcă acum aş putea să fiu plinu de bucurie pentru-că treaba naţiunei noastre, care o căutăm noi aici la *Viena* acum de şase luni, această treabă stă forte bine. Nu vă voi scrie pe largu, căci nădăjduescu că în puţine zile vă voi trimite răspunsul cel hotărâtoriu al înălţ. nostru împăratu în privirea naţiunei romane. Dar totu vre-au să ştiţi Domnii reprezentanşi: că noi ne-am adunatu aici la *Viena* deputaţii romanii din tote părţile unde lăcuescu Romanii in Austria, din Ardealu, din Bănatu, din ţara ungurească şi din Bucovina, pentru-că să fim uniţii suptu un Gronland, suptu o administrăciune toţi Romanii din împărăţia Austrii, iar să nu fim stucăiţi in mai multe părţi, să nu fim cum am mai fostu lăsaţii unii suptu Ungurii, alţii suptu Sârbii şi așa mai încolo, ca să ne

porte ei de nasu după interesul lor și după paguba Romanilor. Decî până acum am datu la î. împăratu și la ministeriu 5. cincî instanții în privirea tuturor Romanilor. I. împăratu ne-au datu până acum vre-o doo răspunsuri, una ne zice că mulțămeste națiunei romane pentru credința și sângele, care l-au vărsatu pentru interesul împărății și o asigurează pe națiunea romană, că ea va avea acele drepturi și acea vază, care vor avea cèlelalte națiunii din împărăție. Am cerutu ca în Ardealu să nu pue guvernatoru nici Sasu, nici Unguru și am cerutu noi cu numele pe aceste persoane marii și î. împăratu ne-au făcutu pă voe, au orînduitu de guvernatorii țivilu și militariu pe D. ghenearu *Volghemutu*, un omu prea dreptu și prietenu al Romanilor, cum ne-a spusu, cându i-am făcutu vezită și pe fratele ministrului din lăuntru *Bahă*, care este guvernatoru la Români din Bucovina. Am cerutu ca lângă cești cârmaci ai țării să pue conzilierî români, unde am recomandatu și pe *Branu*. Ce cerem noi mai cu sete este, ca să fim uniți în cele politicești toți Romanii din împărăția Austrii. In zilele aceste ministeriu ne-au trimisu o ordonanță, unde poștește niște deslușiri dela deputații romanii asupra cârmuirii tuturor Romanilor. Această întrebare a ministeriului ne-au umplutu de bucurie, că ne dă nădejde, că vre-au să ne unească pe toții Romanii, care va face norocirea noastră cea mai mare.

In zilele acestea ne va eși răspunsul cel de pe urmă hotărâtoru la instanțiile nostre, răspunsu iscălitu

de î. împăratu și de ministeriu, unde o să stea toate drepturile națiunei romane. Acestu răspunsu îndată vi-l voi trimite, ca să vă bucurații cu toții.

Domnilor reprezentanși! ertați-mă ca să zicu așa, Dumneavoastră în oareși care privire m-ați uitatu cu totul. Eu mi-am fostu luat voia a vă ruga, ca să-mi trimiteți vre-o trei, patru sute de fiorini argintu pentru cheltuiala deputăciunei. Domnilor! știți bine ce să atinge de mine, eu încai mi-am jertfitu totu ce am avutu pentru binele națiunei romane, știți că între toate bisericile numai a noastră este, care are avere știți, că între toți omenii bisericilor nostre numai Dumneavoastră cu frații cetățenii sânteți, cari pricepeți ce va să zică a scote o națiune de trei milioane și jumătate în Austria, a o scote din morte la viață, din ghiarăle altora națiuni, dintr-o stare a robii a o scote la același rang și aceleași drepturi cu celelalte națiuni, știți, că biserica noastră au fostu totdeauna mântuitoarea Romanilor în trebile cele mai grele. Faceți Domnilor, ca biserica noastră să-și îplinească mai alesu acum la vremea renașterii națiunei romane să-și îplinească datoria de mamă către națiunea romană, faceți, ca biserica noastră să fie Ierosalimu la care să se închine toți Romanii din împărăția Austrii. Faceți ca numele Dumneavoastră să strălucească în istoria neamului romanu și după ce vă va chema Dumnezeu la sine, faceți, ca mormintele Dumneavoastră la care să se închine toți Romanii din *Austria*, să vă sărute țărâna, ca a unor stâlpi, pe care s-au rădicatu zidirea cea feri-

citóre a națiunei romane. Nu întârziați vă rogu, că strâmtoarea noastră este mare, nu vă uitați, că biserica nu are bani gata, trimiteți vă rogu ajutoriul acesta pe poștea cea mai dintâi, trimiteți cu adresa ačasta :

An Herrn Erzpriester *Johann Popassu* wohnhaft in Seitzer-Hof (Bazar) Hausnumero 427. Vierten Stock Nr. 32.

Viena 9 21 Iulie 1849.

Fiiți binecuvântați

Ioan Popazu.

protop.

XXVII.

1849. August 3.

Protopopii, curatorii și reprezentanții bis. din Schei să hotărască a da pe seama jefuitei biserici neunite din suburbiul Sibiului niște odoare. (orig.)*

Onorați D. D. protopopi, curatorii și reprezentanși mai jos însemnați de lângă biserica ortodocsă din suburbu *Brașovului*, prin ačasta sânt poftiți a-și în-

---

*) Pe dosul hîrtiei e consemnarea acestor odoară.

semna dorința lângă numele său în privirea unui rând de odăjdii ce cere O. D. protopop și asesor al Conzistoriului neunit, pentru jefuita biserică neunită din suburbiu *Sibiului* ținătoare de episcopia noastră, a să dăruie dela biserică noastră.

O. D. protopop *Petru Gherman*. am voit *Gherman*. m. p.

" " tit. prot. *Ioan Petric*. voesc *Ioan Petric*. m. p.

" " Curator *Gheorghe I. Leca*. voiescu *Gh. R. Leca*, curat. m. p.

" " reprezentant *Ioan Pantazi*.

" " " *Dimitrie Oțoto*. am voit.

" " " *Nicolae Măciucă*. voescu *Neculae Măciucă*. m. p.

" " reprezentant *Grigorie Mincu*. a fost și învoit.

" " " *Dimitrie Cepescu*. a fost față și învoit.

*
* * *

1. o sfită albă cu catefea roșie pe dedesupt.

1. patrafir alb cu posomant galbin de sârmă.

1. un brâu galbin cu posomant alb.

1. procoveț pe potir cusut cu fluturi vechi.

1. o păreche rucavițe vechi sticuite.

1. un procoveț pe disc de mătase vânăta cu verde pe delături.

1. un aer galbin cu flori roșii și cu margini roza.
1. o bederniță galbină cu flori și ciptă albă de sârmă.
1. un stihariu roșu portat cu flori verzi-galbine.
10. stucuri fiind față D. D. dinlăuntru s-au dat biserici din suburbii *Sibiului* la 3. August 1849.

XXVIII.

1849. August 20.

Parohul Petru Bădilă din Maerul Sibiului mulțamește reprezentanților bis. din Șchei, pentru odoarele primite. (original.)

Cinstiți reprezentanși!

După ce abé la cînci luni mă întorseiu din țara romănescă la patria noastră spre maré mé nenorocire și întristare aflaîu c. biserică jefuită de tot prin Unguri, iară școala arsă — lăcrămaiu văzând că nu né mai rămas nimic, afară de niște zdrénțe, cu ce să slujescu — ba până și s. antimis l-au luat — într-acestași chip am stat incremenit și cugetam ce să fac, cum să mă ajut până la altă rânduială, ca să nu rămăe s. slujbă jos și poporu făr de hrană sufletéscă — într-acel minut D-zeu îmi dădu în cuget, ca prin părintele *Ioan Petric* să mă rog de

D-voastră, ca în astfelu de stări împrejur să ne tindeți mână de ajutoriu și iată că D-zeu vă îndemnă, și s. Nicolae făcu prin Dumnévoastră de mi să plini lipsa spre mângăiaré noastră, și lauda lui D-zeu,

Bucuria ce ni s-au pricinuit cu priimiré acestor s. odăjdii prin conductorul D. *Bucur* aduse, adecă: 1. sfită albă pe de desupt cu catifé roșie. — 1. patrafir albu cu posomant galben. — 1. brâu galben cu sirmă albă. — 2. procovețe, unu galben cu fluturi pe potir, altul de mătasă vânăță cu verde pe disc. — 1. aer galben cu flori roșii — o păreche rucavițe stipuite galbine — o bedérniță galbină cu flori și sirmă albă, — un stihariu roșiu cu flori verzi galbine — nu să poate exprima, văzindu-mă acuma iarăș în stare a puté plini cu inimă liniștită d-zăiasca slujbă.

Domnilor! eu n-am graiu nici cuvinte ca să vă pot din destul mulțami pentru aastă facere de bine, decât la s. jertfelnic necurmat voiu tinde rogăcunī cătră înduratul Dumnezeu, ca să vă dăruiască sănătate și lungime de zile ca unora ca acelora, ce iubiți podoaba casii sale — iară de altă parte, ca izvorul acela al vistierii acei s. bisérici sub patroniré s. ierarh Nicolae — să nu să îpuținéze, ci pururé precum urcorul cu unt de lemnu și coșul cu făină al văduvei să isvorască, și să să imulțască, ca să puteți mai multe lipsite s. bisérici la vréme de lipsă ajuta și înfrumșea. Primiți dară dela mine

și sirman poporul meu cé mai adăncă și vie recu-
noștință și mulțămită — și precum până acuma
așa și déci înainte mă numărați între amicii Dumné-
voastră, cu care comendat rămăiu

Sibiū 20. (8) August 1849.

al onorat Domniilor voastre gata spre slujbă

Petru Bădilă.

*paroh Maerilor de jos, protopop Mercurii
și asesor konzistorial*

XXIX.

1849. Novembre 1/13.

*Protodiaconul Iosif Barac face cunoscut reprezen-
tanței bis. din Șchei, că episcopul voește să-l facă pro-
topop și paroh în Deva. (orig.)*

O n o r a t ă r e p r e z e n t a ție !

Erī avuīu acea mare și nespūsă bucurie a primi
dela *Sibiū* o epistolă, care vi-o alăturezū aici în
copie, spre a vedea și Onorat Domniile voastre, mai
mult ca părinteasca îngrijire a Mării sale prea
vrednicului și mult milostivului nostru episcop ce
are de mine, vrând să mă facă protopop și paroh

la *Deva*, o milă și bunătate foarte mare pentru a mea nevrednicie, carele pre lângă toa(tă) silența mea ce am pus în acurata împlinire a datorințelor mele în postul ce l-am purtat aici la *Brașov*, ca professor și diacon, nimic alta n-am făcut, decât numai ce au cerut chemarea mea spre care am fost de sus rânduit, și fiind-că înalt prea sfinția sa pre lângă aceia că mă poștește să priimesc protopopiatul și parohia *Devi* îmi asigurază totdeodată rezervarea dreptului meu în viitorime, când mi s-ar deschide azi mâine vre-o carieră la *Brașov*, ar trăbui să fiu mai nesimțitoriu de cât piatra, dacă n-aș cunoaște dragostea și mila acestui prea minunat de bun stăpân și părinte în gradul cel mai sus asupră-mi întinsă. Decî în puterea încrederii ce am, că Măria sa Domnul episcop în voește întru adevăr binele și norocirea, iar mai vartos pentru-că după jurstările mele în timp mai de zece ani, de când am norocirea a fi diacon și professor în preurbiul acest românesc din *Brașov* cu salariumul și veniturile până acum avute totdeauna m-am sâmtit și mă simț foarte strâmtorat în modul viețuirii și în chivernisirea familii mele, dacă nu mi se poate face oareș-care îmbunătățire și schimbare, trăbue să mă rezolvă la milostiva dispusăcune a prea lăudatului nostru episcop, să-i respectez și să-i priimesc mila și bunătatea cu care voește a mă noroci, aștept însă totuși astăzi mai nainte de a pleca la *Sibiu* spre a mă înfățișa la măria sa Domnul nostru episcop,

descoperirea gândului și voinții Domniilor voastre în priivirea mea, rămâind

Brașov în 1 (13) Noembrie 1849.

al prea onoratei reprezentanții plecat șerb-

Iosif Barac.

protodiacon.

XXX.

1849.

Protodiaconul Ioan Hannia, din însărcinarea episcopului, comunică protodiaconului Iosif Barac, că l-a denumit de protopop și paroh în Deva, și-l invită să să pronunțe. (copie.)

Copie la numărul 92.—1849.

Prea cinstite Domnule protodiacone și frate!

Sâmțu o deschilinită bucurie văzându-mă pus într-o stare, de a-ți putea face cunoscută grija cea părintească, care o are prea sfinția sa D. episcop și preabunul nostru părinte obștesc de toți fii săi cei sufletești, și acum mai cu samă de prea cinstia ta. Protopopiatul *Devi*, al cărui mărire acum apriat,

nu ți-o pocîu spune, să află vacant mai de mult timp, și tocma astăzi priimi măriia sa înștiințarea cea de o parte tristă, că parohul din *Deva Inochentie Anghel*, un paroh harnic au murit, și așea și parohia aceia, care e foarte bună e vacantă. Decî din demîndarea prea sfinției sale D. episcop viu a te pofti frățeste și sub totă voire-ai D-ta a priimi aastă stație și parohială, și totdeodată și protopopiatul zisă? În *Deva* sînt doao parohii, acum amîndouă vacante. Dela plăcerea D-tale ar atârna, să ți se dea pre lângă D-ta un capelană, sau putînd singur — singur să rămăiu în ambele parohii. Apoi deschizîndu-ți-să azi mâine vre-o carieră la *Brașovă*, totdeauna ți-ar rămînea dreptul rezervat. Prejudecă și pîrîndu-ți-se pofteste numai decăt la *Sibiu* ca să priimești darul desăvârșit și celelalte, iară de nu ți s-ar părea, fă Mării sale Domnului episcop cunoscut fără întîrziere.

Al prea ță. D-tale în Chr. frate

I. Hannia.

protodiacon.

XXXI.

1849. Novembre 8/20.

*Episcopul Andrei Șaguna împărtășește reprezen-
tanței bis. din Șchei, că să abate dela hotărîrea sa de
a denumi pe protodiaconul Iosif Barac protopop și pa-
roh în Deva. (orig.)*

Cinstită reprezentație!

Din scrisoarea D-voastră din 2. ale curgătoarei
Nr. 21. am văzut, cumcă protodiaconul *Iosif Barac*
în restimpul funcțiunei sale de zece anni ca diacon
al bisericii sf. Nicolae, și ca profesor la școalele na-
ționale romane din *Brașov* prin purtarea cea bună,
și sânguința cea neobosită a sa într'atâta au știut
a să face trebuincios D-lor voastre, și obștii dela
biserica numită a-și câștiga dragostea și cinstirea
aceleași încât năzuiți la mine, ca să mă abatū dela
propusul meu de al rândui preot și protopop la
Deva, și a-l lăsa tot în *Brașov*, care a D-vóastră ce-
rere cu atât mai tare mă simți datoria a o împlini,
cu cât despre o parte din propria mărturisire a nu-
mitului protodiacon am înțeles, cumcă și dânsul prin
dragostea și cinstirea, care o ați dovedit cătră dânsul
D-voastră dimpreună cu toată obștea totdeauna, dar
mai vârtos cu privilegiul mai sus a legatei scrisori:

cătră mine — într'atâta să simte de îndatorat, și strâns legat de D-vastră și întreaga obște, încât numai cu cea mai adâncă măhnire s-ar duce din mijlocul ei, iar despre altă parte datoria mea este de a purta grije nu numai de fețele bisericești, dar și de turma lui Chr., și a priveghia, ca aceasta totdeauna să aibă păstori buni, prin urmare, dacă îi are a nu o lipsi de dânsii. Cu prilejul acesta trebuie să și mărturisesc a mea bucurie pentru armonia și dragostea, care domnește între fețele bisericești, și între obștea dela biserica sf. Neculae. Cu care împărtășindu-vă arhiereasca binecuvântare rămăiu

Sibiiu în 8/20. Noemb. 1849.

al D-vastră de bine voitoriu

Andreiū Șaguna.

episcop.

XXXII.

1849. Novembre 21.

Revers dat de episcopul Andreiu Șaguna reprezentanței bis. din Șchei, pentru odăjdiile preoțești și diaconești împrumutate pe seama capelei episcopoești. (orig.)

A d e v e r i n ț ă.

Despre două rânduri odăjdii preoțești și unul diaconești și anume:

Trei stihare, unul cu câmpul negru diaconesc cu fluturi și flori cusute, altul de carton galbin, și al treilea cu câmp roșu, și flori de fir.

Două feloane (sfite) una cu câmp roșu, și flori de fir, alta toată cu firi și flori feliurite.

Trei rucavițe, două perechi albe, una galbină.

Două brâne, unu galbin cu fir, altu galbin de aramă.

Două epatrafire albe cu flori roșii și fir.

Unu ororiu diaconesc.

Cu totul trei-spre-zece darabe, care s-au priimit dela cinstita reprezentatie a sf. biserici cei mari române din Bolgarseg în orașul *Brașovului* împrumut cu aceea îndatorire, ca după șosirea odăjdiilor celor

tocmite pe sama capelei episcopești la *Vienna*, să
le întorcă îndărăpt.

Sibiiu în 21. Noemvr. 1849.

(L. S.)
de ciară

Andreiū Șaguna.

ep(is)cop.

XXXIII.

1849. Decembre 22.

*Episcopul Andreiu Șaguna — conform hotărîrei
consistoriului — împărtășește tuturor preoților și popo-
rului din protopopiatul I al Brașovului, că în absența
protopopului Ioan Popazu, deputat în cauza națională
la Viena, a denumit administrator pe parohul Ioan
Petric. (copie.)*

Copie la Nru consistorial 320. — 1849.

Cătră preoți și poporul din tractul protopopesec
I-ii al *Brașovului*.

Fiind-că protopopul I-ii al *Brașovului Ioan Po-
pazu* așa aducând cu sine lipsa cauzei naționale,
poate fi că încă mai multă vreme nu să va întoarce
dela *Viena* de o parte, iară de altă parte ca nu
cumva protopopiatul lui să pătimească vre-o scădere,

s-au aflat de lipsă a să face din partea consistoriului
acea rânduială, ca îngrijirea acestui protopopiat al
Braşovului I-iu să să încredinţeze parohului din Şchei
Ioan Petric, care rânduială consistorială să face
cunoscută tuturoră spre cunoştinţă şi îndreptare.

Din şedinţa consistorială din 22. Decemvrie c.
nostru 1849. în **Sibiu** ținută.

Andreiū Şaguna.
episcop.

XXXIV.

1849. Decembre 22.

*Episcopul Andreiū Şaguna împărtăşeşte parohului
Ioan Petric, hotărîrea consistorului, prin care e denu-
mit administrator pe timpul absenţei protopopului Ioan
Popazu din Braşov. (copie.)*

320. — 1849.

Cinstite părinte!

Fiind-că protopopul de acolo **Ioan Popazu** așa
aducând cu sine lipsa cauzei naţionale poate fi că
încă mai multă vreme nu se va întoarce dela *Viena*.
de o parte, iară de altă parte ca nu cumva parohia

și protopopiatul lui să pătimească vre-o scădere, pentru acela s-au aflat de lipsă a se face din partea consistoriului acea încheere, ca amândoi parohi din Șchei să administreze parohia zisului protopop, dându-i din toate veniturile două părți și a 3-ia parte să o primească totdeauna parohul suplent. Eară îngrijirea protopopiatului I. al *Brașovului* să se încredințeze cinstiei tale, având a 3-ia parte din venit pentru ostenelele sale și două părți sint a absentului protopop.

Care hotărâre consistorială să împărtășește sfinții cinstiei tale spre cunoștință și observăciune, împărtășind preoților și poporului din tract. protopopesc I. al *Brașovului* aici alăturat țirculariu spre cunoștință și încredințare.

Din ședința consistorială din 22. Dechemvrie c. nostru 1849. în **Sibiu** ținută.

Andrei Șaguna.

episcopu.

XXXV.

1849. Decembre 28.

Protopopul Petru Gherman împărtășește reprezentanței bisericeze cei mari din Bolgarseghiu, că a primit dela episcopul însărcinarea de a substitui împreună cu părintele Ioan Petric în oficiu parohial pe protopopul Ioan Popasu. (orig.)

Cinstiților reprezentanși dela biserica cea mare din Bolgarseghiu!

Eu am primit dela Domnul nostru episcop o părintească orânduială dto 22. Dechemvrie a. c. Nro 320., prin care mă înștiințează, cumcă așa s-au hotărât de cătră pria onoratul konzistorium, ca până va veni Domnul protopop *Ioan Popasu* acasă, să slujim in rândul Domnii sale eu și cu părintele *Ioan Petric* pe rând, iar grija protopopiatului 1-lea să o aibă părintele *Ioan Petric*, care orânduială vi-o fac și Domniilor voastre cunoscută, ca să știți de aici înainte în lipsele protopopiatului 1-lea ce îi avea unde și la cine să nezuiți.

Brașov 28. Dechemvrie 1849.

Al Domniilor voastre de bine voitoriu

Petru Gherman.
protopop

XXXVI.

1849. Decembre 30.

Parohul și t. protopopul Ioan Petric, împărtășește reprezentanței bis. din Șchei, că este însărcinat din partea Ven. Consistor cu conducerea protopopiatului în absența protopopului Ioan Popasu. (orig.)

P r e a o n o r a t ă   r e p r e z e n t a ție !

Din aici alăturata părintească ordinăciune a venerabilului konzistorium episcopesc dto 22. Dechemvrie Nru 320. — 1849. va binevoi onorata reprezentatie a vedea, că suptscrisul sânt însărcinat a purta grije de protopopiatul 1-iu al *Brașovului* până la reintoarcerea ă. Domnului protopop *Ioan Popasu* dela *Viena*. Despre care încunoștiințându-vă spre a D-voastră îndreptare, sânt

Brașov 30. 10-vrie 1849.

al prea onoratei reprezentatii de tot binele voitoriu

Ioan Petric.

t. protopop și paroh.

XXXVII.

1850. Februarie 5/24.

Protopopul Ioan Popasu împărtășește reprezentanților bis. din Șchei în ce stadiu să află cauza națiunei române la Viena și le mulțumește pentru ajutorul de 400. de florini. (orig.)

Prea Onoraților Domnilor reprezentanți!

Din scrisoarea fratelui părintelui *Ioan Petricu*, din 29. Dechemvrie 1849. am înțelesu cu durere, că Onoratu Domniavoastră ați fi scârbiți pe mine, că nu vă scriu mai desu, cum mai stă cauza națiunei romane aici, a cărei fericită dezlegare știu că o doriți din adâncul inimii, ca niște fierbinți naționalisti ce sântei. Eu Domni mei știindu că în astfeliu de vremi pe cum sântu cele de astăzi să cam despecetluescu scrisorile trimise pe poște, cum au pătimitu deputăciunea noastră cu mai multe scrisori, am socotitu să cautu ocaziuni private sigure, prin care să vă scriu. Decî iată că acum prin frate-meu vă trimețu această epistola, prin care am onoarea a vă scrie, că noi aici batem neîncetatu ca să ni să dea o mângâitoare rezoluțiune subscrisă de înălțatul împărat la cererea întregi națiuni romane așternute Maiestății sale încă la 25. Februarie 1849., dăm memoriale peste memoriale la înaltul

ministeriu, prin care ne plângemu despre nedreptăţirile şi neajunsurile, ce să întâmplă Romanilor în totu locul şi acum după ce au intratu organele guvernului împărătescu în ţară ceremu ca să se dea şi Romanilor drepturi asemenea de mari ca la celelalte naţiuni, ca unora, cari au jertfitu şi au sângeratu pentru tronu şi întregimea monarhiei mai multu decâtu oricare altă naţiune din întreaga împărăţie, ceremu ca să se rădice din calea Romanilor pedecile, ce li să punu în privirea negoţului şi a industriei spre mare paguba şi a lor şi a erariului împărătesc, ca să se facă un ajutoriu de bani pentru mille cele multe de văduve, orfanî şi de lipsiţi a credincioşilor, ce au căzutu în bătae pentru împăratul, sau au suferitu moartea ca martiri, cum s-au făcut la Sasi, cari asemănaţi cu Romani n-au pătititu mai nimicu, şi la Sârbî, cari n-au pătititu mai multu de câtu Romani. Însă trebuie să avem răbdare, pentru-că ştiţi Domnii mei, că neprietenî Romanilor sântu nenumăraţi şi puternici, apoi ce este dreptu deşi aşteptămu de unu anu după rezoluţiune, socotiţi Domnilor că împărăţia Austriei acum să prefacă de nou cu totul, ministrii lucră zioa şi noaptea şi tot nu potu răsbi cu lucrul, cauza naţiunei sârbeşti, care s-au fostu aşternutu înaintea cauzei noastre romane, după cum veţi fi ştiindu, numai mai deunăzi s-au hotărât provizorie, acum au venitu rândul cauzei naţiunei noastre, ca să se ia înainte. Apoi avem trebuinţă de nădejde, pentru-că Domnilor şi fraţilor! până cându va sta constituţiu-

nea ce au dat-o înălț. împăratul la 4. Martie 1849. pentru toate națiunile din împărăție, până cându principul, temeiul aceştii constituțiuni va fi egalitatea, care cere, ca la toate națiunile fără deosebire să se măsoare drepturile cu aceiași măsură, până cându să va zice, că Romanii în fatali ani 1848. și 1849. au căzutu în bătae pentru împăratul cu zecile de mii, au avutu pagube de zeci de milioane și aceste neauzite jertfe aduse de cătră Romanii, pentru mântuirea tronului și a întregimei monarhiei, aceste jertfe să vor pomeni, și nu să vor putea tăgădui până va sta lumea și pământul, până atunci să-avem toată nădejdea, că națiunea romană va avea același drept și aceiași valoare, ce va avea oricare altă națiune din împărăția Austriei. Numai vedeți Domnilor, națiunea romană este lăsată de pronie, așa ca ea să plătească mântuirea, emanciparea sa mai scumpă ca alte națiuni, ca ea să nu scape așa lezne și așa curându de greutate. Inșă noi să ne închinăm proniei, și să fim mulțămiiți, și cu răștriștea aceasta, ca cu una ce și ea ne aduce folosul. Pentru-că până cându o națiune are a să lupta cu greutate, până atunci ea este trează, priveghitoare, bărbată, tare, nobilă, iubitoare de aproapele, scumpă prețuitoare a drepturilor câștigate cu atâta sudoare. Aceasta am văzut-o la mari și puternici Romanii, a căroră strănepoți sântem noi. Până cându aveau Romanii a să lupta cu Cartaginenzii, ce erau niște omeni rășboinici și neîmpăcați dușmanii ai Romanilor, până atunci Romanii erau tari și mari

și mergeau totu înainte mereu, îndată însă ce Cartaginenzi încetară de a mai supăra și a mai conbata pe Romani, aceștia ne mai avîndu grije de niminea începură îndată a să preda la desfătări, la totu feliul de desmerdări, cu unŭ cuvîntu la moli-ciune și după aastă viață trîndavă și leneșe n-au trecutu multu și au perdutu împărăția, au apusu așa de tare Romani încātu și numele lor numai noi inai sântem cari îl purtămŭ. Dreptŭ aceia Domnilor și fraților să fim răbdători, așteptători, abătători, plini de nădejde, jertfitori, pačnici și iubitori de buna rînduială, și așa vom rădica națiunea română la rangul ce i se cuvine, și vom face ca nepoți și strănepoți noștri să moștenească o soartă fericită. Mai încolo vă facu cunoscutu Domnii mei, că deputăciunea romană de aici au mai crescutŭ, au venitu mai mulți deputații din ținutul *Aradului*, din Banatu. In zilele acestea au sositu la *Viena* și episcopul romanu unitu dela *Oradia mare Erdeli*. Toți aceștia au umblat la maiestatea sa și pă la ministri în cauza națiunei au datu rezoluțiunî totu de înțelesul petițiunei națiunei romane întregi din 25. Februarie anul trecut așa încātu înaltul gubernŭ acum să poate învinge, că dorințele ce s-au așternutu în aastă petițiune sântu dorințe ce le hrănescu toți Romani din împărăția Austriei. Pentru fl. 400. ce ați binevoitu a-mî trimite pentru subsistința deputațiunei romane de aici, vă multănescŭ din adâncul inimei. Această faptă să va petrece în partea națiunei romane și să va ceti de nepoți și strănepoți Romanilor

cu lacrimi de mulțămită, să va scrie în cartea vieții, unde și un pahar de apă nu va rămânea nerăsplătitu. În sfârșitu Domnilor eu dela plecarea prea osfințitului nostru arhiereu de aici din *Viena*, fuseiu însărcinatu de deputații romani de aici, ca să ducă cuvântul pela audiințele la maiestatea sa și la ministrii. Aceasta este pricina de eu nu mă puteu mișca de aici până astăzi. Îndată însă ce vom primi rezoluțiunea multu dorită, care credem că nu să va mai amâna multu, sau dacă voi vedea că cere zăbavă mai îndelungată, îndată ce să va rezolva altul, ca la audiințe să facă pe oratorul, eu îndată voi pleca acasă, că fără de aceea m-au încinsu un doru de patrie, care îmi sfâșie inima cu totul. Cu care pe lângă cuviincioasă cinstire rămân

Viena 5 *Februarie* 1850.
24 *Ianuarie*

al Onoratu Domniavoastră de bine voitori

Ioan Popazu.
protopop.

XXXVIII.

1850. Februarie 9/21.

Episcopul Andreiu Șaguna invită comunitatea bis. din Șchei să trimită la soborul din 12/24 Martie, un deputat. (copie.)

No 110.

C i n s t i t ă   c o m u n i t a t e !

Fiind gata toate prelucrările pentru ținerea unui sobor eparhial aici la *Sibiu* în 12 (24) Martie a. c. stătătoriu din bărbați preoți și mirenî de religia noastră, în care sobor se vor pertracta lucruri de biserică și școală țiitoare, precum toate din aici alăturatul meu țârculariu se potu vede: poftesc pre prea cinstita comunitate, ca să aleagă și din mijlocul său un ablegat bărbat harnic, care cujetând mai nainte despre obiectele de pertractat, să poată sfătui și informa în privința aăasta, și care aflându-să aici timpuriu la terminul hotărât, să fie pregătit a se împărtăși cu cele sfinte, dinpreună cu ceialaltîi commembri ai soborului *).

Sibiu 9 (21) *Februar* 1850.

Andreiu Șaguna.

ep(is)cop.

---

*) Vezi: *Dr. H. Pușcariu*: Metropolia Românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania, colecțiunea actelor pag. 60.

XXXIX.

1850.

Pravila după care întreaga preoțime s-a îndatorat să facă rugăciuni pentru chemarea Duhului Sfânt în decurs de 8. zile, — pentru cei ce s-au întrunit în sinodul din 12. Martie 1850. (tip.)

ad 110. — 1850.

A.

- I. La ectenie: Cu pace D(o)mnului să ne rugăm; după aceia: Pentru cei ce umblă pre ape și călătoresc — adaoge:

Pentru ca să se pogoare spre mădularii soborului lucrare cé folositoare a Treimei cei mai pre sus de ființă, D(o)mnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie soborul acesta întărire credinței cei adevărate, D(o)mnului să ne rugăm.

Pentru ca să-i trimită darul și înțelepciune pré sf(î)ntului său Dh., și binecuvântare cerescă, D(o)mnului să ne rugăm.

Apără, mântuiaște, și miluiaște — și celelalte.

- II. La ectenie: Să zicem toți din tot sufletul; după aceia: Încă ne rugăm pentru fericirii și purure pomeniții ctitorii sf(î)ntului lacașului; — adaoge:

Incă ne rugăm pentru madularii soborului, și pentru ca să le dé lor D(o)mnul lumina adevărului său, ca în pace și dragoste să se sfătuiască și drept să judece în trebile episcopiei noastre.

Incă ne rugăm pentru acoperire tuturor celor ce sânt adunați la sobor, pentru ca să vie preste ei D(u)hul înțelepčuneî, D(u)hul înțelegerii, D(u)hul temerii de D(u)mnezeu al lui Hr. celui ce s-au arătat nouă.

Incă ne rugăm pentru ca D(o)mnul D(u)mnezeul nostru să-i aréte pre toți mădularii soborului fil și moșteni împărăției sale, să vadă lumina cé adevărată, să ia D(u)hul cel ceresc, și să afle credința cé adevărată a unui adevăratului și în sf(î)nta Treime închinatului D(u)mnezeu.

Incă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri, ș. c. a.

III. După rugăčune amvonului — adaoge:

Iară și iară plecând genunchii, D(o)mnului să ne rugăm:

D(u)mnezeule a toate țiiitorile, cela ce ai făcut cerul cu înțelepčune, și ai întemeiat pământul pe țăriia lui, ziditorile a toate, și Impărate ceresc carele pretutindené ești și toate le plinești, vistițariul bunătăților, și dătătorile de viață vino și te sălășluește întru robii tăi, mădularii soborului nostru, cariî vréu a să aduna,

și a se sfătui întru putéré tăriei tale spre mărire numelui tău, spre podoaba sf(i)telor tale biserici, și spre întărire credinței cei adevărate întru tine. Decî strălucește în inimile lor, iubitoriule de oameni stăpâne! lumina cé nestricăçoasă a cunoștinței d(u)mnezeirei Tale, și deschide ochii gândurilor lor spre înțelegeré evangheleștilor tale adevăruri; pune întru ei și frica fericitelor tale porunci, ca să vadă lumina cé adevărată, să ia D(u)hul cel ceresc, să afle credința și légé ta cé sf(i)ntă; că tu ești luminaré sufletelor și gândurilor noastre H-se D(u)mnezeul nostru și mărire înălțăm cu cel fără de început al tău părinte, și cu pré sf(i)ntul și bunul, și de viață făcătorîul tău Dh., acum și pururé, și în véciî vécilor, amin.

B.

Mulțămită în a treia Duminecă a postului mare să se facă după pravila care să află în carté de lyturghie supt însemnare acésta:

Mulțămire pentru câștigare cé după cérere.*)

---

*) Vezi: *Dr. Il. Pușcariu*: op. cit. pag. 61.

XL.

1850. Februarie 10.

Episcopul Andreiu Șaguna dispensează pe administratorul protopopiatului Brașov de a merge la Sibiu la sobor, îi cere informațiuni despre dotarea clerului, și dascalilor și-l invită să trimită bani dela cununați și ajutoarele ce le poate strânge dela parohiile mai cu stare. (copie.)

Nro 110.

C i n s t i t e   D .   a d m i n i s t r a t o r !

Din aici alăturatele ecsemplare ai arhipăstoreștii mele epistoli mai pre larg vei vedea ținerea soborului eparhial, și fiind-că învoirea înaltei stăpâniri pentru ținerea soborului acestuia cu aceea restrângere mi s-au dat, ca numărul mădularilor soborului cât se poate să fie mai mic, decî pricina ačasta dar mai ales din pricina îndepărtării și a vremii de iarnă am aflat de bine a te dispenza pe sfinția ta dela venirea la sobor, totdeodată încă te poftesc, ca să-mi dai părere și informație pentru dotația clerului și a dascalilor, și de obște pentru trebile bisericești.

Și fiind-că avem lipsă de cheltueli la sobor, pentru aceea ești poftit, ca banii dela cununați să-î trimiți încoace fără întârziere, așijderea poți cere dela

bisericile cele mai avute un ajutoriu spre acest sfârșit, care apoi să-l administrezi la episcopie.

Sibiū 10. *Februarie* 1850.

Andreiu Șaguna.

ep(is)cop.

XLI.

1850.

Administratorul Ioan Petric, nevoind da singur informațiunile cerute, prin lîrtia episcopescă din 10. Febr. Nr. 110, convoacă o întrunire a reprezentanților tuturor comunelor din protopopiat pe ziua de 12. Febr. și invită totdeodată bisericile a vota cîte un ajutor din lada bisericii pe seama episcopiei. (orig.)

Mult onorată reprezentație!

Din aici alăturata ordinăcune episcopescă dto 10. Febr. 110.—1850. va binevoi a vedea onorată reprezentație, că suptscrisul sânt dispensat dela mergerea la *Sibiū* unde la 12 (24) Martie a. c. să va ținea sobor pentru dotația clerului și a dascalilor, mă provoacă însă ca să-mi dau părerea și informația

mea soborului în scris în pricina aceasta. Decî pentru-că părerea și informația ce să cere dela mine e de o mare ponderositate, care nu o pocî da în numele preoțimi și a poporului din acest protopopiat mai nainte de a asculta opinia tuturor, așa am aflat de cuviință pe Vinerea viitoare a convoca atît preoți griji mele încredințați, cît și câte 2. reprezentanși dela bisericile din cetate și a noastră, precum și din profesori culti, și alți DD. literați toți mirenî în număr de 12., cari să vor aduna la 9. ore aici în casa de adunare. Binevoiască dară onorata reprezentatie a denumi 2. membri ai săi pe zioa numită în 12. Fevru., ca să ia parte la acest sobor protopopesc, dându-le și informație ce au de a propune soborului în privirea dotări biserici și a școli. Mai încolo de vreme ce să cere la soborul diețesan multe cheltueli, amăsurat porunci episcopești atinse, veți binevoi a da un ajutoriu din lada biserici, care încredințându-să ca și dela alte biserici nu voiui lipsi al administra la locul menit. Cu care sânt

al onoratei reprezentatii gata spre servire

Ioan Petric.
administrator.

XLII.

1850. Februarie 26.

Ioan Fița cere în numele comunității bisericești din Tohanul vechi câte-va icoane vechi, dela reprezentanța bisericești din Șchei. (orig.)

Pria Onorată reprezentatie!

Satul *Tohanul vechi* lăcuit curat numai de militari granițeri romani, carii nu numai acum în ani din urmă în resbelul unguresc, ci și în trecutele războaie franțeze s-au vărsat sângele pentru milostivul monarhul nostru, și pentru patrie, aceștia devr-o căț-va ani câștigându-și dela mai înaltele locuri slobozenie spre ridicarea unui lăcaș dumnezeesc, din mai izvoară de milostenii dela confrății noștri neguțători din *Brașov* și printr-un ajutoriu și dela slăvitul reghiment roman 1-lé di smf. 600. — și au ridicat o sfântă biserică foarte frumoasă, însă prin nestatornicirea vremilor prezinte nu sânt în stare de ajuns spre a și-o împodobi după cuviință cu cele din lăuntru podoabe, precum sf. icoane și altele asemenea mai multe, deci aflându-mă și eu acolo posesor m-au însărcinat aastă obște, ca în numele dănsi să fac umilită rugare cătră onorata reprentație,

ca să să milostivească a le dăruî vre-o câte-va icoane, care prin preînnoirea tămplei sf. biserici au rămas neîntrebuințate, și fiindu-le tămpla cu totul sămplă și goală, precum și părății biserici, rog pă-onorata reprezentație să să milostiviască a le dăruî vre-o câte-va icoane, însă mai vârtos acea cu sf. Treime, ce au fost la tămpla cia veche, căci fără de acea, aastă icoană este acuma de prisos, și cu ačasta și-ar împodobi tămplă tocmai după lipsa ce are.

Cia mai bună nădejde hrănind, că să va lua-în conziderație umilita lor prin mine propusă cerere rămăi cu tot respectul cuviinčos

Brașov 26. *Februarie* 1850.

al onoratei reprezentanți plecat serb .

Ioan Jipa.

XLIII.

1850. Martie 5.

*Instrucția ce a primit-o deputatul comunității bis.
sf. Nicolae din Șchei Ioan Jița, pentru sinodul din
12. Martie 1850. (copie.)*

Copie 7.—1850.

Instructiune pentru deputatu la sinodă.

Din partea comunitaeti romane din suburbiu de susu la *Brasovu* in urma ordinatiunei eppesti dto 9/21. Februarii Nro 110.—1850. s-au randuit deputatū Domnulu *Ioan Jița*, care va avea în acesta missiune.

1. A avea inaintea oculorū hotarirea marei aduneri nationale ce s-au ținut la *Blasiu* 3 (15) Mai 1848. si pe temeiulu aceiī

2. Nu numai a sterui restaurarea mitropolii romanesti in Ardeal dupe dreptul vechiu, ci a sterui ca acum la acestu synod se se si alegă dupe dreptul religiunei nostre mitropolitu.

3. Totu pe temeiul ațelu se se consântiască totala independentie a religiunei nostre dela ori care alta religiune putându-se pe sine liber și neaternatu

a se organiza si administra in toate treburile sale religioase.

4. La religiounea noastră preocimea întreagă începundu dela cel mai înalt grad de mitropolit pene la cel mai micu preot, paroh, capellanu, sau diacon se se înzestreze cu portiuni canonice în mosii, si unde acestea nu se vor afla, si nu vor asunge acolo si într-atât în lefe de bani, potrivit cu chemarea și datoriile lor, precum este acesta. la celelalte religii — asemenea.

5. Pentru școlă, pentru educatiunea tinerimei nationale începând dela universitate, seminarium de clerici, pene la cea mai după urmă școlă normală se se renduiască o fundatiune a carui venit anual se potă împartea toate lefii, si toate cheltuielile acestora, si această fundatiune, sau în unu capitalu de bani, sau în un bun încredințat administratiunei natiunii noastre.

6. Se se facă de către synod unu statut, ca în proportiunea membrilor s. synodului se ja parte si mireni la alegerea protopopilor.

7. Ca preotii cu adevărat ceteceni de stat dupe principul egalitatii de drepturi se aibă preotii totu dreptul a putea purta si dirigătorii politice, si a se amesteca în trebi politice.

8. Va avea datorie a sterui cu totu adinsulu ca acest s. synod se se constituie dupe vechiul drept al religioei noastre — defigându-se numerul membrilor cel puțin în 210. din care una parte

preoți iare doo pertii mireni — care afare de pro-
topopi toți țeilaltii se vor alege de cătră respecti-
vele comunitaeti.

9. Acestu s. synod se va declara de annuală
și se va conchiema la dioa hotărită și numită
acum — totūdeuna prin mitropolitū sau in vacantia
acestuiā prin episcopū — timpuriu destul celu pu-
cinū cu 6. septemuni inaintea zilei menite pentru
deschiderea sfântului synodu.

10. Va avea cu totu adinsul a sterui ca se
se țeșeteze cu tōtă scumpetatea starea episcopii
și a clerului se se scoatie la lumine și se se tragă
sub administratiunea gremială precum este acesta
și la alte religiuni si cleruri.

Braschovu 5. Martie 1850.

*Repraesentantia s. biserici si comunitaetii romane
din suburbiu de susu la Braschovu*

prin

Nicolae Dima, 1-lea repr. et curator.

Gheorghie R. Leca, curator și repres.

XLIV.

1850. Martie 25.

Raportul deputatului Ioan Țipa despre lucrarea sinodului din 12. Martie. (orig.)

P r e a   o n o r a t ă   r e p r e z e n t a Ț i e !

După înțâliapta consfătuire a prea onoratei reprezentății poftit fiind subscrisul ca deputat al Onoratei noastre obști la s. sinod, reclamat de prea luminatul nostru Domnul episcop *Andrei Șaguna*, prin milostiva sa ordinaciune din 9/21 Febrarie 1830. Nro 110.—1850., și binecunoscând trebuința deputăciunii aceștia, nu am lipsit cu mulțămire a o priimi. Decî după înștruția prea Onoratei reprezentății din 7/15. Martie 1850. Nro 7.—1850. am cuprins scaunul Onoratei noastre obști la pomenitul sinod, având înaintea ochilor toate puncturile cuprinse întru pomenita instrucție și la toate hotărârile acestui s. sinod s-au păstrat cu scumpătate nu numai neclintita religie sf. biserici noastre răsăritene, dară mai vărtos s-au și împărtășit la toate îndreptățirile parohiale întru asemenea cu celelalte sf. biserici răsăritene din întreaga monarhia austriacă; întru asemenea și în privirea culturi tinerimei romane și fii a sf. biserici răsăritene s-au obsărvat întru toate

ramurile îndreptăţirii şcoalelor şi pentru fii ai onoratei noastre obşti romane, prin ridicarea de şcoli şi învăţături potrivite populaţiei noastre şi timpului prezent, despre care mai pă larg să va vedea din protocolul acestui s. sinod la vremea sa; la care prea onoratul Domnul prota *Ioan Popazu* nu au cruţat în relaţiile sfinţii sale ceale mai sudusoare lupte şi îngrijiri atât întru îndreptăţirile parohiale ale sf. biserici noastre, cât şi întru luminarea şi înaintarea culturii tinerimei noastre romane.

Braşov 25. *Martie* 1850.

Ioan Jipa

*deputat al onoratei obştii romane din-
Bolgarseghiu la înteiul sinod episcopesc
din Sibiu.*

XLV.

1850. Mai 20.

Episcopul Andrei Schaguna face cunoscut protopopului Braşovului unde sunt a să înainta recursese naţiunii române. (copie.)

Copie.

378.—1850.

Prea cinstite D. Protopópe!

Îţi mulţănescă pentru purtarea que ai arătată
quătră Domnul secretariu ministerialu de *Haifler*,
şi totu de odată te poftescă, qua la toate întâm-
plările, quare sântu asupritoare pentru ai noştri să-i
îndreptezi, qua se facă recursuri nemţeşti sau si
romanesti la Inaltul nostru Ministeriu din *Viena*,
quăci de acolo ne vine totu binele si toate uşurările
precum si totu darul. Despre aquestia se îndreptezi
si pe queilalţi D. protopopi si preoţi şi pe alţi băr-
baţii ai naţiunei, spuindu-le si aqueia, qua recursese
pentru Ministeriu totdeauna să se trimită la depu-
taţii noştri, dar si pe mine se me instiînţeze pe
scurtu spre cunostinţa mea. Iar in privinţa trebilor

bisericești totdeauna să-mi facă mie arătare, quăci le voi înainta eu pe aquesta.

Sibiiu 21. Mai 1850.

Andrei Schaguna.

episcop.

XLVI.

1850. Iunie 7.

Protopopul Ioan Popasu invită pe reprezentanții bisericezi din Șchei să iu la cunoștință sfaturile episcopului din hîrtia din 20. Mai și să le facă cunoscute și obștii. (copie.)

98. — 1850.

Onoraților Domni Reprezentanți!

Prea luminatul Domnul nostru Episcopu, prin ordinațiunea sa petrecută aici în copie, ne dă o prețioasă povață, que avem noi de a face la toate în-tâmplările, quare sântu asupritoare pentru ai noștri. Dequi Onoratu Domnia Voastră qua unii que sântei patroni si stâlpi ai națiunei noastre romane, quei atât de lipsite de fii qualificați si închinați cu totul

întereseului ei, puneți ve rogu la inimă prețioasă povată a prealuminatului nostru Episcopu, si urmați după dânsa. Apoi faceți Domnilor, que aqueastă multu folositoare povată se vie la cunostință tuturor bărbaților națiunei, aflătorii in comunitatea bisericei quei mari romane din Scheiu (fireste nu prin publicarea ordinațiunei in biserică sau adunare, ci pe altă cale privată) faceți qua omeniî nostrii se aibă totdeauna inaintea ochilor si să-si indrepteze passi după dânsa, cu atâtu mai vârtos, quă omeniî nostrii din comunitatea mai susu numită cu mai mare lipsă de aqueastă povată si vor trage mai multu folosu daquă vor urma după dânsa.

Brașov 7. Iunie 1850.

Al Onoratu Domnia Vostră de bine voitoriu

Ioan Poppassu.

prota locului.

XLVII.

1850. Octombre 14.

Ciți-va fruntași protestează în contra reprezentanței, pentru-că a depărtat din funcțiune pe cîntăreții bisericești Varlam și Dometian. (orig.)

Cinstită reprezentație!

Fiind-că cinstita reprezentație nici un răspuns nu ni-au dat la două protesturi ale noastre date în privința călcării dreptului alegerii de cantori la biserica noastră, asigurat prin ordinăciunea episcopescă din 8. a trecutei luni Iunie sub Nr. 522., și fiind-că č.-ta reprezentație fără pricină bine cuvântată a depărtat din cîntăreție pe fostiți nostri cantori *Varlam* și *Dometian*, cu care am fost mulțămiți și cari ca oameni de omenie ș-au împlinit datoria în slujba și chemarea lor precum dovedescă atestatele date D-lor chiar de č.-ta reprezentație; și fiind-că noi am fost siliți a arăta la scaunul episcopesc despre toate urmările ce s-au practicat în punctul acesta de către č.-ta reprezentație; de aceea dar noi subscrișii iarăș mai protestăm în numele tuturor obștenilor subscrișii în celelalte protesturi ca č.-ta reprezentație nici decum să nu îndrăznească a tocmi pe nimenea cantoru cu banii noștri și ai biserici, până când nu va urma hotărâre dela scaunul

episcopesc, căci almintrelea toată vina va cădea asupra celor ce desprețuesc voința obștii și calcă ordinăciunea episcopească.

1850. Octombre 14. Brașov.

Ai cinstitei reprezentanții cinstitori

Vasilie Stinghe.

Ioan G. Muntean.

Pătru Butmăloi.

Ioan Baboie.

Ioann Prișcu.

Neculae Cătană.

Vasile Sfeteț.

Constandin Muntén.

XLVIII.

1850. Octombre 19.

Președintele interimal al consistoriului diecezan
Moise Fulea provoacă pe protopopul Brașovului să dea informațiuni amănunțite, în chestia depărtării cantorilor din funcțiune. (copie.)

C o p i e.

Nr. 894. — 1850.

Prea cinstite D-le protopópe!

Din aici în origine spre întoarcerea înapoi alăturata jalbă a obștei noastre bisericești din suburbiul

de din susū la hramul sf. Nicolae dinpreună cu actele ei, mai pe larg vei vedea cumū aceeași să. jeluește, că cu prilejul schimbărei cântăreților bisericești de acolo dânsa n-au fostū respectată din partea reprezentanților bisericeii după dreptul ce i se cuvine la punerea și așezarea fețelor bisericești și după ordinăciunea consistorială de sub Nr. 522 a. c. în privința ačasta. eșită. Decī prea cinstia ta ești pof-tită a cerceta cu de amăruntul lucrulu acesta, și în terminu de optu zile dela priimirea acestora a da încoace informație în privința ačasta.

Din ședința consistorială din 19. Octombre 1850., în *Sibiū* ținută.

În absenția prea sfinției sale Domnului episcopu diețezan în lucruri ofițioase.

Consistoriul diețezan

Moise Fulea, inter. prez.

XLIX.

1850. Novembre 2.

Urzoriu conzistoriului în chestia cantorilor. (copie.)

C o p i e.

911. — 1850.

Prea cinst. Domnule protopope!

În ce chipu să jeluește de nou obștea noastră bisericească din Șcheiu la hramul sf. Nicolae încoace asupra reprezentanților bisericeii și asupra preacinstiei tale mai pe largu vei vedea din aici în origine spre întoarcerea înapoi alăturata jalbă, care cu acelu adaosu să trimită preacinstiei tale, ca atâtu în privința ačasta, câtu și în privința celor sub Nr. 894. a. c. cu preacinstia ta împărtășite fără de întârziere să ascuți pe reprezentanți zisei bisericii, și în terminul cel mai scurtu să dai încoace informațiune în obiectul acesta. De altă parte însă să te străduiești în tot chipul, ca obștea să nu se decurte în drep-turile ei prin reprezentanții bisericeii și câtu mai în-grabă să se îndestuleze, și să se împăciuască.

Din ședința conzistorială din 2. 9-ber 1850., în *Sibiin* ținută.

În nefința Mariei sale Domnului episcopu diețezanu acasă

Conzistor diețezan

Moise Fulea, inter. prez.

L.

1850. Novembre 11.

Protopopul Ioann Poppassu, provoacă pe reprezentanții bisericești din Șchei să-i dea informațiunile necesare, în chestia dascalilor, pentru ca să poată raporta consistoriului. (orig.)

188. — 1850.

Multă Onoraților D-lor reprezentanți!

Aici ve alătură jalba din originală a unor obșteni dela sf. biserica noastră cea mare, împreună cu patru documente a le ei luate în copie, precum și ordinațiunea consistorială în copie dto 19. — 8-ber praesent 11. — 9-ber Nr. 894. a. c. prin quare întru însărcinatu de către Preaonoratul consistoriul nostru diețezan, ca în termin de optu zile să cercetezu cu deamăruntu în adevărul jelbei pomenite și să dau informațiune, vă alăturu zisu mai susu atinsele acte ca în termin de patru zile să-mi dați mai întâi Preaonoratu Domnia voastră mie răspunsă deslușitu la toate puntele dela mai susu numita jalbă precum și dela documentele ei, ca așa să-mi pociu și eu da informațiunea la terminul pusă*).

Cu care întru totu respectul rămâi.

Braș. 11. — 9-ber 1850.

al prea Onoratei reprezentanții bunu voitoriu
Ioann Poppassu, prota locului.

---

*) La margine: Să adaogă 6 bucăți, spre întoarcere înapoi.

LI.

1850. Novembre 14/26.

Protopopul Iuonn Poppassu provoacă din nou — în urma urzoriului konzistoriului — pe reprezentanții bisericești din Șchei să-l informeze în chestia dascalilor. (orig.)

201. — 1850.

Multă Onorațiilor reprezentanți!

În legătură cu cele ce vi s-au împărtășit spre răspundere încă la 11. Noemvrie Nr. 188. să împărtășește cu Dumneavoastră aici sub % și a doa jalbă a unor obșteni dela biserica noastră în origine, iar sub %/. ordinațiune Venerabilului nostru Konzistoriu în copie, cu acelu adaosu, ca în terminul cel mai scurtu să dați la toate răspunsu fundatu, ca și eu să-mi pociu da informațiunea demandată cu toată temeinicia și adevărul.

Brașov 14. (26.) 9-ber 1850.

Al Multu Onorațiilor reprezent. bunii voitori

Iuonn Poppassu.

prota locului.

LII.

1850. Decembre 23.

Episcopul Andrei Șaguna aprobă procedura reprezentanților față de cîntăreți. (orig.)

Praes. Nr. 46. — 1850.

Prea cinstite D-le protopópe!

Cu părere de rău am înțeles eu din actele prin konzistoriul nostru eparhial nu e subșternute, că o parte a obștei noastre dela biserica sfântului Nicolae din *Brașov*, nefiind îndestulată cu dispuseciunea reprezentanților făcută în privința cîntăreților, s-au plînsu la consistoriul, cerând repunerea fostilor cîntăreți în posturile lor, și totdeodată apărând pe acestia, ca pe niste omeni harnici și cu purtare bună.

Eu foarte mult m-aș fi bucurat, când jeluitorii și reprezentanții ar fi compus lucrul acesta între sine fără de a recura mai departe, — m-aș fi mângăiat mai încolo, când aș fi văzut o silință din partea preoțimei noastre de acolo de a împăca și lămurii cugetele, și a înlătura părerea aceea, ca când ceva rău s-ar fi făcut bisericei prin îndepărtarea din posturi a zișilor cîntăreți.

Eu sînt în sufletul meu cu totul convins, cum-că reprezentanții nu numai n-au greșit prin depunerea cîntăreților călugării *Varlaam* și *Dometian*,

'ci din potrivă au ascultat și au împlinit porunca ce le o am fost dat-o cu prilejul venirii mele la *Brașov* în anul trecut, ca — adecă — să scôtă pe zișii cântăreți din posturile lor, cu a căroră cântare eu n-am fost mulțămit (și despre carii am fost auzit, că nu-și împlinesc datoria lor după cum se cuvine) adăogându mai departe și aceea, că până ce să va putea face aceasta, să fie reprezentanții cu ochi mai priveghitori asupra cântăreților acestora, căci despre purtarea lor morală se auzeau multe vești urâte. Înțelepțește au lucrat mai departe reprezentanții, că au săvârșit lucrul acesta pre scurt, care și așa nu s-ar fi putut altmintrelea tracta din pricina dărei de asedie, sub care se află țara întreagă.

Pe temeiul acestora dară — fiind eu încredințat, cumcă toți aceia, carii în actul sus numit al reprezentanților vădă ceva rău, îndată ce vor înțelege părerea mea, a cărei isvoru este îngrijirea ce o am, atât pentru cinstea Dumnealor tuturor, cât și pentru cinstea și podoba sfintei noastre biserici, vor asculta (și vor primi statul meu acesta arhieresc, întocma ca și o hotărâre a mea judeeătorască — deocamdată) mai cu sémă din pricina împărătestilor sărbători, care se apropie, lăsându-mă de judecată, dau acest sfat arhieresc întregei iubitei mele obște dela biserica sfântului Nicolae, ca tot insul să se împace din suflet cu fratele său, și să-mi créză mie ca archiereului lor, că reprezentanții au împlinit demândăciunea mea prin îndepărtarea fostilor cântăreți, și prin punerea altora.

Și fiind-că după așezământul cel canonicesc al sfinței noastre biserici chiar și bărbații aceia, carii vreau a purta slujba de cântăreți, trebuiesc să fie hirotesii de arhierul locului, și numai așa pot fi cântăreți, — așadară mi susținu dreptul, ca la întorcerea mea acasă să hirotonesc pe noii cântăreți, și să le dau binecuvântare arhierescă de a putea purta acesta slujbă bisericescă (însă și pân' atunci le dau voie de a putea fi cântăreți după contractul încheiat, având nădejde, că vor fi cu purtare bună, cu ascultare cătră mai marii săi, cu cinstire cătră preoțimea și cătră obștea întrégă, și că se vor purta cu supunere cătră legile morale și împărătești.

Deci dară te îndatorez pe Précinstia ta, ca împreună cu ceilalți parohi locali, să publici sfatul acesta al meu arhipăstoresc obștei și reprezentanților dela biserica sf. Nicolae și să vă nevoiți a împăca învrăjbirea aceasta, care mi se pare, că nu s-ar fi escat, decât Précinstia ta în înțelesul ordinăciunei mele de supt 8-lea Iuliu 1850. Nr. 522. îndată după punerea noilor cântăreți mi-ai fi referat și ai fi cerut întărirea lor.

În așteptarea raportului mângăitoriu despre punerea în lucrare a demândăciunei acesteia, rămâi cu arhipăstorască binecuvântare

Vienna în 23. Dechemvr. 1850.

al Precinstiei tale de tot binele voitoriū
Andreiu Șaguna, episcop.

LIII.

1850.

Reprezentanța bisericii din Șchei își motivează procedura față de cîntăreți. (orig.)

53. — 1850.

Prea Onorate Domnule Protopoape!

La reviziunea Preaonorat Domnii tale dato....*) a. c. eșite în urma părinteștii ordinațiunii consistoriale dato....*) Nr....*) venim cu tot respectul a da următorul răspuns.

Înălțatul regescă gubernă, văzând, că unii și alții din obștea cea numeroasă a sf. bisericii noastre. numai încetează a neodihni înaltele locuri, cu feliurimă de jeluiri verzi și uscate în privința administrațiunei bisericești, după ce s-au înțeles mai întâi cu prea luminatul scaun episcopesc, au slobozit încă la anul 1817. un grațios decret, prin care poruncește, ca mai sus numită obște să-și aleagă din sînul ei doisprezece bărbați, cari apoi au drept de obște se administreze trebile bisericești, întru dreptate, spre creșterea sf(i)nteii lor biserici, iară obșteniî pă viitoriū să înceteze de a se mai amesteca în lucrurile administrațiunei bisericești, pîrînd și jeluind. Acest

---

*) Lipsește datu (și numărul).

drept al reprezentanției înălțatul regesc guberniu s-au întărit de nou și la anul 1819. prin înduratul său decretu de sub Nr. 8230. — 1819. — La anul 1843. noi reprezențanșii de astăzi, vrind să facem, ca mărirea și podoaba sf(i)nteii noastre biserici să devie la o creștere și mai mare, cu administrațiunea averilor bisericesti să se ducă de cătră reprezentanții totdeauna cu cea mai mare acurateță și dreptate, cu cultura poporului să corăspunză cît să poate mai bine la prea înaltul cugetu împărătesc, la binele de comun, și la spiritul timpului, am alcătuit de de bună voia voastră, aici alăturata instrucțiune, atât pentru noi, cît și pentru cei ce vor urma după noi în oficiul de reprezențanși la biserica noastră. Acastă instrucțiune, așternută spre întărire nu numai la prea luminatul scaun episcopesc, ci și la inclitul maghistratū de aici din *Brașov*, și la înălțatul regescū guberniu ș-au luat cuviinčoasa sa întărire, precum va bine voi Venerabilul conzistoriū a se convi(n)ge despre aceasta din părinteștile hotărîri ale respectivelor înalte locuri, la pagina 17. și 18. a instrucțiunei petrecute. — Acastă instrucțiune, care răspică pre larg, punct de punct dreptul și însărcinarea reprezențanșilor, numai lasă pre nimeni la îndoială, că reprezentanții iș împlinește oficiul său cu drept de obște. Acastă instrucțiune zicem, sîntem convinși, că corăspunde întocmai principiului constituțional de astăzi, ce domnește în întregul imperiu Austriac.

Deci în puterea dreptului nostru, cuprins în des pomenita instrucțiune, am depărtat pe foștii noștri cântăreți *Varlaam* și *Dometian* călugări dela mănăstirea *Sinaia* în România, nu fără de pricină bine cuvîntată, căci să tăcem, că ei în anul 1848. au luat parte la mișcarea din țara romînească și așa au devenit a fi periculoși și în fața stăpînirii noastre, dînșii dela un timp încoace au început să se poarte cu cea mai mare nesupunere cătră noi și onorații noștri preoți au început a se sfădi cu păstorii noștri cei sufletești, a vătăma și pe preoții noștri și pe noi cu cuvintele cele mai scîrnave, ba cei mai mult a se atinge de toți preoții, cei literați și chiar și de prea vrednicul și marele nostru arhiereu, au început a sămăna vrajbă între unii din poporeni și între reprezentanție, au făcut pretensiuni în privința salariului, de care nu erau vrednici, adecă ca să li să dea leafă mai mare, și aceasta tot în monedă sunătoare și altele ca acestea; am depărtat zicem pe acești cîntăreți dela biserica noastră, fiind-că și însuși Înalt pre sfinția sa prea scumpul nostru Domn episcop cu ocaziunea cercetării sfintei biserici noastre i-au dojenit publice în biserică, arătînd, că nu se mulțamește cu dînșii, și după ce i-am depărtat, am adus în locul lor alți cîntăreți și anumit în strana dreaptă am băgat de cîntăreț pe *Mihail Popescu*, și în stînga pe *Constantin Trandafirescu*, amîndoi din *București*, psalți cu glas și cu meșteșug bun, cu o leafă mai mică, pentru că foștii cîntăreți trăgeau leafă dela

sf. biserică în monedă sunătoare, și pretindea cu sumeție până 1500. fiorinî ww. în monedă sunătoare, iară pe cîntăreții de astăzi i-am tocmit numai cu 1350. fiorinî ww. în banî de hîrtie. Pre lingă aceasta pe cîntăreții de astăzi i-am tocmit, ca ei afară de casurile în care sînt îndatorați a da prelecțiuni din cîntări bisericești la școala noastră, o condițiune, care era pusă și la foștii cîntăreți, să mai învețe fiește-care din ei cîte șase tineri privatim toată arta musichiei bisericești.

În contra urmării noastre aceștia ne-am pomenit spre cea mai mare mirare cu jebî dela unii din obștenii noștri, ba vedem cu durere că s-au jeluît și la Venerabilul Consistoriū, însă noi ne luăm voe a face băgători de samă atît pe Onorat Domnia ta, cît și pe preaonoratul nostru Consistoriū, că aceștr 61. de obșteni, cariî jeluesc asupra noastră, rău și fără cale să numesc obște, de vreme ce obștea sf(i)nteî bisericii noastre constă din 1111. familiî, aproape cu 5000. de suflete, așadară jeluitorii nu fac nicî a 18-a parte din obște, prin urmare ei ca unii ce sînt absolută minoritate cînd își însușesc loruși singur dreptul obștei cu călcarea și vătămarea a mai mult ca 17. părți din obștenii noștriî cariî sînt mulțamiți cu urmărilor și lucrările noastre, lucrează în contra tuturor legilor lumii. — De aicea vine dară, pentru ce noi nu ne-am slobozit a pertracta în scris cu jeluitorii; cu toate acestea noi după cum dovedește hotărîrea din protocolul sestiunilor noastre dto 1/13 Octom. Nr. 45. a. c. deși

văzurăm, că toate punctele jebilor lor sînt numai niște arătări neadevărate, totuși ca să împlinim legea dragostii i-am chemat pe conductorii jeluitorilor, ca să le arătăm cauzele din care ne simțiam siliți, a depărta pe foștii cîntăreți *Varlaam* și *Dometian* din posturile lor de cîntăreți, fiind prea bine încredințați, că acești conducători, văzînd că noi lucrăm în privința aceasta amăsurat instrucțiunei noastre, pe care am depus jurămînt, să vor lăsa de jebile și protesturile lor, însă o durere, vedem cu deosebită mîhnire, că ei au dat la Venerabilul Consistoriū pîrîcuni în contra noastră, în care pîrîcuni încă nu se află mai mult adevăr, decît în jebile date la noi de dînșii.

Jeluitorii socotesc, că ne aduc în contrazicere, cînd produc atestatele ce le-am dat noi cîntăreților, după ce le-am dat dimisiunea, însă noi aceasta am făcut-o, că după ce i-am scos dela biserica noastră, n-am vrut să-i nenorocim și pentru altă țară streină, apoi că valoarea atestatelor aceloră are loc numai pentru mănăstirea de unde au fost eșit dînșii, să vede din cuvintele atestatelor, unde zice: „*drept aceia li să dă această adeverință spre legitimare înaintea starețului dela metania sa*“.

În urmă să provoacă jeluitorii pe milostiva ordinăcune episcopoească dto 8. Iunie Nr. 522. a. c. — Aicea ne rugăm cu toată plecăcunea a fi ertați, ca să ne descoperim liber în privința aceștii milostive ordinăciuni învingerea noastră. Noi această milostivă

ordinațiune o reducem la reprezentanție, așa cît, unde să zice, că cantorii și cîrnicul să aleg de popor, înțelegem pentru biserica noastră, că aceștia să aleg de reprezentanție, căci altminterlea să calcă instrucțiunea și jurămîntul nostru, și în cazul acesta noi ne dechiarăm solenel că depunem toți slujba de reprezentanși, afară numai dacă înaltul guvernă ne va retrage instrucțiunea aceasta, după care urmăm astăzi, și ne va da alta în loc; pre lîngă care cu deosebită reverință rămînem.

aî prea Onorat Domniî tale plecați servi

Reprezențația s. bisericii cei mari romînești din Brașovă

prin

Gheorghie R. Leca, curat.

LIV.

1851. Aprilie 7.

Consemnarea odăjdilor ce le-a primit parohul din Hăghig Alexandru Bucșa dela reprezentanța bisericeî din Șchei, pe sama bisericii sale arse. (orig).

Astăzi la zioa mai jos însemnată am primit eû subscrisul preot dela sfînta biserica cea mare rom. cu hramul sf. Nicolae din Brașov următoarele odăjdii și cărți și anume: o sfită galbenă, un stihar, o păreche

rucavițe, un epatrafir, un aer și doă procovețe, o evanghelie, o liturghie, pentru neapărata lipsă ce mi s-au întâmplat în 2. Arilie a. c., când mi-au ars biserica cu toate odăjdile, cărțile și vasele cele sfinte.

Brașov 7. Aprilie 1851.

Alexandru Bucșa.
paroh neunit la Hăghig.

LV.

1851. Mai 8.

Pastorală de sărbătorile Rosaliilor. (tip.)

Nr. 117 — 1851.

Iubitului meu clir și popor¹ eparhial dar, și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru, și dela Domnul Is. Chr.!

Să mulțămim Domnului nostru acum și pururé, carele așa bine au voit, ca înălțatul nostru împărat pre toți arhieriei de legé noastră, cari se află în maré sa împărăție, să-i cheme la *Viena* cu, așa — adunaț fiind — să se sfātuéscă în trebile sfintei Maicii noastre Biserici — în trebile preoțimei noastre și în ale școalelor, ca apoi toate aceste să se aducă într-o rânduială mai cuviincoasă, decât ce erau până acuma.

7*

Acésta împrejurare m-aŭ îndepărtat pe mine dela voi, și mé-aŭ pricinuit multe griji zioa și noapté, căci am priceput sfințenia și mărimé chiemării méle, cu care sânt însărcinat a înainta vaza și cinsté bisericii, precum și îmbunătățirea sortii preoțimei, a dascalilor, și a școalelor noastre. Și fiind-că sfătuirile aceste arhieresti s-aŭ încheiat, și propunerile s-aŭ așternut înaltului ministeriū, dela înnalt carele așteptăm acum chipzuiré celor de lipsă, iată iubiților! grăbesc a mă întoarce în puține zile în mijlocul vostru ca un arhipăstoriū, ce sânt al vostru, căci eu nimic nu doresc așa tare, ca binele vostru, și iubiré mé cătră voi nu o poate nimic amorți. Să-mă credeți iubiților! că dela acésta a mé iubire cătră voi nu mă poate nimica desbina. Eu sânt păstoriul vostru, și voi sânteți oile méle; eu urmeză lipselor voastre, eară voi urmați glasul meu. Toate aceste le știe Dumnezeu, și purtaré noastră îi este bine plăcută; pentru aceé El, ca ajutoriul și mângăitoriul nostru se va îndura cătră noi săracii și lipsiții, și sufletele noastre le va așeza în locurile fericirei. El, ca un tată ceresc mult îndurat, carele aŭ trimis în lume pe unul născut fiul său, Domnul nostru Is. Chr. pentru noi, și pentru mântuirea noastră, ne va da noă și pâné noastră cé de toate zilele și va răvărsa peste noi milele sale în toate lipsele noastre. El este cu noi chiar și atunci, când noi cu minté noastră gândim, că s-au depărtat dela noi, căci zice sfântul evanghelist Luca în faptele apostolilor: „că Dumnezeu nu s-aŭ lăsat pe sine. nemărturisit, ci bine făcând din-

ceriū aū dat noă ploi și timpuri roditoare, și aū umplut de hrană și de bucurii inimile noastre“. Cap. 14. st. 16. — Iar înțeleptul Sirah zice: „Domnul aū înfrumusețat milele sale cu înțelepciune, cel ce este mai nainte de veci; el nu s-aū adaos nici saū împușinat, nici are lipsă de sfatul cuiva; cât sânt de minunate lucrurile lui, și până la scântee vrednice a se privi! Toate aceste grădesc, și petrec în véc, și întru toate trebuințele toate le ascultă. Toate sânt părechie, una în legătură cu alta, și nu aū făcut nimica cu scădere. Una dintru una aū întărit cele bune, și cine se va sătura vâzând mărire lui. Cap. 42. st. 27—32.

Așa este iubiților! Iubiré și îngrijiré lui Dumnezeu pentru némul omenesc întrece toată priceperé omului, căci zice înțeleptul Solomon cap 11. st. 25—27: „Dumnezeū iubește toate, cele ce sânt, și de nimica din cele ce aū făcut, nu se scârbește, că nimica n-au făcut, ce să urască. Și cum ar fi rămas ceva, de nu ar fi vrut Dumnezeu, saū cum s-ar ținé, ce nu s-aū chiebat dela el? El iartă tuturor, că toate ale sale sânt;“ pentru aceé și zice mai departe tot acelaș Solomon cap. 12.—st. 13. „că fără de El nu este Dumnezeu, carele să aibă grije de toate. — Decî Dumnezeu este cel mai bogat în milele sale; El deschide mâna sa, și numai decât toate se umplu de bunătate lui. O Doamne! cum s-aū mărit lucrurile tale, toate întru înțelepciune le aī făcut!

Se poate gândi, că este cineva dintre creștini, carele nu ar simți în sufletul său mulțămire cătră Dumnezeu. Mulțămiré acéstă cătră Dumnezeu se

cuprinde în credință și în fapte bune; aceste două sânt nedespărțite, pentru acee pré frumos ne povă-
țuește sfântul apostol Iacob în sobornicésca sa carte
cap. 2. st. 14—17. zicând: „*Ce folos este frații mei,
de ar zice cineva: că are credință, iară fapte nu are;
au poate credința să-l mântuască pe el? că de va fi
fratele său sora golă și lipsită de hrana cé de toate zilele,
și ar zice lor cineva dintre voi: mergeți cu pace, încăl-
ziți-vă, și vă săturați, și nu le ar da lor cele de trebu-
trupului, ce folos ar fi? Așa și credința, dacă nu are
fapte, moartă este întru sine.*“

Vedeți dar iubiților! că din fapte să îndrepteză
omul, iară nu numai din credință; pentru acee să
aveți credință și fapte bune; să aveți frica lui
Dumnezeu, căci zice psalmistul psalm. 111. st. 1—3.:
„*Fericit este bărbatul, carele se teme de Domnul, întru
poruncile Lui va voi foarte; puternică pe pământ va fi
sămânța lui. Némul dreptilor se va binecuvânta. Cinste
și bogăție va fi în rasa lui, și dreptate lui va rămâne
în vécul vécului.*“ — zic și a doua oară cu înțeleptul
Solomon cap. 24. st. 21.: „*să vă temeți de Dumnezeu,
și de împăratul și de nici unul să nu fiți neascultători.*“
— „*Dați tuturor cele, cu care sânteți dator; celui cu
dăjdi, dajde; celui cu vama, vamă; celui cu frica, frică;
și celui cu cinste, cinste; nimeni cu nimica nu fiți dator,
fără numai a iubi unul pre altul, că cel ce iubește pre
altul, legeă aș plinit.*“ Rom. cap. 13. st. 7—8.

Acesta este glasul și sfatul meu arhipăstoresc
iubiții mei! și déca veți urma lui fericiți veți fi și

voi, și toți casnicii voștri, cari vor fi ca niște odrasle tinere de maslin împrejurul mesei voastre. Iată așa se va binecuvânta omul, cel ce se teme de Domnul. Pe unul ca acela binecuvânta-l-va Domnul din Sion, și va vedé bunătățile Ierusalimului în toate zilele vieții sale, și va vedé pe fiii fiilor săi; pace preste Israil. Amin.

Impărtășindu-vă voă tuturor arhipăstorésca mé binecuvântare rămâiū

Viena în 8. Maiū 1851.

*al vostru de tot binele voitorū
arhiereū Andreū.*

NB. Țircularul acesta să se citéscă în biserică în zioa întâia și a doua de Rusaliū, precum și în Dumineca cé mai deaproape după Rusaliū.

Sibiū, în tipografia diecesană 1851.

LVI.

1851. Mai 20.

Programul festivităților aranjate cu ocasiunea venirii la Brașov a guvernatorului țării principele Carol de Șvarțenberg.

Programa

pentru parada cu care este de a se întâmpina înălțimea sa guvernatorul țării principele *Carol de Șvarțenberg*.

Partea I-ia. Parada de zi.

1. Arcuri de triumf patru, unul drept ulița care răspunde la biserica din Brașovechiu, altul drept școala centrală din groavă, al 3-lea drept casa D-lui zugrav *Ioan Pop*, al 4-lea poarta biserici cei mari din Prund.

Arcul de Brașovul vechiu.

O poartă grandioasă de triumf cu frunzări și cu flori, și mai cu seamă ghirlante, în vîrf pajura împărătească, de o parte stindardul împărătesc negru-galben, iară de ceialaltă stindardul național tricolor vînat-galben și roșu, întocmite toate cît să poate mai frumos.

Arcul de lîngă școală.

O poartă mai mare ca cea din Brașovu-vechiu, împodobită cu frunzări în stil arhitectonic, în vîrf pajura împărătească cu trofee, sub aceasta în dreapta și în stînga doo stindarde împărătești, sub acestea numai decît doo stindarde ale școalei, sub care apoi doo naționale tricolore.

Arcul din ulița mare.

Ca și cel dela școală, cu deosebire că lipsesc stindardele școalei și i să va da altă formă.

Arcul dela biserica cea mare.

Să să îmbrace poarte cu cununî de flori și frun-
:zări, și să se pue și praporiî dela biserică și icoana
de argint a sf. Nicolae în vîrf, și la fie care arc
cîte o inscripțiune.

Materialul trebuincîos la arcuî.

La arcul din Brașovul-vechiu 10. birne de brad
și 15. scînduri de cîte o urmă de late, la arcul dela
școală 15. birne și 25. scînduri, la arcul din ulița
mare 15. birne și 25. scînduri, la poarta biserici 4.
birne. Cue de lațu cîte va cere trebuința.

2-a. Dela podul morii din prund până la ușa
bisericii cei mari un alei de rămuri verzi, pe jos
iarbă verde presărată.

3-a. La toate casele românești din Brașovu-
vechiu, cetate, ulița furcoai, ulița mare și în Prund
pe unde va trece guvernatorul să să deschiză fe-
restrile, să să atîrne de fereastră șaluri, basmale,
covoară, sau și alte materii frumoase, să pue bor-
cane sau păhare cu flori și să stea damele la ferestri
cu flori în mîină, și cînd va trece guvernatorul să
strige să trăiască.

4-a. Comunitățile din Brașovu-vechiu, cetate,
și Șchei să iasă cu haine curate îmbrăcate și să
să pue în rînd și de o parte și de alta cu prapore
și anume: cea din Brașovu-vechiu dinpreună cu

ținerimea școlară de acolo, înzestrată cu steagul școalei, să să pue dela arc în jos. — cea din cetate lângă casa biserici. — cele din Șchei dela ușa biserici cei mari prin Prund, prin ulița Furcoai până la casele școalei în groaveri, toți cu flori și cu frunzări în mână, iar pe când să va întoarce guvernatorul dela biserică îndărăt prin ulița mare, atunci poporul din ulița furcoaei să fie pus în rînd dela casa D. protopop *Petric* până la arc și mai în jos până la poarta cetății, nefiind ertat nimurui, nici când va trece, nici când să va întoarce, a să mișca din rînd sau a urma după guvernatorul, și să dea ascultare conducătorilor, și tot insul când va trece guvernatorul să strige românește să trăiască, iar mai mult nimic.

5. Tinerimea română parte bărbătească și femeiască dela școlele românești, catolice și săsești din *Brașov*, să să pue în rînd și pe o parte și pe alta dela poarta noastră până la școlele din groaveri; prunci cu flori sau ramuri verzi în mână, iar fetițele cu ghirlante de flori peste urmări legate a subsuara.

6. In biserica cea mare din Prund, dela podișor în sus, să să pue în rînd și de o parte și de alta fete mari și din clasa neguțătorilor și din clasa obștenilor dela 12. ani în sus, îmbrăcate pe cît să poate în haine albe cu cununii de flori în mână.

7. La fiește-care arc să cînte banda, când va trece guvernatoriu, marșul național, marșul lui Radețchi și altele.

8. Din cele patru obști românești de mai sus, toți cei cu cai împodobiți cu flori și cu frunzări să iasă guvernatorului înainte la *Ghimbar*.

9. Lîngă fiește-care comunitate să se aleagă pentru buna rînduiulă atîți conducători, cîți să vor afla de trebuință.

II. Parada de seară.

1-a. Românii din Brașov să-și ilumineze casele seara cînd să va da de știre, cît să poate mai frumos ca să aibă națiunea cinste.

2-a. Școala din Groaver să se ilumineze și anume din mijloc să se facă din lațe o pajură iluminată de pahare cu coloare diverse, de-a dreapta *F. I. I.*, adecă numele Maestății sale, iar de-a stînga *P. C. S.*, adecă numele guvernatorului, iar ferestrele toate să fie iluminate cu păhărele.

3. Casa biserici române din cetate să se ilumineze cît se poate de pompos și anume: să se ilumineze doo piramide înaintea porții, făcute din șase bîrne și cîte-va lațe; să să întrebuițeze tóte transparentele dela biserica aceasta și dela casină, încît se vor potrivi, iar celelalte fereștrii să se ilumineze cu păhărele.

Punerea în lucrare a acestei programi să încredințează onoraților reprezentanți dela respectivele biserici, dumnealor pentru dragostea prea înduratului nostru Impărat, prea bunului nostru guvernatoriu și

pentru onoarea națiunei, ce are așa de mare trebuință a se arăta, că este mai civilisată de cum o țin, vor avea a purta cheltuiala din vistieria biserici și anume: biserica din Brașovu-vechiu va cheltui numai pentru arcul de acolo, că muzicanții nu vor cere plată, fiind poporenii ai acelei biserici. — Biserica din cetate va purta cheltuiala iluminăției dela casa biserici și a 3-a parte din prețul muzici. — Biserica mare a sf. Nicolae va cheltui pentru materialul arcului din ulița mare, pentru împodobirea porții biserici, pentru aleiul de frunzariu și pentru a 3-a parte din plata muzici. — Biserica de pe Tocile, să aibă a plăti la 25. muncitori, între cari să fie și meșteri de lemn o zi de lucru, iar școala centrală va purta cheltuiala porții și iluminăției ce se va face la casele ei, și a 3-a parte din prețul muzici.

În sfârșit tot DDni reprezentanți vor avea a alege din sinul său și din sinul comunității conducătorii trebuincioși, adică: oameni, care să pue obștea la rînd în zioa primirii, oameni, cari să îngrijască de decorarea ferestrilor, oameni, cari să îngrijească ca să vie fetele cele mari în biserică și acolo să le pue în rînd, oameni, cari cînd să va da de știre să scoată pe călăreți până la *Ghimbar* și să-i povătuiască. — În sfârșit oameni, cari să îngrijască de stindarde, de frunzări, flori, ghirlante de flori, și de materialul trebuincios la iluminățiune și la arcuri. — Și acestea o vor face DDni reprezentanți fără cea mai mică zăbavă, de vreme ce să zice că înălțimea sa guvernatorul, pe Vinerea viitoare, adică pe 25.

Maî (6 Iunie) a. c. va fi în *Braşov*. Având maî pe urmă în ştire DDni reprezentanţi, că facerea arcurilor şi a ornamentelor dela iluminaţiune au binevoit ale lua asupra, fără plată D-nu profesor *Emilian*.

Braşov 20 *Maî* (1 *Iunie*) 1851.

LVII.

1851. August 18.

Protopopul şi parohul Ioan Petric renunţă de a-maî figura ca membru în reprezentanţa bisericeî. (orig.)

Prea onorată reprezentaţie!

Esperiinţa mă învăţa că stau în astfeliu de puseciune, încât nu pociu purta serviţiul de reprezentant, fără a deveni în contact, când cu vre-unu dintre membri reprezentanţiei, când cu superiori mei, şi încă tocma atunci, când sânt silit după jurământul pus, se cuvintez precum îmi dictează cunoştinţa sufletului, fără părtinire şi fără a căuta în faţa cuiva. După care apoi cu durere trag ura unei sau alte părţi asupra-mî. Pilda de faţă cu răspunsul în privirea şcoalelor, ce dă reprezentaţia M. Sale D(o)mnului Episcop (care s-au împărtăşit şi mie spre subsriere) este destulă dovadă. In acela fiind-că se cuprinde un punct despre dispunerea vistierii bise-

ricești, unde reprezentanția vrea să demonstreze că e dreptul său, iar de altă parte înalt prea osfinția sa, ca un cap al bisericii întemeiat pe sf(in)tele canóne, asemenea își ține oareș-care drept a dispune asupra acestui obiectu, în acel răspuns zic, eu nu mă pociu subscrie, că de mă voiui feri de Ștîla, caz în Caribdis, adecă: subscriind atac dreptul episcopului, care e stăpânul meu, de nu voiui descrie, caz în ura reprezentației, de ce nu apăr fățiș dreptul ei. Drept aceia, ca să nu fiu espus unos asemenea pericule, prin ačasta am onoare a încunoștiința onorata reprezentație, că me-am dat dimisiunea, mulțămind tot odată pentru cinstea și încrederea cu care fuseiu până acum onorat.

Iar de cumva vre-unul din sânul reprezentanției, sau alt individ ar arunca asupră-mi vre-o umbră de propus și ar esplica în înțeles stângaci retragerea mea (care nu țintează alta, decât ocolirea a orî ce neplăcere cu poporenii și și mai mari miei) pe unul ca acela zic, care me-ar vătăma cinstea, sau ar cuteza a zice că sânt împotrivoriu școalelor, îl numesc de calumniator, până atunci, când va fi în stare a documenta, că eu am acuzat prin graiu sau în scris ceva la episcopie, ba nu mă voiui îndestula cu atâta, ci îndată ce voiui înțelege de asemenea vomiri, voiui recura la prea luminatul scaun episcopesc, ca să arate pe trădătorul sau denunțiantul de care e temere, și să numai sufere cel nevinovat.

Eu din contră la răvna ce avui și mai am în favorul bisericeii, ridicarea școalelor, și înaintarea

tinereimeî romane, în contra bârfitorilor chem de martori pe toți fii bisericeii aceștia cu miile, pe cari de nenumărate ori i-am îndemnat prin cuvântări din anvon, să-și agonisească comori în ceriu, contribuind pentru susținerea celor de sus. Martoră poate fi dania ce trece peste 6000 fl. pe seama școalelor, câștigată numai prin strădania mea, dela fiii miei cei duhovnicești. — Martori fie sutele de școlari romani, pe cari i-am învățat religia de 10. ani încóce, fără de nici o plată. — Martorū fie operatul comisiei proiectătóre de clădirea șcólelor. Martorū 1200. fl., ce i-am apromis însumi, nu din prisos, ci din lipsă, pentru susținerea profesorilor în 10. ani, din care în anul curgătoriu o rată o și administraiu. Și în fine martor fie protocolul sutelor de lucrători și benefactori ai școlei, care lam purtat însumi, dând fiecăruia adeverință de mulțămire, ca din partea Eforiei.

Tóte acestea și asemenea sacrificiuri cuget că nu le aduc trădătorii pe altariul națiunei, ci naționaliști cei buni, așadară crezând, că servițiurile acestea se vor lua în dreaptă socotință vă rog să priimiți dimisiunea mea, spre bucuria tuturor celor ce vor să trăiască în pace și dragoste cu păstoriul lor cel sufletesc, pe care să cuvine să-l cruțe și să nu-l compromită cu mai mari săi. — În fine sperând că despre priimirea aceștii dimisiuni mi se va da și în scris, spre odihna mea, ca așa cu îndoită râvnă să lucru în favorul bisericii, al școlei și al scumpei

nóstre națiuni, după cât mă vor ajuta puterile intelectuale și fizice. Pe lângă totă stima am rămas-

Brașov 18/30. *August* 1851.

*al prea onoratei reprezentății părintele duhovnicesc
rugătoriu D(o)m(nu)lui*

Ioann Petricu.

T. protopop și paroh în Bolgarsechiu.

LVIII.

1851. Decemvre 23.

*Chitanță dela episcopul Andreiu Șaguna, pentru
suma de 2000 fl., donată de biserica sf. Nicolae, pentru
cumpărarea unei case în Sibiiu pe sama eparchiei. (orig.)*

C v i t a n ț i e.

Despre douo mii de florini în monetă convențională, cariî î-am primit subscrisul cu știrea și învoirea onorațiilor reprezentanți ai sfinteî bisericii cei mari din *Brașov* cu hramul sfântului Nicolau, ca darû și ajutoriu din lada numitei biserici pentru cumpărarea unei case în Sibiiu pe seama eparhieî, ce cu mulțămită prin aceasta adeverezû.

Sibiiu 23. *Dech.* 1851.

Idest 2000 fl. sm.

Andreiu Șaguna.
ep(is)cop.

LIX.

1852. Mai 22.

Protopopul Ioann Poppasu face cunoscut reprezentanților bisericești, că episcopul Andreiu Schaguna va trece pe lângă Brașov, și-i invită să-i facă o primire frumoasă. (orig.)

122. — 1852.

Multu Onorațiilor Reprezentanții!

Venerabilul Consistoriu, prin hârtia sa d-o 1. Iunie Nr. 577. a. c., me înștiințează, qua Preasfinția Sa Domn. nostru Episcopu *Andreiu Schaguna*, se întorce pe la noi din călătoria sa întreprinsă în Țarră, pentru împărțirea celor fl. 30.000. dăruite de Prea înduratu nostru Imperatu, spre ajutorirea sf. nostre Biserici arse si dărăpănate. Me înștiințează mai departe quă Preasfinția Sa împreună cu sociul său de călătorie Maiorul *Baron Pire* dela *Elöpatak* poimîne Simbătă în 24. Mai călindariulu vechiu la 7. ceasuri de dimineața se va afla la satul *Cințari* (*Țințari*), de unde schimbîndu caii, va călători mai departe către cassă.

Așadară prin aceasta ve poftescă, qua se nu pregetați a face tot que ve este prin putință, pentru condigna priimire a Prea sfinției Sale la Brașovu pe

mîne Vineri în 23. Mai cal. vechiu, căci deși în înștiințarea, que mi se face dela V. Consistoriu, nu dice quă intra-va Preasfinția ta si în *Brașovu*, sau nu, eu totuși nu credu ca se treacă dela *Elöpataku* pe lingă *Brașovu*, si se nu se abată la noi. Asa socotescu, qua va fi bine

1. Ca Preaonoratu Domniavoastră se eșiți Preasfinției Sale înainte cu trăsuri mîne Vineri în 23. Mai cal. vechiu pe la 8 ceasuri la Stupina căpitănului *Krestels* la podul *Bîrsei*, pe unde socotescu, quă se va întorce dela *Elöpatacu* către cassă.

2. Ca se încunostințați pe fruntasii din obstea Dumneavoastră despre venirea Preasfinției Sale în *Brasovu* și se-î puneți la cale, qua pe Vineri mîne la 23. Mai cal. vech. la 8. ceasuri dimineața se-lă întîmpine în cea mai bună orînduială la cvartirulă, que i se va face, sau la casele sf. Bisericei nostre din cetate, sau la cassa Dom. *Ioann Pantasi* celu intineru la *Secăreanu*.

3. După que va untra Preasfinția Sa în cvartiră se i se faca vizită de către Onoratu Dumniavoastră și fruntasii comunelor, urindu-î de buna venire.

Brasovu 22. Mai 1852.

Al Onoratu Domniavoastră de binevoitorju

Ioann Poppazu.

protopop.

LX.

1852. August 12.

Protopopul Ioann Poppassu face cunoscut reprezentanților și curatarilor bisericei sf. Nicolae, că pe ziua de Sfântă-Mărie episcopul Andreiu Șaguna va veni la Brașov. (orig.)

Cătră Preaonorații Domnii Reprezentanți dela sf. Biserica cea mare cu hramul sf. Nicolae, si mai alesu cătră Domnii curatori DD. *George R. Leca, George M. Burbea* si *Ioann Manole*.

Eselenția Sa Preasfințitul nostru Arhipăstoriu *Andreî Schaguna*, după quum înștiințează Onor. Domnul Protosingel *Grigorie Pantađi*, prin scrisórea sa d-o 11/24. August a. c., poimîne Joî la 1. ceasu după amiađi va fi în mijlocul nostru în *Brasovu*, la 4. ceasuri va ținea vecernia la sf. Biserica cea mare a noastră, si Vineri în 15/27. August a. c. la sfinta Maria va sluji tot la Biserica noastră sf. Liturgie.

Mai încolo se vestește, quă Eselenția Sa nu poștește pregătiri de întâmpinare alte de chîtu se fie bine grijita sf. Biserica noastră cea mare.

Dequî în vreme ce ve împărtăsescu aqueastă preainbucurătoare veste, ve poftescú si ve rogu, qua se faceți tóte pregătirile trebuincióse în privința sf. Biserici, înquîtu se ține lucrul de Domniavóstră, se puneți la cale, ca se fie grijite tóte ca argintulú,

qua asa se-i arătămă Eselenției Sale, quă sf. biserica noastră si noi poporeni ei sîntemŭ vrednici de rangulŭ ce ni-lŭ dă, binevoindu a sluji mai întîi la sf. Biserica noastră cea mare.

Iar ve rogu Domnilorŭ puneți osteneală mîne Mercuri și Joî dimineață, căutîndŭ de sf. Biserică în persónă, qua stiți Dumneavóstră cu cîtă muncă se face la noi la Romîni asemenea pregătire.

Brasovu 12/24. Aug. 1852.

Ioann Poppassu.
protopop.

XLI.

1852. Novembre 1.

Parohul din Arpatac și Ariușd Gheorghe Cioflec cere dela reprezentanții bisericeî sf. Nicolae din Șcheî un rînd de odoară și icoane pe sama bisericeî ceî nouă din Ariușd, filia Arpătacului. (orig.)

Précinstițiilor Domnî reprezentași ai biserici sfântului erarh Nicolae din suburbiul *Brașovului* !

Rogu-vă bunătate Domniilor voastre în numele lui D(u)mnezeu, fiind-că avem acuma o bisericuță noăă în *Ariuștd*, filiă noastră, unde lipsesc foarte tare un rînd de odajdiî spre săvârșire sfinteî litur-

ghii și și un rând de icoane, așé cugetăm noi, cum
că la sfânta biserică a Domniilor voastre vor fi mai
multe odăjdii și icoane, care nu s-ar pré întrebuința.
Faceți rogu-vă dragoste în numele lui Chr. a ne îm-
părtăși, fiind cu puțință oare-cum de un rând de
odăjdii și icoane, de care așé lipsă avem cât fără
de acélé nu să va poté săvârși d(u)mnezeiasca li-
turgie. Sânt nădăjduit că rugăčună mé va cădé la
inimile precinstit Domniilor voastre, pre lângă care
și rămâi

Arpătac 1-ma Noemb. 1852.

al précinstit Domniilorvoastre și eu cătră

D(u)mnezeu rugător

Gheorghie Cioflec.

paroh în Arpatac și Ariujd.

LXII.

1853. Martie 9.

Episcopul Andreiu Șaguna invită comunitatea bis. din Schei să aleagă doi deputați, cari să meargă la Viena și împreună cu dînsul să descopere împăratului mulțămirea lor, că pronia d-zeească l-a scăpat de moarte. (orig.)

Praes. 105. — 1853.

Cinstiților și mie mult iubiților Domni!

După convingerea mea socotesc, că căldura inimei D-vostre, care totdeauna priveghiază pentru manifestarea acelei credințe, cu care și păn acum v-ați deschilinită cătră înălțatul nostru împărat — o am nimerit, când prin aceasta vă poftesc, ca să hotărâți câți-va bărbați, celū puțin doi sau trei, dintre D-vostră, carii în săptămăna acēsta să plece la *Viena*, și acolo aflăndū prin Domnul *Zenovie hagi Constantin Popp* locuința mea, să se iviască la mine, ca apoi la olaltă să ne înfățișemū la înălțatul nostru împărat, ca să-i descoperimū credința noastră cea neclătită cu acest privilegiū, când adecă pronia dumnezească l-au scăpat de primejdiă, și ni l-au dăruit din nou, poftindu-ī încă, ca să ne stăpăniască întru mulți anī spre mărirea sa și spre binele nostru.

Așteptând răspunsul D-vastră cu posta cea dintâia cu însemnarea numelor ale DD. deputați, între cari să nu fie nici o persoană bisericească, caci preoți am destinată dintralte părți, cu binecuvântare arhipăstoriască, remăiu.

Sibiiu în 9. Martiu 1853.

ală D-văstre de totă binele voitoriū arhiereū
Andreiū.

Cinstiților reprezentanți dela biserica s. Nicolae și dela capela Adormirei la Brașov.

LXIII.

1853.

Reprezentanța bisericei din Șchei împărtășește episcopului Andreiu Șaguna, că a ales ca deputați pe Ioan Țipa și Gheorghie Fuga (ceruți prin hîrtia Nr. 105, din 9 Martie 1853). (concept.)

Eselenție! Inalt prea sfinte Domnule Episcoape! al nostru prea demn arhipăstoriū și mult prețuit părinte!

Părinteasca poftire a Eselenției voastre prin mil. înscrisū dto 9. Martie Nr. 105. a. c. ca adecă să tritem din mijlocul nostru la *Vienna* doi sau

trei membrii, cariî pe lîngă Eselenția voastră să se înfățișeze la Înălțatul nostru Impăratu, pentru gratularea deplinei însănătoșeri a maestății sale, de mare și negrăită bucurie ne-aû umplut așa cît nu putem din destul prin cuvinte esprima mulțămîta noastră Eselenției voastre. Onórea de care ne-ați încredincitû și acuma Eselen. voastră crește și mărește în inimile nóstre cea mai vie îndatorire de recunoștință. Noi din parte-ne spre mai sus numitul scopû am alesû întru deputați pe Domniî *Ioann Jîpa* și *Gleorghie Iuga*, cariî socotimû că vor fi plăcuți Eselenției voastre. În sfîrșitû pe lîngă tótă mulțămirea și bucuria cea mare ce ne-ați făcutû Eselenția voastră cu ocaziunea aceasta cuvintele Eselenției voastre: ca între deputații noștriî să nu fie nici o persónă bisericească au cauzatu totuși nemărginită mîhnire inimilor noastre.

Cu acestea sărutând binecuv. mîni rămânemû.

LXIV.

1853. Septembre 8.

Parohul Ioan Băra din Ucea de sus adeverește, că a primit pe sama bisericeî sale dela reprezentanțîi bisericeî din Șcheî o sfită și un epatrafir. (orig.)

R e v e r s ă.

Subscrisul parohă răsăriteană din *Ucea de sus* recunoaște prin reversă acesta cu mulțămîtă, că au primit astăzi în dară pe sama bisericeî, unde slujește, dela *Ucea de sus*, o sfită și un epatrafilă de coloră mohorită, cu florî de firă galbene, prin bunătatea cînstiteî reprezentanției a s. bisericeî cei mari răsăritene cu hramul s. Nicolaă din preurbul *Brașovulă* și din odăjdiile aceștii sf(i)nte bisericeî.

Brașovă în 8. Sept. 1853.

Ioan Băra.

paroh la Ucea de sus.

LXV.

1854. Ianuarie 8.

Protopopul Ioann Poppassu comunică reprezentanților și curatorilor bisericeî din Șchei, ordinul comandei militare din Sibiu, în urma căruia să oprește de a să mai primi străini în casele bisericeî, mai înainte de a să anunța poliția. (orig.)

3. — 1854.

Onorații Domniî reprezentanți și curatorî dela sf. biserica cea mare cu hramul sf. Nicolae, din Brașov.

Inalta comandă militară din Sibiu, prin ordinațiunea sa d-o 10. Ianuar. Nr. 298. a. c., poruncește, ca în casele parohiale, bisericești să nu să dea adăpostu la niminea dintre streinî, fie preotă, fie călugeră, ori fie mireană, ci la întâmplare cându l-aru cere cineva să să dea mai întâi de știre la țezaro-regesca căpitanie sau poliție.

Deci mai sus lăudata ordinațiune să dă onor. reprezentanții în cunoștință spre îndreptare și păzire.

Brașovă 8. Ianuar. 1854.

Al Onoratei reprezentanții de bine voitoriu

Ioann Poppassu.

prota locului.

LXVI.

1854. Februarie 4.

Protopopul Ioann Poppassu comunică reprezentanților bisericești Sf. Nicolae ordinul comandei militare din Sibiiu, prin care să oprește de a să mai primi străini în casele parohiale, mai înainte de a să anunța poliția. (orig.)

3. — 1854.

Cătră Onorata reprezentanție dela sf. biserica. cea mare cu hramul sf. Nicolae.

Inclita comandă militară de districtu din Sibiiu pe temeiul i. rândueli d-o 5. Februarie Nr. 8703.—1853., poruncește, ca să nu să adăpostéscă în casele bisericești sau parohiale niminea streinú, fie acela preotu, fie călugărú, orí fie mirénu, ci 'mai întâi de tóte să se dea de știre la ț. r. poliție.

Deci acéstă i. rânduélă să aduce la cunoștința. O. reprezentanții spre strânsă păzire și îndreptare..

Brașov 4. Februarie 1854.

Al Onoratei reprezentații de bine voitoriu

Ioann Poppassu.

prota loculu.

LXVII.

1854. Februarie 12.

*Atestat dat de reprezentanța bisericeî din Șchei jude-
delui primar al magistratu'ui Brașov, pentru serviciul de
inspector polițienesc (senator) la această biserică. (copie.)*

Nr. 6. — 1854.

A t e s t a t u.

Preaonorat Domnulu *Ioannes de Albrechtsfeld*, jude primariu alu magistratului *Brașovului*, quare ca senatoru au înbrăcatu servitiul de inspectoru politicescu la biserica noastră dela anul . . .*) până la anul . . .*) în aquéstă calitate nu numai qua s-au împlinitu datoriile chemărei sale cu tótă acureteța dreptatea, înțelepciunea și umanitatea, ci fiind quă Domnia sa au proiectatu systema quea pré nemerită a protocólelor bisericești de socotéla, se póte privi cu totu dreptulu de unulu dintre cei mai principali confăptuitorî ai stărei materiale cei bune, de care se bucură astăzi biserica noastră.

De aquea subscrisa reprezentanție de si poftită, is tine de datorie a-i da mai susu lăudatului Domn

---

*) Lipsește anul.

aquestu attestatu si intru semnu de ferbinte recu-
nostintă.

Brasovu 12: Februarie 1854.

(L. S.) *Reprezentanția s. biser. cei mari resăritene cu
hramulă sf. Nicolae din praeurbiulă Brașovului.*

(L. S.) *Ioann Poppassu.*
prota locului.

Iosif Barac.
ark. și notar.

I. Zippa.

N. Woinesco.

Ioh. Pantanzi.

Ioh. Leca Răuț.

G. R. Leca.

G. M. Burbea.

N. Măciucă.

Nicolae Pedure.

LXVIII,

1854. Iulie 20.

Magistratul invită reprezentanța bisericeî din Schei, să participe la împrumutul statului de 350 — 500. de milioane, arătînd și condițiunile participării. (orig.)-

An

die Herrn Repraesentanten der Obervorstädter romanischen Kirche.

Allerhöchst Sr. KK. apostolische Majestät haben aus väterlicher Fürsorge um das Wohl seines Reiches ein freiwilliges Anlehen von wenigstens 350. und höchstens 500. Millionen Gulden zur Erzielung einer Alpari-Stellung des Papiergeldes mit der Klingenden Silbermünze und Sicherstellung der durch die in den angrenzenden türkischen Provinzen obwaltenden Verhältnisse nothwendig gewordenen Aufstellung einer bedeutenden Heeresmacht dringend gewordenen Mehrausgaben derart auszuschreiben geruht, dass selbst der ärmern Classe der Bewohner seines Reiches die Möglichkeit dargeboten worden, sich an diesem mit 5. Perzent jährlich in Silber in halbjährlichen Raten verzinlichen Anlehen betheiligen zu können, indem die subscribirten Beträge in drei Jahren und jährlich in 10. Raten erlegt werden können, bis wohin zur Sicherheit des Staates für die richtige Abführung

der verfallenden Raten eine 5. perzentige Caution entweder in Baarem oder Effecten d. i. Staatspapieren erlegt werden muss; die erste Rate ist jedenfalls am 30. September l. Js., die zweite Rate nicht früher als am 31. October l. Js. zahlbar. — Die Staatsschuldverschreibungen erfolgen zum Preis von 95. Bankvaluta für jedes 100. Gulden und werden zu 20 — 50 — 100 — 500 — 1000 — 5000 und 10.000 fl. ausgestellt.

Ich gebe mir sonach die Ehre, den Herrn Repraesentanten der Obervorstädter romänischen Kirche eine Subscriptions Bogen mit dem Ersuchen mitzutheilen, in denselben einen möglichst namhaften Betrag für Rechnung des unterhabenden Fonds zu zeichnen, die Cassa in welche die verfallenden Raten abgeführt werden wollen, einzuschreiben, und die auf die genannte k. k. Cassa ausgefertigte und ausgestellte Subscriptions-Erklärungen hieher abgeben zu wollen.

Kronstadt am 20. Juli 1854.

Joh. Abrichsfeld.

ob. hauptm.

LXIX.

1854. August 12.

Declarațiunea prin care biserica din Șchei participă la împrumutul statului cu suma de 1000. fl. (orig.)

Nr. . . .*)

Subscriptions-Erklärung.

Der Unterzeichnete erklärt zu Handen der Löblichen k. k. Sammlungs-Cassa zu *Kronstadt* dass er an dem im Juli 1854. eröffneten Stats-Anlehen sich mit dem Betrage von *Ein Tausend Gulden Conv. Müns.* Gulden im Nennwerthe der Staats-Schuldverschreibungen betheilige, und sich allen diessfalls festgesetzten Bedingungen unterziche.

Zur Sicherstellung der durch diese Erklärung übernommenen Verbindlichkeiten erlegt er die vorgeschriebene Caution, und zwar in Baren mit

---

und in Effecten (laut des am Rücken dieser Erklärung befindlichen Verzeichnisses) im festgesetzten Werthsbetrage von _____ gulden.

_____ am 12. August 1854.

Die Repräsentanten der Obervorstädter rumänischen s. Nicolaus Kirche, durch deren Kirchen-Curatoren.

(L. S.) *George M. Burbe, curator.*

Ioann Manolia, curator.

---

*) Lipsește numărul.

LXX.

1854.

Episcopul Andreiu Șaguna invită pe protopopul Brașovului să întreprindă o colectă în parohii, pentru ajutorarea comunității Mediașului la ridicarea unei biserici. (orig.)

Copie.

Nr. 490.—1854.

Prea cinstite părinte protopope!

Nu numai din teorie, dar din fapte positive și din pățania proprie sînt și nu mă îndoesc, că cu toți sîntem convinși despre aceia, că cu puteri împreunate să realizează și să aducă la înființare lucruri mărețe și atît trupește, cît și sufletește folositoare, care unui singuratec să par și întru adevăr sînt cu neputință. Un adevăr, care cuget a fi că e de prisos alu demonstra cu multe argumente. Din convingerea aceasta purceînd și văzînd cu cîte greutate a a să lupta cu multe comunități sărace ale diezezei noastre, și cîte sînt în neputință absolută a-și ridica o bisericuță, în care să laude pre D(u)mnezeu și în care să se îndulcească de cuvîntul lui Dumnezeu, fără de care ce este omului? și anume văzînd că comunitatea noastră din *Mediaș*, cărei în

anul 1849. zidirea bisericeî prin un ă foc ă i s-a ă prefăcut ă cenuşă, apucăndu-să abea ă anul ă de faţă de zidirea altei biserici să luptă, cu greutăţi neînvăgătore, şi din lipsa mijlócelor ă trebuinčose stă ă loc ă cu lucrul ă început ă, de ore-ce tot ajutoriul puținčos ă din partea membrilor comunităţii, şi şi din partea scaunului episcopesc ă procurat e ă încă departe ca să ajungă la ridicarea desăvirşit ă a bisericeî început ă; am ă venit ă la ideia aceia, ca să se formeze o ăsoţire ămprumutată ăntre alte biserici dieţezeşti, şi ăntre bisericile din tractatele prea cinstiei tale, care la oră-ce lipsă ănvăgătore de zidirea bisericeî, care una sau alta comunitate nu ar fi ă stare a o ămplini singură să se sprijinească ămprumutat ă cu o sumuliţă hotărăită din vistierile bisericeşti.

Drept aceia te poftesc ă pe prea cinstia ta, ca privind şi din parteţi şi convingăndu-te despre bună-tatea scopului unei asemenea ăntreprinderi cu ştirea titorilor şi a preoţimeî, să primeşti din vistieria fiecărei biserici tractuale pe sama zidiei bisericii din *Mediaş ă* atăta florinţi argint, căţi după chibzuinţa prea cinstiei tale va erta starea vistierilor ă bisericeşti, şi pe lângă speţificaţiunea cuviinčosă să-i aşternă ăncăce până ă sfârşitul ă lui Septemvrie a. c. cuget că măsura aceasta nu va afla ănpotrivire nici din partea bisericilor ă mai sărăcuţe din partea celor dintăiu nu, pentru că acestea fărte puțin să vor simţi de acest ajutoriu, eară cel ă de al ă doilea cu atăta mai puțin nu, pentru că la vreme cănd acestea

singure vor avea lipsă, vor primi ajutoriul îndărăpt
în mai mare măsură.

Al prea cinstiei tale

de binevoitoriă arhiereă

Andrèu.

LXXI.

1854. Septembre 18.

*Protopopul Ioann Popasu invită pe reprezentanții
bisericești din Șchei să voteze din lada bisericești o sumă
de bani pe sama comunității din Mediaș. (orig.)*

206.—1854.

Onoraților Domnilor reprezentanți dela sf.
biserica cea mare a sf. Nicolae din preurbu.

Eu v-amă petrecut în dosu părinteasca ordi-
națiune episcopoească, în totu cuprinsul ei, ca să
puneți la inimă îndemnurile cele mântuitoare ce le
face Eselenția Sa Domnul Arhiepiscopul nostru, ca
comunitățile să între în însoțire pentru ca să se
ajute la zidirea bisericilor cu ajutoriu împrumutatu.

Deci prèonoraților Domni binevoiti a da locu
sfătuitoilor arhieresti, și a hotărâ să se dea din

9*

lada biserici o sumuliță cu care să se pótă ajuta-
bine cumitatea noastră dreptcredinciosă din *Mediașu*:
la zidirea bisericeî, iar vistieria sf. nóstre biserici să
nu simță că au dat-o.

Me rogu ca în 5. zile să mi să așternă suma,
ce o veți binevoi a hotărâ, ca să pociu și eu plini
la terminu cele puse la cale.

Cu care întru totu respectul sântu al préono-
ratu Domniavostă

Brașov *in* 18. *Sept.* 1854.

gata spre servițiu

Ioann Popazu.

prota loculu.

LXXII.

1854. Novembre 10.

Episcopul Andreiu Șaguna cere prin protopop dela biserica sf. Nicolae din Schei, niște cărți vechi slavone, pentru Doctorul Viașteslavu Nanca. (copie.)

Copie Nro prez. 442.—1854.

Prea cinstite pâr. protopópe!

Domnul doctoru *Viașteslavu Nanca*, înțelegându, că la biserica noastră de acolo a sf. Nicolae să află nește cărți slavone, se roagă ca să-î mijlocescu mai cu seamă apostolul și evanghelia slaveană din arhivul bisericeii nostre pomenite.

Deci te poftescu pe preacinst. ta, ca se te înțelegi cu Domnii reprezentanți ai bisericeii sf. Nicolae, pentru lucrul acesta, și condițiile sub care veți da cerutele cărți, să mi le însemnați cu trimiterea acestoru cărți. -

Așteptându răspunsu grabnicu rămâi cu bine-cuvântarea arhierescă

Sibiiu 10. — 9-v. 1854.

al preacinstiei tale de tot binele voitor arhiereu

Andreiu.

epis.

LXXIII.

1854. Novembre 13.

Protopopul Ioan Popasu invită pe reprezentanții bisericești din Șchei să-î dea cărțile cerute de episcopul Andrei Șaguna. (orig.)

290. — 1854.

Cătră onorații D-nii reprezentanți dela sf. biserică cea mare a sf. Nicolae!

Maî susû decopiata ordinațiune epis. să împărtășește cu O. D-voastră, ca să binevoiți a-mî da numitele cărți din arhiva bisericești, ca să le trimițu la sf. ep(is)copie și a arăta ce condiții aveți de a pune în privința acestorû cărți.

Brașov 13. — 9-v. 1854.

Ioan Popazu.
prota locului.

LXXIV.

1854.

Reprezentanța bisericei din Șchei împărtășește protopopului, că nu poate satisface dorinței episcopului de a trimite cărțile cerute. (conc.)

4. — 1854.

Prea cin. D-le protopoape!

La părinteasca poftire a prea On. D-tale dto 14. Noem. Nro 290.—1854. eșită în urma mil. rîndueli a Esel. sale dto 11.—9-vrie Nro praez. 442.—1854., ca să trimitemū Eselenții sale pe sama d-rului ***Viacteslav Naica*** din arhiva bisericii nostre apostolul și evanghelia slavonă, doo cărți vechi, și să arătăm totdeodată și condițiunile sub care voim a da cerutele cărți, ne luăm voe cu tot respectul a răspunde, că noi în conglăsuire cu punctele 10. și 11. ale instrucțiunei nostre, pe care am depusū jurământū, privindū cerutele cărți vechi ca niște neprețuite și rare odoară ale bisericii, sub nici o condițiune nu sîntem volnici a le da din arhiva bisericii afară, cu atit mai vîrtos, că aastă umilită a noastră declarațiune aū fostū încuviințată chiar de serenitatea sa principele ***Carol de Șvarțenbergu*** guvernatorul țării cu ființa înălțimii sale în *Brașovu* la SS. Paști 1853.,

cînd în puterea unui înalt emis ministerial ne-au fost provocat oraliter serenitatea sa spre estradarea sus numitelor cărți.

Prea On. D-ta binevoește a da această a noastră umilită declarațiune în cunoștința Esel. sale D-lui Episcop și a-l ruga din parte-ne ca să fim ertați, căci nu putem a ne asemena în lucrul acesta părinteștii voinți a Eselenții Sale.

Cu acestea întru totă stima rămînem

aî preac. D-tale plecați fii duhovnicești

Rep. b. c. m. dela S. Nic.

prin

LXXV.

1854. Decembre 2.

Protopopul Ioan Popașu face cunoscut reprezentanților bis. din Șchei, că rămășițele pămîntești ale protosinghelului Gligorie Pantasi să vor aduce dela Sibîu la Brașov, pentru de a fi depuse spre vecinică odihnă în cimiterul bisericeî lor. (orig)

.300. — 1854.

Onoraților Domni reprezentanți dela s. biserica cea mare a s. Nicolae!

Sfatulū dumnezeescū celū necuprinsū de mintea omenescă au voitu, ca fratele nostru protosinghelulū episcopescū doctorul *Gligorie Pantasi* să se mute dela cele trecătore la cele večnice în 28. Noemvrie la 1½ oră din zi în *Sibîu*. Slujba dumnezească a îngropării s-au săvârșitu în 30. Noemv. a. c. totu la *Sibîu*. Dar rămășițele lui cele pămîntești, cu voia înaltulū gubernū se vor aduce la *Brașovu*, ca după ce se va face un parastasū, să se depue în grópa familiei.

Domnilorū! frumosele talente a le răposatulū, înaintata vrednicie bisericescă, care a înbrăcat-o la episcopia noastră, onorea ce ni se vine noo Brașovenilorū de aiča, ferbintea dragoste ce leagă până la

mörte pe toți cei născuți în unulu și același locu socotescu că sântu îndemnuri destul de puternice, pentru ca să-i arătămă prea iubitului nostru răposatū onórea cea mai de pe urmă.

Deci ve rogu Domnilorū, ca să binevoiți a pune la cale ca la parastastasul și depunerea în mormântū mai susū numită să se aprinză policandrele, să se tragă clopotele când se va cere și să nu pregetați a lua ostenelă în persónă la această jalnică ceremonie cu atâta mai vârtosū, că însuși răposatulū au doritu, ca trupul lui să se adihnéscă în îngropătórea nóstră.

Vremea cîndu se va face parastasul și așezarea mortului în grópă vi se va face cunoscută cu al doilea prilejiu.

Cu care întru totū respectul rămâi

Brașov 2. *Dechem.* 1854.

al onoratū Domniavostră de bine voitoriu

Ioan Popazu.

prota loculu.

De almintrelea ve rogu să se ție lucrul în secretū.

I. Popazu.

LXXVI.

1854.

*Instrucțiune pentru persoanele locuitoare în chiliile
din curtea bisericii sf. Nicolae.*

I n s t r u c Ț i u n e

pentru persoanele locuitoare în chiliile sfintei bisericii
cei mari răsăritene din preurbiiu Scheiu alu Sanc-
tului Nicolau.

1. Atit persoanele acelea, care lăcuescū astăzi,
cît și cele ce se vor priimi în viitoriū spre lăcuire
în chiliile s. biserici, sînt strînsū îndatorate, a nu
pierde nici pe unū minutū din ochi sf(i)ntenia sf(i)nteī
biserici, ce le stă înainte, și delicateța locului, pe
care lăcuescū, adecă să ducă o viețuire plină de
frica lui Dumnezeu, să trăiască între sine totdeauna
în cea mai bună înțelegere, să se tracteze una pe
alta cu cuvinte frumoase să fie iubitoare de pace
și liniște, să nu se pizmuiască, nici să îndrăznească
a se cleveti, ocori, sau cei mai multū a se certa
una cu alta, și pentru orī ce feliū de supărare ce
li s-ar face de cătră vre-una din trînselele, să facă
cuvîincoasa arătare Domnilorū epitropi ai s. biserici,
și prin aceștiia onoratului comitetu, ca așa să se
poată cunoaște persoanele cele nevrednice de lăcu-
ința lorū, și să se scoată acelea afară din curtea

bisericii, iară chiliile deșertate de dinsele, să se dea la alte persoane vrednice de milă și supuse.

2. Mai sus pomenitele lăcuitoare persoane din curtea bisericii sîntu strînsu îndatorate a avea totu respectul de membrii epitropiei și ai comitetului, ca de însuși benefactorii și mai marii lor, și a le da cuviinčoasa supunere și ascultare, căci cea mai mică vătămare și călcare a punctului acestuia va pedepsi cu isgonire din curtea bisericii.

3. Tot cu asemenea strășnicie să da la toate înainte, ca să pazască cea cea mai mare curățenie în prejurul chiliilor sale, earu ținerea de găini se oprește cu totul și care se va abate dela acesta se va depărta din curtea bisericii.

4. Fiește-care din persoanele lăcuitoare în chiliile sfintei biserici vor avea a da pildă bună, cu mergerea cea de toate zilele la biserică spre ascultarea sfințelor d(u)mnezeeshi slujbe, afară de întîmplarea neputinții.

5. Nu este la nici una persona ertatū sub isgonire a găzdui pe cineva, nici măcar pe o noapte în chilia sa. Ce se atinge de copii de șcōla se concede, ca în fiecare chilie se pōta priimi cate unulu, inse numai de versta dela 6. pana la 12. ani.

6. In priivintia persōnelor ce suntu de a se priimi in chilio se au aflatu in archivulu bisericei aici aleturatu actu dto 29. Maiu 1838., inse pre lunga conditiunile insirate in acestu actu, respecti-vele persōne trebuie se aiba o etate dela 50. ani în

susu, se fie adeveratu paupere (lipsite) și paroheni ai acestei sante biserici.

7. De averea ce va remunera după moartea acestor persoane locuitoare în chilii nu se va putea atinge nimeni, fără numai biserica prin epitropii săi — totuși acele persoane ce și-au edificat însuși chiliile sunt de la această dispoziție excluse.

8. Absența peste 45. de zile în streinatate se va prăvăli ca esirea cu totul din chilie, și chilia se va da altei persoane.

9. Condițiunile de susu afară de punctul 7. se estinde și asupra D-lor cantareți, eclisieru și clopotariu, care încep locuiesc în curtea bisericeii.

10. Porțile de la curtea bisericeii se închid, vara în lunile lui Maiu, Iunie la 9. ore — toamnă în lunile Aug., Sept-ver și Octobrie la 8. ore — ăarna în lunile Novembre, Decembre, Ianuarie și Februarie la 7. ore, — apoi primăvara în Martie și Aprile la 8. ore sara. Nice unei persoane locuitoare în curtea bisericeii nu-i este ertat a avea cheie sub pedepsă de isgonire, și cine va voi a remanea afară peste orele defapte, venindu la porta, va trage de clopotielu și eclisieriulu este obligat a-i deschide porțile pe lungă o plată de 20. cr. v. a.

11. Trasuri de povara, sau lucsu nu au de a statua în curtea bisericeii mai multu ca 5. minute.

12. Să subscrie fiește-care instrucțiunea această spre strânsă păzire, sau însuși cu mîna sa, care știe scrie, sau cu punerea degetuluî său în locu de subscriere.

LXXVII.

1855. Mai.

Normă pentru venitele stolare ale preoților și diaconului dela biserica sf. Nicolae.

R e g u l a r e a

tacselor ștolare, pentru parohii și protodiaconulu, sau diaconulu dela biserica sf(î)ntului ierarh Nicolae, din Bolgarsechiu, așezată pentru tôte clasele poporului acestuia, de reprezentația bisericii la . . . Mai 1855.

N-rul curent	Numirea slujbelor preoțești	Clasele poporului					
		I-a		II-a		III-a	
		m. fl.	k. cr.	m. fl.	k. cr.	m. fl.	k. cr.
1.	Pentru sfințirea apeî la naștere să dea	—	10	—	10	—	10
2.	" eșirea femeilor chendele la biserică	—	40	—	20	—	10
3.	" botezu copiilor	2	—	—	40	—	30
4.	" logodnă, sau încredințarea tinerilor	2	—	1	—	—	40
5.	" contractulă buneî învoiri	2	—	1	—	—	40
6.	" ovestirea celor logodiți căte	—	40	—	20	—	10

N-rul curent	Numirea slujbelor preoțești	Clasele poporului					
		I-a		II-a		III-a	
		m. fl.	k. cr.	m. fl.	k. cr.	m. fl.	k. cr.
7.	Pentru maslu la cei bolnavi . .	1	—	—	40	—	30
8.	" mortul mare dela 7. ani în sus	2	—	1	30	1	—
9.	" mortul micu dela naștere — la 7. ani	1	30	1	—	—	50
10.	" priveghiată	1	—	—	40	—	30
11.	" molitve de deslegare nu- mai la parohu de rându.	1	—	—	40	—	20
12.	" cununie	2	—	1	30	1	—
13.	" pomene 7. pâni, 7. făcli, din care dă cantorului 2. pite mici	—	30	—	20	—	10
14.	" capetele cele slujește la morminte sântale preotului	—	—	—	—	—	—
15.	" la botezul Domnului în 5. Ianuaru cu crucea, care va fi în locu de simbrie.	1	—	—	20	—	10

Nota I-ma. Pentru sălindare, liturghii, osfeștăni, ce-
tirea și cuminecarea bolnavilor pe acasă,
rămâne la bunăvoința poporenilor, ce
pofteste a li se face aceste slujbe estra-
ordinare.

Nota II-da. Pentru poporenii cei săraci, schilavi, și cerșitori, carii nu dau dajde și sânt scutiți de greutatele comunale vor face și preoții toate slujbele gratis. s. de pomană.

Nota III. Clasele se pot socoti după dajdea ce dau poporenii, cei ce dau peste 10. fl. dajde sânt de clasa I., cei dela 4—10. fl. de clasa II., iar cei până la 4. fl. de a III.

Ca să-i știe clasifica D. curator să-i ducă cartea de dajde când scoteșidula de gropă, pe care va însemna și plata preotului.

LXXVIII.

1855. Septembre 5.

Parohiă bisericeî sf. Nicolae din Șchei Petru Gherman și Ioann Petric, cer dela reprezentanța bisericeî să alcătuiască un conspect pentru slujbele epitrafirului, și să presinte totdeodată și o taxare a lor. — vezi LXXVII — (orig.)

P r e a o n o r a t ă r e p r e z e n t a ție !

Luând onorata reprezentație în părintescă băgare de seamă, că parohii tuturor națiilor și de toate confesiunile sânt înzestrați cu bogate mijloce pentru susținerea lor și a familiilor lor, pentru ca numai așa pot ei să-și jertfescă toate puterile sufletului pentru binele poporului și celu vremelnic și celă večnică. — Luând în băgare de seamă împrejurarea, că decând sa înființat în cetate biserica sfintei Adormiri, de 20. de ani încóce tot mereu sa strecurat și se strecórá poporenii bisericii nóstre cei mari aleși, în vreme pe partea cea mai săracă a poporenilor noștrii, dece merge tot mai crește, și așa cresc și ostenelele nóstre cu dânși de o parte, iar de alta se împuținează venitului epatrafirului, fiindcă o parte însemnată din poporenii noștrii, carii vând și cum-pără în cetate, tot la zisa biserică se duc și dau liturghii și alte slujbe, cu scăderea nóstră a părților

săi celor legiuiri. — Mai încolo, luând în băgare de sémă, că vremile de azi au adus cu sine o astfelu de scumpete în tóte, încât putem cu dreptulú zice: că ce sa cumpărat mai nainte cu 1. fl. în valută, azi se cumpără cu 1. fl. în argintú, și așa toți priimesc în argintú, neguțătorii pentru mărfurile lor, meseriași pentru manufacturile lor, economii pentru produsele lor, muncitorii cu zioa, pentru lucrulu lor, și în sfârșit amploiații pentru slujbele lor, prefăcându-li-se salariile din aramă în argintú, numai noi preoții priimim în valută și și acésta după cât voește cineva să dea. — Luând în băgare de semă și aceia că astăzi preoții sânt aruncați alătura cu mirenii la tóte greutățile comunale, și de statu și anume: ei sânt datorî să dea dajde mai nainte dau câte 18. cr. astăzi dau dela 18. fl. până la 50. fl. m. c. unulú; preoții mai nainte erau scutiți de facerea drumurilor, de vămi, de poduri, de încvartirarea cătanelor, și copii lor nu trebuia să militeze, astăzi sânt supuși la tóte acestea și alte greutăți. — Luându în băgare de sémă că preoții astăzi implinesc slujbe atât statului, cât și poporului în privința celor politicești îndoit și întreit mai mari și mai grele ca mai nainte. — Luând zicem onorata reprezentăție tóte acestea în părintéscă băgare de sémă, socotim că nu ne va ținea de rău pe noi parohenii sfintei biserici dela sf. Nicolae, dacă vom zice, că starea nóstră materială de astăzi este fórte strâmtorată, așa încât grijea pentru susținerea familiilor nostre ne chinuește zioa și nóptea, cu scăderea im-

plinirei datoriilor noastre celor mântuitoare către popor. Ce este dar de făcut mult onoraților Domni reprezentanși! fonduri pentru îmbunătățirea stării preoților românești nu se află nicăiri, — de îngrijirea care se pòrtă pentru alți slujbași, noi nu avem parte, stăm părăsiți de toți și îndreptați numai la bunătatea Onoraților Domni reprezentanși, și a prea iubitului nostru popor parohial.

Drept aceia cu tótă cuviința alergăm la bunătatea cea încercată și la înțelepciunea cea dovedită a onoratei reprezentații, ca să binevoiți a alcătui o tarifă pentru slujbele epatrafirului, ca prețuri potrivite cu starea noastră, și scumpetea cea cumplită a timpului de astăzi. — Pentru înlesnirea onoratei reprezentații venim cu tot respectul a alătura un proiect de tarifă spre de judecare.

Cu care așteptând mângăitoare îndestulare săn-tem

Brașov în 5. Sept. 1855.

*ai prea onoratei reprezentații rugători
cătră D(u)mnezeu*

Petru Gherman.

p. și paroh la Bolgarseg.

Ioann Petricu.

t. prot. și paroh.

LXXIX.

1856. August 16.

Protopopul Ioan Popazu comunică preoților bisericești din Șchei, că magistratul a aflat de temeinică hîrtia reprezentanților, prin care cer să nu li să impue înmormîntarea militarilor de legea catolică la biserica lor. (orig.)

Cătră Onorații parohi din Brașov!

Declarațiunile ce s-au dat în săptămânile trecute la magistrat, de cătră reprezentanți și frățiile vóstre, în privința că îngropătorile nóstre dela bisericile din *Brașov* sânt așa de mărginite, încât nu e locu de a se îngropa și morții militari de legea catolică într-ânsele, acestea declarațiuni zicu, s-au aflat de temeinice și așa s-au hotărât, ca în îngropătorile nóstre din *Brașov* să se înmormînteze numai morții militari de legea nóstră dreptu-credincósă.

Deci acéastă hotărâre întemeiată pe înaltele orândueli în privința înmormântării morților militari, se dă în cunoștința frățiilor vóstre și a o reprezentanții, spre strânsă păzire și împlinire.

Spre acest scop frățiile vóstre veți lua o copie de pe acest țirculariu, și-l veți împărtăși cu reprezentanții respectivi.

Brașov 16. August 1856.

Ioann Popazu.
prota locului.

LXXX.

1856. Septembre 25.

Protopopul Ioan Popazu — în consonanță cu ordinul prefecturii — invită reprezentanța bisericii sf. Nicolae să ridice o casă rece lângă îngropătoare. (orig.)

232.—1856.

Cătră Onorații D. reprezentanți dela biserica sf. Nicolae dinu *Brașov* !

Vi s-au fostu făcutu Domniavóstră cunoscutu, că č. r. prefectură dinu *Brașov* la hărtia Dumneavóstră dto 20. Iulie a. c. au hotărātu, ca în îngropătórea bisericii Dumneavóstre, s-au mai bine zis înu îngropătórea bisericii sf-ei Trăimi de pe Tocile se se înmorminteze numai acei soldați morți, cari sântu de legea nóstră.

Acumă cu acestu prilegi înalta susă numită prefectură, dă poruncă strajnică și intețitóre la toți reprezentanții dela bisericile de legea nóstră dinu *Brașov*, și așa și Onorată Domniilor vóstre, ca numai decâtu se ridicați o închepere de morți, fie aceia măcaru și de scânduri în prajma îngropătorei, unde se se puie 48. de ceasuri morții, firește aceia, cari fiindu străini, saū seraci n-au parte a fi puși în casele loră a familiiloră sau a pretiniloră loră. Decī în vreme ce vă daū Onorată Domniei vóstre

în cunoștință, această omenósă și grabnică orânduială mai înaltă a inelytei prefecturi, care orânduială la bisericile de alte legi, este de multă vreme și puse în lucrare, vă poftescu cu totdeadinsulă, ca numai decât după primirea aceștia, se vă adunați și se hotărâți punerea la cale câtă mai îngrabă a mai susă numitei încheperi de morți, căci la întâmplare cându s-ară ivi în parohia bisericei Dumneavóstră, vre-ună mortă cumă s-aă zisă mai susă, și v-ară lipsi încheperea de morți pomenită, credeți-mă Domniloră, că s-ară pricinui reprezentației bisericei Dumneavóstră din partea înaltelor locuri, celă mai simțitoriă necază.

Până în 8. zile se și se facă arătare pusu-s-au la cale ridicarea mai susă numitei încheperi de morți.

Cu care întru tótă stima rămăiă al Onorat. Domnii vóstre

Brașov 25. Sept. 1856.

de bine voitoriă

Ioan Popazu.
prota loculuă.

LXXXI.

1857, Octombrie 27.

*Reprezentanța bisericeî sf. Nicolae — la provocarea scaunului protopopesesc — declară, că să învoește a să hirotoni diaconul **Iosif Barac** de preot supernumerar.*
(copie.)

59. — 1857.

Cătră prea cinstitulă scaună protopopescă 1-lea ală *Brașovului* de legea ortodocsă.

La onorifica provocare a prea cinstitului scaună protopopescă dto 17. Octomvr. Nr. 240. a. c., prin care să cere a-și da acéastă reprezentanție declarația sa: decă adecă ne învoimă ca cinstit. părintele diaconulă nostru **Iosifă Baracă**, să se hirotonisescă întru preotă, cu titulă de preotă supernumerariă ală sfinteî bisericeî nóstre cu hramulă sfîntului ierarhă Nicolae din preurbiulă *Brașovului*, pentru-ca așa să se pótă rânduî de catihetă la tinerimea de legea nóstră, ce cercetează școlele Sasiloră și catoliciloră din *Brașovă*, și totdeodată și de ecsholtatoriă ală școlariloră dela gimnaziulă nostru de aici, — ne grăbimă cu tótă stima a ne declara: că noi la acestă mintuitoriu proiectă nu numai că nu ne înpotrivim, ci îlă îmbrățișemă cu tótă bucuria mai

întăiū că însuși obștea bisericeī nōstre, ce stă din mai multū ca 900. de familiī, simte astăzi trebuința unui preotū ajutătorū, fiind-că între parohiī ei de acumū să află unulū cinst. părintele protopopū **Petru Ghermanū**, care este bătrănū și tare nepu-tinčosū, apoi noă reprezentanților bisericești, ca întemeitorī ai școlelor nōstre și ca iubitorī de cultura tinerimeī, încă ne zace prea multū la inimă înainta-rea junimeī nostre, întru învățătura pre sf. nōstre religii.

De acea ne rugămū pré ferbinte se binevoiască pré cinstit. scaunū protopopescū a se întrepune și în numele nostru la prea luminatulū scaunū episco-pescū să se milostivescă a face părintescă punere la cale, spre a se hirotoni părintele diaconulū nostru **Iosifū Baracū**, întru preotū supernumerariū alū sf-eī bisericeī nōstre, cu atâta mai vârtosū, că vred-nicia, purtarea esemplară, meritele cele frumóse, ce și le-a câștigatū susū numitulū diaconū la biserica și școlele nōstre, îi împune acestei reprezentăție o sfântă datorie, de a-lū recomanda tuturorū, căroră se cuvine, în chipulū celū mai covarșitorū.

Iar ce se atinge de întregirea stației de diaconū vom fi în așteptare, până cândū Dumnezeu ne va rânduī unū individū cvalificatū de a fi profesorū la gimnaziulū nostru, ca așa să pótă avea sub-sistință potrivită caracterulū său, și să pótă fi și gimnaziulū nostru asiguratū, câtū să póte de pro-fesorī.

Cu care pe lângă adâncă respectă rămânem

Braşov în 27. Oct. 1857.

ai prea Onoratului scaună protopopescă

plecate slugi

*Reprezentanția bisericeî mari a
sf. Nicolae din preurbiu.*

Ioan Jippa, repr.

Ioan Leca, repr.

Gheorghe M. Burbea, repr.

Neculae Măciucă.

Ioan Manole, repr.

Neculae Pădure, repr.

Alecu Gheorghiu, repr.

Ioan h. Gheorghe Ciurcu.

LXXXII.

1858. Mai 14.

Episcopul Andreiu baron de Șaguna invită Eforia bisericească sf. Nicolae să designeze doi profesori, cari să inventeze și să numerizeze cărțile vechi din biblioteca sf. Nicolae, capăstrarea lor să fie mai sigură. (orig.)

461. — 1858.

O n o r a t ă E f o r i ă !

Mi-aū venit la cunoștință și m-am convins, subdecurgerea timpului, de când me aflu în mijlocul D-voastră, că biblioteca noastră dela biserica sf. Nicolae este cea mai vechiă și cea mai bogată în cărți bisericești, și că aceeași stăpânește nește cărți foarte rare, de care cu anevoiă se vor fi mai aflând la vre-una dintre bibliotecile noastre.

Insămnătatea cea mare a cărților preatinse trăgând asupra-și atenția mea, aflu cu cale a provoca pre onorata Eforiă, ca să poftească pre doi dintre Domnii profesorii noștri de acolo, cari pre lângă un onorariu potrivit să-ș ia osteneala, de a cerceta cărțile mai sus atinse, ale alege, inventa și numeriza, și așa a le aduce în rândul cuviințos, pentru ca să nu se peardă, sau să se înstreineze vre-una dintre acelea, ba din protivă să se mai în-

mulțască din cât va fi cu putință. Mai încolo, bine-ar fi, când s-ar alege și un bibliotecariu, care să îngrijască în viitoriul de cărțile pomenite cu îndatorirea, de a nu da nimăruie vre-una dintr-ăsele fără, de revers și fără de vre-o plată potrivită, din carea apoi să se pótă cumpăra încă și alte cărți, și așa cu vreme să se înmulțască numărul aceloră. În sfârșit eu m-aș bucura foarte mult, deaca cu venirea mea la *Brașov* cu prilejul cel mai dintăi aș afla cărțile des pomenite aduse la un rând bun.

Pre lângă care rămăi

Sibiiu 14-lea Maiu.

al onoratei Eforii de bine voitori

Andreiu baron de Șaguna]
episcopu.

Onoratei Eforii a bisericei dela sf. Nicolae

în

Brașov.

LXXXIII.

1858. Novembre 23.

*Obligațiune pentru împrumutul de 5000 fl. făcut
de biserica sf. Nicolae la biserica din Rîșnov. (copie.)*

Schuldschein.

Fünf Tausend Gulden in C. Münze, welcher die Repraesentanz der St. Nicolaus Kirche in *Kronstadt* aus dem der *Rosenauer* gr. nichtunirten Kirche gehörigen aus dem Einkomen des Gebirges Baju sich gebildeten Gebirgsfonde durch den Verwalter dieses Fonds, Handelsmann Herrn *Nicolaus Vojnescu* heute für die St. Nicolaus Kirche als Schuldnerin richtig und baar als Darlehe zugezahlt erhalten zu haben hiemit bestätigt.

Die St. Nicolaus Kirche zu *Kronstadt* durch ihre Reprezentanz verpflichtet sich dieses Darlehe pr. 5000 fl. C. Münze von heute an mit fünf Prozent jährlich und zwar halbjährig nach hierin so gewiss und pünctlich zu verzinsen, dass wenn die Zinsen 6. Wöcher nach der Verfallszeit noch im Rückstande sein solten Capital sammt Zinsen auch ohne alle Kündigung in Klagswege eingebracht werden könne, übrigens aber dasselbe an die obige *Rosenauer* gr. nichtunirte Kirche, gegen dreimonatliche Kündigung in obiger Währung zurückzubezahlen.

Zu Sicherheit für dieses Darlehe sammt fünf perzentiger Zinsen und aller etwa mit der Einbringung desselben verbundenen Uebergebühen verpfändet die Kirche zu St. Nicolaus durch ihre Repräsentanz.

- 1-tens ihre ihr eingentümlich zugehörige in der
Obern Vorstädter Angerzähle Nro 1113.
gelegene Realität.
- 2-tens $\frac{1}{2}$ Erdoch im Siebendorferfeld erste Gewand
unter Nro 313
- 3-tens 1. Erdoch im Siebendorferfeld 4-te Gewand
unter Nro 923.
- 4-tens $\frac{1}{2}$ Erdoch im Siebendorferfel 6-te Gewand
unter Nro 1349.
- 5-tens 1. Erdoch im Siebendorferfeld 6-te Gewand
unter Nro 1350.
- 6-tens 1. Erdoch im Siebendorferfeld 6-te Gewand
unter Nro 1369.
- 7-tens 1. Erdoch im Siebendorferfeld 7-te Gewand
unter Nro 1537.
- 8-tens 1. Erdoch im Siebendorferfeld 7-te Gewand
unter Nro 1539.
- 9-tens 1. Erdoch im Siebendorferfeld 7-te Gewand
unter Nro 1584.
- 10-tens 1. Erdoch im Siebendorferfeld 7-te Gewand
unter Nro 1592.
- 11-tens 1. Erdoch im Siebendorferfeld 8-te Gewand
unter Nro 1885.

- 12 -tens 1. Erdoch im Siebendörferfeld 8-te Gewand
unter Nro 1886.
- 13 -tens $\frac{1}{2}$ Erdoch im Siebendörferfeld 8-te Gewand
unter Nro 1887.
- 14 -tens 1. Erdoch im Siebendörferfeld 8-te Gewand
unter Nro 1896.
- 15 -tens 1. Erdoch im Siebendörferfeld 8-te Gewand
unter Nro 1897.
- 16 -tens 1. Erdoch im Siebendörferfeld 9-te Gewand
unter Nro 2116.
- 17 -tens 1. Erdoch im Siebendörferfeld jenseits dem
Tömös unter Nro 3954.
- 18 -tens 1. Erdoch im Mittelfelde 1-te Gewand unter
Nro 555.
- 19 -tens 1. Erdoch " " " " "
Nro 556.
20. " 1. Erdoch " " " " "
Nro 559.
21. " 1. Erdoch " " " " "
Nro 600.
22. " 1. Erdoch " " " " "
Nro 601.
23. " 1. Erdoch " " " " "
Nro 633.
24. " 1. Erdoch " " 2-te " "
Nro 839.
25. " 1. Erdoch " " " " "
Nro 846.

26-tens	1. Erdoch	im Mittelfelde	4-te	Gewand	unter	
		Nro 1329.				
27.	„	1. Erdoch	„	„	„	„
		Nro 1330.				
28.	„	1. Erdoch	„	„	8-te	„
		Nro 2107.				„
29.	„	1. Erdoch	„	„	„	„
		Nro 2128.				
30.	„	1. Erdoch	„	„	„	„
		Nro 2129.				
31.	„	1. Erdoch	„	„	10-te	„
		Nro 2515.				„
32.	„	1. Erdoch	„	„	„	„
		Nro 2516.				„
33.	„	1. Erdoch	„	„	„	„
		Nro 2517.				
34.	„	1. Erdoch	„	„	„	„
		Nro 2118.				
35.	„	1. Erdoch	„	„	„	„
		Nro 2546.				
36.	„	1. Erdoch	„	„	„	„
		Nro 2547.				
37.	„	1. Erdoch	„	„	11-te	„
		Nro 2709.				„
38.	„	1. Erdoch	jenseits	dem Tömös		Nro 3140.
39.	„	1. „	„	„	„	3141.
40.	„	1. „	„	„	„	3173.

41. „ 1. „ im Neustädterfeld 1. Staffen Gewand unter Nro 555.
42. „ 1. Erdoch im Neustädterfeld „ „ Gewand unter Nro 556.
43. „ 1. Erdoch im Neustädterfeld 3 „ Gewand unter Nro 776.
44. „ 1. Erdoch vor dem hangenden Stein unter Nro 1193.
45. „ 1. Erdoch „ „ Eisen Grund „ Nro 1106.
46. „ 1. Erdoch im Neustädterfeld 1-te Gewand unter Nro 1295.
47. „ 1. Erdoch im „ „ „ unter Nro 1582.
48. „ 1. Erdoch im „ „ „ unter Nro 1583.
49. „ 1. Erdoch im „ 2-te „ unter Nro 1922.
50. „ 1. Erdoch im „ „ „ unter Nro 1961.
51. „ 1. Erdoch im „ 4-te „ unter Nro 2583,

welche sämmtliche laut im [—]/. angeschlossenen Protokols gerichtlich auf 12423 fr. C. M. geschätzt worden sind, mit der Bewilligung, dass dieser Schuldschein ohne weitere Verständigung dieser Kirchen Repräsentanz grundbücherlich einverleibt werden könne.

Urkund dessen die eigenhändige Fertigung der Kirchen Repraesentanz und der hiezu erbetenen Zeugen.

Kronstadt am 18-ten September 1858.

*Die Repraesentanz der St. Nicolaus
Kirche zu Kronstadt in der
Ober-Vorstadt.*

Ioan Manole Burbe. Johann Poppassu.
*martorü Local Erzpriester
als Vorstand.*

Andrei Pitișchi.
martorü. Johann Leca.
Curator.

Im Urkundenbuch Blattseite 5737. Z. 5507. eingetragen, u. im Grundbuch der ober-Vorstadt Blattseite 396. Z. 1113. ferner im Grundbuch des Siebendorferfeldes Blattseite 64. 188. 274. 278. 313. 323. 325. 384. 385. 387. 431. 808. Zahlen 313. 923. 1349. 1350. 1369. 1537. 1539. 1584. 1592. 1885. 1886. 1887. 1896. 1897. 2116. 3954. dann im Grundbuch des Mittelfeldes Blattseite 112. 120. 121. 167. 168. 266. 424. 428. 506. 507. 512. 513. 545. 632. 633. 639. Zahlen 555. 556. 599. 600. 601. 633. 639. 840. 1329. 1330. 2107. 2128. 2129. 2515. 2516. 2517. 2518. 2546. 2547. 2709. 3140. 3141. 3173. endlich in Grundbuch des Neustädter-

feldes Blattseite 106. 149. 210. 215. 253. 311. 380. 388. 515. Zahlen 555. 556. 776. 1093. 1106. 1295. 1582. 1583. 1922. 1961. 2583. über Auftrag des Löbl. k. k. Kreisgerichts Z. 7728. 1858. auf den ersten Satz einverleibt worden.

Kronstadt am 23. Novem. 1858.

(L. S.)

Das Grundbuchs-Amt.

Römer.

G. B. Z. 1187. — 1858.

LXXXIV.

1858. Septembre 29.

*Cererea de întabulare pentru imprumutul de 5000 fl.
făcut de biserica sf. Nicolae la biserica din Rîșnov.
(original.)*

Auf Grund des Schuldscheines dto 18. Sept. 1858. der laut Erklärung des Kronstädter Magistrats dto 10. Nov. 1858. Z. 9436. hiezu vermächtigten Raepraesentanz der Sto. Nicolaus Kirche wird die pfandrechtliche Sicherstellung eines Kapitals pr. 5000. fl. C. M. sammt 5 % Zinsen und Nebengebühren für den Gebirgsfond der *Rosenauer* griechisch nicht unirten Kirche den der Schuldnerischen

*Kirche laut Grundbuch ober Vorstadt pag. 396. dan
*Grundbuch des Siebendorferfelds pag. 64. 188. 274.
278. 313. 323. 325. 384. 385. 387. 431. 808.
Grundb. des Mit.feldes pag. 112. 120. 121. 167.
168. 266. 424. 428. 506. 507. 512. 513. 545. 632.
633. 639. Grundbuch des Neustadt pag. 106. 149.
213. 215. 253. 311. 380. 388. 515. gehörigen nach-
benannten Realitäten und Grundstücken als den
Wohnhaus Nr. 1113. der ob.-Vorstadt der Grund-
stücken Nro 313. 923. 1349. 1350. 1369. 1537.
1539. 1584. 1592. 1885. 1887. 1896. 1897. 2116.
3954. des Siebendorferfelds. Nro 555. 556. 599. 600.
601. 633. 639. 840. 1329. 1330. 2107. 2128. 2129.
2515. b) 2516. 2517. 2118. 2546. 2547. 2709.
3140. 3141. 3173. Mittelfl. Nro 555. 556. 776.
1093. 1106. 1295. 1582. 1583. 1922. 1961. 2583.
des Neustädterfelds. bewilligt, und der Vollzug dem
hierstädtischen Grundbuchsamte mit dem aufgetragen-
den mit der Intabulationsklausel versehenen Original-
schuldschein dem Gesuchsteller zu stellen zulassen.

Vom k. k. Kreisgerichte.

Kronstadt am 13. —9-ber 1858.

Nagorzansky.

LXXXV.

1859. August 31.

Episcopul Andrei baron de Șaguna împărtășește protopopului Brașovului, că protodiaconul Iosif Barac este sfințit de preot și denumit catichet pentru toate instituturile literare din Brașov. (copie.)

Copie.

Nro 730. — 1859.

Prea cinstite părinte protópópe!

Cu privire la relația prea cinstiei tale din 24. August a. c. Nr. 208. și cu cele de mai nainte subșternute în treaba acésta, ți se aduce la cunoștință, că pre părintele protodiaconă *Iosifă Baracă* l-amă hirotonitū astăzi întru preotū desăvîrșitū, și așa așezindu-lū de catehetū în institutulū nostru gimnasialū de acolo, și încredințându-ī grijea catehetică pentru tinerimea școlară depre la tóte instituturile literare din *Brașovă*, socotescū, că se vorū delătura scăderile și neajunsele, ce se sufereau până acuma în privința catehesației din pricina lipsei unui catehetū destoinicū. In locū de remunerație pentru părcatehetū *Baracă*, încuviințeză acestuia, ca să priiméscă pe anū dela fie care catehumenū din gimna-

asiul de sus 1 fl. v. a., dela cei din gimnasiul de jos clasa 3-a și 4-a câte 60 cr. v. a., dela cei din clasa 1-a și 2-a câte 40 cr. v. a. și în sfîrșit delă toți ceilalți normalisți câte 20 cr. v. a. de unul pe an. Acastă normă să se observeze strîns pe viitoriu.

Prea cinstia ta, aducîndu lucrul acesta la cunoștința comunei noastre dela biserica sf. Nicolae îi poți spune, că dinsei îi stă în voe, de a-și alege altă individ, spre a se sfinți de diacon în locul părintelui *Barac*, la pomenita biserică, cu acea adaogere, că eă numai atunci voi încuviința alegerea aceleea, dacă individul ales va fi absolvat gimnasiul cel mare și va fi depus examen de maturitate cu succes bun, iară altumintrelea nici de cum.

Noș sfințitul presviter *Iosif Barac* la tôte slujbele preoțești va avea rangul său înaintea tuturor acelor presviteri, cari s-au sfințit de preoți pe vremea diaconiei lui.

Sibii 31. *August* 1859.

Andreiu.

episcop.

LXXXVI.

1859. Septembre 3.

Protopopul Ioan Popasu comunică reprezentanților bisericești sf. Nicolae, că protodiaconul Iosiv Baracă e denumit de catichet al tinerimei noastre, care cercetează școalele luterane și catolice din Brașov. (orig.)

227. — 1859.

Cătră Onorații Domnii reprezentanți ai comunei dela biserica sf. Nicolae din preurbulul Brașovului.

Aici sub ⁱ/. viu a vă alătura în copie părintească ordinațiune a preluminatului scaun episcopesc dto. 31. Augustu Nr. Conz. 730. a. c. eșită la cererea Domneavóstră în privința hirotonirei Onoratului părintelui protodiaconului *Iosiv Baracă* întru preot și a denumirei frăției sale de catehetu al tinerimei noastre ce cercetază școlele luterane și catolice din Brașov, — spre plăcută știință și strânsă urmare după dânsa.

Cu care întru tótă stima sântu al Onoratului Domnia vóstră

Brașov 3. Sept. 1859.

de bine voitori

Ioan Popasu.
protu locului.

LXXXVII.

1859. Octombrie 10.

*Reprezentanța și Eforia bisericei sf. Nicolae mulțamește avocatului **Panteliu Popasu**, pentru unele servicii făcute bisericei și școalei. (copie.)*

Cătră prea Onoratul D. Avocată **Panteliu Popasu !**

Potrivitū cu povața ce prin multū prețuita epistolă din 1-a Octomv. a. c. ați binevoitū a ne da făcîndū de noū aici alăturatele hărtii √. 5. la numărū, venimū cu totū respectulū a trimite acestea prea Onorată Domniei tale, spre grabnică înaintare lorū la tribunalulū competente. Totdeodată vă mulțimū pre frumosū, pentru serviciulū cu care in obiectulū acăstorū hărtii voiți a vă face binemeritat de biserica și școla noastră.

In scurtū timpū, cu ocasiunea unei ședințe școlastice-bisericești, nu vomū lipsi în privința altorū trebī întâmplătore pe viitoriū ale școlei și bisericei nostre, la moșiile ce aū acestea in țara romănescă a vă asigura cu oreși-care remunerațiune anuală anumită, de avocatulū bisericei și școlei nōstre,

despre care la timpulă său ne vomă lua voie a
vă incunoștiința și a vă ruga, ca se binevoiți a
primii însărcinarea acesta.

Brașovă 10. *Octom.* 1859.

Ai prea Onorată Domnii tale stimători

Reprezentăția și Eforia.

LXXXVIII.

1860. Martie 15.

*Episcopul Andreă baron de Șaguna cere in-
formațiuni amănunțite, în privința averii parohiale.
(copie.)*

. Copie.

Nro pres. 149.

Précinstite părinte protopópe!

Din o plînsóre, ce o am priimită sub prezent.
14. ale curgătorei în numele mai multoră mădulari
ai bisericiloră nóstre din *Brașovă* dela Adormirea
Prea Sfintei Născătorei de D-zeu și sf. Nicolae, cu
durere am înțelesă, că numai icónele bisericei nu,

dar celelalte moșii ale ei ar fi zălogite, apoi moșia din țera românească s-ar fi esarendatū la un individū, care nu arū fi în stare să plătescă arenda ș. a. m.

Eū am vrutū să mă repezescū până la *Brașovū*, de a me convinge despre starea averilor bisericești. Am aflatū însă de mai bine a nu merge pentru ocolirea atențiunei cei mari, ce ar fi produsū la neprietiniī noștriī prezenția mea, și am socotitū de a-mī procura mai înainte prin acēstā hārtie cunoștința lucrului, ce-mī face trebuință.

De aceea te poftescū pe précinstia ta, ca în Dumineca viitoare să adunī pre reprezentanții amindurilor bisericii, și precetindu-le hārtia mea să-ī poftēști a-mī da deslușiri despre starea avereī bisericilor lorū, și să stāruēști, ca deslușirea aceea să mi se așternā până la sf. Paști.

Dela pré cinstia ta așteptū, și acēsta îți spun cu sinceritatea, cu carea m-am obișnuitū a-mī duce lucrurile mele, ca să procurezi împlinirea cea mai grabnică a acesteī a mele hīrtiī.

Acum este ora cea de pe urmă, cîndū să vă aducēți aminte de sfaturile mele cele sincere pentru manipularea avereī bisericilor nōstre și să mă ascultați spre binele vostru personalū, și spre folosul bisericilor și pentru cinstea tuturorū, cariī au luatū parte în anii cești din urmă la manipularea avereī bisericești, căci de unū judecātoriu nu veți scăpa și eū gîndescū vă va sta, ca să vă fiū eū judecātoriu dar nu altul.

Din acestea descoperiri sincere puteţi vedea, că-voiū să vă scapū din acea nevoie ruşinosă şi păgubitóre, de care obştea dela sf. Treime nu va scăpa. Eū am vrutū să o scapū de tóte, dar nu m-a ascultatū, decī cu vina ei stă astăzi înaintea unorū nevoi mari de totū. Scóteţi din mijloculū vostru pe unū revers, deacă vă sminteşte în ascultarea arhierelui vostru, şi atunci mīntuirea este gata, dar de nu atunci responsabilitatea cea mai grea se va pogori asupra pré cinstiei tale şi celor mai de aprópe de manipulare.

Sibiiū 15. *Martie* 1860.

Andreiū.
episcopū.

LXXXIX.

1860. *Martie* 20.

Protopopul Ioan Popasu — conform ordinul episcopesc — invită reprezentanţa bisericei sf. Nicolae să dea informaţiuni detaiate în privinţa averii bisericeşti.
(original)

61. — 1860.

Cătră Onorata reprezentaţie dela biserica sf. Nicolaū din Preurbiū.

Potrivită cu concludulă Onorateloră reprezentății adunate împreună cu data de astăzi 20. Martie. a. c. viă cu totă respectulă a Vă alătura aici sub-/. copia hărtiei Esselenției sale Pré sfințitului nostru Episcopă, prin care sînteți provocați a da deslușire despre starea averei bisericeî, cu acelă adaosă, ca. până la terminulă pusă în acea hărtie, adecă până la sfintele Paști să-mi așterneți deslușirea cerută, ca să o înainteză după cumă se cere.

Cu care întru totă respectulă sîntă al Onorată Domnia Vóstră

Brașovă 20. Martie 1860.

de bine voitoriă

Ioan Popazu.

prota locului.

XC.

1860. Martie 26.

Urzoriu trimis reprezentanței bisericești sf. Nicolae de protopopul Ioan Popasu, pentru împlinirea ordinului episcopesc, referitor la informațiunile cerute despre starea averii bisericești. (orig.)

61. — 1860.

Cătră Onorații Domni reprezentanți dela biserica sf. Nicolaă din Preurbiu.

Terminulă pusă Onoratei reprezentațiunii de Preluminatulă scaună episcopescă, prin hărtia sa dto 15. Martie Nr. 149. s. k., pentru ca să așterneți ore-care deslușire asupra averii bisericești, terminulă zisă este la pragă și D-Vóstră până astăzi încă n-ați așternută hărtiile.

Deci fiindă-că pentru întâmplarea, cîndă nu s-ar așterne la vreme hărtiile să face amenințare, și fiindă-că reprezentația dacă n-ar așterne la vreme hărtiile des-pomenite ar arăta, că are vre-o témă, ar trage asupra sa bănueli și astfeli s-ar da prilejă ca să se créză, că arătarea pîrîtorului ar fi dréptă: eată că viă cu ală doilé rîndă a Vă pofti, ca celă multă până în trei zile să-mi așterneți negreșită ceruta deslușire a averii bisericești, ear de nu veți

face acésta, eũ ca să depărtezũ orgia deasupra capuluĩ meu, voiũ fi silitũ dupã trei zile a face arãtare la Prea luminatulũ scaunũ episcopescũ, și acésta. Domnilor, nu ar cădea bine reprezentanței.

Brașovũ 26. *Martie* 1860.

Ioan Popazu.

prota loculuĩ.

XCI.

1860. *Martie* 30.

Raportul reprezentanței bisericeĩ sf. Nicolae din Șchei despre averea bisericeĩ, trimis episcopuluĩ Andreiũ baron de Șaguna. (concept.)

Eselenție! Inaltũ preasfințite Domnule Episcoape! Al nostru multũ prețuitũ și milostivũ arhipãstoriũ și părinte!

La părinteasca provocare, ce ni se face prin milostiva ordinãcune a Eselenții voastre din 15. Martie Nro praes. 149. a. c., cetitã noao și confrãților noștrii din cetate în 20 Martie a. c., ca adecã să așternem Eselenții voastre o deslușire despre starea avereĩ bisericii noastre cei mari ortodocse

din Preurbiu, remînă a da ceruta deslușire în următoarele :

Starea averii de
astăzi a bisericii noastre
se află într-unu capi-
talu de sm. fl. 24068 cr. 14 sau 25271.63 x. B. a.
Din care avem a
răspunde o datorie fă-
cută de noi în 1858
și 1859 stătătoare din
14676 xr. 15409.80

Aastă datorie sco-
țindu-să din capitalul
de mai sus, rămîne
starea curată a averii
de astăzi a bisericii sm. fl. 9392 xr. 14 sau 9861.83 cr.

Răspunderea datorii de 14,676 fl. sm. s-au
15409.80 cr. se trage dela clădirea școalei și a
băilor școalei noastre săvîrșită tocmai în anul 1858.,
cînd s-au fostu începutu la *Brașov* criza comercială,
care au secatu atunci îndată izvoarele de venit,
ce avea școala mai nainte, din daniile multor ne-
guțători iubitori de neam și doritori de înflorirea
școalelor noastre.

Milostivul D-zeu ne-au ajutat de am pututu
căpăta împrumutarea trebuincoasă la răfuirea dato-
riilor școalei sub garanția bisericii, ca să nu păti-

mimū necinste, și nu tăgăduimū, că pentru împrumuturile ce ne-am văzutū siliți a da școalei am căutatū să zălogimū holdele și trei case ale bisericii, rămîindū totuși moșiile cele mai de căpetenie ale bisericii și celelalte zidirī ale ei neatinse. Nedreaptă este așadară pîra aceia, că noi am fi zălogitū tôte moșiile bisericii și că numai icoanele din biserică ne-ar fi rămasū nezălogite. — Apoi toți banii cu care aū împrumutatū biserica școala, care încă este averea bisericii, sînt dați numai sub condițiunea aceia, ca îndată-ce se va dota școala de ajunsū în scurtū timpū precum sperămū din benefacții, să se reîntoarcă deplinū cu cametele dinpreună bisericii, prin urmare nu perde nimica biserica prin ajutoriul ce aū datū școalei și zălogirile ce aū trebuitū să se facă, se vor desface la timpul său, iară fără nici o periclitare a bunurilor bisericii.

Maī încolo noi cu esarendarea moșii noastre bisericestī din țara romînească numită Cacalechii vechi: reda Barbului lui *Ioanne Sasu* cetățanū și neguțatorū din *Brașovū*, am urmatū întocmai după înaltele porunci și după instrucțiunea noastră, că amū asiguratū biserica de arendă cu cauțiune pupilară și cu acea îndatorire a arendașului, la subperderea dreptului său de arendași să dea arenda anuală totū înainte.

Adevăratū, că arendașul *Ioan Sasu* nu ne-aū plătitū încă arenda de 632. # pe anul, socotitū dela 23. Apr. 1859. până la 23. Apr. 1860., însă

noi și la aceasta ne-am împlinit datoria noastră că numai decît am datu pe arîndașu la judecată, iară pricina că n-aū pututū arendașul plăti la vreme arenda, este numai criza de banî comercială, care acuma din darul lui D-zeū vedemū a se mai îndrepta.

Acestea așa fiindū ne luămū umilită îndrăzneală a da în pârîntescă cunoștință a Esel. voastre și aceia, că înflorirea averii bisericii noastre până la acelū gradū de s-aū pututū dăruī 20.000. fl. sm. la fondul profesoral și 6000. fl. sm. la clădirea școalei, afară de alte sume mari, ce s-aū fostū datū mai nainte, totū cu știrea și binecuvîntarea Esel. voastre, unde aū fostū de cuviință; s-aū escatū prin administrația noastră cea plină de zelū și fără nici unū interesū materialū, ba încă noi am datū și din penzile noastre pe cît ne-aū ertatū împrejurările, fiecare la înființarea gimnaziului și a clădirii nostre școlare, iară cu împrumutările ce s-aū făcutū prin noi dela biserică la răfuirea datoriilor școalei am apărât-o pe aceasta de cădere, ne-am susținutū onorea noastră și am încurajatū ambiția cea frumoasă a tuturor benefactorilor brașoveni, la oferte noao, precum dovedește legatul cel prea strălucitū și bogatū mai de 20000 fl. sm. al răposatului *Ioan Iuga* pe sama școalei noastre.

În sfârșitū obștea bisericii nostre și căpeteniile ei prea sf(i)nte stăpîne! aū făcutū totdeauna însuflețite de cel mai adîncū respectū și de toată cu-

viinčoasa supunere cătră arhiereul lor, aŭ înbrățișatŭ pururea cu bucurie și mulțămită părinteștile povețe și îngrijiri ale capului lor bisericescŭ, și sîntŭ foarte departe de aceia, ca să priimească sfaturi viclene dela cineva tocmai în contra ascultării de Eselenția voastră, care sînteți de noi adoratŭ după vrednicie și precum vă milostiviți Esel. voastră a ne admona, tocmai dela unŭ *Vereșŭ*, care fiind avocatul așa numiților Greci, este dușmanul nostru cel mai mare.

Cu acestea sărutîndŭ binecuvîntătoarele mîni rămînemŭ

Brașov în 30. Martie 1860.

ați Eselenții voastre prea plecați servi

***Reprezentăția bisericii s. Nicolae
din preurbiul Brașovului***

prin

Ioan Jippa.

Nicolaŭ Voinescu.

XCII.

1860. Aprilie 2.

Episcopul Andreiu invită pe protopopul Braşovului să dispună, ca reprezentanţele bisericilor Adormirei Maicei Domnului şi Sf. Nicolae, să țină sinoade parohiale şi în acestea să raporteze despre averile bisericesti. (copie.)

Copie.

Nr. prez. 154.

Pré cinstite părinte protopópe!

Desluşirile reprezentanţilor dela biserica Adormirei Maicei Domnului, şi a s. Nicolae de acolo din 27. şi 30. Martie a. c. m-au mulţămit de ocamă dată numai în esenţie, dar nu şi în formă.

Fiindă însă aci vorba despre averea bisericilor, şi toţi creştinii, carii sîntu fii şi membrii aceloră biserică au drept a şti starea averei bisericilor sale, şi fiindă că amă cuvînt de a presupune, că comunităţile n-au cunoştinţă sigură despre starea averei bisericilor sale, şi așa treaba acésta nu se duce cu publicitatea carea este unicul mijloc de delăturare a ori cărei bănueli: pentru aceea te poftescă pre pre cinstia ta, ca să dai de ştire reprezentanţilor dela amîndouă bisericile, cumă că eu doresc,

ca reprezentanțele să ție fie care pentru sine soborū parohialū, la care preoțimea și comunitatea într-unū numărū cītū se póte mai mare să fie adunată, și să se dee socotélă despre starea de față a averei bisericești, ce este încredințată lorū spre păstrare și manipulare, și despre lucrarea și rezultatulū unū astfeliū de soborū parohialū să se ducă protocolū în două ecsemplare, din care unulū să se așternă mie spre mai departe urmare.

Tóte acestea să se facă fără întârziere, căci avemū lipsă de buna înțelegere obștescă, și căci numai cu puteri împreunate vomū putea înainta interesele nostre bisericești și naționale, și căci așa lucrîndū va fi între și cu noi Mintuitoriulū Domnulū nostru Is. Chr., a cărui înviere la mulți și pre mulți ani în sănătate și sporire în tóte a o aștepta și a o serba poftescū tuturorū bunilorū noștrii creștinī și iubiților mei fii sufletești.

Sibiiū în 2 Aprilie 1860.

Andreiu.

episcopū.

XCIII.

1860. Aprilie 6.

*Protopopul Ioan Popasu notifică reprezentanțef
bis. Sf. Nicolae din Șchei ordinul episcopesc de sub-
XCII. (orig.)*

71. — 1860.

Cătră Onorata Reprezentație dela Biserica s.
Nicolau din Preurbiu.

Aici sub /. viu a Vă împărtăși în copie părin-
tésca ordinațiune a pré luminatului scaunū episco-
pescū dto 2. Aprilie Nr. prez. 154. a. c., ca răs-
punsū la deslușirea ce ați dat-o în 30. Martie a. c.
în privința stărei de față a averei bisericești încre-
dințată D-Vóstră spre păstrare și manipulare cu
acelū adaosū, ca să o duceți în deplinire cu tótă
scumpătatea fără cea mai mică întârziere.

Cu care intru totū respectulū rămăiū al Onoratū.
Domnia-Vóstră

Brașov 6. Aprilie 1860.

de bine voitoriū

*Ioan Popasu.
prota loculiū.*

XCIV.

1860. Aprilie 24.

*Protocolul sinodului parohial, din 24 Aprilie 1860.,
— ținut la ordinul episcopesc — în care să raportează
despre starea averii bisericești. (orig.)*

La 24. Aprilie 1860. s-a ținut în casa de
adunare a reprezentanței dela biserica cea mare
ortodoxă a sfântului ierarh Nicolae, din preurbul
Brașovului

Sobor ă parohial ă,
la care a ă luat ă parte:

Domni ă protopopi: *Ioanne Popassu, Petru Gherman*
și Ioanne Petric ă ca parohi, și
părintele *Iosif ă Barac ă* ca preot ă
al bisericii.

Domni ă reprezentanși: *Ioanne Jippa, Nicola ă Voinescu,*
Ioanne Leca, Gheorghii R. Leca,
Nicola ă Măciucă, Ioanne Manole,
Nicolau Pădure, Ioanne Ciurcu
și *Alecu Gheorghiu.*

Apoi dintre poporenii bisericii, următorii membrii
activi ai parohiei:

Dni ă: *Nicola ă Găitănariu. Costantin ă Popovici.*
Ioanne Munt ănu. Simeone Brezeanu.

<i>Antonie Purcărea</i>	<i>Dumitru Stinghe.</i>
<i>Ioanne Spuderca.</i>	<i>Andronică Androne.</i>
<i>Ioanne Doanțea.</i>	<i>Andreî Pitiș.</i>
<i>Dumitru Gonțea.</i>	<i>Nicolaă Butmăloi.</i>
<i>Dumitru Păligradă</i>	<i>Ioanne Baboî.</i>
<i>Gheorghe Navrea.</i>	<i>Radu Stinghe.</i>
<i>Ioanne Prișcu.</i>	<i>Nicolae Florea.</i>
<i>Ioanne Bobancu.</i>	<i>Ioanne Bobancu.</i>
<i>Dumitru Manu</i>	<i>Nicolae Cătană alias</i>
<i>Ioanne Perșenariu.</i>	<i>Bărduceanu.</i>
<i>Ioanne A. Navrea.</i>	<i>Petru Butmăloi.</i>
<i>Gheorghe Morariu.</i>	<i>Gheorghe Orghidan.</i>
<i>Ioanne Pascu.</i>	<i>Florea Pătran.</i>
<i>Petru Spuderca.</i>	<i>Milu Samaragiu.</i>
<i>Petru Mater.</i>	<i>Nicolaă Urzică.</i>
<i>Dumitru Milcîi.</i>	<i>Nicolae Păligradă.</i>
<i>Nicolae Pitiș.</i>	<i>Gheorghe Badea.</i>
<i>Gheorghe Postovariu.</i>	<i>Vasilie Gal.</i>
<i>Dumitru Iarca.</i>	<i>Ioannu Goia.</i>
<i>Vasile Benghea.</i>	<i>Radu Buștea.</i>
<i>Theodor Ardeleanu.</i>	<i>Nicolae Manu.</i>
<i>Dumitru Stoian.</i>	<i>Andreî Gal.</i>
<i>Ioanne Budina.</i>	<i>Nicolae Stinghe.</i>
<i>Gheorghe Pachici.</i>	

Lucrările sinodului.

1. Parohul primariu și protopopul locului Dl. **Ioanne Popasu**, deschide sinodul printr-o cuvîntare foarte potrivită la aceasta și cu rugăciune de chemarea Duhului sf(î)nt.

2. Dl. *Ioanne Jippa* arată, că după cum de mai mulți ani încoace reprezentăția își luase de obicei a publica poporului în biserică socoteala veniturilor și cheltueleur anuale bisericești, așa acuma în anul curentă aș pusă la cale adunarea acestui soboră parohială, ca să se citească socotelele bisericii și să se dea deslușirea cuviințoasă despre starea de astăzi a averii bisericești, cu atit mai virtosă, că aceasta se cere și prin milostiva ordinăcune episcopoească dto 2. April. Nro prez. 154. a. c.
3. S-aș cetită socoteala bisericii din anul 1859. și după ce s-aș esplicată lămurită toată starea de astăzi a averii bisericești și s-aș arătată totă ce s-aș poftită de obștea aflătoare de față, în privința socotelelor, obștea aceasta își arată mulțămirea, fără de a reflecta nimină nimică înprotivă la socotelele bisericii.
4. Domnulă protopopă *Ioanne Popassu* în urma părinteștii indorsațiunii episcopoești dto 20. Apr. a. c. așterne soborului, spre pertractare o jeluire dată de 20. poporenă aș bisericii și anume: de *Simeone Brezeanu*, *Ioanne Prișcu*, *Const. Oțotoi*, *Ioan G. Florea*, *Gheorghe Florea*, *Nicolae Cătană*, *Nicolae G. Florea*, *Gheorghe Maniu*, *Dumitru Maniu*, *Petru Spuderca*, *Ioan G. Munteanu*, *Gheorghe Bobancu*, *Ioan Bobancu*, *Dimitrie Iarca*, *Radu Morariu*, *Radu Badea*, *Gheorghe Prișcu*, *Ioan Prișcu*, *Ioan Prișcu* bătrînul, *Neculae Teclu*.

5. Cererea mai sus numită s-a cetit din cuvînt în cuvînt, și s-a luat la pertractare, precum urmează:

Dom. *Ioanne Jîpfa*, arătîndu, că reprezentanția este în stare a da deslușire acuma înaintea sinodului asupra punctelor pîrei 5. 7. 8. 9. 10. 11. 12., și că asupra punctelor 1. 2. 3. 4. 6., fiind-că se țin de Eforia școalei și de comisia băilor deslușirea se poate da numai după ce se va lua informațiune dela dînsule, răspunde:

ad 5.) Intr-adevăr biserica a dat în judecată pe arendașul *Ioanne Sasu*, fiind-că n-a plătit la vreme arenda, și esecutarea drepturilor bisericii prin judecată nu va să zică a face cheltueli netrebnice, ci din contră atunci biserica ar da de paguba cea mai mare, dacă reprezentanția ar umbla a mai pertracta cu arendașul pe călea învoelii în contra înțelesului din contractul de arendă, după cum se vede a fi voia pîrîtorilor.

ad 7.) Nu este adevărat, că nu s-ar fi încasat arenda de pe holde, precum dovedește protocolul socotelii pagina 249. pozițiunea 37., unde stă apriat, că a intrat prețul de arendă al holdelor. Apoi capitalul ce a luat biserica împrumut de la *Stană Blebea* este 4800 fl. sm., iară dobînda ce se dă pentru acest capital este arenda

ce se ia de pe munte sm. fl. 371. cr. 15., de unde se vede, că ar veni camăta ceva mai multă de 7. la sută, însă să poate lua și de 5. și mai puțin la sută, socotindu-să, că prețul aceştii arenză, după împrejurările de astăzi, ar scădea mai pe jumătate, cînd s-ar esarenda în totu anul.

ad 8.) D. *Ioanne Leca* aŭ împrumutatŭ adevăratŭ biserica cu 2400 fl. sm. de aŭ datŭ plata cuviincoasă la fondul profesoralŭ al școalei și pretinde dobîndă de 12. la sută, însă nu dela biserică, ci dela arendașul *Ioanne Sasu*, care n-aŭ răspunsŭ la vreme arenda, cu care biserica ș-ar fi pututŭ în-tîmpina cheltueele sale.

ad 9.) Reprezentanția aŭ datŭ de cvartirŭ proto-populuŭ *Ioanne Popassu*, care astăzi este și parohul primariŭ al bisericii, casa de lîngă biserică după hotărîrea reprezentanții de sub Nro 11. din 1851. Cu aceasta reprezentanția socotește, că aŭ împlinitŭ o datorie a obștii și i-aŭ făcutŭ aceștia onoare înzestrîndŭ cu cvartirŭ măcar pe unul, și anume pe cel mai distinsŭ dintre parohi, care este și prota loculuŭ, că așa facŭ toate comunitățile de toate confesiunile. Pe lîngă aceasta aŭ chibzuitŭ reprezentanția, că nu este bine a umbla membrii comunei cu cauzele matrimoniale, căutînd pe

scaunul protopopescă pe toate uliçoarele și unghiurile, pentru aceea aŭ hotărîtă la scaunul protopopescă să aibă lăcuința sa într-o casă împrejurul bisericii.

- ad 10.) Biserica dă cu adevărată 100 fl. sm. la notariul său, aceasta o face pe temeiul paragrafului 20. din instrucțiunea sa, cea întărită de înaltul guvernă, și pentru că lucrările reprezentanții astăzi sîntă așa de multe, încîtă nimini dintre reprezentanși nu se sînte în stare a purta servițiul de notariu și tocmai fără de nici o plată.
- ad 11.) Părintele *Ioanne Petrică* arată, că fondul parochială stă din 356 fl. sm. și din 3. holde; iară D. *Ioanne Filipa* zice, că acestă fondă aŭ stată și până acuma sub priveghierea și îngrijirea reprezentanții.
- ad 12.) Modul alegerii de reprezentanși este prescrișă prin § 1. al instrucțiunei, cei întărite de înaltul guvernă, iară cînd obștea nu s-ar mulțami cu ternariul, ce i să dă spre votizare din partea reprezentanții, are dînsa și putere a nu-și da de feliu voturile, și cu aceasta a face pe reprezentanși, ca să propue alte trei persóne plăcute obștei, pentru candidație de reprezentanși.

În sfîrșită ce se atinge de punctele 1. 2. 3. 4. 6. a jeluirii mai susă numite, adecă în privința clădirii școalei și a băiloră în privința datoriilor școalei,

în ceia ce se atinge de aceia, cu ce sîntu asigurați creditorii școalei și în privința grădinei numite *Bocănoae* D. *Ioanne Jîpa* arată, că această se ținū de Eforie și de comisia băilor. Reprezentanția bisericii aceștia cu cea dela Adormire din cetate în adunările lor din urmă aū poftitū pe Eforia și comisiunea școlară să aștearnă socotelele și pe citū știmū dinsele cuprindū cu pregătirea acestora. Decī cînd se vor împărtăși socotelele școalei și a băilor reprezentanției, se vor da acestea negreșitū în cunoștința obștei.

Deslușirile de mai susū toate, date în `numele reprezentanției de cătră D. *Ioann Jîppa*, se priimescū de bine, și toți poporeniī aflători de față dinpreună cu cinst. preoți se mulțănescu cu ele.

Brașov în 24. April. 1860.

Ioan Popazu, prota locului
și parohulū prim al
locului.

Petru Gherman. paroh.

Ioanne Petricu. paroh.

Ioan Jîpa, repr.

Nicol. Voinescu, reprezentaș.

Ioan Leca, reprezentaș.

Gheorghie R. Leca, reprez.

Nicolae Pădure, curator.

Ioan hagī G. Ciurcul, reprez.

Alecu Ghiorghiu, reprezentant.

Ioan Manolie, repr.

N. Găitānar.

Ioan G. Muntian.

Simion Brezēnu.

I. A. Navrea.

Ioan Perșinaru.

Ioan Spuderca.

Gheorghie Bobancu.

Neculae Catana.

Petru Spuderca.

Andrei Pitiș.

Neculae Floré.

*Ioan Prischku.**Petru Butmeloiu.**Ioan Doanția.**Anton Purcherea.**Neculae Măciucă.**Ioan Bobancu.*

Acești subscriși sînt împu-
terniciți de către întregul sinod
a iscăli acest protocol.

*Nicolae Găitănar.**Ioann Manolie*, reprezent.

XCV.

1860. Aprilie 25.

*Verificatorii protocolului sinodului parohial din 24.
Aprilie 1860., cer dela reprezentanță să intervie, ca la
purizarea protocolului, să să facă unele completări, și tot-
deodată să hotărască și ținerea unui alt sinod, pentru
completarea lucrărilor. (orig)*

Prea cinstită reprezentatie!

Cei 52. membrii ai soborului parohială ținut erî
în 24. ale luni curente, carii ne-au înputernicită
prin graiu să subscriem protocolul sinodului, înțele-
gând din rostul ă.-lui părintelui *Iosif Baracă*, că
acel protocol, ca să nu se așternă la sf(ă)nta

episcopie cu corecții, are a se stilisa și puriza mai curat de sf(i)nția sa acasă, ne trage la grea răspundere, de cumva s-ar schimba înțelesul celū adevărat alū lucrării soborului.

Mai încolo cere:

1. Ca să le arătăm cu țifre starea bisericei.

2. Ca să se pue la protocolū tacsele, atât ale clopotelor și gropilor pentru morți, cât și tacsele școlare pentru fiecare clasă. Apoi ca să nu fie siliți creștinii noștri a se îngropa pe la alte biserici, și pe copii a-i trimite la alte școli, spre paguba bisericei și a școlei noastre, — poftescū ca acele tacse să se bată la ușa bisericei, ca să știe totū creștinulū cât are să plătească, acesta a fost părerea chiar a prea onoratului nostru Domnū protopopū localū.

3-lea. Ca cinstita reprezentație să hotărască celū mult peste o lună de zile a se continua lucrarea soborului parohialū spre lămurirea celorlalte 5. puncte, la care nu s-au putut da deslușire, până nu se vor încheia socotele școlelor și a le băilor, de cătră Onorata Eforie școlară, sau comisia ce există astăzi.

Drept aceia fiind-că răspunderea noastră la care ne trage poporulū pôte să fie grea pentru noi, ne rugăm, ca îndată ce se va stiliza și puriza protocolulū soborului să ni se cetască și apoi să se aștérnă la sfinta episcopie, dându-ni-se și nouă o copie fiind că nu este de taină lucru, ci publicū.

Asemenea va binevoi cinstita reprezentatie a
împlini dorința soborului și in privința averei biseri-
cești cu țifre și a școlei și a băilor, dând deslegare
la cele 5. puncte.

Crezând că vom fi ascultați și nu vom fi siliți
a ne retrage subscrierile, ca să ne scăpăm de orî
ce răspundere, rămânem

Brașov în 25. Aprilie 1860.

ai prea cinstitei reprezentanții plecați servi

Ioann Petricu.

prot. și paroh.

Nicolae Găitănar.

Neculae Cătana.

Ioan Prișcu.

Ioan G. Muntian.

Gheorghi Bobancu.

XCVI.

1860. August 14.

Parohul Ioan Petric împărtășește reprezentanței bisericeî, că neputîndu-să aduna, prin colecta inițiată decît 65 fl. și neaflîndu-să deputat, care pe spesele proprii să ducă adresa de mulțămită ministeriului cu instrucție, pentru că a pus limba noastră romînă în dreptul celorlalte limbi din patrie, să oferă singur să facă acest serviciu, și cere totdeodată autorizare a împărtăși Excelenței sale Domnului episcop, că camera Romîniei și Moldovei a votat bisericeî 1000 #. (orig.)

Prea onorată reprezentanție!

În urma hărtiei ce s-au cetit în sesia onorabilei reprezentanții de Lunî în 8. August, despre aceia, ca să se facă o adresă de mulțămire ministrului de instrucție, pentru că a repus limba noastră română în dreptul celorlalte limbi din patrie și să se trimită și o deputație, s-au fost votat pentru amîndouă, spre care sfârșit s-au și deschis o colectă; însă pentru că acésta abea sue la 65 fl. v. a. și să cere îndoită sumă pentru unû deputatû, așa dacă nu s-ar afla altû deputatû să pue dela sine spesele ce se vor cere, și să priiméscă acéstă însărcinare, subscrisul provocat de mai mulți DD. sînt rezolvat a face acéstă jertfă pentru națiune.

Adresa de mulțămire ce s-au făcut și trimis în toate 3. protopopiatele să se subscrie în numele fiecăruia comune de 3. membrii și anume de parohul și 2. curatorii o alăturăz aici sub /. în copie.

Domnii cetățeni au ales pe D. *Dimitrie Teclu* și D. *Dimitrie Iuga*, Secelenii încă sperez că vor ales erii, Sibienii au făcut adresa de mulțămire, numai colecta n-au încheiat-o.

Ingrijirea de parohie și protopopiatul meu s-au însărcinat onoratul frate părinte și tovaroș *Iosif Barac*.

Cu această ocasiune cred că ar fi de lipsă să fiu însărcinat din partea ă. reprezentanții să descoperă Eselenției sale Domnului episcopu despre mia de galbeni votată de mărita cameră a României și Moldoviei, cu acel adaos, că când va sosi hrisovele de danie se vor trimite și Eselenției sale.

Cu care am rămas

Brașov 14. August 1860. .

al prea onoratei reprezentanții plecat servă

Ioann Petrică.

paroh.

XCVII.

1860. Octombre 14.

Dascalul Andronic Androne cere dela episcopul Andreiu baron de Șaguna să-l sfințească de diacon.
(original.)

Copia.

Eselenție! Inaltu Preaosfințite! și prea milostive stăpîne !

La 30. Noemvrie viitor sînt doăzeci și patru ani, de cînd am priîmit sarcina de învățătoriu la școla romănescă greco-răsăritenă de lîngă biserica cu hramul sf. Nicolae din *Brașov*, și de-atunci încôci nu numai că nu m-am lenevită pe lăngă o purtare solidă, a face după putere destul chiemării mele în calitate de dascalu, a da respect și ascultare mai marilor meî: (Preacinstiților Domni protopopî, preoți și reprezentanți), ci cînd au cerut trebuința și lipsa am făcut și alte slujbe: de cetetă și cîntărețu în biserică, de formosă scriitoriu în trebile bisericesti și școlastice, precum și acum de doi ani și jumătate ca suplentu după slujba de învățătoriu și în clasa 1-a de prunce, fără de a avea vre-o remunerație de unde-va.

Pre lingă aceste la timpuri straordinarii însămi-
natu de Dumnealor, nu m-am retras, nici m-am
rușinatu a lua toporul a mână și după talentul, cu
care m-a înzestrat natura a lupta zile întregi afară
în uliță și în ploie, spre a face iluminatii la zilele
Maestăților sale a Impăraților, a înălțimilor sale
prințipilor Guvernatori, și cu deosebire la venirea
Maiestății sale a înălțatului Impărat *Frant Iosif I.*
am făcut arc de triumf cu tunel la pórta bisericii
nóstre celei mari a sfînt. Nicolae de aici, la care
ocaziuni și mai ales la céstă din urmă am fost re-
muneratu de mai marii mei cu făgăduințe mari,
destul de frumoșe, zicîndu-mi: „lasă că și noi nu
vom uita, și noi te vom ajuta mine poîmine, cînd
va da Dumnezeu să se deschiză aici vre-o stațiune
de diacon, sau de capelan, bun e D-zeu“.

Însă acum la deschiderea stațiunei de diacon
cu durere văzu, că tóte acele făgăduințe din partea
Dumnealor, parte s-au uitatu, parte pentru-că eu
nu sînd după sunetul instrucției bisericii acestei
theolog de *Viena*, sau iurist aș să rămînă pentru
mine neîmplinite, făgăduințe deșarte.

De aceea cu nădejde neclătită în D-zeu, Tatălu
cel atotputernic, pre carele mai întîi îl rog să-mi
erte păcatele, — în Is. Chr. Fiul lui cel iubit, ar-
hiereul cel mare, carele este izvorul tuturor daru-
rilor, — și în mila cea părintescă a preaosfinției
vóstre, celui ce purtați chipul Mîntuitorului, și prin
carele se împart tóte darurile Duhului Sfînt celor ce

credă, — de aceea zic îmi iau îndrăznéla deadreptul la mila cea bogată a Eselenției vóstre, și cu lacrămile pe ochi, cază în ghenunchi și vă rogă, ca să vă milostiviți a privi părintește la umilita mea cerere, și a me binecuvînta pre mine preaplecatul cu darul celu dumnezeescă al diaconiei, spre mîngăerea sufletului meu celui încetatu de tótă bucuria.

Ceea ce-mi dă îndrăznélă a face acéstă rugăciune adîncă, nu sint nici ostenelele cele de 24. ani petrecute în slujba șcólei, nici lucrările cu care am fost însărcinatu pe de latură a le face pentru biserică și șcólă, nici chiar făgăduințele mai marilor bisericii de aici, ci zic, că ceea ce-mi dă îndrăznélă la acésta plecată rugăciune este singură mila cea bogată a Eselenției vóstre ce ați arătat-o cătră mine făgăduindu-mi acéstă mângăere la vremea sa, cu aceste dulci cuvinte: „Eu voiu face ce am zisă, numai am vrea să fie și cu folosulă tăă“, care cuvinte tipărindu-mi-le în inimă, mult me-au mîngăiat în năcazurile mele.

Mila Eselenției Vóstre, dela care singură numai atîrnă acest dară, póte asculta acéstă plecată cerere, cu atît mai vîrtos, că acum fiind vacant locul de diacon, nu mi se mai póte zice cum mi s-aău întîmplată acum 7. ani, când aveati Eselenția Vóstră totă bunavoință de a me sfinți, că adecă voiu scurta venitul diaconului în ființă, și că eă cu acésta nu voiu să închiz drumul la hirotonia altuia, cînd Eselenția Vóstră ați afla de cuviință, ci numai ca

de acum înainte să me bucur și eu de înălțătatea
și sfințenia acelui daru sfântu, ce mi l-ați promis
din grație, și pe care de 7. ani mi-l știu păstrat
în comora milostivirii Eșelenției Vóstre.

Sărutînd arhiereshile mîni și așteptînd părintescă
și mîngăitoare hotărîre sînt al Eșelenției Vóstre

Brașov 14. Octov. 1860.

cea mai plecată și smerită slugă

Andronic Androne.

dascalu.

XCVIII.

1861. Septembre 17.

Ioanne Moldovanu, candidat de drepturi, să obligă a restitui bisericeî Sf. Nicolae ajutorul anual de 200 fl., votat pentru continuarea studiilor, dacă nu va urma petițiunei aşternute onoratei reprezentanţe. (orig.)

R e v e r s u.

Mai diosu subscrisul se obliga, cá sum'a de cate 200 fl. m. a. pre anu aplacidata de Prea Onorata Representantia a bisericii mari ortodoxe cu chramulu S. Nicolae, cá ajutoriu in continuarea studialoru, a o re'ntorce la casu candu subscrisulu după absolvarea studialoru juridice si aru schimbá planulu si nu aru urmă amesuratu petitiunei sale asternute Prea Onoratei Reprezentantii in 10 Sept. a. c., cá adeca se intre apoi în teologia si se se cualifice pentru postulu de diaconu la care a concurat la Biseric'a susu numita.

Brasiovu în 17. Septembre 1861.

Ioanne Moldovanu.
candidat de drepturi.

XCIX.

1861. Novembre 4.

*Reprezentanțele bisericilor Sf. Nicolae și Sf. Adormire
învită pe episcopul Șaguna la Brașov. (copie.)*

Ecseleția ta prea luminație și prea sfințite pă-
rinte episcópe!

Sânt șase ani de când n-am avut norocire a
Vă vedea în mijlocul nostru. Incinși dar de dorul
de a ne împărtăși nemijlocit de arhiereasca binecu-
vântare venim cu adânc respect a Vă ruga ca să
binevoiți a lua osteneala până la Brașov spre bucuria
și sufleteasca mângăere a umilit suptscrișilor și a
tuturor credinčoșilor prea sfinții Voastre fii din Brașov
și din districtul lui.

Pă lângă care sărutându-vă binecuvântătoarele
mâni rămânem întră adâncă reverință

Brașov în 4. Noemvrie 1861.

ai Ecseleției Voastre prea plecați fi sufletești

*Reprezentanțele dela Sf. Nicolae
și Sf. Adormire*

C.

1861. Novembre 6/18.

Reprezentanții bisericei Sf. Nicolae roagă pe episcopul Șaguna să încuviințeze amovarea lui Nicolae Barbu și așezarea lui Hristea Olteanu de clisier. (orig.)

Eselenție Inaltu Prea Sfințite Domnule Episcoape!
al nostru adoratu Archipăstoriu și părinte!

Încă en 17. Sept. a. c. ne-am fostu datū cu toată supunerea și umilința poruncita deslușire en pricina depunerii eclisierului bisericii noastre *Nicolae Barbu*, rugându-ne prea plecatu, ca să nu fimū enpiedecați entru enplinirea hotărării noastre en treaba aceasta.

Deci fiind-că eclisieriul cel nou *Hristea Olteanu*, pă care l-am fostu tocmitu și care stă cu contractu en mână, așteaptă en totū minutulu entrarea sa en serviciu de eclisieriū, iară eclisierul cel depusū din pricini temeinice de noi stă sumețu neclătitū en postul său, și ne face a pătimi mare scădere a autorității, așa en cât de o mie de orī mai bucuroși sântemū a ne retrace dinpreună cu toți neguțătorii și alți fruntașii ai poporului, și a numai reprezenta obștea en cele bisericești en astfeliū de confuziune și nerespectare a persoanelor noastre ne luămū voe a ruga bunătatea Eselenții voastre, ca să vă milosti-

viți a ne envrednici fără întârziere de arhipăstorieasca Eselenții Voastre deciziune encuviințind părintește amovarea lui *Neculae Barbu* din postul de eclisieriū și așezaré noului eclisierului *Hristea Olteanu*.

Pe lângă acestea sărutămū binecuvântătoarele mâni rămăindu

Brașov en 6/18 Noemvrie 1861.

*ai Eselenției voastre prea plecați fi reprezentatīa comunei
dela biserica sf. Nicolae.*

Ioan Jippa.

Nicol. Voinescu.

Ioan Manolie.

Nicolau Măciucă.

Ioan Leca.

Ioan hagī G. Ciurcu.

Alecu Ghiorghiu.

CI.

1862. Ianuarie 21.

Comuna bisericească greco-orientală din Lugosiu roagă comuna bisericească din Schei, să o sprijinească în lucrarea ei, pentru restaurarea vechei mitropolii. (tip.)

Veneraverei comunități bisericesci greco-orientale
in Brasiovu.

Amatîloru conationali si correligionari!

Comuna noastră bisericească luandu in precugutare seriósă starea vitriga in care se afla maica noastră beserica dela apunerea Metropoliei, si considerendu momentulu de fația, unde scaunulu Metropoliei serbesci se afla vacantu, de favoritoriu pentru intreprinderea pasiuriloru debuintiosi intru reactivarea Metropoliei noastre, s'a adunatu in 21. Ianuaru 2. Februarie 1862. si desbatandu cestiunea acésta, cu unanimitate-a conchisu, cá:

- a. Se se substearna Maiestatii Sale pre'nduratuului nostru monarchu o reprezentatiune, unde se se céra restabilirea santei noastre Metropolii, care si asia dupa dreptu nici candu n'au apusu ci numai a fost suspinsa.

- b. Se se r6ge Majestatea Sa a supune acestei Metropolii pre toti romanii dreptcredintiosi din intregul imperiu.
- c. Se se conc6dă desbinarea administrativa de catra Ierarchia serb6sca, si pre scopul acesta se se ierte tinerea unui congresu romanu besericescu, la care se fie chiesti toti romanii dreptcredinciosi din imperiu, si a carui destinare se fie efectuarea desbinarii in contielegere cu congresulu nationalu serbescu și organizarea noiei metropolii romane, — dreptu-acea comun'a n6stra beseric6sca a decisu a nu luă parte la convocandulu congresu nationalu serbescu, de 6re-ce acela e si asia numai a natiunei serbesci, a carei parte intregit6re nu p6te fi natiunea romana, dar' si altcum fiindu romanii in o f6rte nedreapta proportiune chiesti a luă parte la acestu congresu.

Facandu-ve conchiderile acestea cunoscute ve alaturamu aci sub /. o copia a pomenitei reprezentatiuni, si amesuratu conchiderei n6stre ve rugamu totu-odata spre sprigionire.

Datu in siedintia n6stra biseric6sca tienuta in Lugosiu in 21. Ianuarius (2. Februaru) 1862.

Ai D-v6stră adevirati frati

***Comuna biseric6scă greco-orientala
din Lugosiu.***

CII.

1862. Ianuarie 21.

*Adresa comunității bisericești ortodoxe române din
Lugosiu către împăratul, în chestia restaurării metro-
poliei ort. române. (tip.)*

Ces. reg. apostolica Majestate, Dómne pregratióse!

Starea si pusetiune romaniloru ortodossi in sinulu bisericei orientale — odinióra stralucita — a suferitu greu pr'in nefavórea timpului. Romanii mai nainte in posesulu unei mitropolii neaternate, careia numerosii episcopi ai bisericei orientale d'in Transilvani'a, Ungari'a și Banatu 'i erá subordinati, au avutu propri'a loru hierarchia bisericésca, carea pe lenga tóte fatalitatile gréle, carora biseric'a orientala, si anume in Transilvani'a a fostu espusa in acei vi-forosi timpi, misiunea-i incrediuta de provedintia si-a sciut'o implini spre binele credinciosiloru bisericei sale si spre folosulu statului. — In fine ea cadiu victim'a dusimanielor a contrariloru bisericei orientale in acelu momentu in care provedinti'a a iertatu, cá provincieile locuite mai cu sém'a de romani se ajunga sub blandulu sceptru alu principiloru d'in dinastia habsburgica.

Timpulu urmatoriu a fostu unu timpu plinu de fatalitati noue, grele si nemeritate pentru biseric'a orientala si deosebi pentru romanii credintiosi bisericei lor. — Scutulu mengaierii crestine si bisericei — mitropoli'a si episcopatele ei subordonate — au peritu; hierarchi'a bisericesca a lor dupa ce a sustatu mai multu de diumetate de miia de ani, a cadiutu, — si pr'in acésta ordinatiunea ce-a domnit pana atunci in biserica orientala s'a stricatu cu totul.

Urmarile céle mai deaprópe a le acestoru stramutari mari fură: ca romanii transilvani remasera mai multu decâtu diumatate de seculu fara archipastori sufletesci si bisericesci; éra romanii d'in Ungari'a si provinci'a Banatului, despoiati de capii lor bisericesci, se aflara catra o hierchia bisericesca straina, carea, deórece nu-si caută si află punctulu seu de gravitate in canónele bisericei orientale, ci în dispositiunile puterii lumesci, credintiósă originii sale, mai multu s'a îngrijitu de consolidarea pusețiunii politice a connatunaliloru sei, decâtu de redicarea morala a fiiloru sei sufletesci incredintiati pastoriei ei bisericesci, — pr'in ce credintiosii orientali de originea romana, séu se negrigira de totu, séu interesele lor, numai întru atatu se considerara, încátu acésta aparù cu scopu spre înaintarea intereselor hierarhiei serbesci.

Marea antecesoria a Majestatii Vóstre ces. reg. apostolice a pusu în fine capetu asupririloru, de

cari avura romanii ortodossi d'in Transilvani'a a suferi, recunoscendu pr'in rescriptulu seu imperatescu d'in 13. Iuliu 1759. esistinti'a credintiosilor gr. n. u. in Transilvani'a, si concedendu dela an. 1765. romaniloru transilvaneni, proprii sei archipastori bisericesci, intr'aceea romanii ortodossi d'in Ungari'a si Banatu, rupti d'in referintiele sale ierarchice de mai-nainte, si aflati unei hierarchie straine, remasera si mai departe in aternare de legatur'a hierarchica straina, pe lenga toate numeroasele petituni si plansori, ce le asternura in diferitele timpuri la tronulu preinnaltu.

Acest'a legatura a fostu pentru romanii ortodossi plina de urmari grele!

Natiunea serbesca, si hierarchi'a serbesca in urmareea privilegieloru, daruite de gloriosulu antecesoru alu Majestatii Vostre imperatulu *Leopoldu I.* la immigrarea serbiloru in provinciele supuse coronei Ungariei, — se privira pe sine ca pe singurii indreptatiti in biserica orientala, si eschisera pe romanii ortodossi dela tota influinta la administrarea bisericeii lor, precum si la celelalte cause bisericesci, scolare, si fundatiunale.

Urmarele acestei eschideri fura, ca sub o epoca de 170. de ani, neci unu romanu ortodossu nu putu ca sa se innaltie pe scaunulu mitropolitanu alu bisericeii orientale; ma, neci episcopatele orientale a *Timisiorei* si *Versietului*, nu veduira pana adi neci pe unu romanu ortodossu in scaunele lor, ear

scaunulu episcopescu alu diecesei *Aradului* vechiu abia in 1828. 'lu ocupà unu episcopu de originea romana, dupa ce mai nainte prerogativ'a națiunii serbesci, asupra acestui scaunu episcopescu fú apriatu recunoscuta.

Si totusi, — romanii supusi scaunului mitropolitanu d'in *Carlovitiu*, intrecu pe serbii subordinati totu acelei mitropolii, nu numai preste totu cu numerulu, ma, in dieces'a *Timisiórei*, carea numera aprópe diumetate de milionu de ortodossi, romanii facu $\frac{2}{3}$; in dieces'a *Versietiuului*, carea are mai multu de 300.000 de suflete, romanii numera $\frac{9}{10}$; éra in dieces'a *Aradului-vechiu* intra mai multu de 400.000. de romani ortodossi, abia se afla vre-o 6.000. de Serbi!

Referinti'a numerului romaniloru, catra a serbiloru, se vede cu multu mai batatóre la ochi in congresulu națiunalu, chiamatu spre regularea causeroru bisericesci, scolare si fundatiunale.

Prin o impartíre peculiara a deputatíloru, carii suntu de a se tramite la congresulu națiunalu, micel diecese episcopesci *Baciu*, *Bud'a*, *Carolostadiu*, *Pacratiu* si archidieces'a *Carlovitiu* locuite curatu numai de ortodossi de originea serbéscu cu o populatiune de 700.000, de suflete trimitu 53. de deputati la acestu congresu, — pana candu céle trei diecese mari, *Aradu-vechiu*, *Timisiór'a* si *Versietiuulu*, impopulate mai cu séma de romani, cu o impopulatiune aprópe de 1,300.000. suntu indreptate a trimite numai 22. de deputati.

E durerosu pentru romanii ortodossi de a aduce înaintea asia impregiurari; de óre ce densele aréta numai nedreptatíle ce li s'au facutu loru si starii bisericesci a loru in o epoc'a aproape de 170. de ani, carii pentru densii au trebuitu se fia cu atata mai apasátóre, cu catu acele nedreptati, se esercitara pe bas'a privilegielor legalu recunoscute.

Legatur'a hierarchica de pana cuma intra serbi si romani, póte ca a corespunsu intereseloru serbiloru; — pentru interesele romane inse, — pe lenga positiunea esceptionala a serbiloru basata pe privilegii si esemtiuni, si pe lenga eschisivu natiunalulu caracteru alu hierarchiei serbesci, si indoit'a ei chiamare pe lenga ingrigirea pentru trebile bisericesci, de a ingriji si despre pusetiunea politica a serbiloru, — dens'a a fostu nu numai spre scadere, ma tocma spre paguba.

D'in chiamarea d'in urma a hierarchiei serbesci recunoscuta si legalu de a ingriji pentru sustienerea pusetiunii si a drepturiloru politice a connatiunalilor sei, s'a desvelitu acea referintia suprematica a serbiloru asupra romaniloru în sinulu bisericei ortodosse, carea au espusu pe romani, déca nu tocmai arbitriului, dar' totusi bineafarii hierarchiei acestia dedate a avea innaintea ochiloru numai emolumentul si interesulu neamului seu.

Comun'a legatura sufletésca in locu de a uni fratiesce pe fii de o credintia a unei si acelei biserice, au debuitu cu timpu — cu crescatórea cultura

a romaniloru — sa se faca numai unu jugu apasatoriu pentru romani; de óre ce serbii, fatia cu pretensiunile drepte a le romaniloru pentru o reprezentare amesurata in sirulu archipastoriloru bisericei ortodosse si la congresulu natiunalu, — se credeau a fi indreptatiti a se provocá la privilegiát'a loru pusetiune esceptionala, — panace romanii pr'in ne'ndestularea dorintieloru sale, avura se suferi o apasare d'in partea hierarchiei, si a natiunii serbesci.

Pe romani i au dorutu afundu, cum-ca dreptele loru pretensiuni de o participare amesurata la administratiunea si incurgerea in trebile bisericei orientale, nu fusera luate in drépta consideratiune; ei totusi nu-si perdura speranti'a, cumca Majestatea Vóstra ces. reg. apostolica ve ve-ti convinge de dreptatea pretensiuniloru loru, si Ve ve-ti indurá afundu simtiteloru lipse bisericesci a le loru a li aduce prégratiosu remediulu recerutu.

Si cumca acést'a sperantia nu a insielatu pe romanii ortodossi, dovéda ni e pré naltulu biletu de mana d'in 29. Septembre 1860. in care Majestatea Vóstră a-Ti binevoitu prégratiosu a precunóste dreptulu romaniloru ortodossi spre regularea referintieloru hierarchice intr'unu modu respundietoriu intereseloru loru.

Patrungi de lips'a acestei regulari, si convinsi cumca regularea aceasta numai conformu principiului de egala indreptatire pronuntiatu de Majestatea Vóstră 'si póte aflá definitiv'a sa resolvare, co-

mun'a bisericeasca orientala subscrisa, 'si e indresnintia cu supunere omagiala a aterne dorintiele si sperantiile sale aduncu simtite innaintea tronului preinnaltu.

Scaderile impre'unavietiuirii de pana acuma a romaniloru ortodossi cu serbii in un'a si aceea-si hierarchia, desvelite d'in starea privilegiata a coreligiunariiloru serbi in laintrulu hierarchiei, precum si d'in indoit'a chiamare bisericeasca si politicésca a acestei d'in urma au doveditu neputinti'a remanerii mai departe a romaniloru cu serbii in un'a si aceea-si legatura hierarchicâ.

Pe lenga acést'a la romanii ortodossi, inca e via aducerea a-minte de fost'a loru mitropolia, de acareia esistintia suntu legate fapte maretie si stre-lucite a le capiloru sei bisericesci, si comun'a, neci candu uitat'a dorintia a loru s'au concentratu intru reinvierea acestei mitropolie. D'ar nu mai scumpele suveniru a le poporului, ci si speranti'a lui pe unu viitoriu mai bunu, care se 'i deschida portile cultu-rei morale si intelectuale, si o éra noua a buna starii, — e legata cu restaurarea acestei mitropolii.

In fine romanii ortodossi in restaurarea mitropoliei loru aru vedé cu via recunoscintia, unu semnu de pré innalta considerare pentru documentat'a loru credintia neclatita si alipire catra pre'innaltulu tronu si dinastia.

Déca restaurarea mitropoliei e comun'a dorinti'a a romaniloru ortodossi, despartirea administratîva a

romaniloru ortodossi d'in Banatu si Ungari'a de că-tra hierarchi'a serbésca, si subordinarea loru sub restaurat'a mitropolia romana e o lipsa de comunu precunoscuta la romani, — ma, pr'in céle mai nouè masure a le gubernului, o cerintia e necesitatii. Romanii ortodossi aru deveni pr'in acésta, éra in aterizarea loru de mai nainte, in care stetera pana la an. 1698., candu sub mitropolitulu *Atanasiu*, mitropoli'a înceta pr'in trecerea lui la uniune, — si romanii s'aru deslegá pr'in acésta de o legatura hierarchica, carea nu servì pana astadi neci spre binele bisericii ortodosse, neci fú in stare a intari intielegerea fratiésca intra serbii si romanii de un'a si aceeași confesiune.

Despartîrea administrativa a romaniloru ortodossi de catra hierarchi'a serbésca inse pr'in céle mai nouè masure a le gubernului au devenitu a fi o cerintia a necesitatii. Innaltulu consiliu reg. ung. de locotenentia pr'in o dispositiune mai noua a incredintiatu conducerea didactica a scóleloru gr. orientale respectiveloru consistorii diecesane. Acésta dispositiune a înaltului gubernu e in stare — pe lenga mai de partea remanere a romaniloru ortodossi sub conducerea administrativa a hierarchiei serbesci — a pune pedecele céle mai serióse infloririi scóleloru populare romane, si culturei neamului romanu.

Episcopii diecesani ai *Timisiórei* si *Versietiuului*, esiti d'in sínulu hierarchiei serbesci, nu au cunoscinti'a lipseloru scóleloru poporale romane, si arare ori

sunt deplin'a cunoscintia a limbei romane, cá se póta cu consciositate implini detorinti'a de supravieghiere, incredintiata-le asupra acestoru scóle. Pe lenga aceea pr'in purtareá loru plina de spiritu dusi-manescu, si cu tóta ocasiunea manifestata asupra litereloru latine mai corespundietóre lipseloru limbei, si scóleloru romane, acarora introducere in scólele populare deveni acuma o cerinti'a a necesitatii, — — nu se aretara cá cei mai buni innaintatori ai cultu-rei poporului romanu. Consistoriele diecesane, — neaducendu innainte organisarea loru de acuma — suntu la nemedilocit'a aternare a loru dela episcopii diecesani, d'in lips'a independentiei asemenea neabile de a judecá cu nepreocupatiune despre lipsele si pr'in urmare a provocá interesele scóleloru populare romane — si totusi in diecesa *Timisiórei* si a *Ver-sietiuului*, conducerea scóleloru romane, si crescerea aprópe a 600.000. de romani ortodossi se incredintiá consistorieloru si episcopiloru diecesani!!!

Romanii ortodossi au speranti'a tare si credinti'a neclatita in grati'a si iubirea de dreptate a Majestatii Vóstre, care singure potu rumpe legaturile, in cari romanii ortodossi spre innapoierea bunastarii loru morale si intelectuale, si nu mai pucínu acei materiale gemu mai multu de 160. de ani.

Pentru de a puteá luá in consideratiunea lipsele bisericesci si hierarchice, carii pr'in restaurarea Mitropoliei romane necesarialminte se vor nasce, mai departe pentru de a puté efeptuá despartírea admi-

nistrativa a romaniloru ortodossi d'in Ungaria si Banatu, de catra hierarchi'a serbésca într'unu modu pentru amendoua partile indestulitoriu, e de neaparată debuintia conchiamarea unui congresu bisericescu, la care se iee parte toti romanii d'in monarchi'a austriaca. — Acestui congresu se-i compeata dreptulu pe lenga alegerea viitoriului mitropolitu romanu, de a se sfatui si pentru regularea causeru bisericesci, scolare si fundatiunale.

Premitiendu acestea, subscris'a comunitate ortodossa bisericésca 'si substerne cu omagiala supunere adencu simtitẽle sale dorintie pré innaltului tronu cu pré umilita rugare, cá *Maiestatea Vóstra c. r. apostolica se Ve indurati pré gratiosu:*

1.

Odinióra sustat'a mitropolie de relega ortodossa orientala a romaniloru a o restaurá.

2.

Romanii d'in Ungaria si d'in provinci'a Banatului, cari pana astadi suntu aflati mitropoliei ortodosse orientale serbesci, ai scóte d'in legatura hierarchica de pana acum, si ai subordiná restauratei mitropolie romane.

3.

Spre aducerea in sfersitu a desparti-rei administrative a romaniloru ortodossi d'in monarchi'a austriaca cu acelu destin, cá acestu congresu se consulte si se defiga d'inpreuna cu congresulu nationalu serbescu despre treab'a despartîrei administrative si rezultatulu se 'lu substérna Majestatei Vóstre c. r. apostolice spre pré nalta sanctiõnare, mai departe densulu se se ocupe cu mai sus memoratele obiecte atingatóre de trebile interne a hierarchiei romane.

Referinti'a ambeloru hierarchie bisericesci catra olalta, mai departe statorirea unui organu mai naltu pentru comunele trebi dogmatice a bisericei ortodosse orientale d'in monarchi'a austriaca aru fi -a se determiná de catra ambele sínode bisericesci și a se substérne Majestatei Vóstre c. r. apostolice spre pré nalta sanctiõnare.

Cu préumilita aceasta a nóstra rugare impreu-nam espresiunea credintei nóstre neclatite, si supunerei omagiale catra tronulu Majestatei Vóstre c. r. apostolice.

S'a determinatu in sedinti'a comunei bisericesci ortodosse romane d'in *Lugosiu* tienute in 21. Ianua-

riu 1862, si s'a cetitu si autenticatu in cea tienut'a.
în 20. Fevruariu — 2. Martiu 1862. *)

A c. r. Vóstre Majestati apostolice.

Supusi credinciosi.

(Urméza subscrierile.)

CIII.

1862. Martie 7/19.

Protopopul Ioan Popasu informează reprezentanța bisericeî Sf. Nicolae, despre stadiul în care să află chestia restaurării metropoliei. (orig.)

Viena 7/19. Martie 1862.

Cătră multu stimații Domnii reprezentanți dela biserica sf. Nicolae din *Brașovă* !

Vă v-ați fi mirându, că eu amu tăcutu așa îndelungată vreme. Eu amu așteptatu, ca cauza mitropoliei nostre ortodose ce vine a se restatornicî, să se lămuréscă óre cumva, și, după părerea mea, de-abea acumû a ajunsu la óre-care chiarătate și siguranță. Decî viu-a vă da în cunoștință, că dela

---

*) Tipografa lui Traunfellner-Vencely in Lugosiu.

8. Martie c. nou pe cându amu ajunsu în *Viena* până la 14. ne amu totu adunatu la Eselenția sa preasfințitul arhieru *Șaguna*, ca să facemū petițiunea cătră î. împăratu, dar aci amu datu peste doo greutăți mari, una a fostu, că omenii nu se lapdă ușoru de interesulu loru propriu și de judecățile cele false, ce apucă omu a le avea din copilăria lui. Alta că frații bucovineni nu numai că nu era cu noi, ci în contra noastră. Cu toate acestea spiritul cel bunu alū națiunei noastre și norocirea ei au vrutu, ca aceste pedeci să se delătore, și așa in 14. Martie amu scrisu cu toții petițiunea ce este unu capu de operă, (Maistersticu) 4. Bucovineni boeri, în capu căroră stă arhimandritulu *Bendela*, 4. bănățeni cu măria sa D. *Andrei Mocioni* în frunte, 4. ardeleni în fruntea loru Eselenția sa *Șaguna*, 3. Români din Ungaria, unulu *Gojdu* cel vestitu din *Peștea*, arhierul din *Aradu Ivacicovici* și al treilea unu advocatu *Grigorie Popovici* și 2. secretari, *Babeșiu* dela cancelaria Ungarie(î) și *Moldovanu* dela cea a Transilvaniei, cu toții 17. inși, fiindu-că Majestatea sa împăratu în 7. Martie a plecatu la *Veneția* pe 3. săptămâni, așa noi ca să câștigămu timpu, să se ia cauza noastră în pertractare, până va veni împăratulu în 15. Martie amu datu petițiunea arhiducelui *Rainer*, cu care ocaziune amū mersu cu toții și la amândoi cancelarii și la miniștrii nemțești *Șmerlingu* și *Laser*.

Toți ne au primitu foarte bine, toți ne au încărcatu cu făgăduințe, Vă veți fi aducându aminte

Domniloru reprezentanți, că noi ortodoxii amu cerutu mitropolia dela împăratulă încă la 1848. La 1860. amu datu eu cu mână mea împăratului a doa petițiune, acésta este a trea, de acea D-ni cei marii la cari amu fostu la audiență cunoșteau bine cauza, și nici unulu nu ne au arătat, că ar avea ceva împotrivă, după cumu au obicei a arata cu ocaziunea audiențeloru, semnu, că înal. locuri sântu aplecate a ne aplacida multu dorita mitropolie. Vezi bine că mi se pôte zice, că eu facu asemenea băgări de seama, fiindu-că sântu optimistu, că unu omu, care nădăjduște totdeauna că va eșii lucrurile bine, dar de astă dată crezū, că părerea mea va fi adevărată, că văzū, că și Eselenția Sa *Șaguna* zice ca mine, adecă are nădejde că vomu câștiga.

Documentele pentru gimnaziu le amu așternu(tu) cu comitivă la arhiereulu *Șaguna*, ca să le dea la î. locuri. Eu cu D-nu *Servianu* mai ședemu 10. zile, ca să mergemu și la împăratulu. Cauza pentru ca să se organizeze de nou maghistratul de o vomu putea isprăvi noi cu totul bine, de nu o vomu lăsa avocatului român de aici *Maiaru*, care o va scóte la căpătâi. Să vă găsim sănătoși.

Ioan Popazu.

protop.

CIV.

1862. Septembre 1.

Capelanul militar Ioan Dumbravă cere dela reprezentanța bisericeî Sf. Nicolae o sfită și un patrafir.
(original.)

Prea Onorată Reprezentanție dela sf(â)nta biserică cu hramul sf(â)ntului Ierarh Nicolae din *Brașov*!

Subscrisul ca unu ce mă aflu ca capelanu de reghimentu câmpestru č. r. sântu silitu a umbla prin multe țări, și a ținea slujbe dumnezeestî, printre deosebite popoară de alte confesiuni, la acelia slujbe tribuie să aibă preotul și haine preoteștî (bisericeștî) curate și frumoase, acelia însă dela mine lipsăscu de și amu doao rânduri de odăjdii, însă sântu vechi și urîte.

Prin ačasta viu dară a ruga bunătatea Prea Onoratei Reprezentanții, nu pentru mine, ci pentru vaza națiunei romane, și a sfintei biserici dreptu credinčoaase, să bine voiți a-m da o sfită și un epa-trafil curate și frumoase dintr-ale biserici sf(â)ntului Nicolae, știind că aveți în abundență mi-am luat îndrăznire! și sperând că Domnia Voastră ca creștin(î) ortodoași și îndurători, nu veți lăsa sf(â)nta religie dreptu credinčoaasă, a să micșora prin odăjdii vechi

și slabe îmi veți împlini mica mea cerere, și cu
acestia sântu

Brașov în 1. Septembrie 1862,

al Prea Onoratei Reprezentanții prea plecatu servu

Ioann Dumbravă.

č. r. cap. de reghement câmpestru.

CV.

1862. Septembre 5.

Capelanul militar **Ioan Dumbrară** adeverește pri-
mirea unei sfite și unui patrafir ca dar pe seama capetei
ortodoxe a regimentului Nr. 63. (*König Wilhelm III.
der Niederlande*). (orig.)

R e v e r s.

Subscrisul dau aciasť revers Pria Onoratei Re-
prezentanții dela Biserica Sfintuluť Ierarh Nicolaie
din orașul *Brașov*, precum am priimitu la criererea
mia dela D-lor o sfită cu cîmpul roșu, cu flori gal-
bine de fir și puține flori verzi de mătase de stofă
bune, și un epatrafir cu cîmpul verde și flori albe

de firu, iar de stofă foarte fine, pâ care odăjdii D-lor-
le dâruește pe sama capelii ortodoxă dela măritul
c. r. regimentu König *Wilhelm III.* der Niederlande
Nro 63. de linie, și mă oblig prin aciasta ca cum
voi sosi la regiment voi trimite cu graba quitanția.
cuvenită dela șeful regimentuluj pentru dania aciasta..

Brașov in 5/17. Sept. 1862.

Ioann Dumbra.

c. r. capelan de reg. cîmpestru.

CVI.

1864. Martie 1.

*Comuna bisericească de legea drept credincioasă ră-
săriteană din Șchei designează pe Nicolae Voinescu,
Damian Datco și Nicolae Măciucă să participe la
alegerea unui deputat mirean, care să represinte protopo-
piatul la sinodul din 22. Martie 1864. (orig.)*

Plenipotentia.

Noi comunitatea bisericésca de legea dreptu-
credincioasa reseriténa din preurbiiulu *Brasovului*, cu
hramulu S. Nicolau, adunandu-ne astadi sub presie-
dintia parochului nostru cinstitului parinte *Ioanne*

Petricu, ca sa alegemu din sinul nostru unu reprezentantu, care sa intrevie alegerei de unu deputatu pentru soboru la scaunulu nostru protopopescu I-iu alu *Brasiovului*, amu alesu de reprezentantii nostrii pe confratii DD. *Nicolae Voinescu*, *Damian Datco* și *Nicolae Maciuca* sa intrevie alegerei de unu deputatu, care sa reprezenteze poporul crestinu din acestu protopopiatu la soborulu bisericei nostre, ce in Dumineca a 3-ia din postu la 22. Martie anulu Domnului 1864. se tinea la **Sabiiu**.

Brasiovu in 1-a Martie 1864.

Ioanu Petricu.

parochul locului.

G. Brezan.

Ioann Peligradu.

Gcorg N. Orghidan.

Andrei Pitiș.

Ioan Leca.

N. Th. Ciurcu.

Gheorghie R. Leca

Stefan . . . . . (?)

Ioane Săniutia.

Ioan Teclu.

Iacovu Grindu.

Ioan Doanția.

Iosif Stinghe.

Gheorghie Gheorghiu.

Nicol. Voinescu.

Andrei Popovici.

Gligori Mincu.

Costandin Popovits.

Iuoaanu Ionasiu.

Gherasim Popovits.

Ioan Manolie.

Neculae Măciucă.

A. Ghiorghiu.

Nicolae Catana, iunior.

R. I. Pascu.

Ion Pascu.

D. Petricu.

Anton Purcher(ia).

Hristea Orghidană.

Ion Perșinari.

I. Rîșnovean.
N. Zannescu.
Ioan Pricu.
G. Bellissimus.
Rudolf Mazarescu.
Dumitru Spuderca.
Nicolae Butmăloi.
N. Pădure.
Ioan haġi Ciurcu.
I. A. Navrea.
Ioan Pop Zobi.
Nicolau Popp.
Andronicu Androne.
Todor Nicolau.
Ioan Pencu.
I. Murqu.
Dumitru Roncîa.
Florea Roncea.
Ioa(n) Moși.
Radu Stinghe.
Neculae Stinghe.
Niculae Stinge.
Ione Spuderca.
Gheorghe Neagoe.
Simeon Bresianu.
Nicolae Pricu.
Ione Pitisi.
Niculae Bómbănu.
Gheorghe Florea.
Costandinu Alexsiu.

Niculae Bârbucenu.
Ióne Bobincă.
Nicolae Woina.
Iordache Nicheforu.
Nicolae Florea, iunior.
Ione Purcărea, senioru.
Ióne Bómbănu.
Wasilie Calinu.
Gheorghe Colibanu.
Dumitru Maniu.
Ione I. Bomban, iunior.
Ione I. Spuderca, iunior.
Wasilie Spuderca.
Oprea Furnica.
Ióne Mitocu.
Niculae Burbea.
Petru Spuderca.
Gheorghe Maniu.
Dumitru Colibanu.
Niculae Râsnovanu.
Gheorghe Frunză.
Petru Măilată.
Ione Purcarea.
Gheorghe Pachichi.
Nicolae Teclu.
Petru Gociamanu.
Ione Ardelenu.
Nicolae Pantiu.
Ióne Romosianu.
Ióne Zamfiru.

<i>Nicolae Ursica.</i>	<i>Ióne Stefană.</i>
<i>Nicolae Ogia.</i>	<i>Ione Munténă.</i>
<i>Dumitru Orghidană.</i>	<i>Dumitru Căpătina.</i>
<i>Ióne Catianasiă.</i>	<i>George Pătigradă.</i>
<i>Petru Muscală.</i>	<i>Nicolae Maniă.</i>
<i>Gheorghe Capatina.</i>	<i>Ióne Purcăre, iunior.</i>
<i>Nicolae Purcare.</i>	<i>Neagoe Râsnoveană.</i>
<i>Toodor Cristană.</i>	<i>Ione Măroiană.</i>
<i>Dumitru Rusu.</i>	<i>Costandin Ienea.</i>
<i>Radu Stinghe.</i>	<i>Andrei Mitocă, senior.</i>
<i>Wasilie Mazăre.</i>	<i>Andrei Mitocă, iunior.</i>
<i>Neculae Stinghe.</i>	<i>Nicolae Neagoe Râsnoveană</i>
<i>Nicolae Mălăiată.</i>	<i>Ione Preda.</i>
<i>Iosivă Negutiă.</i>	<i>Dumitru Gontia.</i>
<i>Ióne Sielară.</i>	<i>George Morariu.</i>
<i>Petru Muntănă.</i>	<i>George Tanasie.</i>
<i>George Cârstană.</i>	<i>Stan Gală.</i>
<i>Hristu Oltenă.</i>	<i>Radu Gârnețiu.</i>
<i>George Negusiă.</i>	<i>Radă Furnica.</i>
<i>Wasilie Cărligia.</i>	<i>Ione Ieremia.</i>
<i>Sava Judele.</i>	<i>George Cârstea.</i>
<i>George Ardelenă.</i>	<i>George Cristană.</i>
<i>Ióne Cârstoiă.</i>	<i>Wasilie Lupană.</i>
<i>George G. Ardelenă, iun.</i>	<i>Radă Priscu.</i>
<i>George Furnica.</i>	<i>Ióne Priscu.</i>
<i>Dumitru Măciucă.</i>	<i>George Priscu.</i>
<i>Wasilie Labesiă.</i>	<i>Ione Chernea.</i>
<i>Iosivă Arsă.</i>	<i>Teodoru Cristană.</i>
<i>Wasilie Dumitru Gală.</i>	<i>Ione Goia.</i>
<i>George Bidă.</i>	<i>Nicolae Stoiană.</i>

Milu Furnica.

George Neagoe.

Nicolae Moldovanu, senior.

Wasile Pulpasiu.

Nicolae Moldovan, iunior.

CVII.

1864. Aprilie 28.

Episcopul Șaguna condamnă „Catechismul unirei Bisericei tuturor Românilor“ edat de pâr. eppu gr. cat. al Oradiei mari *Iosifu Papp-Szilagy*. (copie.)

No. 329. — 1864.

Copia.

Pré cinstite părinte archimandrite!

Reprezentantiele comunelor noastre bisericesci din *Brasiovu* au așternutu scaunului eppescu o suplica dto 18. Marte a. c. prin care-si arata mahnirea, ce le-o pricinui „Catechismulu unirei Bisericei tuturor Romanilor“ edatu de Pâr. Eppu gr. cat. alu *Oradiei mari, Iosifu Papp-Szilagy* si prin care acest'a a vatamatu Biseric'a noastră; se róga de Ecseleñti'a Sa Pâr. Eppu, cá sa staruésca la locurile competente satisfactiune pentru acésta vatamare a Bisericei noastre.

De vreme ce miserabilitatea autorului acelui catichismu e' asia invederata, încatu fia care Romanu, carele scie ca in ce se coprinde crestinismulu celu adeveratu, despretiuesce coprinsu alu acelui ca si cristianii nostri din *Brasiovu* au priceputu tendinti'a cea malitiósa a acelui catichismu si s'au mahnitu asupra autorului lui, pentru aceea numiteloru Reprezentantii ale comuneloru nóstre din *Brasiovu* li se rescrie: ca e consultu a despretiui acelu catichismu dimpreuna cu autorulu seu, si a se mangaé cu aceea, ca acelu catichismu s'a nimicitu pre sine insusi prin cuprinsulu seu celu ticalosu.

Sibiiu 28. *Aprile* 1864.

Andreiu.

episcopu.

CVIII.

1864. Aprilie 28.

Secretarul eforiei școalelor centrale române de legea ort. orientală din Brașov Ioan Seniutia notifică, că s-a aprobat proiectul statutelor de pensiune, pentru parohii bisericilor Sf. Nicolae și Sf. Adormiri, și pentru profesorii și învățătorii școalelor lor. (orig.)

Nru 42. — 1864.

Dupa ce prin Emisulu venerabilului Consistoriu episcopescu din 9. Aprilie 1864. Nru 290. s'au aprobatu proiectulu de pensiune pentru Reverendii Domni Parochi dela Bisericile santului Nicolae si a santei Adormiri, si pentru DD. profesori gimnasiali si normali dela scólele centrale romane de legea ort. orientala de aici — venimu cu tóta stimá a inpartasii préonoratei Reprezentatiuni acésta placuta urmare si a ve pofti: ca in intielesulu Protocolului Siedintei generale, tienuta de ambele Reprezentatiuni a Bisericii santului Nicolae si a santei Adormiri in 3. Martie 1864., se binevoésca préonoratu aceia a concură la acelu fondu cu contingentulu prefíptu pentru trei Parochi cate 400 fl. in summa cu 1200 fl. dii! una mie doua sute fiorini valuta austriaca, pe annu in decursulu de 15. anni, — séu neinlesnindu-se pré-

onorat'a Reprezentatiune a prestá acelu contingentu deocamdata se administredie pana la inlesnirea depurarii contingentului, interesulu de 5%, la Casierulu care se va denumi la constituendá Reuniune pentru administrarea fondului de pensiune.

Totudeodata ne rogamu, ca intielesulu Protocolulu Comisiunei ad hoc din 22. Ianuarie a. c. se binevoésca préonoratá Reprezentatiune, a dispune incasarea tacselloru prin Domnii Curatori séu Epitropi bisericesti in scopulu fondului de pensiune dela in-mormântari fixate, adeca:

in classa 1-ma dela un mortu 4 fl. v. a.

" " 2-da " " " 2 fl. " "

" " 3-tia " " " 1 fl. " "

si se se administrezie din trei in trei luni banii incasati pe lânga un'a consignatiune correspundiatóre — dupa constituirea Reuniunei pentru administrarea fondului de pensiune — la casierulu aceleia.

Cu deosebita stima a préonoratei Reprezentatiuni

Brasiovu 28. Aprilie 1864. st. v.

*Eforia scóleloru centrale romane de
legea ort. orientala*

Presedintele **Damianu Datco.**

Ioan Seniutia.

secret.

CIX.

1864. Mai 2.

Arhimandritul I. Popasu notifică curatorilor bis. din Șchei aprobarea^{rei} statutelor de pensiune și-i provoacă să încaseze taxete prescrise pentru acest fond și a le administra la eforie. (orig.)

72. — 1864.

Onorabilor Domni!

Inclit'a Eforie scolara prin chartia sea din 28. Aprilie Nr. 42. a. c. me incunostiintieza ca s'au in-taritu din partea Pré Luminatului Scaunu Episcopescu planulu pentru pensiunile preotiloru dela Bîs. s. Nicolae din preurbiu si a s. Adormiri din cetate, profesoriloru gimnasiali si normali din *Brasiovu*, care planu lu ati scrisu si On. Domniile Vóstre si in care s'a hotaratu ca dela ingropaciuni sa se ia dela cl. I-a de oameni 4 fl. de unu mortu, dela cl. II-a 2 fl., dela clasa III-a 1 fl., care bani suntu a se incasá de catra DD. curatoru si pe langa consignatie a se aterne totu la trei luni casierului Reuniunei pentru administrarea fondului de pensiuni.

Deci dandu-ne acést'a in cunostintia Ve poftescu cá sa puneti in lucrare cele sus dise indata dupa

15*

primirea acesteia si sa staruiti in folosulu comunu pe la crestinii nostrii, cei mai avuti atatu pana suntu in viétia, catu si mai cu séma, in órele din urma alè vietiei (la mórte) cá sa lase la acestu fõndu de pensiuni catu voru aflá cu cale.

Brasiovu 2. Maiu 1864.

I. Popasu.
archimand.

CX.

1865. Mai 4.

Act de donațiune, prin care comuna politică Braşov pune la dispoziția parohilor dela Sf. Nicolae nişte pămînturi spre folosință. (ca porțiune canonică) (copie.)

Widmungs-Urkunde.

Die Commune der königlich freien Stadt *Kronstadt* im Sinne des von Allerhöchst S. k. k. Apostolischen Majestät laut hohem Hof-Decrete vom 31. October 1861. Z. 3375. bestätigten Statutes der Wohlloblichen sächsischen Nations-Universität vom 3. April 1848. Univ. Z. 458. zu Gunsten der roma-

nischen griechisch orientalischen Sant-Nicolaus Kirche in *Kronstadt* nachstehende Widmung macht:

1. Die Commune *Kronstadt* scheidet aus ihrem Eigenthume die nachstehend verzeichneten Grundstücke aus, und zwar:

a. im Siebendorferfeld:

1	Joch	Acker	in der	6.	Gewand	sub	Grdb	Nr.	1302
1	"	"	"	"	6.	"	"	"	1303
1	"	"	"	"	8.	"	"	"	1793

b. im Mittelfeld:

1	Joch	Acker	in der	4.	Gewand	sub	Grdb	Nr.	103
1	"	"	"	"	7.	"	"	"	2060
1	"	"	"	"	8.	"	"	"	2146
1	"	"	"	"	8.	"	"	"	2192

c. im Neustädterfeld:

1	Joch	in obere	Schleifeschen	sub	Grdb	Nr.	127
1	"	"	"	"	"	"	128
1	"	vor dem	Gesprenberg	"	"	"	23

d. 4 Joch Wiesen in der 3. Gewand der grossen Heuwiese sub Grdbuchs Nr. 851 — 854.

e. 1 Joch Wiesen in der 3. Gewand der grossen Heuwiese sub Grdbuchs Nr. 863.

und übergibt diese Grundstücke in das Eigenthum der hiesigen romanischen griechisch - orientalischen Sant-Nicolaus Kirche.

2. Diese Grundstücke bilden die canonische Portion zur bessern Dotierung des jeweiligen, an der genannten Sant Nicolaus Kirche angestellten Pfarer und müssen als solche verwendet werden und aufrecht bestehen, und dürfen weder verpfändet noch veraussert werden.

3. Die Commune willigt dazu ein, das die romanische griechisch-orientalische Sant Nicolaus Kirche auf Grund dieser Windmungs-Urkunde des Eigenthums-Recht auf diese Gründe, und zwar ohne fernere Einvernahme der Commune im hiesigen Grundbuche eintragen lasse.

4. Die Commune trägt sämtliche mit dieser Eigenthums Uibertragung verbundenen Stempel-Auslagen und Uibertragungs-Gebühren; dagegen hat die romanische griechisch-orientalische Sant Nicolaus Kirche künftig und zwar vom haftenden landesfürstlichen Steuern selbst zu tragen.

5. Mit dem Tage der Uibergabe der fraglichen Gründe tritt die romanische griechisch-orientalische Sant Nicolaus Kirche in das volle Verfügungs-Recht über diese Gründe ein.

6. Die romanische griechisch-orientalische Sant Nicolaus Kirche nimmt diese Widmung in allen Puncten an.

Urkund dessen ist gegenwärtige Urkunde in 3. gleichlautenden Parien verfasst und von den betheiligten Partheien unterfertigt worden.

Kronstadt den 4-ten Maij 1865.

CXI.

1865. Iunie 14.

Magistratul Braşovului împărtăşeşte reprezentanţilor bisericeî Sf. Nicolae, că în actul de donaţiune nu să poate face modificaţiunile cerute, şi-i învită, ca în decurs de 8. zile să să pronunţe. (orig.)

4873. — 1865.

An die Löbliche Repraesentanz der Ober Vorstädter romanischen gr. or. Kirche zum S. Nicolaus, hier.

Nachdem aus den commissionellen Verhandlungen mit dem Herrn Curator *I. A. Navrea*, betreff Uebergabe der zur canonischen Portion bestimmten Gründe hervorgeht, dass die Löbliche Repraesentanz diese Gründe zu übernehmen zwar bereit ist, jedoch in der Textirung der Widmungs-Urkunde einige Aenderungen vorgeschlagen hat, so sieht sich der Magistrat, nach Einvernahme der Stadtcommunitaet veranlasst, der Löblichen Kirchen-Representanz mitzutheilen, dass die vorgeschlagenen Aenderungen im Texte der Widmungs-Urkunde nicht angenommen werden können, u. dass die fraglichen Gründe nur nach Unterfertigung der Widmungs-Urkunde in jener Fassung, wir sie von der Commission der Löblichen

Kirchen Repraesentanz durch den Herrn Curator *I. A. Navrea* mitgetheilt worden ist, werden übergeben werden.

Die Löbliche Repraesentanz wird daher ersucht, diesen Gegenstand nochmals in reifliche Erwägung zu ziehen, u. die Erklärung darüber: ob sie die zur canonischen Portion bestimmten Gründe auf Grund u. nach dem unveränderten Wortlaute der beiliegenden Widmungs-Urkunde zu übernehmen bereit ist, binnen 8. Tagen diesem Magistrate einzureichen, damit wegen der noch möglichen Benützung dieser Gründe das Nöthige verfügt werden könne.

Kronstadt am 14. Juni 1865.

Der Stadt u. Districts-Magistrat.

Fr. Fabricius.

Fr. Schnell.

not.

CXII.

1865. Iunie 28.

Sentința magistratului în chestia porțiunii canonice.
(original.)

5148. — 1865.

Vom Magistrate der k. freien Stadt u. des Districtes *Kronstadt* wird wegen Ausscheidung u. Uebergabe einer canonischen Portion für die romänische, griechisch-orientalische Mutter-Ecclesie in *Kronstadt* gefällt folgendes

Erkenntniss.

Die Commune *Kronstadt* hat in Gemässheit des von Allerhöchst S. k. k. Apostolischen Majestät zu Folge des Allerhöchsten k. Dekretes vom 31. Oktober 1861. Hofzahl 3375 bestätigten Beschlusses der Universität der sächsischen Nation vom 3. April 1848. Un. Z. 458. die canonische Portion für die romänische griechisch-orientalische Mutter-Ecclesie in *Kronstadt* aus Communal Gründen ausgeschieden u. es ist dieselbe bereit, diese Gründe der erwähnten Mutter-Ecclesie zu übergeben.

Nach den diesfalls gepflogenen Verhandlungen haben sich theils die Pfarrgeistlichkeit, laut ihrer

Erklärung vom 21. October 1863. Z. 136., theils die Repraesentanz der grossen romänischen gr. orient. Kirche in der Ober Vorstadt, nachdem diese zuvorst in ihrer Erklärung vom 12. September 1864. Z. 37. den diesfälligen Antrag zurückgewiesen hatte, laut Erklärung vom 18. April 1865. Z. 32., jedoch mit Berufung auf ihre erwähnte Erklärung unter der Bedingung zur Einnahme der canonischen Portion bereit erklärt, wenn diese canonische Portion nicht als ein Definitivum angenommen, sondern nur als eine provisorische Massregel bis zur Gleichstellung ihrer Geistlichkeit mit den Pfarrern der übrigen Confessionen angesehen werden wolle.

In Bezug auf die Stylisirung der bezüglichen Widmungs-Urkunde hat die Kirchen Repraesentanz ebenfalls Einwendungen erhoben, u. will die Urkunde nur dann unterfertigen, wenn an derselben die von ihr vorgeschlagenen Abänderungen angenommen werden.

Die Commune *Kronstadt* hält sich für nicht verpflichtet, auf die Ansprüche der Kirchen Repraesentanz auf Dotirung sämmtlicher gr. or. Geistlichen einzugehen u. beharrt auf der Beibehaltung der bezüglichen Widmungs-Urkunde in der vom Magistrate u. von der Comunitaet vereinbarten Fassung. Nachdem nun laut des von Allerhöchsten Orten bestätigten Statutes der sächsischen Nations Universität für jede romänische, gr. orient. Mutter-Ecclesie eine canonische Portion ausgeschieden werden soll, nachdem

die Commune diese canonische Portion aus Gemeinde Gründen ausgeschieden hat, u. als solche zu übergeben bereit ist, nachdem endlich die Widmungs-Urkunde in der vorliegenden Fassung Nichts enthält, was mit dem Gesetze u. dem Statute nicht im Einklange stände, so wird hiemit erkannt, dass die Commune Kronstadt der ihr im Universitätsstatute vom 3. April 1848. Z. 458, anfertigten Pflicht entsprochen hat u. dass es der grossen romänischen gr. orient. Kirche in der Ober Vorstadt freigestellt bleibt, durch Annahme der für diese Schenkung entworfenen Widmungs-Urkunde die Uebergabe der fraglichen Gründe zu bewirken. Gegen dieses Erkenntniss steht der damit unzufriedenen Parthei der Recurs an das Wohllöbliche sächsische Comitiat mit dem Beisatze offen, dass der Recurs binnen 14. Tagen anzuzeigen u. binnen fernerem 4. Wochen einzureichen ist.

Kronstadt am 28. Juni 1865.

Der Stadt u. Districts Magistrat.

(L. S.)

Fr. Fabricius.

Fr. Schnell.

not.

CXIII.

1865. Iulie 31.

Curatorul I. A. Navrea împărtăşeşte magistratului, că în contra decisiunei magistratului — în ce priveşte porţiunea canonică — va recura şi cere prelungirea timpului de recurs. (orig.)

(L. şi T.)
S.

Inclitu Magistratu.

La aratarea din 1/13 Iulie a. c. că subscris'a Representantia la decisiunea Inclitului Magistratu dto 28. Iuniu Nr. 5148.—1865, relative la portiunea canonica, voiesce a luă recursu, Inclitulu Magistratu e recuiratu prin acést'a cu tota onorea, cá sa binevoiesca a prelungi terminulu de admanuarea recursului pana la 24. Augustu a. c. st. v.; căci din ne-sosirea inca a hartieleru de informatiune subscris'a Represententia e impededata la acést'a.

Brasiovu 31. Iuliu 1865.

*Reprezentantia Bisericei romane ortodoxe
resaritene cu chramulu S. Nicolau din
preurbiulu Brasiovului*

prin

I. A. Navrea.
curatoru.

CXIV.

1865. August 1.

Arhiepiscopul și mitropolitul Andreiu baron de Șaguna sfătuește pe reprezentanții bisericei din Șchei să țină porțiunea canonică și să înainteze recurs la locurile competente. (copie).

Nr. Cons. 572.—1865.

Copia...

Cinstite, Parinte Administratore!

În urma relațiunei Cinstiei Tale din 9.-Iuliu a. c. Nr. 69., prin care arăți acestui Consistoriu arhidieceșanu, cumca Magistratulu cetătiei *Brasiovului* a escisu că porțiune canonică pentru bisericile noastre de acolo numai 15. holde, cu care Representantia bisericei noastre nu se multiumesce, si ceri unu îndreptariu în privintia acést'a; pre langa înapoerea acluseloru Ti se rescrie Cinstiei Tale, cumu ca acestu Consistoriu arhidieceșanu în objectulu acest'a e de acea parere, că ceea ce a capatatu Representantia bisericei noastre sa tienă, si pentru aceea pe calea recursulu — si pôte arată locurilor competente nemultiumirea sea cu acea mica porțiune canonică.

Sibiū 1. Augustu 1865.

*Archiepiscopulu si Mitropolitulu
Andreiu.*

CXV.

1865. August 24.

Magistratul satisface cererii curatorului I. A. Navrea și prelungește termenul de recurs. (orig.)

Nr. 6681. — 1865.

B e s c h e i d.

Die angesuchte Einstellung des Termins bis 24. August 1865. n. St. wird hiemit bewilligt.

Kronstadt 24. August 1865.

Der Stadt und Distr. Magistrat.

Fr. Schnell.

not.

CXVI.

1865. August 13.

*Administratorul protopopesc Iosif Barac împărtă-
şeşte reprezentanţilor ordinaţiunea konzistorială din 1 Aug.
Nr. 572. (vezi : CXIV.) (orig.)*

78. — 1865.

Onorabililor Domni Representanti!

Aici sub $\cdot/\cdot$. Ve alaturu in copia parintesc'a
ordinatiune Consistoriala dato 1. Augustu Nro 572.
a. c. — spre sciintia si indreptare.

Cu care pre langa retrimiteria comu-
nicatelor remanu intru totu respectulu

Brasiovu 13. Augustu 1865.

al Domniei Vóstre ga'a spre serviciu

Iosifŭ Baracŭ.

adm. protop.

CXVII.

1865. Septembre 2/14.

*Comuna bisericească din Mercurea cere un ajutor
pentru edificarea bisericeî. (orig.)*

O n o r a t a R e p r e s e n t a n t i a !

Starea cea mai multu ca deplorabila a bisericei noastre gr orientale din *Mercurea*, despre care potemu dice ca a semanatu cu ori ce mai multu, de catu cu „casa Domnului“ a silitu pe, cu umilintia subscrisa reprezentantia înca anulu preteritu, a se apuca de zidirea unei noa sante biserici. — Insa cunoscându de una parte, micile puteri materiale a le poporeniloru nostri, iara de alta parte enormele spese, ce se ceru la ridicarea unei astfeliu de zidire, trebue se marturisimu, ca candu amu facutu noi pasulu acela de ne-amu apucatu de zidirea santei biserici, tota sperantia nostra de a o vedea ridicata ne o amu pusu mai multu si mai antaiu în atotu potintele Dumniedieu, si apoi in amorea crescinesca si simtiemintele flantropice a le corporatiuniloru si confratiloru de unu sange si confisiune cu noi, decatu în delilile puteri proprii.

In atare deplina convingere si inimati prin de atetea ori contestatulu zelu cu care onorata Repre-

sentantia a înbratiosiatu totu-dea-una si ori ce în-
traprindere de interesu comunu, ne luamu libertate
apelandu la amorea fratiasca a onoratu aceiia, —
a o ruga smeritu, ca se binevoiasca a ne încuviintia
din cuthia santei bisereci dela Sf. Nicolae unu micu
ajutoriu, precumu si a medioloci una colecta pe
sema zidindei nostre biserici-din *Mercurea*.

Cu care recomandandu-ne fratiesciloru simtie-
minte avemu onore a remanea cu distincta stima
si veneratiune

Mercurea in 2/14. Septembre 1865.

ai Onoratei Reprezentatia umiliti servi

Nestor Flescheriu.

parochu gr. orient.

Elia Macellariu.

cons. gub. și curator supr.

Moise Bunea.

Georgie Barbu.

} *curatori.*

CXVIII.

1865.

Reprezentatiunea Românilor Braşoveni către înaltul guvern regesc din Sibiu, prin care cer să trimită o comisiune, care să cerceteze abuzurile ce să fac în administraţiunea averii comunale. (trad. rom.)

(Copie.)

Inaltu Gubernu regiu!

Subscrisii reprezentanti ai Romanilor, resp. ai comunitatiloru bisericesci si vecinielor romane din *Brasiovu*, vediendu lipsa unei legi bune comunale si vediendu ca în fondulu regiu si in specie in *Brasiovu* interesele comunale suferu foarte multu, ne-am fostu luatu indrasneal'a a aterne Inaltei diete Transilvane o petitiune, pr'in care cereamu delaturarea acelor rele, ad. aducerea unei legi comunale drepte potrivite cu spiritulu timpului si cu jurstarile de fatia.

In acea petitiune am aratat, ca dupa ce s'au constituat odata representatiunea comunala prin alegere, amesuratu punctelor regulative nu se reintregeste prin realegere, ci prin cooptiune.

Am aratu, ca in urma unei asemenea reintregiri in genere succede unei clici de asi coopta totu

asecli de ai sei si astfelu de a ocupa tote posturile de reprezentanti cu sodalii sei.

Am aretat, ca in puterea puncteloru regulative alegandu representatiunile comunale pre amploiati, atari representatiuni constetetore din clici alegu de amploiati totu pre asecli lor;

Am arătat, că astfelu representatiunea si amploiatii comunali sunt membrii unei singure clici, cari nu reprezenta interesele comunei, ci pre ale clice(i), cari nu îngrijescu de binele comunei ci de binele particularu alu clicei;

Am arătat, că asemenea clici prin reprezentantii si amploiatii loru dispunu dupa buna seau rea vointia loru despre averea comunala, fara controla, de ore ce reprezentantii comunali ca controlori si amploiatii sun una;

Am aretat in fine, ca locuitorii suferu sub astfelu de presiune de clica forte multu si mai cu sama Romanii, cari nu suntu reprezentati in comunitati mai de locu.

Suntem încredintati ca Inalta dieta va trage in dreapta consideratiune acele gravamine ale nostre si va face cele de lipsa pentru ca se delature reulu in cale legislatorica.

Suntu asa unele rele, cari prin amanare ar deveni irreparabile si cari prin urmare ceru urgenta delaturare in cale administrativa.

Deci in interesul publicu suntemu asia de in-drasneti a trage atentiunea Inaltului guvern spre acestea cu tota seriozitatea.

Nu suntemu multumiti cu administratiunea comunala din urmatoarele cauze:

1. Comuna *Brasiovului* este cunoscuta de cea mai avuta comuna in Transilvania, veniturile ei se potu numi colosale. In fiecare comuna din dominiulu *Branului* si alu *Saceleloru*, in *Tarlungen*, *Apatia*, *Noulu* etc. *Brasiovulu* posedo bunuri si a. n. regalii minore, care se esarendeza pre fiecare anu in fiecare comuna cu 2—8000 fl. Afara de acestea diu-metate din pedurile Tierii Barsei, precum, si una parte mare de munti suntu proprietatea *Brasiovului*, pentru cari comuna trage arende insemnate. In si afara de cetate se afla carciumi si oteluri, mai multe bolte si case comunale, ~a carora venitu incurge in lada comunala. Afară de acestea mai sunt multe alte venituri mai mici si mai mari, cari la olalta dau sume insemnate, pre cari ansa noi nu le scim pre tote, nece nu le potu aci numera. O comisiune cercetatore se va pote incredinta despre acestea atatu din inventariulu averei comunale catu si din socoteli, protocoale de licitatiune si alte acte ale economatului. Preste totu venitul anualu alu comunei se sue circa la 200000 fl. v. a.

Cum se administreza aceasta avere, care sub-jurstarile se pote numi colosală? Cari suntu veniturile, cari trebuintiele comunale? Nu scimu. Bugetulu

nu publica de locu. Ba suntem incredintiati, ca nece chiar membrii comunitatii nu o sciu, afara de clica ce sa formatu si care predomnesce magistratulu si sub a carei jugu geme intreaga comuna. Aceasta clica imbraca tota administratiunea in misteriu, bugetulu se tiene de competintia acestei clici. — Suntem siguri, ca comisiune cercetatore ai descoperi lucruri interesante, ne rezervam dreptul si ne obligam a da acelei comisiuni oresicari deslusiri la timpulul seu.

2. Desi veniturile comunale devinu mari totusi, s'au mai introdusu tacse pentru beuturi in folosulu casei alodiale. Afara de impostulu de 25 cr. v. a. pentru o vadra austriaca, s'a arendatu dreptulu de carciumaritu, care mai nainte a fostu liberu, pre trei ani dela 1854—1857, cu concessia mai inalta, si iarasi pre trei ani dela 1857—1860. Nu scim deca s'a cerutu si de asta data concessia. In fine dela anulu 1860 incoace nu s'a mai arendatu, ci s'a pusu tacse pre beuturi si anca 1 fl. 50 cr. v. a. de vadra austriaca.

Daca acest'a tacsă nouă pre langa accisulu statului s'a facutu cu invoire mai inalta, nu scim. La casulu contrariu ar trebui casata aceasta noua greutate pentru locuitori, iara impunatorii trasi la dare de seama. Si acestu venitu ar trebui cercetatu. Suma anuala trece preste 60000 fl. v. a. afara de accisulu de statu.

3. Dăra parintii comunali, cu daun'a locuitorilor se silira a inmultii veniturile casei alodiale totu mai tare. Lemnaritul in padurile comunei *Brasiovului* a fostu pentru locuitori liberu pana la anulu 1854. Deaci s'a restrinsu totu mai tare, pana in fine s'a opritu cu totul. Astfeliu Brasioveni, acaroru comuna are cele mai multe peduri, n'au dreptu se lemnareasca intrensele sub nece o conditiune. Brasioveni cei avuti de peduri trebue se cumpere lemne din piatia dela straini, dela cas'a alodiala cu mare greutate. Pana si seracii trebuia se pleteasca pentru o crosnia (sarcina) de uscaturi din pedure cate 5 cr. v. a. Lipsa de lemne e mare cu deosebire pentru seraci. In *Brasiovulu* celu avutu de lemne s'a pututu intempl'a ca se mora ómeni de frigu din lips'a ca nu sia pututu cumpera lemne, dupa cum s'a potutu ceti mai acum unu anu in gazeta germana din *Brasio(v)*. — Ingrijitorii binelui comunu au mersu si mai departe. Pana mai nainte cu 3—4 ani Brasiovechienii au avu(t) asia numitele Stofene, Tilivechi si Bogosele, iara Schiaieni au avut fetiele, poian'a si vaile dreptu pasiuni libere din cei mai vechi timpi. Acum tote acestea locuri de pasiunitu li s'au detrasu si se esarendezu in folosulu casei alodiale. Cu ce dreptu? Nu scim. Fost-a necesitatea de a nedreptatii pre Brasiovecheni si Schiaieni lipsindu'i de acele locuri de pasiune? — Noi nu o credem. Inalta comisiune, va afla si aci materia de cercetatu.

De orece veniturile, imultindu-se sorgintele si

crescandu arendile, din anu in anu se marira, ar crede cineva ca din anu in anu s'a facutu totu mai multu pentru binele comunu. Ar fi ansa gresiala mare. Se pare ca binefacerile comune cresc in proportiune intorsa cu veniturile.

4. Politi'a este sub tota critica. Stradele suntu pline de necuratenia chiar si in cetate, iara in suburbii si specie in Scheiu semana unoru locuri de noroiu, unoru adeverate depouri de gunoiu. Canalele in cetate de multe ori suntu necuratite. Se tacemu de suburbii si in specie de Scheiu, de orece aci parte nu esista canale, ci apa curce in modulu celu mai primitiv dea lungu ulitiilor de unde marendu-se seau inghietindu, navalesce in casele locuitorilor, parte acele, cari esista suntu mai totdeun'a infundate de gunoiu. — De fontani nu se portu grigia, astfeliu ca locuitorii din cetate de multeori suferu lipsa de apa. In suburbii, in specie in Scheiu, nece nu pote fi vorba de fontani, ci gropile făcute ici colo, ca se se adune apa ne reproducu forte bine timpurile adamitice.

5. Desi Romanii fiindu preste 9000 la numeru (Sasi suntu numa 8000) formeza majoritatea locuitorilor din *Brăsiou*, totusi pentru instrucțiunea lor publica nu se face nemica. Scolele reale sasesci capeta o subventiune de 2000 fl. v. a., iara tote scolele sasesci se impartescu din cas'a comunala cu 6080 fl. v. a.

Dregatoriile absolutistice au cam fostu constrinsu pre comuna a da scoleloru romanesci o subventiune de 1466 fl. 20 cr. v. a., care se împartia între scola normala din Scheiu, scoal'a populara de pre Tocile, din Brasiiovulu vechiu, Stupini, Derste si cea din Blumenă. În anulul 1862. ni se detrase si acestu micu sucursu, sub cuventu ca casa alodială nu are bani. Această'a ni se spune atunci candu vedemu, ca reuniunile sasesci de gimnastica si de venatori, mai putinu necesarie, decâtu scolele po(po)rale se ajutara cu sume însemnate, pre candu se varsa capitale însemnate cu introducerea unei netrebnice iluminatiuni de gasu si cu cumparare de case nefolositoare, dupa cum vom ațeta mai la vale. O înalta comisiune cercetatore s'ar pute incredintia, ca aceasta esensa sta în cea mai eclatanta contradicere cu veniturile comunale si cu întrebuintiarea acelora.

6. Dar ar cuțeta cineva ca din veniturile bogatei nostre comunitati se va fi facandu ceva pentru numeros'a seracime. — Catu cerulu departe de pamentu. Saracii seau cersitoare umbla cu glota pre uliti si împresora pre trecutori, implorandu-le mila. Nece casa de lucru nece alta îngrijire nu se face pentru seraci. Se zice, ca s'ar împarti 6000 fl. la omeni seraci. Cum? La ce feliu de seraci? nu scimu. Esista o multime de seraci romani, nu scimu ansa, ca celu putinu unulu se fie împărtesitu de acea binefacere pana acum. Cu ce se va fi legiti-mandu împărtitoriul despre întrebuintiarea celoru

6000 fl. v. a. ? Nu scimu. Nu putem fi multumiti cu administrarea presenta a averei comunale, de orece am facutu esperientie, cari ne au ameritu sufletulu.

7. S'a introdusu iluminarea de gasu carbonicu, care este forte pagubitoare pentru comuna din urmatorele cause:

- a) Pentruca aceasta iluminare const'a 14000 fl. pe anu, asiadara de 6. ori mai multu, decatu iluminarea de pana aci, care const'a celu multu 2400 fl. pe anu, fara ca aceia se fia mai buna decatu aceasta, de ore ce comunitatea pentru ca se constea mai putinu a micitu flamele si timpulu iluminarei.
- b) Fiindca s'a inchiaiatu contractulu in disfavoarea casei comunale, obligundu-se comun'a in 75. de ani a lifera pre totu anulu cate 500. de stangini de lemne cu pretiu scadiutu.
- c) Fiindca acea fabrica consuma multu materialu de arsu, care pana aci se intrebuintia de fabricile nostre. Astfelu s'au scumpitu lemnele, spre daun'a locuitoriloru.
- d) Ca prin ingroparea si desgroparea conductelor de gasu s'a derapanatu cu totulu trotoarulu celu nou si bun, care a constatu pre comuna sute de mii de fiorini.
- e) Nefindu conductele bune a inceputu a espira gasulu prin pimnitiele si locuintiele omeniloru,

fara ca acestia se aiba gasu in casa. Sa intemplatu se gaseasca omeni ametiti de gasu in casele lor, ba mai morti. O astfelu de schimbarea in comuna si averea comunala ave se se faca numai cu invoire mai inalta. Cu tote acestea noi nu credemu ca acea fabrica s'ar fi infiintiatu amesuratu legi. In acestu casu respective administratori trebu(e) trasi la raspundere.

Nu putem avé incredere in administratiunea de fatia comunala, de orece se ingrijesc forte putinu de binele publicu.

8. Astfelu in anii trecuti se forma o comisiunea pentru mesurarea pamentului si spre a se regula cartile funduali. Aceast'a comisiune petrecu timpulu mergendu dela unu locu la altu si insemnandu marimea realitatiloru dupa darea in socoteala, fara a se masura, fiecare membru tragea ansa diete insemnate pre di. Deci se facu unu esoperatu su-praficialu, cari, dupa cum se pote vede din actele comisiuni n'a constatu mai putinu decatu 13000 fl. v. a.

Acestu esoperatu fu dechiaratu de reu de ca-tra chiar insusi presidele comisiunei; cele 13000 fl. se incasara ansa prin organele comunale dela proprietarii de realitati. Astfelu noi si concetatenii nostri aruncaram 13000. fl. v. a. in ventu pentru nemica si iarasi nemica. De siguru ca culpabilii in aceasta privintia anca trebuie trasi la raspundere.

9. Se cumpera in anii trecuti fara de nece un scopu cas'a lui **Zetalu** in *Brasiovu* cu 45000 fl. v. a., care nu se renteza, nece cu 3%. Aceast'a casa nefolositoare s'a cumperatu precandu noue Romaniloru ni s'a detrasu subventiune scolara, adeca cele 1400 fl. v. a. sub pretecestu, ca comun'a n'are bani si precandu dupacum se vorbesce comun'a ia bani cu interese de 6%. Nu putem crede ca aceasta schimbare insemnata si pagubitoare in averea comunala s'ar fi facutu cu invoire mai inalta dupa cum cere legea.

— 10. S'a maritu salariile oratorulu(i) dela 700. la 1000. fl., a perceptorului dela 700. la 900. fl. v. a. S'au facutu acestea cu incuviintiare mai inalta? Nu o credemu si anca cu atatu mai multu ca vedem marindu-se dela 600. la 700. fl. v. a. chiar si plata vecicapitanului, care in anii trecuti a fostu depusu din oficiu pentru erori disciplinari. Acestu adausu votatu de clic'a predominitoare unui zelosu membru al ei este nedreptu.

11. Se iau pentru paditulu campului cate 16. cr. de holda (jugeru). Afara de aceia se tragu pedepse multe de bani pentru prevaricatiuni de campu. Sum'a acestui venitu trebuie se fia insemnata si totusi au se se plateasca din acea suma numai 7. paditori de campu. Ce se face cu restulu? nu se scie. O cercetarea a computeloru in aceasta privintia este necesaria.

12. Clic'a des pomenita a facutu in favorulu membrului ei Dlui vicecapitanu *Peter Schnell* unu schimbu nefavorabilu pentru comuna, adeca a datu 15. holde comunale in pretiu de 3000 fl. v. a. pentru 15. holde ale numitului vicecapitanu, cari abia suntu vrednice 600 fl. v. a. Nece acestu schimbu nu credemu se se fie facutu cu incuviintiarea mai inalta. Lucrulu ar trebui cercetatu.

13. Sub titululu „Strassenbau“ se ia dela fiecare locuitoriu din *Brasiovu* tacsă de 1 fl. 20 cr. v. a. fara deosebire de bogatu seau seracu. Aceasta tacsă se detrage la darea contributiunei, constringundu-se contribuitorii a plati mai intaiu aceasta tacsă apoi contributiunea. Ce felu de „Strassenbau“ e aci intielesu? De s'a facutu aceasta cu scire mai inalta? Cum se intrebuintiaza acea suma, care suia la mai multe mii fl. v. a.? Despre aceasta nu se scie nemica. Velulu misterului nu s'a pututu delatura in privinti'a aceast'a.

Aceasta tacsă este nedreapta, de ore ce trebuia se o plateasca ori ce locuitoriu fara deosebire de avere in aceiasi masura; pana si bietii Schiaieni, cari parte mare n'au lipsa de drumuri si cari prestradele loru trebuia sa umble prin tina pana in genunchi platescu aceasta tacsă de 1 fl. 20 cr. v. a., fara ca se li se imbuna(tă)tiasca stradele loru. Ar trebui se se traga la dare de seama impunetorii acestei tacse, care tacsă se se reguleze seau se se caseze.

14. Fiindca desi Romanii sunt in majoritate eclatanta, iara Sasii in minoritate, totusi comunitatea consta mai numai din Sasi de aceia de mai multi ani incoace s'a alienatu realitati comunale in favorea bisericei luterane. Astfelu s'a intemplat cu asia numit'a domus publica, din strada Spitalului in *Brasiovu*. Si aceast'a nu s'a facutu cu invoire mai inalta.

15. Pana in anulu presinte nu s'a arendatu tiparirea hartieleru comunale in calea licitatiei publice ci privatim. De ce? nu scim. Inalt'a Comisiune va trage pre respectivii la dare de seama.

16. In fine s'a adunatu prin contributiune bani la asia numitul Cassenfond. Afara de acesta mai esista asia numitul fondulu *Motola*, pentru crescerea de fetitie serace, fara deosebire de natiune si religione. Cum se administreza aceste fonduri? Cum stau? nu se stie. Mai nainte se publicau computurile in diurnale. Acum totulu este invalidu in misteriu.

Afara de acestea mai suntu anca si alte multe pre cari insa d'in oportunitate ne rezervam a le descoperi comisiunei emise, pre care scopu ne rugam ca Inalta comisiune se se puna la timpulu seu in contielege(re) cu subscrisii.

Inaltu gubernu! iata destule cause cari reclama urgenta luare aminte si cari ne constringu a ne adresa pentru ajutoru catra gratia Inaltului Gubernu

si a asterne plecata noastră rugarea în numele Romanilor din *Brasiovu*.

Înaltulu Gubernu se se indure a delega catu se pote de curendu una comisiune micsta si nepartinitore, care se cerceteze în locu (*Brasiovu*) punctele de susu citate si apoi pre bas'a rezultatelor se faca cele de lipsa ca abusurile se se delature si relele pomenite se dispara.

Pre langa acestea suntem cu distinsa devotatiune ai Înaltului Gubern

Prea plecati servi.

CXIX.

1866. Aprilie 28.

Conzistoriul respinge cererea reprezentanților bisericești Sf. Nicolae, pentru esmiterea unei comisii de investigație. (orig.)

Nru cons. 292.—1866.

Onorabilor Domni Reprezentanți ai Bisericeii noastre parohiale cu hramulu Santului Nicolau din suburbiulu *Brasiovului*!

Harthia Dlor Vóstre din 22. ale curentei sau pertractatú în sedinti'a acestui consistoriu archidiececanu în ziua de astadi, prin care aratandu Dle Vóstre, ca în Nrul 28. al Telegrafului romanu din anulu acesta s'au publicatu o corespondintia din

partea unui corespondinte din *Brasiovu*, in privintia organisarei comunei bisericesci de acolo in sensulu regulamentului sinodalu din a. 1864., si ca in aceea s'ar ataca onórea comunei respective intregi, dar cu deosebire a Dlor Vóstre, ca si cand n'ati fi voitu organisarea comunei dupa acelu regulamentu din nisce interese private — cereti, ca spre curatirea Dlor Vóstre de pata aceasta, sa se esmita o comisiune, carea sa cerceteze dupa adeverulu lucrului, si apoi protocolulu investigatiunei sa se publice la timpul seu.

Consistoriul luandu in consideratiune seriósa substratulu cererei Dlor Vóstre, nu 'lu gasesce de cualificatu, in urma careia s'ar putea rectifica esmiterea unei comisiuni cercetátóre, de orece Consistoriulu nu póte luá de bas'a actiunei sale nici o corespondintia jurnalistica de feliulu acela, pre cum este cea de sub Nr. 28. alu Telegrafului romanu, care prin o alta corespondintia totu din Telegrafu romanu Nr. 30. s'au impugnatu; mai departe Consistoriulu acesta nu vede altceva in corespondintia aceea Nr. 28. alu Telegr. romanu, decatu caracterulu celu aplicatu catra critisare a ori ce lucrului a timpului, in care traimu; pentru ca astadi fiacare, care pórtá vreo deregatorie publica, trebue sa fie pregatitu a audi si a ceti despre sine critisari prin jurnalistica.

Din siedintia consistoriala tienuta la Sibiiu in 28. Apriliu 1866.

*Archiepiscopulu si Mitropolitulu
Andreiu.*

CXX.

1866. Mai 7.

Protopopul Iosif Baracă, împărtășește reprezentanților bis. Sf. Nicolae rezoluțiunea konzistorială, privitoare la comisiunea investigatoare cerută. (orig.)

82.—1866.

Catra

Multu Onorații Domni Reprezentanți ai Bisericii
S. Nicolau din preurbulă Brașiovului.

În aici alaturata copie am onore a comunica Domniilor Vóstre o părinteasca ordinaciune provisorie a Pré Venerabilului Consistoriu dela Santa noastră Metropolie din Sibiiu, emisa în 28. Aprilie a. c. sub Nro 301. si privitoare la împlinirea cererii Domniilor Vóstre pentru unele modificatiuni a normativelor statutare, în cea ce se atinge de ținerea sobóralor parohiale la biserica noastră a S. Nicolau din Preurbu.

Pe langa care cu totú respectulú remaiú

Alú Multú Onoratú Domniilor Vóstre
Brasiovú în 7. Maiu 1866.

de totú binele voitoriú si gata spre servitiu

Iosif Baracă.
Protopopú.

CXXI.

1866. Iunie 15.

Parohul Nicolau Gristoloveanu din Kezdî Martanusiî roagă pe reprezentanții bisericeî Sf. Nicolae să dăruiască niște odoară pe sama bisericeî sale și a filieî din Osdula, administrată de el. (orig.)

P r e a O n o r a t a R e p r e z e n t a n t i a !

Devenindu Biserica noastră prin casarea fostului Parochu *N. Popescu*, pona s'a potutu re'ntregi prin altu Parochu, veduvita, — s'a vediutu lipsita si de unele pretioase odóre, asia: 1-o sfită; 2-a stihare; 1 epatrafiru; unu rendu de aiere cu procovetie s. a. rapindu-le din Biserica, fora ca sa spuna ver unui din Representanti seu alt cuiva, ca pe unde ce ar fi fostu castigate prin staruintia si indemnulu lui; desi fura daruite pe séma S. Biserici, ér' nu pe séma lui, dupa cum dice.

Deci de óre ce Biserica noastră, ca o Biserica fora neci unu fondu, nu se simte in presinte in stare a'si potea singura procura acele pretioase odóre, badiandu-ne pe cuvintele: „ca cei mai tari sa pórté sarcina celoru mai slabi“, ne luamu indrasnéla a roga cu adanca umilintia pe Ón. Representantia a Bisericeî cu Chramulu S. Nicolau, — de se afla la

acea S. Biserica ore care odejdii, care nu'su in in-trebuintiare — a se indura spre a-le ofera Bisericei nóstre intru vecinica pomenire.

Aşişderea si pentru Biserica, ce are a se zidi in filia *Osdula*, carea necum sa aiba odórele, cele de lipsa in S. Biserica, asia: odajdiî, carti, icóne, candile si cruci s. m. m.; dar nici materialulu, ce se cere la o Biserica pona a se zidi — nu-lu are de ajunsu, — nu-i iérta mijlócele.

In casu candu nu s'aru afla, ca sa se póta ofera pentru amendoue aceste S. Biserici, — ne ro-gamu, sa se oferedie celu putienu pentru filia *Osdula*, pre langa care incredintiati fiendu, ca On. Repre-zentantia ne va implini cererea suntemu

Kezdi-Martanusiu in 15. Iuniu 1866.

Ai Onoratei Reprezentantie cu cea mai profunda stima plecaţi

Nicolau Cristoloveanu. (L. S.)

Paroch.

Georgiu Stefanu, *epitrop.*

Ioanu I. Rentia, *dto.*

Petru Stefan, *membru in Comitet.*

Georgiu Boeriu, *dto.*

din filia Osdula.

Andreiu Ardelénu, *epitrop.*

Ioanu Haican, *membru in Comitet.*

Florea Secelén, *dto.*

CXXII.

1866. Iunie 29.

Comitetul parohial din Vorgius roagă pe reprezentanții bisericii Sf. Nicolae din Șchei pentru un rînd de odoară bisericești. (orig.)

Prea Onorate Domnule Protopoape și Prea Stimata Reprezentatiune a Chramului Sfintului Nicolae!

Comitetul nostru Bisericesc al materii de *Vorgius* în lipsa odoarelor Preotesti observîndu ca la vestita Biserica a Chramului mai sus mentionatu s-ar afla mai multe rînduri de rezervă puse la păstrare, asa dară umilitu să roagă în lipsa noastră cu un rîndu de vesminte, fie acelea si mai mult de jumătate trecute sau ori si cum numai si numai să ne putem slusi cu dînsele, până ne vom putea procura cu timpu altele noao, de oarece în timpul de fată nu ne iartă imprejurările, care dobîndindu-le ne veti indatora pentru totdeauna pe viață si moarte parte ca binefactori si parte ca titori avînd dragoste a ne împărtasi prin un pomelnic mult pretuitele nume a

să pomeni la sfînta jertfă nu numai în totul ci și
specialu la care rămănem

Al prea Onoratu Domnului Protopop și a prea
Stimatei Reprezentatiuni

Vorgius 29. Iunie 1866.

prea plecați servi

*Ioan Papuc, paroch greco-oriental
din Vorg.*

Ioan Drăgus, curator.

Ioan Petru Drăgus, mem.

Ioann Csorba, membru.

Andrieu Roman, mem.

Fteodor Lupu, membru.

În numele a toatei matere îndreptată.

CXXIII.

1866. Iulie 2.

*Protopopul Iosifă Baracă recomandă reprezentanței
bisericești din Șcheș cererea comunei bisericesti din Vargyas.
(orig.)*

123.—1866.

Onorabile Representantia!

Aici am onóre a Ve impartasi o suplica a comunei nóstre bisericesci din *Vargyas* spre a o lua inainte si a o rezolva.

Pe langa care sunt

Alu Onorabilei Representantie

Brasiovu 2. Iulie 1866.

multu stimatoriu si gata spre serviciu

Iosifă Baracă.
protopopă.

CXXIV.

1866. August 11.

Protopopul Iosifü Baracü împărtășește curatorilor bisericii Sf. Nicolae porunca magistratului, prin care să dispune a să ridica o casă în apropierea îngropătoarei, unde să fie depuși morții în timpul colerii, până la înmormântare. (orig.)

153.—1866.

Onoratiloru Domni curatorii ai Bisericeii Sf. Nicolae din Preurbiiu!

Pentru că sub tempulu catu vâ mai tiené bol'a epidemica a varsaturei cu mersatura de pantece séu a colerei, sa se 'ncungiure adunarile mai mari de ómeni in case stramte pela morti, a gasitu de cuviintia Inclitulu Magistratu de aici din *Brasiovu* in 10/22. Augustu a. c. sub Nro 7299. a hotari, cá de astazi incolo toti mortií carií dupa cercetarea Doctorului atatu pentru stramtórea locului in case private, catu si din alte cause nu voru fi suferiti a remané pana la ingropare in loculul acel'a, sa fie pusi in data 'n cosciugu, si bagati intr'o casa anumitu menita pentru acést'a pelanga ingropatorile locali, si de acolo numai sa se iá apoi spre imormentare cu slujb'a obicinuita preotiasca.

Dreptu aceia Domniile Vostre sunteti poftiti cu stransa indatorire cá sa oranduiti o odae de morti pe langa ingropátóre spre scopulu mai susu aretatu, si sa impliniti cu scumpatate parintésc'a porunca a Inclitului Magistratu care atintédia la starpirea bólei cei lipicióse ce s'a latitu acumu si in orasiulu nostru.

Brasiovu 11. *Augustu* 1866.

Iosifů Baraců.

Protopopů.

CXXV.

1866. Septembre 22.

*Răspunsul conzistoriului la cererea unor parohieni (230) ai bisericei Sf. Nicolae, pentru sfințirea învățătorului **Audronic Androne** de preot. (copie.)*

Nro const. 772.—1866.   Copia.

Précinstite Păr. Protopópe!

L'a relati'a Précinstiei Tale din 18. Septembre a. c. Nro 195., prin care asterni incóce cu recomandatíe doue acte subscrise de 230. parochieni dela Biseric'a S. Nicolau, prin carea acesti'a ceru,

cá invetatoriulu dela scól'a de prunce *Andronic Androne* sa li se santiasca de alu treilea parohu; Ti se rescrie Précînştiei Tale, ca mai intaiu sa se organisiedie parochi'a dela Biseric'a cea mare a S. Nicolae din *Brasiovu* in sensulu regulamentului statoritu de catra sinodulu nostru din anulu 1864, apoi facanduse alegerea si candidatiune, acést'a sa se astérna incóce.

Sibiiu din sedinti'a consistoriala tienuta in
22. Septembre 1866.

Archiepiscopulă şi Mitropolitulu

Andreiu.

CXXVI.

1866. August 24.

Damian Datco propune reprezentanței bisericeî din Șchei să ceară dela autoritățile publice instituirea unui medic și chirurg pe sama Șcheiului, iară până să va satisface acesteî cererî să voteze provisor un salar din casa bisericeî. (orig.)

O n o r a t a R e p r e z e n t a t i u n e !

a Bisericeî romane ortodoxe răsăritene cu Hramulu
Santului Nicolae.

Sub apăsătoarele înpresiiuni, carele predominescu în dîoa de astadi animile tuturor concetățieniloru nostri pentru pericolulu celu întetit de morbul epidemicu carele lu vedemu revarsatu în comunele nostre, naturalminte urmîza, ca — cautandu în jourulu nostru — neconținutu cugetamu la cele neapăratu trebuincioase, ca sa ne putemu pe catu de bine salva de acelu periclu.

Asia si subscrisulu privindu la înprejurările din Suburbiulu nostru (Scheiu) vede — dupa cum de siguru si altii voru fi cunoscutu — ca noi aicea suntemu lipsiti de una institutiune care nu numai în tristele înprejurari de fatia, dara ori candu la

una poporatiune asia de numerosa este neaparatu necesara, adeca: de institutiunea sanitara prin asiediarea unui medicu si chirurgu destoinicu, si unei spitierie bine intocmita.

Dupa dreptate si bunavointia acesta institutiune trebuie sa se faca din partea administratiunei politice pe spesele alodiului comunalu, si cu atata mai putinu me indoescu, ca facandusa pasii cuviinciosi locurile competente voru dispune cele tribuinciose in acesta privintia, cu catu in numitulu Preurbu locuescu pa langa romani si alti cetatieni de diferite natiuni si confesiuni, cu carii intielegandu-ne ne vomu inpreuna la timpulu seu pentru petitionare. — Ansa deorece scimu ca, ca sa ne ajungemu scopulu din aceia parte trebuie sa trecemu prin tote formele petitiuniloru prin carele multu sa indelungeste treba — asia cerandu urgentia cea mai neamanabila vin a roga pe preonorata representatiune sa bine vojesca a lua in consideratiune.

a) Ca numarulu romaniloru si correligionariloru nostri este in Schei cu doo-trei parti mai mare ca alu celorlalte nationalitati si confesiuni.

b) Ca situatiunea nostra este in departare insemnata dela cetate unde sa afla institutiunile sanitare — din care cauza omenii nostri in periculi urgentii potu sa se prapadesca fara vreme pana le sosesca ajutoriulu medicinalu, seu chirurgialu din cetate. Si

c) Ca (luandu in bagare de sema numai rezultatele neobositului nostru concetatianu *Sofroniu Jancoviciu*, carele de si nu este medicu seu chirurgu, totusi in meseria de barbieriu, ca unu omu energicu, si bine prejudecatoriu si au agonisitu una pracsă chirurgicală încatu si in tristele inprejurari de fatia multu au folositu cu esperiintele sale poporului nostru) — ce manganere mare s'aru sadi in animile poporatiunei nostre, candu aru vedea in medioloculu ei una institutiune sanitara dupa tote cerintiile asiedata.

Deci facu cu totu modestia urmatorea propozițiune :

Pana candu sa voru pune comunele Scheiului din tote vecinatatile natiunile si confesiunile in contielegerea ceruta pentru petitionarea spre instiintierea institutiunei sanitare pe spesele comunale, sa se milostivesca santa nostra biserica, si aparatoarea poporatiunei nostre a da si acum ajutoriulu urgente, si sa ficseze un salariu provisoriu pentru unu medicu si chirurgu, escriindu concursu, ca sa se infintieze predisa institutiune subu autoritatea bisericasca si pana atunci, pana candu sa va face aceia din dispositiunile autoritatiloru politice.

Brasiovu $\frac{5. \textit{Septembre}}{24. \textit{Augustu}}$ 1866.

Damianu Dateo.

CXXVII.

1866. Septembre 29.

Protopopulă Iosifă Baracă împărtășește reprezentanței bisericii Sf. Nicolae, hotărîrea conzistoriului, în chestia hirotonirii învățătorului Andronic Androne. (orig.)

205.—1866.

Multu Onorabila Reprezentatia a Bisericei S. Nicolae din Preurbiulu *Brasiovului!*

Aici mai susu decopiat'a resolutiune consistoriala data la suplic'a celoru 230. poporeni ai nostri din comun'a Bisericei S. Nicolae, cariî au petitionatu chirotonirea întru preotu si parochu a invetiatorului de prunce *Andronicu Androne*; viu cu tota stim'a a o comunică onorabilei Representantiî spre sciintia si indreptare, cu acelu adaosu, că sa binevoésca a o face cunoscuta tuturoru celoru subscrisi si acea suplica.

Brasiovu 29. *Septembre* 1866.

Iosifă Baracă.

Protopopă.

CXXVIII.

1866. Decembre 1.

Mitropolitul Andrei invită pe protopopul Braşovului să împărtăşească reprezentanţei bisericeî Sf. Nicolae mulţămita lui pentru felicitarea trimisă de ziua numelui. (copie.)

Nro pres. 228.—1866. Copia.

Precinstite Părinte Protopópe!

Cuvintele gratulatóre, cu cari Onorata Representantia a Bisericei Santului Ierarchu Nicolae m'au imbucuratu la diu'a mea onomastica, le am priimitu eu cu mangaere ca o espresiune viua a legaturii de dragoste, ce impreuna pre Archiereulu cu credinciosii Lui fii sufletesci. Eu in acésta fapta vedu espresiunea religiunii lui Christosu; caci ce este unu pastoriu fara turma, séu o turma fara pastoriu! Déé Domnedieu, ca acesta legatura santa sa remana pentru totudeuna, si nici o ispita ori de unde ară veni, sa nu o pota slabi ori rumpe.

Eu pre Précinstia Ta Te poftescu, ca Onoratei Representantie susu laudate sa'i aduci la cunoscintia multiamita mea pentru gratularea acesta. Urarile mele repetite pentru S. S. Serbatori, ce le asceptamu,

precum si binecuvântarea mea Archierésca, cu care
am ramasu

Ală Vostru tuturoru

Sibiiu 1. Decembre 1866.

de tot binele voitoriu

Andreiu.

AEppu si Mitropolitu.

CXXIX.

1866. Decembre 7.

Comitiva, cu care protopopul Iosifă Baracă împărtășește reprezentanței bisericești Sf. Nicolae mulțămita metropolitului Șaguna, pentru felicitarea de ziua numelui. (orig.)

255.—1866.

Multu Onorabila Representantia!

Aici in acclusu viu cu tóta stim'a a comunică Onorabilei Representanții in copia responsulu de multiumita ce l'am priimitu dela Esselenti'a Sa Domnulu nostru Archiepiscopu si Mitropolitu *Andreiu*

Baronu de Siagun'a in diu'a de astadi, la hartia de gratulatie ce i s'au fostu trimisu Esselentiei Sale pe ziua de 30. Novembre a. c. prin mene oficiosu pe posta, din partea Onorabilei Representantiî.

Brasiovu 7. Decembre 1866.

Iosifû Baracû.

Protopopû.

CXXX.

1866. Decembre 5.

Metropolitul Şaguna invită pe protopopul Braşovului să mulţamească reprezentanţei bis. Sf. Nicolae, eforilor, preoţilor, şi directorului şi profesorilor gimnasială, pentru felicitarea de ziua numelui. (copie.)

Nro pr. 232.—1866.

Précinstite Parente Protopópe!

Din impartasirea Précinstiei Tale din 1-lea ale curentei Nro 252. cu mangaierea cea mai mare amu intielesu festivitaea bisericesca, ce Representantiele Bisericii noastre din *Brasiovu*, Efori scolari, Preotimea si Directoratulul scóleloru noastre gimnasiale si

capitale de acolo, au ținut în Biserica cea mare a Santului Ierarchu Nicolae, precum și gratulațiunile, care Dloru au adus mie la aceea die onomastica a mea, și le-au descoperit Prăcinstiei Tale spre ale aduce la cunoștința mea.

Deci atestându despre aceea, că Prăcinstia Ta ai satisfăcut acelei însărcinări, Te poftesc, că Domnilor Reprezentanți, Eforilor școlari, Preoților și Directorului gimnaziale și tuturor, pe cari Domniile Sale i-au reprezentat, să le vestești mulțumirea cea pentru dragostea cea documentată la ziua mea onomastica, fiindu încredințați și aceștia le dicu, avându judecata lui Domnului înainte sufletului meu, că eu pe toți creștinii noștri, și în linia dintăia pe Brășovenii noștri îi țin după cuvântul Apostolului Pavel de mădușele lui Iisus Cristos, și că ei sunt Biserica Duhului sânt, care locuiește în ei, și pe care le-au dat lui Domnului, căci sunt răscumperați cu prețul cel scump al sângelui unuia născut fiului său, și așa nu simplu, ci în înțelesul Santei Scripturi i-am iubit totdeauna, și-i voi iubi și apăs până la resuflarea mea din urmă, pentru că, deca nu sum Arhiepiscopul altora, daru lor cu adevărat sum, căci pecetea Arhiepiscopiei mele ei Brășovenii — sunt în Domnul nostru Iisus Cristos, caruia se cuvine toată mărirea în veci vecilor Amin!

Sibiu 5. Decembrie 1866.

*Arhiepiscopul și Mitropolitul
Audreiu.*

CXXXI.

1866. Decembre 9.

Comitiva, cu care protopopul Iosifü Baracü, împărtășește reprezentanților bis. din Șchei mulțămăita metropolitului Șaguna (de sub CXXX.) (orig.)

257.—1866.

Aici mai susu decopiatulu respunsu al Esselentiei Sale Domnului nostru Archiepiscopu si Mitropolitu *Andreju Barone de Siaguna* se comunica Multu Onorabilei Representantii dela Biserica S. Nicolae din Preurbui spre placuta sciintia.

Brasiovu 9. Decembre 1866.

Iosifü Baracü.

Protopopü.

CXXXII.

1867. Martie 30.

Metropolitul Șaguna împărtășește — prin protopopul Brașovului — comitetului bisericii Sf. Nicolae, că să încuviințeze hotărîrea lor de a ajutama pe creștinii bîntuiți de foamete din România. (copie.)

No cons. 316.—1867. Copia. .

Précinstite Parinte Protopópe!

La relatia Précinstiei Tale din 15. Martiu a. c. Nr. 102. prin carea asternî rugarea comitetului Bisericeî dela S. Nicolau, prin carea ceru binecuvîntare de a potea da ceva ajutoriu din vistieria bisericeî creștiniloru celoru bantuiți de foamete din Romania, — pre langa inapoierea aclusului Ti se rescrie, cumca Consistoriulu archidieceșanu apróba rogarea comitetului parochialu dela susu numita Biserica spre a intinde mana d'ajutoriu din vistieria Bisericeî pe séma creștiniloru din Romania, cariî suntu bantuiți de fomete.

Sabiiu din siedintia consistoriala tienuta in 30. Martie 1867.

Archiepiscopulu si Mitropolitulu

Andreiu.

CXXXIII.

1867. Aprilie 8.

Comitiva, cu care protopopul Iosifă Baracă, împărtășește comitetului parohial al bis. Sf. Nicolae rezoluția consistoriului, privitoare la ajutorarea creștinilor bîntuiți de foamete din România. (orig.)

118.—1867.

Multu Onorabilu Comitetu parochiale!

În aici alaturata copia viu cu totu respectulu a impartasi Multu Onoratului Comitetu parochial parintésca incuviintiare a Maritului Consistoriu archidiecesanu de a se da din vistieria bisericeii unu ajutoriu pe séma creștiniloru din Romania celoru bantuiti de fómete, conformu cu dorintia Multu Onoratului Comitelu parochiale.

Pe langa care cu multa reverintia remanemu

Al Multu Onorabilului Comitetu

Brasiovu 8. Aprilie 1867.

gata spre servitiu

Iosifă Baracă.

Protopopă.

CXXXIV.

1867. Aprilie 26.

Sătenii din cătunul Cacalechilor vechi, proprietatea bisericeî Sf. Nicolae, cer dela reprezentanţi să voteze un salar penŕu preotul din comuna Gherăseni, pentru ca acesta să le administreze sfintele slujbe. (orig)

Onorabililor Domni Repređintaţi ai Sf. Bisericeî Scheiu din *Braşovu*.

Supu semnaţiî locuitorî dinŭ Cătunulŭ Cacaleţiî vechi proprietatea aceştîi sf. Bisericeî venimŭ cu punere a arăta Domniilorŭ vostre Domnilorŭ Repređintaţi nevoea ce suferimŭ încă dinu timpi trecuţi înŭ lipsa de preotŭ a ne cauta la neaparatele hristineşti sufleteşti trebuinte. Deşi credemŭ că înŭ preajurările nu vaŭ ertatŭ a ne face o sf. Biserică aicea la proprietatea Do. vo. după mai multe făgaduelî ce neaţi aratatu înŭ mai multe rîndurî pe cîndŭ vamŭ rugatŭ pentru aceasta.

Darŭ şi acumŭ iarăşi apasaţi de ڃisa nevoe iarăşi ne dat privilegiu a vă ruga cu respectŭ ca daca aceasta nu au statu putinŭă, apoi să bine voiţi a face punere la cale de a orîndui dinŭ partea acei sfinte bisericeî unu micŭ salariu pe anŭ preoŕilorŭ dela comuna *Gherasenî* (Creminea) de care înŭ

totu deuna ne rugămă a ne cauta pentru cele religioase cu orî citu veți găsi de cuviință ca cu aceasta inu urmă să avemă și noi inu draznire de a chema pe zișii preoți la neaparatele sufletești trebuințe, căci într-altu chipu sintemă în rîndulă animaleloru pe citu timpu redistă lipsa de mai susu aratata trebuință.

Suntemă cu celu mai profundu respect ai Domniilor vostre servi

<i>Martin Vulpe.</i>	<i>Nicolae Ceanțu.</i>
<i>Vasile Ciolacu.</i>	<i>Ioanu Bidleanu.</i>
<i>Dragici Grindean.</i>	<i>Onea Burlacu.</i>
<i>Andrei Groparu.</i>	<i>Dragan Popa.</i>
<i>Vasile . . . . .</i>	<i>Ifrimu . . . . . (?)</i>
<i>Ioanu Ceanțu.</i>	<i>Anghelu Efremu.</i>
<i>. . . . (?) Niță.</i>	<i>Gavrilu Burlacu.</i>
<i>Davidu Ciolacu.</i>	<i>Stoica Groparu.</i>
<i>Bucuru Ciolacu.</i>	<i>Nicolae Martină.</i>
<i>Costache Ciolacu.</i>	<i>Ioan Manea.</i>
<i>Stoica Zanea. (?)</i>	<i>Radu Zanea. (?)</i>

și toți sătenii din numitu Cătunu.

(L. S.) primariu *Ioan . . . . . (?)*

1867. Aprilie 26.

CXXXV.

1867. Mai 29.

Ministru de interne I. Brătianu mulțamește comitetului parohial al bis. Sf. Nicolae pentru ajutorul primit pe sama Romînilor celor bîntuiți de foamete. (orig.)

București in 29. Maiu 1867.

Domni membrii!

Comitatul de ajutoru ce amu onore a președe in numele alteței sale Domnul Romaniloru, a primitu ofranda vostra cu acelea-si simțimentu cu care ați făcut-o.

Negreșitu că aurul vostru nu este de cătu simbolulu iubirei ce unesce pe cei carii de și au diferite destine politice cu consăngenii însă trăescă prin aceea-si viéță morală și înțeleptuală; astufelū darū nu este nici unū felū de suferință care se bântue pe uniī fără ca ceīlalți se nu se simtă atinși până în afundurile animei lorū.

Mulțumindu-ve darū in numele Alteței sale Domnul Romaniloru și rugîndu-ve a priimi căldurosele binecuvîntări ale Românilorū de dincoce de Carpați a cărorū suferințe aū fostū simțite prin iubirea și patriotismul vostru profitū și eu d-acesta

ocasiune spre a ve presenta cele mai frătesci salutări.

Ministru din întru

I. Brătianu.

CXXXVI.

1867. Iunie 11.

*Reprezentățiunea parohului Ioann Petricu către
sinodul parohial în chestia salarizării preoților. (orig.)*

Onorabilu sinodu parochialu!

Prin inaintarea fostului prea demnu parochu alu bisericei S. Nicolae, protopopu *Ioan Popasu*, acumu Episcopu alu diecesei *Caransebesiului*, a devenitu vacanta o statiune de parohhu la acésta s. biserică si onoratulu Comitetu parochialu, pe basa regulamentului sinodalu alu bisericei nóstre din Transilvania a scrisu concursu, in urma caruia s'a si infațisatu prin suplicele si documentele loru mai multi concurenti pentru ocuparea acelei statiuni vacante. Usulu, că la biserica S. Nicolae să fie trei parochi, precum e sciutu, datăza din timpul acela, candu nu esista nici biserica adormirei din cetate, nici biserica S. Treimi dupa Tocile. Usulu acesta s'a sustinutu si dupa-ce creștinii dela biserica S.

Nicolae s'a impartitu in trei parochii. Eu nu sum contra usului acestuia, si pentru aceea precumu nu potu constata necesitatea de alu treilea parochu la biserica S. Nicolae, asia nu voi sa o contestezu pe aceea. Se tiene de competintia locurilor mai 'nalte a decide déca mai e, seu numai e trebuintiá de alu treilea parochu la biserica S. Nicolae. In intrebarea acésta asia dara nu me amestecu. Credu in sa a fi in dreptulu meu, déca ca celu mai vechiu parochu si preotu slujitoriu la oltariulu acestei s. biserici, voi face propunerea, cá: onorabilulu sinodu parochialu, inainte de a trece la actulu de alegere, pentru care s'a adunatu, sa binevoiasca a delibera si decide asupra subsistentiei parochiloru dela biserica S. Nicolae, a carora subsistentia, precum e in comunu cunoscutu, aterna numai dela indurarea crestiniilor singuratici, si carea prin urmare e fôrte precaria si nesigura.

Eu speru ca nime nu'mi va obiecta, ca propunerea acesta nu ar fi legitima, si nu ar fi la locul seu, si la timpul seu.

Propunerea mea e legitima din ambe punctele de vedere, din care ea se pote privi. Mai inteiu veniturile stolare si prinósele dupa cari au traitu si parochii dela biserica S. Nicolae, precumu airi asia si la noi, s'au imputinatu fôrte tare, si se imputinéza din ce merge. Acésta e unu adevéru cu multu mai recunoscutu, decatu sa se mai céra date speciali pentru demonstrarea lui. De aci urméza, ca

déca e ca parochii dela biserica S. Nicolae sa aiba si in viitoriu o subsistentia onesta, si sa se tiene la inaltiemea chiamarei loru, e neaparatu ca sa li sa imbunatatiesca si asigure subsistentia loru. A doua e prea cunoscutu ca biserica S. Nicolae e inzestrata cu avere marisiora si are venituri anuali frumóse, din care ca o muma buna a jertfitu sume insemnate pentru scólele nóstre de aici, jertfesc si astadi la dotarea profesoriloru, jertfesc pentru sustinerea cantaretiloru si a eclisieriului, jertfesc pentru saraci si lipsiti, si inca totu îi mai remane unu venitu anualu peste 10.000 fl. v. a. Prin urmare ce póte fi mai legitimu, decatu cerintia, ca aceeași s. biserica sa jertfésca din parte'si, dupa o proportiune cuviinciósa, si pentru asigurarea subsistentiei preotiloru, slujitorí la oltariulu ei, carii credinciosi chiamarei lor~~u~~ au fostu si sunt cei d'anteiu aperiatori ai intereselor bisericesci, si carii au sprijinitu si sprijinescu prin cuventu si faptu tóte frumósele intreprinderi, facute aici pentru scopuri nationali bisericesci si scolare. In fatia acestora consideratiuni, asia credu, ca amanarea salarisarei parochiloru dela biserica S. Nicolae pana peste 6. séu 8. ani, nu póte avea nici o ratiune.

Propunerea mea este la locul~~u~~ seu; caci unde airea s'ar putea aduce aceea mai bine inainte, ca in sinodulu, in care este de a se face alegere de alu treilea parochu, si in care prin urmare numarul parochiloru este de a se mari cu unulu, cu tóte ca veniturile parochiale s'au imputinatu fórte tare,

in asemanare chiar si cu cele din anulu din urma, candu acelea erau impartite intre trei parochi.

In fine propunerea, mea e si la timpul seu, caci astadi tóte comunitatile bisericesci, care au ceva inteligintia in sinul loru sa straduescu a meliora si asigura subsistintia preotiloru loru, intr'un modu precum numai se póte mai corespundiatoriu demnitatiei preotesci, si reputatiunei bisericei nóstre, acuma libere si autonome. Si eu credu, ca comunitatea bisericasca dela S. Nicolae din *Brasiovu*, carea se póte lauda si cu inteligintia, si cu averea frumósa, nu numai nu va remanea indereptulu altora, ci precum au statu intru tóte in fruntea coreligionariloru nostrii, din archidieceasa Transilvaniei, asia ea va fi si acum cea d'anteiu intru a dovedi prin fapta, ca scie a se folosi si de dreptulu autonomiei bisericesci, in favorulu bisericei, si in favorulu reputatiunei sale incesi. „Fara a imbunatati si asigura subsistintia preotiloru e peste putintia a avea preoti luminati si devotati chiamarei loru, si fara astfelu de preoti, si vadia si interesele bisericei nóstre devinu de aci inainte, in periculu.“

Acestea sunt cuvinte audite din rostulu Esse-lentiei sale Inaltu Prea santitulu Părintelui nostru Archiepiscopu si Mitropolitu *Andreiu Barone de Siaguna*, cu care 'mă si incheiu motivarea propunerei, ce mi-amu luat libertatea a o face venerabilulu sinodu părochialu.

Dupa espunerea temeiuriloru pe care se radima propunerea mea, si a carora validitate asia credu

ca nu se va putea trage de nimini la indoiala, nu
'mă remane decatu se rogu Prea onorabili membrii
ai acestui sinodu a lua acea propunere în drépta
considerare, a delibera asupra ei și a decide ce va
afla de cuviintia în privintia subsistintiei preotiloru
slujitorî la biserica santului Nicolae în care ne
aflamu.

Cu care pe langa totu respectulu suntu

Alu Venerabilului sinodu parochiale

Brasiovu în 11. Iuniu 1867.

umilitu servu

Ioann Petricu.

*parochu la biserica S. Nicolae
din Preurbiu.*

CXXXVII.

1867. Iunie 11.

Consemnarea venitelor stolare, ale preoților dela biserica Sf. Nicolae din Brașov. (orig.)

Consemnarea

conscientioasă despre toate veniturile stolare, ce le au cei doi Parochi, dela Biserica S. Nicolae din Preurbulul *Brasiovului* dupa functiile lor preotiesci.

Nru curent	Numirea functiunilor calculate 1/3 parte din 3. ani ultimi 1865., 1866., 1867.	Suma totala in val. aus.	
		fl.	cr.
1.	156. Botezati computati avuti cu saraci a 50 cr.	78.	—
2.	156. Santiri de apa si esiri la biserica dto a 10 cr. = 20 cr.	31.	20.
3.	34. Cununi a 2 fl. cu logodnele si vestirile lor a 2 fl. = 4 fl.	136.	—
4.	140. Morti avuti cu saraci a 1 fl. (intre cari 25 gratis) . . .	140.	—
5.	50. Dumineci a 30 liturgii dela 8—12 cr.	150.	—
6.	50. Dumineci crucerii adunati cu cadelnitia la Utrenie a 120 cr.	60.	—
7.	50. Dumineci miruitu la barbati si femei a 120 cr.	60.	—

Nru curent	Numirea functiunilor calculate 1/3 parte din 3. ani ultimi 1865., 1866., 1867.	Suma totala in val. aus.	
		fl.	cr.
8.	20. Sarbatori a 40 liturgii (intre care sunt si cate 10—20 li- turgii la pasci, craciun, Ru- sali etc)	80.	—
9.	20. Serbatori miruitulu la barbati si femei a 2 fl.	40.	—
10.	300. dile de lucru a 30 cr. (de si suntu dile destule cu cate 7—10 cr.)	90.	—
11.	300. Acastiste a 33 cr.	99.	—
12.	70. Osfestanii pe anu intre care 45 a 2 fl. = 90 fl., 20 a 3 fl. = 60 fl. si 5 a 4 fl. = 20 fl.	170.	—
13.	20. Osfestanii la dile deosibite una cu alta a 50 cr.	10.	—
14.	4. Salindare peste totu anulu dovada pomelnicu bis. a 4 fl.	16.	—
15.	50. parastase a 1 fl.	50.	—
16.	Dela marturisirea crestiniloru, ce nu se ducu la alti preoti.	100.	—
17.	La Botezulu Dlui cu crucea peste totu.	100.	—
18.	31. Masle cu 2. preoti a 50 cr. (intre cari sunt dela 30—100 cr.)	131.	—
19.	38. Holde, scadinduse dajdea si interesele la 1000 fl. ce da- torim a 5 fl.	190.	—
Suma tuturor venituriloru		1631	20

De se va imparti la 3. Parochi se vine la unul
543 fl. $\frac{62}{3}$ cr.

Brasiovu in 11. Iunie 1867.

Ioann Petricu.

Parochu.

Consemnarea

Veniturilor unui Parochu alu 3-lea fara rendulu
septemunei langa cei doi parochi cu rendu, in casu
candu acestia nu s'ar salarisa dela S. Biserica, si
supernumerariulu ar tienea si postulu de invetiatoriu.

Nru curent	Numirea tuturor veniturilor	Suma totala in v. aus.	
		fl.	cr.
1.	Dela postulu de invetiatoriu salariu cu cuartir	460.	—
2.	" 20 morți cu cate 3 preotți a 2 fl.	40.	—
3.	" 50 parastase dto a 1 fl.	50.	—
4.	" 20 masle dto a 60 cr.	12.	—
5.	" Botezulu Domnului cu crucea.	30.	—
6.	" marturisire ca Duhovnicu mai betrenu	40.	—
7.	" morminte in 50. Dumineci și 20. Serbatori a 40 cr. . .	28.	—

Nru curent	Numirea tuturor venituriloru	Suma totala in v. aus.	
		fl.	cr.
8.	Dela Osfestanii peste anu.	50.	—
9.	„ liturgii candu va sluji in lo- culu celor 2 parochi	50.	—
10.	„ Biserica cu titula de catechetu la norma	200.	—
Suma totala		960.	—

Recapitulatia.

- a) Din venitulul celoru doi parochi din fatia va
capata . . . . . 300 fl.
- b) Dela Scóla ca invetiatoriu are . . 460 fl.
- c) „ Biserica ca catechetu si tieremo-
nieriul la prasnice . . . . . 200 fl.

Astfelu ese suma de susu de. 960 fl. v. a.
pentru care suma garantéza subscrisulu.

Din calculatia de susu se vede ca cei doi Pa-
rochi actuali si in casulu acesta perdu 300 fl. v. a.
ear de va avea rendu alu 3-lea Parochu, atunci
perdu 541 fl. $\frac{62}{3}$ cr. v. a.

Brasiovu in 11. Iuniu 1867.

Ioann Petricu.

Parochu la Bis. S. Nicolae din Brasiov.

CXXXVIII.

1867. Iulie 8.

Reprezentățiunea parohului Ioann Petricu către comitetul parohial, prin care arată venitele stolare ale preoților, și cere a să face pentru fiecare paroh salar fix. (orig.)

Prea onoratu Comitetu parochialu!

Venerabilulu sinodu parochialu dela biserica S. Nicolae din Preurbui, in siedintia sea tienuta la 11. Iuniu a. c. cu ocașiunea alegerei parochului al 3-lea la acésta s. biserica, mai nainte de a trece la votisare, ascultandu petitiunea si totu odata umilit'a mea propunere pentru salirisarea preoților, — ceea ce ar fi si dorinti'a Escelentiei sale a Prea Santitului nostru Parinte Mitropolitu *Andreiu Barone de Siaguna*, — de a vedea\celu putinu la acésta s. biserica asigurata esistentia preotiloru. Dupa ce nu s'a sculatu nici o voce in contra propunerii mele, o luà la Protocolulu Siedintiei, și se avidià la Onoratu Comitetu parochialu, ca acestà sa o desbata meritorice, in una din siedintiele s'ale, si apoi sa raportedie in unulu din sínódele mai de aprópe tienende.

Pe basa acestei decisiuni sinodale, provocatu de D. Presiedinte alu comitetului nostru parochial,

„că sa specificamu veniturile epatrafirului“ me grabescu cu totu respectulu a substerne sub A ./. o consemnare conscientioasă despre toate veniturile ce le amu avutu doi parochi, din care se vede ca suma totala face 1631 fl. 20 cr. v. a. si impartita la 2. parochi, se vine la unul 815 fl. 60 cr. v. a. ear venindu si alu 3-lea parochu scade la 547 fl. $\frac{2}{3}$ cr. v. a., prin urmare parochulu alu 3-ia este cu dauna celoru doi; la din contra de siar tienea postulu si nu ar avea rendulu septemenei, venitul lui s'ar urca la 1000 fl. v. a. — In casulu din urma salarisarea n'ar avea locu, caci toti 3. preotii s'ar multiami.

Deslucirea acésta cugetu ca nu mi se va lua in nume de reu, fiindu ca nu amu nimicu in contra parochului al 3-ea ci me simtu indatoratu ca pastoriu sufletescu a nu lasa pe fii mei duhovnicesci sa fia condusi de vreo parere ratacita, ci sa se convinga, ca inmultinduse parochii, si imputinandu-se veniturile loru din di in di, este necesitate imperativa de ale meliora sórtea loru, prin unu salariu cuviinciosu, celu putinu cum are preotulu din cetate *Bartolomeiu Baiulescu* cate 500 fl. fixum si 150 fl. v. a. bani pentru cuartiru, afara de stola, seu venitul Epatrafirului.

Mai incolo, subscrisulu cunoscendu saracia ce apasa pe cei mai multi crestini din acésta parochia, pentru usiurarea tuturor, cu deosebire a celoru 50—60 persóne ce traescu in nelegiuire, — in casu

candă voiă fi salarisatu, — me declar serbatoresce, precum m'amu declarată și înaintea Escelentiei sale a Părintelui Mitropolitu la 30. Iuniu a. c. că voiă boteza, cununa și îngropa gratis, fără a pretinde unu cruceriu dela cineva, numai să 'ncete cersitulă și tocméla odiósa.

Pe langă acésta drépta mea pretensia dela scólele nóstre centrale de 1000 fl. di una mia fiorini v. a. nu numai o daruescu scóleloră pe langă celelalte 500 fl. v. a. ce amă contribuită în 10. ani pentru sustienerea Profesoriloră, ci în fine me obligă a plăti și arunculu de 80 fl. v. a. pe totă anulă la fondulu de pensiune, care altă feliu în circumstarile presinte, nu'mă este cu putintia.

Deci de óre ce și Inclita Eforia scolara prin alaturata sa Nota dto 4. Iuniu a. c. Nr. 61. sub B /. recunosce în punctulu *d*) „patrioticele mele sacrificii, servitiile cele multe și bune, și neobositulu zelă cu care amă spriginită totudeuna în tóte și cu prea frumóse rezultate interesele scólei și ale bisericei“ — castigandule mai multe miă fiorini și în urma acestora me îndrépta în privintia salarasarei, să me adresezu prin Onor. Comitetu parochială la sinodulu nostru parochială; asia cu tóta reverintia facendă acésta, me rogu să binevoiască Prea Onoratulu Comitetu, respective membrii acestuia, că nisce parinti buni ai poporului, cari vreau usiurarea lui de multele sarcini, a lua în drépta consideratiune motivele de susă, și a raporta Venerabilulu Sinodu

proximu, ca dupa sunetulu §-îui 4. punctu 6. al acteloru sinodului bisericeii gr. orien. din Ardealu anu 1864., ca autoritate competinta sa aprobeze salarisarea parochiloru dela biserica S. Nicolae.

Cu care pe langa profundu respectu suntu

Brasiovu in 8. Iuliu 1867.

At Prea Onor. Comitету parochialu plecatu servu

Ioann Petricu.

Parochu la bis. S. Nic.

CXXXIX.

1867. Septembre 10.

Comuna politică din Bod muțămeste bis. Sf. Nicolae, pentru ajutorul de 100 fl., dat pe sama celor nenorociți prin foc. (orig.)

Z. 363. — 1867.

Gem. Brenndorf.

Hochwürdigster Herr Erzpriester!

Hochwohlgeborner Herr!

Indem die ergebenst Gefertigten im Namen der Gemeinde *Brenndorf* den edlen Vertretern der Löbli-

chen Kirchengemeinde zum Heiligen Nicolaus der Kronstädter Obervorstadt, für die so schleunige, — u. dadurch doppelt werthvolle, — bedeutende milde Unterstützungsgabe von Einhundert Gulden ö. w. für die in folge der schrecklichen Feuersbrunst vom 27-t. August l. J. so grenzenlos unglücklich gewordenen Brenndörfer Inwohner ohne Unterschied der Nation u. Confesion — ihren tiefgefühlten Dank u. den aufrichtigen Wunsch aussprechen: dass Gott jene edlen u. grossmüthigen Menschen, die diese milde Gabe veranlasst haben, zeitlich u. ewig segnen u. sie so wie alle guten Menschen — namentlich aber auch die Kirchen Gemeinde zu Sanct Nicolaus vor ähnlichen Unglücke für immer bewahren möge; wird in der Beilage der Ausweis über die von der Gabe Betheiligten im Sinne der verehrten Zuschrift vorgelegt.

Die Vertheilungs wurde mit gutem Wissen u. Gewissen nur auf diejenigen beschränkt, die nicht nur gänzlich obdachlos geworden worden sind, sondern die auch alle Hauseinrichtung u. Kleidund verloren haben u. die also am meisten einer schleunigen Unterstützung bedürften.

Obwohl auch viele andere unserer romänischen und sächsischen Mitbrüder verunglückt sind, so konnten wir dennoch nicht anders handeln, wenn wir die Unterstützungsgabe nicht zu sehr zersplintern wollten; es galt vor der Hand die Unglücklichste zu unterstützen.

Von den später mit Gottes u. guter Menschen Hilfe einzukomenden milden Gaben, werden ja — wie dieses bereits mit den hier eingesammelten Früchten geschehen ist — alle ohne Ausnahme der Nation u. Confession nach Massgabe des erlittenen Schadens gewissenhaft betheiligt werden.

Hochachtungsvoll

Eines Hochwürdigten Erzpriesterstuhle

Brenndorf am 10-t. Sept. 1867.

ergebenen Diener

Johann Klein, Hann.

D. Sam. Rheindt, not.

CXL.

1867. Septembre 10.

Conspectul locuitorilor din Bod păgubiți prin foc, cărora li s-a împărțit din ajutorul de 100 fl. oferit comunei politice de bis. Sf. Nicolae din Șchei. (orig.)

Journal Artikel	Monats- tag	A u s w e i s	Geldbetrag in ö. W.			
			Em- pfang		Ausgabe	
			fl.	kr.	fl.	kr.
363.	1-t. Sept. 1867.	<p>über Vertheilung des milden Unterstützungs-Beitrages von 100 fl. ö. W., welche die Löbliche Repraesentanz der Obervorstädter gr. or. Kirche zu S. Nicolaus in <i>Kronstadt</i>, den, durch die schreckliche Feuersbrunst vom 27-ten (15) August 1867, verunglückten Brenndörfer Inwohner gewidmet hat.</p> <p>Der Unterstützungs-Betrag betrug, wie oben angegeben . . .</p>	100.			

Journal Artikel	Monats- tag	A u s w e i s	Geldbetrag in ö. W.			
			Em- pfang		Ausgabe	
			fl.	kr.	fl.	kr.
		Hievon sind betheilt worden:				
		Hnro				
1.	8-t. Sept.	Nicolai Moldoveanu 329			2	32 $\frac{1}{2}$
2.	"	Ioann Serbanu 332			2	32 $\frac{1}{2}$
3.	"	Ioann Misarka 334			2	32 $\frac{1}{2}$
4.	"	Vasilie Comord 337			2	32 $\frac{1}{2}$
5.	"	George Vas. Meretiu 338			2	32 $\frac{1}{2}$
6.	"	Toma Ghimbescu 344			2	32 $\frac{1}{2}$
7.	"	Dumitru Crestolo- veanu 345			2	32 $\frac{1}{2}$
8.	"	George Zetika S. 346			2	32 $\frac{1}{2}$
9.	"	Vid. alui George Ter- tielasu 348			2	32 $\frac{1}{2}$
10.	"	Vid. Anna Roska 349			2	32 $\frac{1}{2}$
11.	"	George Domnisor 355			2	32 $\frac{1}{2}$
12.	"	Nokolai Setika 343			2	32 $\frac{1}{2}$
13.	"	George Crestoloveanu 363			2	32 $\frac{1}{2}$
14.	"	Nicolai al Popi I. 369			2	32 $\frac{1}{2}$
15.	"	H. Pfarrer Nicolai Popovitsi 369			2	32 $\frac{1}{2}$
16.	"	Vid. Safta Alexi 377			2	32 $\frac{1}{2}$
17.	"	Vid. Paraschiva Stupariu 379			2	35 $\frac{1}{2}$
18.	"	George Nistor 380			2	32 $\frac{1}{2}$
Fürtrag					41	87 $\frac{1}{2}$

Journal Artikel	Monats- tag	A u s w e i s	Geldbetrag in ö. W.			
			Em- pfang		Ausgabe	
			fl.	kr.	fl.	kr.
		Uebertrag			41	87 $\frac{1}{2}$
19.	8-t Sept.	Ioann Stupariu Hnr. 381			2	32 $\frac{1}{2}$
20.	"	George Coca " 382			2	32 $\frac{1}{2}$
21.	"	Nicolai Chiuseanu 383			2	32 $\frac{1}{2}$
22.	"	Petre Vasilie " 384			2	32 $\frac{1}{2}$
23.	"	Nicolai Meretiu " 385			2	32 $\frac{1}{2}$
24.	"	Ioann Dumma j. " 386			2	32 $\frac{1}{2}$
25.	"	Ioann Dumma s. " 387			2	32 $\frac{1}{2}$
26.	"	Ioan Liouca " 392			2	32 $\frac{1}{2}$
27.	"	Dumitru Triffu " 394			2	32 $\frac{1}{2}$
28.	"	Eremia Purvu " 395			2	32 $\frac{1}{2}$
29.	"	Vasilie Nistor " 397			2	32 $\frac{1}{2}$
30.	"	Radul Marianu " 399			2	32 $\frac{1}{2}$
31.	"	Ioan Crestoloveanu 400			2	32 $\frac{1}{2}$
32.	"	Nicolai Coca " 401			2	32 $\frac{1}{2}$
33.	"	Nicolai Liouca " 402			2	32 $\frac{1}{2}$
34.	"	Vasilie Crestoloveanu 403			2	32 $\frac{1}{2}$
35.	"	Vasilie Selica " 405			2	32 $\frac{1}{2}$
36.	"	George Coca " 406			2	32 $\frac{1}{2}$
37.	"	Nicolai Dragitsi " 431			2	32 $\frac{1}{2}$
38.	"	Vid. Paraschiva Puju 359			2	32 $\frac{1}{2}$
39.	"	Achim Crestolovanu 393			2	32 $\frac{1}{2}$
40.	"	Iosif Sincoveanu " 433			2	32 $\frac{1}{2}$
41.	"	Ioann Todoreanu (zig.) 395			2	32 $\frac{1}{2}$
42.	"	Petre Pavel " 396			2	32 $\frac{1}{2}$
43.	"	George Odea " 437			2	32 $\frac{1}{2}$
		Summe			100	—

Welche Summe vorangeführter Massen, nach besten Wissen und Gewissen, an die vom Unglücke am meisten Betroffenen, nämlich an diejenigen, welchen nicht nur sämtliche Wohn- u. Wirthschaftsgebäude bis auf die Erde, sondern auch ihre Haus-einrichtung u. Kleidungsstücke verbrannt sind, ausgetheilt wurden.

Brenndorf *den 10-t. Septemb. 1867.*

(L. S.)
de ciară.

Johann Klein, *Hann.*

Michael Stamm.

Johann Galten.

Johann Klein.

Johann Rhein.

Gabriel Kreisel, *Wortmann.*

Sam. Rheindt, *not.*

} *Geschworen.*

CXLI.

1867. Octombrie.

*Comitetul parohial al bis. Sf. Nicolae roagă pe protopopul Braşovului să mijlocească la metropolitul **Andrei B. d. Siaguna**, să permită diaconului **Filaret Dumbrava** să îndeplinească slujba de diacon în zilele de Duminică şi de sărbătoare. (concep.)*

Prea Onorate D. Protopopu!

Observanduse în mai multe rânduri, ca între cântările preotului functionariu şi a corului nou înfiinţiat din cauza departării s. altarului de locul menit pentru cor, precum şi pentru mulţimea parochienilor noştri aflaţi în biserică nu este aceeaşi armonia şi precizie deplină, ce ar fi de lipsă la celebrarea slujbelor dumnezeieşti, subscribându-mi comitetului cu scopul de a contribui la delaturarea a orice pedecă în executarea precisă a cântărilor bisericesti şi ia voia a vă ruga, ca să binevoiţi a mijloci la Es. Sa. D. Arch. şi Metrop. **Andrei B. d. Siaguna** concesiunea şi binecuvântarea pentru cântăreţul nostru Diaconul **Filaret Dumbrava**, pentru că acesta în zilele de Duminică şi sărbătoare se poate sevrî slujbele de diacon la s. noastră Biserică.

Br.

CXLII.

1867. Decembre 20.

Protocolul şedinţelor comisiunei esmise de comitetul parohial, pentru de a să pronunţa în chestia salarisării preoţilor. (orig.)

P r o t o c o l l

din 20. Decembre 1867.

luatŭ despre lucrarile siedintiei antaia tienuta in diua de susŭ a comissiunei insarcinata de catra On. comitetu parochiale dela Biserica ort. res. cu chramulŭ s. Neculae in siedintia sa tienuta in 13. Decembre a. c. cu cercetarea adunarea dateloru trebuinciose si referarea opiniunei sale in privintia salarisarei parochilorŭ dela s. nostra Biserica.

Presenti subscrisi.

Mai nainte de a se demite in pertractarea meritoria a obiectului de sub cestiuene, comissiunea afla cu cale asŭ pune a rezolva urmatorele intrebari.

- A. Este dupa imprejurarile presente necesitatea neaparata, ca sa se fipseze salariu pentru parochii Bisericeŭ ?

- B.** Daca exista aceea necesitate, permite puterea materiale, ca sa se platesca parochiloru salariu din averea Bisericei si
- C.** In casu candu deslegarea premisseloru 2 intrebari ar concede salarisarea, fiva consultu si prin putintia ca sa se faca comunei parochiale peste totu, seu numai membriloru de classa de josu si saraci vreuna inlesnire seu dispensare in plata tasselorū stolare seu nu ?

Pentru ca sa se pota da intrebariloru acestora cu cugetu curatu, fara privire la vreo imprejurare privata seu personale deslegare apriata, se vede comissiunea indemnata ca se intre in cele mai deaprope fase influintiatore ale acestoru intrebari. Si privindu

Ad A.

Trebue se cerceteze pe catu dupa inprejurarile de astazi fatia cu cele din trecut au pututu slabi venitulū patrafirului, carele de candu exista s. nostra Biserica a fostu uniculū isvorū alu sub-

sistintiei indeplina si oneste la 3. si uneóra si 4. parochi ai Bisericii. Decí se ia urmatoarele functiuni parochiale cu venitul lor aprosimativu, carele in parochia nóstra cu 5. pana 600. case parochienești fara tóta indoiala potú privi intrunú anu la fiacare singuraticú din cei 3. parochi actuali.

Cu care inaintandú tempulú sa incheiatu siedintia de astazi.

Dumítru Datcu.   Ștefan Russu.
George R. Leca.

Siedintia din 30 Decembre 1867.

11 Ianuarius 1868.

Presenti subscrisi.

Conformú prediselorú se pune venitulú unuí parochú intrunu anu:

Osfestanií de casa una cu alta circiter . 60 fl. —

In 2. postúri mari cate 700. asia peste

anu 1400. spovedanií à 10. cr. . . 140 fl. —

50. salindare à 4. fl. . . . . 200 fl. —

40. masluri la bolnavi à 1. fl. . . . . 40 fl. —

Cu crucea la s. botezu . . . . . 60 fl. —

100. acatiste à 40 cr. . . . . 40 fl. —

Latus . . 540 fl. —

Translatuș . . 540 fl. —

50. esiri din chendelie la biserica à 20 cr.	10 fl. —
25. logodne à 40 cr.	10 fl. —
50. funți faclii adunate peste anu à 40 cr.	20 fl. —
Prinose dela pomeni si parastase	10 fl. —
Scrisulă la pomenitū in ajunulū prasnicilorū	
— 12 prasnice cate 80. cr.	9 fl. 60
Scrisulă la pomenitū in postulū celu mare	30 fl. —
Miruitulu si osfestaniile in Biserica . . .	20 fl. —
In 21. de serbatori si Dumineci cate 20.	
liturghii à 10 cr.	42 fl. —
50. parastase à 1. fl.	50 fl. —
50. inmormintari in parochia propria à	
1. fl. 50. cr.	75 fl. —
5. inmormintari in alte parochii à 2. fl. .	10 fl. —
25. cununi à 1. fl.	25 fl. —
25. vestiri de casatorie à 50. cr. . . .	12 fl. 50
50. botezuri à 50. cr.	25 fl. —
10. atestate de botezu à 1. fl.	10 fl. —
Dela parastasulū Brancovanului din 42.	
florini $\frac{1}{3}$	14 fl. —
Cruceri adunați cu cadelnitia in Biserica .	20 fl. —
Chiria de casa	50 fl. 40
Dela 20. holde de funația ale fondului	
parochiale à 7. fl. 50 cr. .	150 fl.
Dupa detragerea interesului la	
datoria de 168 # si a	
contributiunei cu totulū .	60 fl.
remane .	90 fl. din care 30 fl. —

Dela 3. holde de semanată à 6. fl. =
18 fl. din care . . . . . 6 fl. —
ale fondului parohiale.

Apoi din portiunea canonica
dela 5. holde fină à 7 fl. 35 fl. —

Și dela 10. holde de aratu
à 6. fl. . . . . 60 fl. —

---

95 fl. —

Scazandă contributiunea . . 11 fl. —

---

remane . 84 fl. din care 28 fl. —

Suma . . 1047 fl. 50

Cu care sa incheiată si subscrisă.

Damianu Datco, Gheorghe R. Leca,
Vasilie Oroianu, Stefan Russu.

Siedintia din 9. Martie 1868.

Presenti subscrisii.

Subscrisii procedu la resolvarea intrebarilor de
susu dupa cum urmeaza:

Cu privire la venitulă curată, carele dupa cum
sa desfasiurată in massura aprosimativa sa arata
pentru fiacarele din cei trei parochi si carele póte
ca in fapta se urca la o summa mai insemnata,
credemă ca necesitatea salarisarei Dloru parochi nu
ar fi tocma asia presanta, cá in totu casulă sa se

statorésca aceea chiar in timpulă celu mai dinaprópe, pentru ca

1-ma. Daca si nu sar urca venitulă stolară a unui parochă mai susă de 1047 fl. 50 cr. pe ană, acesta totusi e o summa, cu carea — după cerintiele modeste — ună parochă póte esista.

2-o. Din parochiă presentă duoă suntă totă odata si Protopopă tractuali, si ca atari mai au venituri frumusiela, incată credemu ca subsistintia indestultoria a D-loră si a familiilor D-sale nu póte sta sub nici o indoiala, — iar incată atinge pe ală treilea parochă, acesta numai in anulă trecută avă parte a fi inaintată din invatiatoră la gradulă de parochă, — adeca din ună salariu anuale de 400 fl. v. a. la venitulă de susă aratată, si credemă ca Domnia sa in cunoscuta sa modestie nici nu va pretinde asia curendă salarisare mai insemnata.

3. Venitulă curată seu pusă conformă înprejurariloră de fatia ale timpului si ale cifreloră amesurată aceloră luate spre baza. — Despre cifrele taxeloră stolare din timpurile mai de multă inasa nu remane nici la o indoiala, ca acela fostă conformă înprejurariloră de atuncia cu multă mai neinsemnate, incată daca astazi este venitulă anuale de 1047 fl. 50., atunci de abia se va fi urcată pentru ună parochă camă la jumatate a acesteă sume, fara ca sa se scie ca ar fi fostă órecandă vorba de salarisarea parochiloră din venitulă s. Biserici.

Ad B.

cu toate ca dupa deslegarea intrebarei sub A %/. necesitatea de salarisarea parochilor inca nu exista neaparat, totusi spre o lamurire informativa se cercetam puterea materiale a s. noastre Biserici, ca se vedem pe cat s'ar putea in cazul necesitatii incuviintia cestionala salarisare.

De ore ce s. Biserica nu posiede — afara de mosia Cachalechi vechi — alte realitati mai insemnate dela care se aiba un venit sigur si mai bun, si veniturile dela o cassa in Scheiu, un Maier in Brassiovul vechiu, dela vreo 50. holde de samantura, dela muntele s. Ilie in Romania, dela vreo cateva sumulitie bani elocati si apoi dela discuri, icoane, facii etc. — de abia ajunge spre intimpinarea salariilor la cantaret, eclisier si ingropatoriu, la chiriile de case ale Parochilor, la contingentul de contribuire in fondul de pensiune, la trebuintele pentru slujba bisericésca, la reparatiuni neaparate etc. etc. asia daca s. Biserica se afla acum in favorabila positiune sa-si poata inmulti starea prin venitul mai insemnat al mosiei Cachalechi vechi in suma de 1870 # pe an, de carele are sa se bucure incepiend dela anul 1867/8 pana inclusive 1875/6 — cu atata mai putin s'ar putea baza salarisarea parochilor pe acest venit, cu cat acesta numai prin aceea imprejurare sa escat, ca sau dat arendasului si padurea spre taiere in

acei 9. ani, după a carora decursă se va reduce venitul mosiei iara numai la o suma amesurată simplei producțiunii agronomice — și luându-se venitul din predisii 9. ani la rând de întrebuințare pasivă și ar pierde urma cu totul, pe când venitul înmicsorată așteptată după decursul acelor ani a numitei mosii numai ca nu ar fi în stare să acopere pe lângă celelalte trebuințe și salarisarea parohilor, dară nici averea s. Bisericii nu s'ar mai putea spori, venindă totă odată și o confuziune înstrimtatorie. — Pentru ca să se abată și în privința aceluia orî ce neajungere, să ăvîtă propunerea, cu care s'a și învoit o parte mare a Comitetului parohiale — ca venitul mosiei „Cacalechi vechi“ în predisii 9. ani să se eloceze după cumă intra cu interese și să se adune în scopul cumpărării unei alte mosii însemnate carele venit în 9. ani à 1870 # se urca la 16870 # și cu procentul lui până atunci la 25000 # — sporinduse cu alți bani ai sf. Bisericii va forma un capital de 30.000 # cu carea summa apoi să se cumpere o mosia carea se formeze o fundatiune perpetua cu un venit anual circiter de 3000 # sau 15.600 fl. v. a. — din carele numai cerendă trebuința se pôte da salariuri la parohi, dară să se și facă și tôte cele trebuințioase pentru s. Biserica și școala, ba chiară și înlesniri cuviințioase pentru comuna bisericască și respective pentru membrii cei săraci și nenorociți ai aceleeeasiu — pe când venitul mosiei matere — Cacalechi vechi — cu alte venituri bisericesci s'ar

lasa ca se crésca la suma cea mai mare, carea ar voi Dumnedieu.

In fine venindŭ

Ad C.

si luandŭ mai cu séma imprejurarea aceea in consideratiune, precumca in casŭ candŭ ar avea pãrochiŭ nostriŭ salariuri ficse si nu ar fi indreptatŭ si la platŭ stolare din partea poporenilorŭ, atunci prea lesne sar putea ivi, ca unulŭ seu altulŭ din parochŭ se fie mai lasatoriu in indeplinirea functiunilorŭ sale fatia cu poporeniŭ — cacŭ cu tôte ca vedemŭ si presupunemŭ, ca orŭ ce preotŭ cu temere de Dzeu si cu simtu umanu si curatŭ nicŭ odata nu se va supune mai multŭ slabiciunilorŭ omenescŭ ca obligatiunilorŭ sante ale chiamarei sale si orŭ candŭ fara intarziere cu zelŭ neobositŭ va alerga la implinirea servitiului seu spre mangaierea fiilorŭ seŭ sufletescŭ, — totusi nu sintŭ nicŭ tristeles exemple afara din putintia, ca sa se afle si in cinulŭ preotiescŭ individŭ de mai putina incredere, — si daca astazi din mila lui Dzeu se bucura comuna nostra de preotŭ evlaviosi si zelosi in implinirea functiunilorŭ sale se potŭ ivi in decursulŭ timpurilorŭ si la noi de aceia, cariŭ vor avea lipsa de impulsulŭ interesului materiale la implinirea datorintielorŭ sale. Deci credemŭ ca o inlesnire a comunei parochiale peste totŭ nu ar fi consulta; insa dispensarea dela plata taxelorŭ stolare a membrilorŭ ei de classa de josŭ, saraci si

neputinciosi resp. o remuneratiune pentru parochi cari sevarsiesc slujbe dumnezeesci spre mangaiarea sufletesca la acesta classa de membrii ai comunei nostre o cere in totu casulu nu numai simtiulu, umanitatei dara chiar si interessulu s. nostre Biserici. Dupa ce subscrisa comissiune in implinirea missiunei sale a cercetat si a adunatu prin destasiurarea premissa datele privitoare la deslusirea obiectului de intrebare, a venit ca in convingere deplina la urmatoarea:

O p i n i u n e.

- I. Precumca salarisarea parochiloru din lipsa unei fundatiuni deocamdata nu se pote incuviintia, dara sa se amane pana dupa decursulu urmatoriloru 7. ani in cari are a mai incurge delamosi'a Cacalechiu vechi arenda cea insemnata cu carea sa se cumpere o alta mosie spre destinarea de fundatiuni pentru salarisarea parochiloru si pentru alte necesitati bisericesci, scolare etc. — cace se va face se nu fie numai vremelnicesce, dara bine facutu pentru totudeauna.
- II. Pana atunci insa — pentru ca sa se faca totusi pe catu se va putea inbunatatirea venituriloru D-loru parochi si pentru ca se nu vina D-loru prin saracia unuia seu altuia poporeanu scurtati in venitulul stolare seu se patimesca

poporimea cea sermana în mangaierea sufletésca
ore care scadere subscrisa comissiune este de
parere, ca spre seversirea slujbelorŭ dumne-
deiescŭ pentru classa seraca, carea nu e în
stare sa platésca taxele stolare sa se dea pana
la alta renduiala fiacarui parochŭ din averea
s. Bisericiŭ cate o remuneratiune de 50. fl. v.
a. pe fiacare anŭ.

Cu care sa incheiatu si subscrisŭ.

Damian Datco.

St. Russ.

Vasilie Oroianu.

George R. Leka.

CXLIII.

1868. Ianuarie 11.

*Răspunsul consistoriului la hîrtia comitetului parohial, prin care cere să dea voe călugărului **Filaret Dumbravă** să officieze slujbele diaconești. (copie.)*

Copia.

Nr. cons. 37.—1868.

Prea Cinstite Domnule Protopópe!

Cu privire la relatiunea Domniei Tale din 22. Decembre Nru 232.—1867. Ti se rescrie, cumca ca sa se póta da voe la savarsirea de slujbe diaconesti calugarului ***Filaretă Dumbrava***, are acesta mai nainte sası arate cualificatiunea sa scientifica si pregatitoare la trépta preotii, si apoi candă va veni treaba inainte, sa se faca candidatiune.

Sibii din siedintia consistoriale tienuta in 11. Ianuariu 1868.

Archiepiscopulă si Metropolitulă

Andreiu.

CXLIV.

1868. Martie 21.

*Consistoriul arhidiecesan ăa la cunoștință donațiunea
căpitanului **George Cristurian**, făcută consistoriului
din Sibiu și celui din Caransebeș. (copie.)*

Copia

la Nr. cons. 328.—1868.

Preacinstite Parinte Protopope!

În urma relației Preacinstiei Tale din 9. Martie
1868. Nro 46. prin care arăți cumca Domnulu Ca-
pitanu **George Cristurianu** sau decisu, ăși vinde
casele sale în *Bucuresci* în prețiu la 2600 # și a
darui ăcestu prețiu jumătate seminariulu(i) nostru
gr. or. din *Sabiu*, ear' jumătate seminariului epar-
chial gr. or. din *Caransebeșiu*, spre care sfarsitu ău
și compusu Diata în *Brasiovu* din 8. Martie 1868. —
Ți se rescrie, ca Consistoriulu arhidiecesanu ăa cu
plăcere conosciința despre actulu ăcesta marimimosu
a Domnului Capitanu **George Cristurianu** și pri-
mesce cu multiumita Donatiunea Domniei Sale. Diata
se va transpune la Eforia arhidiecesana spre pastrare

in Archivu, ear' una copia depe ea se va tramite Venerabilului Consistoriu Diecesanu din *Caransebesiu*.

Sibiu din Siedintia consistoriala tienuta in 21. Martie 1868.

Archiepiscopulu si Metropolitulu

Andreiu.

CXLV.

1868. Aprile 10.

Starețul Schitului Predeal, — districtul Prahova - - cere bis. Sf. Nicolae un rînd de odoară bis. (orig.)

Schitul Predeal Districtul Prahova 1868. Aprilie 10.

Hristos a inviatu!

Onorabile Parinte Protopópe la intimplarea ivita in noptea de sf. inviere la acestu sf. locașu la care nu mam ginditu vrodata de asemenea lovitura strincena și causa a fostu numai neascultaria Pr. paracliser, care fara de vreme aprinzînd pe sfinta masa trei faclii la care erau un mucu lipitu sus si citind la strana sus mensionatul paraclisier pana la ora 12. cind a trecut la chilie spre a dormi puțin

cind dupa o jumătate ora să desteptatu alergind la sf. Biserica a vadutu o besna de fumū si chemind pe 3. Monachi care intrind in sf. altarū a vadutu cum caduse lumina jiosu din care sa aprins poala sfintei mese inpreuna cu 3. rinduri de vesminte tot ce a fostu mai bunū care lea taiat focul pana in dreptul sfintei mese asta a fost trista intimplare.

Domnule Parinte Protopope acum nemai avind dupa Dumnezeu alt sprijin si ajiutor cu smerenie viū rugind mila sfintia vostra de se pote fara paguba fara suparare prin mijlócele sf. vostra a ne prepara ceva vejmintे pentru acest sf. locasiū al sf. erarch Nicolae pentru care nuți vei perde plata sunt sigur onorabile Parinte ca nu vei pune la uitare amariciunea in care me gasescu.

Alt nemai avind ramiu al sfintii salle in Hristos iubitu frate.

(L. S.) *P. Moysi. (?) Prcdel.*

CXLVI.

1868. August 19/31.

*Comuna bisericească gr. or. din Egerszeg cere dela
Comitetul bis. Sf. Nicolae un rînd de vestminte biseri-
cești. (orig.)*

Multu Onoratu Comitetu Parochialu!

Biserica nostra din comuna *Egerszeg*, care astadi sa pote considera de muma celorlalte biserici, din cauza batrinetieloru, prin care sa deosebesce de celelalte biserici nunumai din juru, ci de catu tote bisericile de lemnu este mai vechie in acestu unghiur de terra.

Dupa traditiune zidirea ei sa datiaza dipe acele timpuri vitrege, candu romaniloru de religiunea greco-orientala asprimea legiloru nule concede a in orasiulu *Osorheiu* a avea biserica, si atunci Domnii negustori greco-orientali din *Osiorheiu*, care era intrunu numeru frumosu — indemnati de evlavie si dragostea spre lucrurile D-zeesci, au ziditu au infrumsetiatu, si au prevazutu cu scule si mobiliile necesarii numita biserica, unde au si umblatu la biserica.

Insa dupa ce (cam cu inceputulu seculului presentu) si Domnii din *Osiorheiu* siau ziditu biserica, atuncia biserica noastra au fostu delasata iara singurului sprijinu miseriloru sei poporeni, carii inainte de 48. erau iobagi — dileri — si durere! cu putina- esceptiune astadi inca punu robote domniloru loru terestrii si inca intro masura mai mare ca inainte de 48. apasati de tirana spressiune „siculica hereditas“.

Din care cauza biserica noastra au adjunsu la o stare atatu de deplorabila, incat preotulu candu vine timpulu santei Liturgiei — pe langa alte lipsuri nu are baremu un vestmintu ca sasa inbrace cinstitu, dupa cumu aru pofti demnitatea servitiiloru D-zeesci. Deci indemnati desusu pomenitele lipse.

Rogamu cu adanca plecaciune — in numele lipsitei nostre Biserici — pe Multu Onoratulu Comitetu parochialu, ca sasa milostiveasca a ne darui biserica noastra saracite, cu nisce vestminte necesarii spre servirea Dumnediescii Liturgii si a altora Iaine*)- bisericesti, — pentru care marinimosa daruire nevomu tinea de cei mai santa si placuta datorintia la santulu altariu a va pomenii, ca pe nisce binefactori a bisericei nostre din niamu in niamu.

---

*) Taine.

Nutriti de sperantia cum ca niseva inplini umilita nostra rogare — remanem — Alu Multu Onoratului comitetu parochialu alu Bisericei santului Nicolau din Scheiu *Brasiovului*

M. Egerseg 19/31. *Augustu* 1868.

forte plecati servi

Ilie Fulea.

paroch gr. or. in Egerszeg.

Marianu Intiu.

epitropu.

Dimitriu Kotsis.

epitropu.

CXLVII.

1868. August 28.

Protopopul Braşovului Ioann Petric invită comitetul bis. Sf. Nicolae să ajutore pe locuitorii Cohalmului, păgubiţi prin foc. (orig.)

Nr. 239.—1868.

Prea onoratu Comitetu parochialu!

Aici cu totu respectulu acludu % pe langa re-
'ntórcerea indereptu relatia oficiósa a Prea onoratului
Domnu Administratoru protopopescu alu *Cohalmului*
Ioàn Iosifu, si totu deodata suplica Prea Cinstiei
Tale, prin care se róga sa induplecu la compati-
mire pe crestínii nostrii din *Brasiov*, cá sa se indure
ale intinde ajutoriu la cele 86. familii, statatóre din
500. suflete nenorocite prin unu focu cumplitu, care
in absentia loru de acasa le mistui tóta averea,
pana si archiva scaunului protopopescu.

Prea onoratu Comitetu! smerit'a mea parere ar
fi, cá sa mangaemu si pre acesti nenorociti, cá si
pre cei din *Bodu* si *Hermanu* cu o sumulitia din

vistieria Bisericei nóstre, si dela crestinii prin circularea discului in 2—3 Dumineci.

Pre langa care asceptandu unu resultatu inbu-curatoriu, cu tóta stima sunt

Alu Prea Onoratului Comitetu parochialu

Brasiovu in 28. August 1868.

plecatu servu

Ioann Petricu.

Protopop.

A D A U S.

I.

Traducerea memorandumului Romînilor intitulat »Supplex libellus Valachorum« și al rescriptului împărătesc, cu care a fost acest memorand trimis dietei ardelenе. (Vezi: Catastichulă, pentru rânduiala dascalilor, — început în a. 1759. Mai 20., — Nro arch. 4.)

Copia dicretului.

Préputernicee împarate!

Fiind că sfârșitul cel mai mare al înălții tale și gândul acela este, ca nu o parte a însoțiri de obște, sau orășenești pe altă parte din legile și pravilele sale pe nedreptate și cu nesilnicie asuprindu-o să o strice, pentru aceia némul rumănesc în marele prințipatul Ardélului lăcuiitori întru neascunse în mijlocul cărți cești umilitoare la tronul sau scaunul prénălțimei tale cade, și cu toată rugăcună întru ajutor te chiamă, ca să să întoarcă lui-ș toate dreptățile cele de demult, care toț lăcuiitori țărilor au, și de care în vécul trecut cu nici un țeles, fără numai cu nedirépta soarte a vremilor

acelora, precum mai în jos să va adeveri fost-au lipsit.

Iară némul rumănesc decât toate némurile ai vécului acestuia din Ardél, cu mult mai de demult fiind încă însuș dela lăcuitori rămlenești prin împăratul *Traian* la începutul vécului al 2-lé mare mulțime de ostași bătrâni spre apărare țări în Ardél aducând, sămânța sau începutul său cel are, dupe adevărînța istoricăscă următori lui *Traian* împărat, au stăpănit Dația sau Ardélul în vr-o câte-va vécuri, acărora împărăție au rămas și credința creștinéscă în țara ačasta după ritul biserici răsăritului cu stradaniia vlădicilor. *Protoghenie Gaudenție Nichita Theolini* mai întâi în vécul al 4-lé o au lășit, precum acesta însuș istoria bisericăscă toată ne arată. Intr-aceia în vécul al 3-lé începuse oare ce némuri varvari, adecă precaste în norocoasa țară ačasta a némului rumănesc aș cerca norociré sa, care li-o și arătat în vr-o câte-va părț ale țări, tari scaune în vro cătă-va vreme făcând, dar a-i trage într-acolo nici odată n-au putut, ca numele Rămle-nilor de tot să-l stingă, pentru că adevărat iaste cumcă în vécul al 6-lé acolo mai mult împăraș rumănești, mai ales la țărmurile Dunări au fost pus cetățile, iar în părțile cele mai dinlăuntru ale țări atâta mulțime de lăcuitori rămlenești era, căt mai pe urmă cătră vécul al 7-lé scoțindu-să din jugul Veneșenilor s-ar fi facut republica sa, adecă binele de obște. Mai ales așa norocire au dobândit parté aceia a Dației sau a Ardélului, iarăș lăcuitori aceia

rămlenești, asuprind domniile sau stăpăniile a altor némuri fiind supuș, au ascultat pe toț crai cei aleș din însuș némul lor, până la veniré Ungurilor, rămăind încă Valahia în domnia stăpăniri sale, care întru celelalte némuri a némului slavonesc iș cerca pin lăcuitori rămlenești ai Dației, urma sau obiçauire, care până în ziua de astăz pomenindu-să s-au dat numai Valachilor, adecă rumăni, care la némurile slavicești mărturisind, ***Luțius Dalmata*** și ***Cromerus Polonul*** cumcă măcar că însemnéză rămléni ital. și latin, când Unguri cătră sfărșitul vécului al 9-lé supt craiul lor ***Tuhutum*** au întrat în părțile Ardélului, Rămleni mutându-li-să numele să numia Vlachi, precum ne arată *anonimu scriitorul* cel foarte de demult al Ungariei notarișu craiului ***Bella***, cumcă mai de demult au avut povățuitori sau craiu pă ***Ghelon*** rumân, cu o putere foarte mare în război, care îl făcuse cu Unguri pentru apăraré țări, nefericit de domnie și de viață s-au lipsit. După această strimță norocire a craiului mai mult nu s-au pus împotriva Ungurilor lăcuitori țări, care să zic Rămleni, dar văzând moarté craiului lor, precum *anonimus notarișul* craiului ***Bela***, în istoria crailor țări ungurești în capul al 6-lé arată, de bună voia sa dând mâna și puind jurământ ș-au ales lor domn pe craiul Ungurilor ***Tuhutum***. ***Ghiula*** cel mai bătrân, nepotul craiului lui ***Tuhutum*** povățuitoru Ardélului ducându-să cătră Țarigrad în vécul al 10-lé, s-au făcut creștin după ritul biserici răsăritului, luind cu sine în Ardél pe călugărul ***Ieroten***, după aceia l-au

ridicat la staré vlădičască și din lăcuitori lui mai mult s-au plecat biserici răsăritului. Adeverind ačasta însuș **Samuil Ticmon** în icoana țări ungurești cei vechi, în carté al 3-lé, capul al 5-lé. În vécul al 11-lé după-ce sfântul **Stefan** craiul țări ungurești învingând pe **Ghiula** cel mai tânăr, Ardélul l-ar fi împreunat cu țara unguréscă și ceialalt Unguri din Ardél s-au întors spre lucrurile cele creștinești și fiind-că și ceialalt Unguri, carii încă supt craiul **Ghiulla** cel mai bătrân s-au fost întors la Chr. mai ales și aceia au trecut la biserica apusului și numai Rumăni lăcuitori țări, au rămas în biserica răsăritului. Ačasta încățuș în despre deșchilininé legi sau ritului biserici răsăritului nimica stându-le împotrivă orășești ai amândurora părților, adecă a părți ungurești și rumâneșt, întru sine era deosebi, iară mai scurt mergând spre vorbiré adevărului, acestuia mai ales cărțile s-au scrisorile cele întărite adunate la un loc a Précuratei Fečoarei Marie din *Coloșvar Manastir*, care léu scris préînțeleptul **Prain** în anul 1437. scrise, care préînțeleptul **Prain** în vorbiré dișputației a șapté în 800. în istoria sa de înțelegere sau de judecată într-acestaș chip au scris, marele **Pavel** din *Vaida Haza* stegarul obștei ai lăcuitorilor țări ungurești și al Rumănilor, vorbește tot într-acelaș loc în scrisorile de însoțire prévestitului și înțeleptului, autor sau izvoditori, cumcă obște lăcuitorilor țări ai némului unguresc și rumănesc să trage pre un așezământ și o întărire a craiului sfânt. **Stefan**, cumcă amândoaă naționele tot aceiaș slobo-

zenie și legi ori dreptăț ar fi avut. Némul unguresc încă într-acelaș véc și au când cărțile ceste de însoțire și de îngăduință s-au isprăvit și cu Săcui, cari în vremé aceia începuse a să deschilini de celelalte némuri, și cu Sasi, cari în vécul al 12-lé i-au adus în țară, au făcut o unație deschilinită, sau care unație sau unire în anul următori 1438, s-au fost înoit, iarăș precum ne arată noaă ačsta cărțile cele de mărturisire alui Vaivada **Lorandi Licpeș**. Dară totuș nici o deschilinare ačsta n-au avut de legile și dreptățile a lăcuitarilor némului rumănesc, ba încă tocma în vécul acela, când unire că mai însus numită s-au făcut, atunča era mai cu putere întru ale sale, pentru că așezământul némului rumănesc **Johanes Corvinus Huniades**, întâi în Ardél la foarte mare linie au fost apucat, apoi după aceia s-au învrednicit la statul cel mai mare, a fi în țara ungurască mai mare povățuitori peste ostaș și gubernator, iară fečorului cel vrednic **Mateiaș** de o pomenire vec(î)nică s-au învrednicit la tron de a fi craiu și lăsând pă ceialalt mult voivoz rumăni din Ardél a nu-i pomeni **Foanes Gheți** dintru a căruia familie până în zioa de astăz mai sânt vr-o cățva nemiș de rumăni în ținutul *Dobăchi*. Iarăș gubernator fiind **Stefan Iojica** în Ardél canțelar, au fost de nașteré și némul său rumăn, precum mărturisește istoricul **Bolfgang de Betleni**, supt craiu **Sighismundus Batori**, cătră sfârșitul vécului al 16-lé cu o laudă foarte mare au murit, iarăș cătră sfârșitul vécului acestuia **Johanes Olahus** născut ru-

măn din părinți săi în *Sibii* au fost arhiepiscop în țara ungurască și canțelarius mai mare al țării, iar fratele lui au fost purure birău împărătesc în *Orăștie*. Dar totuș bărbați aceștia foarte mar(i). din țara ungurască și din *Ardél* nu să tăgăduesc pre sine a fi rumăni, ba încă amândoi crai *Corbinus* să bucura că sânt din némul rumănesc, fiind mărturie *Badianie* și *Luție Dalmatul* într-aceia mărturisește *Ferdinand* întâilé, cumcă amândoi împarați *Corbinus* și arhi-prețuri din țara ungurască și mai mare canțelarius au fost din némul rumănesc, vorbind în cărțile familii a numitului arhiepiscop în 29. de zile de Noem-vrie la anul 1548. într-acestaș chip: Iară dacă s-ar vădi începutul tuturor némurilor îm pare c-ar fi în sus Rumăni de cât tine mai însă oreș-ce adecă care știindu-i a fi din nașteré sa tocma dela stăpânitoare noastră cetate *Roma*, de unde și acuma să numesc Rumăni din limba sa, însă némul tău mai tare, mai puternic au fost și de mult crai făcătoare dintru cari și *Johanes Huniades* tatăl împăratului *Mateaș* au tunča au fost stăpânitori. Iară după ce s-au făcut unire întru Unguri, întru Săcui și între Sasi în anul 1437. și 1438.; némul rumănesc pă acești bărbat înțele(p)ți și luminaț despre țară făcătoriști bine i-au arătat și i-au avut, cari cu slobodă ajutorință a ștatuturilor și a riturilor la măcar ce tistie mare și vrednici au fost ridicaț, cum în tóte vécurile trecute până în vécul al 17-lé némul rumănesc, ca și celélate némuri în toate legile și orânduețele tăreșt statornicește au fost priimate și nici odată

mai sus unire n-au stricat, nici n-au cercat a o strica legile și dreptățile némului rumănesc. Intr-aceia făcându-să reformația a biserici apusului pin *Luterius* și pin *Zuŕinus* în vécul al 16-lé, lăŕindu-să tare și în Ardél și întru acestaș chip, cu tăeré și dejghinaré lăcuiitorilor a Ungurilor, Sasilor și Săcuilor in 4. părț, adecă papistaș, calvini, luterani, s-au făcut multe articuluș în rânduiala statutilor și a orândueleur, cu care să purta de grije pentru folosul și ușurare a celor părți, între sine deschilinite, și toate relighioanele cele în 4. părț împărțite, Unguri și Sasi le avé nicăiré înainté un articuluș nu este scris, sau dovedit, a fi pentru legi priimate, precum orândueleur și aprobatelor țări cu porunca craiului *Gheorghie Racofi*, din articurile dieti în anul 1540. până la anul 1653. în parté 1-ma a comisii la titlul 1. articol 2. chiâr arată în toate articurile acesté nici o pomenire despre biserica grečască a răsăritului, căruia némul rumănesc din vremé întoarceri sale cătră Chr. nu s-au făcut scaune, sau adunări nici nu trebuia să să facă, nic(i) nu puté, fiind că articurile relighii numai relighioanele cele pin reformația biserici papistășeșt le avé innainté sa, adecă papastași, calvini și lutrani. Drept aceia biserica grečască a răsăritului în Ardél s-au mai ales némul rumănesc încātu-i despre relighie tot într-acele statuș în care mai nainte să afla, adecă în slobodă deprindere a relighiei sale și traïu a tuturor legilor, sau dreptăților, precum lucrul acesta cărțile cele la un loc adunate ale împărătesei *Isabeli* despre vlădicia

ritului grecesc din *Ghiulghioghi*, ce părintele *Hristofor* cu toată provintuşurile, folosurile şi veniturile, care să țin de vlădicie, văzute în anul 1557. când vlădiciia din *Belgrad* că papistăşască s-au făcut, toate veniturile ei şi avuţiile să ținé de fişcuş, dar s-au fost mutat orânduiala că suferită, sau nădăjduită a némului rumănesc, şi întâi despre statutul orăşenesc, sau a țării, şi încātu-i despre relighie în vécul mai curând trecut al 17-lé, după ce Unguri, Săcui şi Saşi în anul 1437. şi 1438. aça făcută unire şi însoțire întru sine în anul 1613. şi 1630. au înoit-o şi şi întocmala uniri aceştia după modu mai sus numit şi articurile îngăduința a 4. legi, carele ei întru aceste punctumuri fiind deschiliniț le mărturisé fiind, sau care era aşezate dupe orânduiala legilor din anul 1540. făcute, celelalte, foarte stricăçoase şi negândite a némului rumanesc, care din véc are în țară un aşezământ după lege, precum să vede din parté 1-ma tituluş 8-o, articol 10., măcar că némul rumănesc în țară între celelalte staşur nu s-au socotit, nici legé lor dintru cele priimate, fără de aceea totuş pentru folosul țării să voar suferi despre celé-lalte cei despre biserică voar avé de grije iprocî. A părți întâi tit. 9-lé, artic. 9-lé măcarcă némul rumănesc în țară pentru binele de obște s-au priimit, totuş nesocotindu-l a fi un statut slab iprocî, în parté al 3-lé, tit. 1., art. 1. fiind țara din trei némuri uită(n)du-ne dupe rânduielele țării dacă care-va ném să va vătăma în lucrurile care nu-ş sint slo-bode, datoare sint celelalte şi celelalte în parté tit.

53., artic. 1., precum legé némului rumănesc nu din cele 4. priimite, așa nici rânduiala bisericească, sau dumnezeiască și celelalte. Iar acesté în ce chip s-ar fi putut băga întru așezaré și faceré legilor nu să poate vedé, pentru că întocmiré și faceré ačasta a legilor numai din isprăviré și articurile cele din dietă făcute în anul 1540. când Ardélul de țara ungurésacă s-au deschilinit, să poate vedé și arăta del(a) anul 1544. până la anul 1653. făcute, cu atăta mai puțin mai de demult în v-un articoluș al dietei, care mai pe drept ar fi făcut. Ca némul rumănesc să nu fie între celelalte statatur socotit, nici legé lor între cele priimite, ci ačasta și aceia numai pentru binele de obște au priimit, într-aceia sau din greșală, sau din nebăgare în samă s-au scris mai sus numitele adăogări întru adunaré, sau faceré legilor, care scrisoare și așezare cu aceia luare de samă, sau curgere dir(e)ptă și în forma orânduielelor să să facă (Pentru-că ačasta fără de țitație, sau sorocire articușurilor în care s-ar întări nu s-ar fi putut face) fără numai pin modu vorbiri înainte, sau a prăbălui dupe alte orândueli în adunaré legilor s-au făcut, în mijlocul cărților celor împreunătoare. Iar măcar că unele îngăduințe ca acelé, sau lăsări de nu ar urma unui așezământ după lege nu au nici o putere și statornicie, totuș acesté la mult orășani și némuri ai țări, așa folos și mergere înainte au avut, cât acum ar gândi că legé și némul rumănesc este numai suferit în țară. Drept aceia ca să putem sta împotriva gândiri aceia ur-

mănd celor mai nainte lăsate, care n-au nici un fundament, încătu-i despre acélé care ve vin în minte din însuș legile și istoria țări să zice întru mai nainte lăsate, măcar că némul rumănesc întru statușuri nu s-au socotit, ci în țară numai pentru binele de obște s au priimit, ce gândire și judecată depărtată de dreptate, cumcă némul rumănesc întru statușur nu s-au socotit, ne învață cărțile mai sus numite, scrisorile cele mai de demult de așezământ și de uric, adecă biserica Précuratei Fečoa-rei Mariei din *Coloșmonoștro*, care s-au făcut în anul 1437. în care chiar, să zice, obște Ungurilor și a Rumănilor din părțile Ardélului, ba încă chiîr arată mărturia sau documentul cel mai în sus numit de moșie Nr. 5. mai de demult, cumcă statușul țări ar fi stat numai din némul unguresc și rumănesc ai țări locuitori și fiind că să poate aduce legé acelor mai de pe urmă, care mai ales ar arăta cumcă némul rumănesc nu trebue să să socotéscă între statușuri și lăcuitori țări judecata celor mai nainte aduse de tot să să strice. Adaogeré aceia ce și ei îș vré cumcă némul rumănesc numai pentru binele de obște în țară sau suferit? nu să poate vedé ce și ei-ș îș vré s-au suferit? ačasta nu să cuvine némului care în țară mai întâi decât toate celélalte némuri, în mai de demult, și cu mai mare fundamenturi decât în celelalte 3. némuri, care mai târziu au venit în țară decât Rumăni și cari și cu facerea păci și din privileghiumurile și îngăduința crailor spre lăcuiré țări s-au îngădu't, precum ne

arată istoria țării și a crailor. Cu adevărat ne arată istoria, și a țării și a Romanilor, cumcă némul rumănesc cu mai multe vécuri au venit în Ardél decât Unguri și Rumăni după ce au murit craiul lor *Ghelon* în bătae, nevrând mai mult să să împotri-vască Ungurilor, de bună voia lor făcă pace ș-au ales lor stăpân pre craiul Ungurilor *Tihutum* și făcând ačasta au lăsat pre Unguri și i-au suferit întru lăcuiře și traiful dreptăților de obște a țării, îndestulaț au fost Unguri cu acest déu trăit modrul, și îngăduință de bună voia Rumănilor și amăndouă némurile întru însoțiré dintru sine și împărtășiré legilor ș-au aflat norociré și fericiré sa, care norocire temându-să de sfârșitul cel neștiut al bătbăi, n-au vrut a o lăsa, de aiča să poate vedé chiăr pača cé făcută întru sine, a amăndurora némurilor, și din vorbele lui anonim scriitorul craiului *Bela*, care așa zice: Rumăni încă într-a lor stăpânire ș-au ales povățuitori pe craiul Ungurilor. Iar Sassi în vécul al 12-lé, Armeni și Bulgari în vécul al 17-lé în părțile Ardélului au venit și dobândind îngăduință, afară de istorie privileghiumurile și dogmatele Crailor mărturisesc. Urméază încă și Nemți orășeni și lăcuitori țări, care precum mărturisește istoria cu o mulțime mare de capete, a puternicului împărat *Leopold* au venit în țară, și au dobândit slobozenie tocma într-acela chip, ca și Unguri cătră sfârșitul vécului al 9-lé viind supuin-du-să statușului Ardélului stăpâniri, căci a Austriei fiind în țară mulțime de cātane ale împăratului *Leopold*, precum și Rumăni cătră sfârșitul vécului al 9-lé șe-

zând în domnia sa de bună voința lor venind craiul Ungurilor i s-au supus și așa precum Unguri supt craiul lor *Tuhutum* întru împărtășire și însoțire Rumănilor s-au îngăduit în țară, așa și Nemți supt împărat. *Leopold* întru împărtășire și lăcuința a celorlalți stăpănitori ai țări s-au suferit. Intru aceia să zice în cele mai în sus, aduse, totuș până când acelé némul și leğa Rumănilor pentru binele de obște în țară să voar suferi, iprocî, cu adevărat ačasta însuș și despre celălalte némuri și religi să poate zice, adecă cumcă pentru folosul țări să suferesc, pentru că déca nu s-ar suferi, sau mișcări, sau neînțelegeri, sau nescai răscoale primejdioase ducându-să spre pagubă foarte mare a țări ar urma, iară încātu-i hotărâre de a să suferi după stilușul de acum al cărți tot aceiaș însemnéză, ca când s-ar lipsi de așezământul și odihna că după lege. Intrata acelé nu să cuvin nici némului nici legilor Rumănilor, fiind-că din cele mai în sus zise chiîar să vede, cumcă și némul și legé ačasta în țară fi mai de demult și cumcă aceia îi supusă legilor țărăști? Iară ačasta ar fi avut slobodă și de obște deprindere, și cumcă nici o lege nu este, care némul și biserica Rumănilor din slobozeniile sale după lege de a nu fi o-ar strica, și ar fi dovedit a fi suferită, nici nu să impotrivește cumcă religia Rumănilor între celălalte religii, care în aprobatele céle orânduite în parté 1-ma, tit. 1-mo, articoluș 2. priimită să numește, pentru că nu să însamnă articulușurile cele de demult acești dintru care sorocita sau chie-

mata lege s-au făcut, chiar arată împotrivire lor, cumcă numai acelé religii ar fi fost, care înainte de aceia în țară, sau n-au fost, ci mai întâi în véc-ul al 16-lé au venit, precum sânt legé sau religia Calvinilor, a Sasilor și a Unitarișilor, sau cu adevărat, care încă înainte de aceia au fost, ci după aceia cu legé că de obște dintru deprinderé și slobozeniile sale, care léu avut mai nainte de tot sau stricat, și s-au dezrădăcinat, precum iară religia papistășască și rumănéscă nici țané de rândul acesta, nici de acela, pentru aceia nici nu era împotriva articulușurilor celor făcute dintru sorocita lege a comprobatei, sau făcute drept atet în leğa ačasta nu trebuie să să facă pomenire ei, și după hensusu acesta lucru adevărat este, cumcă în lege numai 4. religii ar fi priimate. Iară religia Romănilor a nu fi numită întru acelé, dar dacă este priimită stă în voința acelor mai mari, cumcă numai acele religii au un așezământ după lege, care să numesc suferite, numiré ačasta a Rumănilor cu adevărat nu să va puté tăgădui și religii nu să va puté da, unde cu adevărat cumcă aceia mai de demult este țară, și totdeuna au avut slobodă deprindere, și n-au fost lepădata de a nimurui lege. Incătu-i despre adaogeré, întocmiré, sau așezări aniri a 3. némuri în aprobată orânduire scrisă part. 3. titlul 1. cumcă din 3. nații stă țara, nu să înțelege alt aceia, fără numai ačasta, cumcă numai 3. nații sânt în țara, care s-au unit între sine, iară măcar cine luaré ačasta de aminte lesne o putem a o cunoaște, iară

aceia cumcă numai din cele 3. nații unite între sine stă toată țara, statușul și orânduiala în Ardél, orânduiala sau așezare aceia cu atăta mai puțin să poate lua în sus. Chiîar ne arată cumcă némul rumănesc cu mult mai nainte de a să uni Unguri, Săcui și Sasi între sine au avut dreptățile sale de a lăcui în țară și au făcut lăcuință deosebi, una cu națiăa țări ungurești și de nici o lege în slobozeniile sale nu s-au vătămat nici odată. Drept aceia toată soarté sau norociré, sau să zic statușul cel trist de acuma al Rumănilor din Ardél nu-i după lege și din nedreptaté vremilor, cu adevărat nici odată nu să va puté arăta, cumcă orânduiala s-au slobozenia ce aducătoare de lege așa nedreptate ar fi făcut, cât pe némul cel foarte de demult în Ardél, de legile celui dintre sine, și de dreptățile cele întărite prin faceré păci, precum mai însus sau arătat să-l dezbrace și să-l lipsască, ba încă și neditrépta soartă într-atăta au adus lucru, cât clirușul nații aceștia dela iușurile care clirosul al altor némuri le are și nemișugul de tistie și dela vrednicie mai ales mai mari îndărăt să să dé némul acesta nici odată n-au fost țipat ori dat îndărăt, ci totdeuna au avut slobodă și la ivală deprinderé legi sale. Și au avut slobode și scutite privileghiumuri ale nemișugului său, ba încă nemiș cei de Rumăn, acărora mai mari, mutându-ș legé sa că grečască, s-au făcut papistaș și Unguri fără greutate, la măcar ce tistii mari au putut ămerge, și acuma fiind tot slobod pentru pildă aducând familiile cele foarte mar(î) și vestite a

grafilor *G. Kendefi*, a baronilor aşijderé *B. Iojica*, *Hoisani* şi *Livalam*, şi parté ça mare a fameliilor celor nemişeşti din comitatuşul *Inidoarei* şi din ţănutul *Făgăraşului* curgătoare, care mai de demult şi în ani mai dincoace s-au făcut din Rumăni papistaş şi Unguri şi unii dintre dănşi şi în zioa de astăz nedeschilinite tistii în ţară au, măcară acelé precum şi altele din fameliile cele mai mari din rămăşiţele Rămilenilor îş trag viţa sa din némul acest rumănesc, mulţ lăcuitori de ai ţări foarte bine ştiu documenturile sale cele bătrâne, de să voar cerca cu neşte ochi judecători şi drept, voar afla un lucru adevărat, şi fiind că şi supt crai aceia care după aşezare aprobatelor celor orânduite, ţara ce au stăpănit-o oar ar fi cumcă mulţ din némul rumănesc s-au suit şi s-au ridicat pentru vredniciile, cu arme făcute şi vitejii în statuşul bărbaţilor celor foarte mari s-au numărat, şi au dobândit de a stăpăni de iuric iusaguri, şi aceştia şi aceia până în zioa de astăz sânt întăriţ întru toate slobozeniile şi domniile a statuşului nemişcaţ, chiifar întru acelaş chip şi nemişi şi armalistiile ai altor némuri din ţară, totuş dintr-un sânt curgători. De aiça să arată cumcă némul rumănesc nici odată n-au fost ţipat, sau lepedat din stăpăniré sa ça după lege şi din iuşurile, sau dreptăţile sale, nici n-au fost dovedit a fi suferit. Altmintrilé nemişi cei făcuţ din nemişugul său, precum să vede, precum să vede despre Armeni, iar nu să aibă slobozenii şi iuşuri împreunate cu acelé. Intr-altmintrilé celalalt statuş cumcă némul rumă-

nesc decât celelalte némuri, în mult și mai de demult în țară de legile țări s-ar lipsi întărire crailor, pentru multe respectușuri nici odată nu ar fi dobândit-o, iară dacă fără de înțelegere s-ar fi întemeiat, statușul acela n-ar fi dobândit putere legi, ci mai vartos dorire întru sine, în care însoțire Unguri și Rumăni cătră sfârșitul vécului al 9-lé supt craiul *Tuhutum* s-au făcut, ar fi stricat-o. Si amândoaă némurile la statul în care mai nainte de legé lor stăpăné pe craiul Ungurilor *Tuhutum*, de bună voia lor întru stăpănire sa, adevă la statușul de la să bate s-ar fi întors și atăta ar fi trebuit să să bată, până când o parte pe alta ar fi supus, au ar fi făcut între sine pace noaă. Dar fiind-că o facere sau alta nu să poate arăta, cu adevărat au rămas însoțirile cele făcute dintăi întru putere sa. Dirept aceia acesté orânduindu-să, fiind-că némul și legé Rumănilor să vede a fi pătimită, cu urgisire, nu după legé de obște, ci din nedireptaté vremilor, iară judecata ačasta cumcă némul acesta una cu legé care o are îi numai suferită în Ardél, urméză mai nainte aduselor adaogerii a orândueli legilor celor întărite, care n-au nici un fundamentum în direptaté și mila craiului stă, ca némul acesta să să pue îndărăt la statușurile și direptățile, care léu avut mai nainte. Au cunoscut ačasta odinioară préinălțatul împăratul *Leopold* și nu numai pre clerișul némului némului acestuia, carele cătră sfârșitul vécului trecut s-au unit întru sine cu papistași la toate iușurile, privileghiumurile și facerile de bine, care clerișul al

altor némuri, care a să învrednici au poruncit și cu putere cărți sau a diplomatei cei făcute din zioa a 19-lé a lunei lui Martie a anului 1701. I-au întărit, ca măcarcare rumân și seculas și proști, care so-ar pleca biserici Romi, îndată să să numere în statușu catolicesc și fiind harnic și destoinic de legile țări, chiiar ca și ceialalt fii ai țări să să numescă. Au cunoscut ačasta însuș pré înălțata împărătesă *Maria Teresia*, când întru cercaré doșurilor a tuturor lăcuitoilor țării (zicând așa) privilegiurile și donațiile cele împărțite a Rumănilor dela împăratul moșu-său léu întărit. Au cunoscut ačasta préînălțimé sa foarte cu dreptul de o pomenire večnică, vrednicul mai marele nostru împărat *Iosif al doilé*, când cu adevărat legile cele adevărate și de sine și a omului și a țări léu cunoscut, care aū cunoscut nedreptaté și asupriré care cu ochii săi au văzut, cumcă némul rumănesc este mai mult și mai de folos și în țară și la război de cât celelalte nații, pentru aceia vrând ca să facă destul datorii sale cei foarte drepte, au rânduit adeseori, spre întoarceré legilor sale, spre neînțelegeré și spargeré între nații puindu-să măcar ce judecăț împotrivă, ca de aici înainte stricându-să de totă deschiliniré neasămănării și Rumăni totuș acelé iuruș și daruri drept ca și celelalte némuri din țară desăvârșit să aibă și într-atăta cât greutățile și necazurile, toț dupe proporție să le plinescă și legi așijderé și daruri și tistiū într-un chip să dobândescă. Dar cărțile cele orânduite a înălțăților crai puțină mergere au

avut până acuma, pentru-că clerisul cel unit al legi catolicești să îngăduiește cu adevărat la celălalte însemnări, dară totuluș nu la toate dreptățile și daturile, care clerisul al altor nații le are. Iară popii și cei bisericești cei neuniți ai ritușului grecesc, măcar că ei tot acelés datori le au, ca și ceialalți oameni bisericești, sau popi ai altora religii, luând afară tacșa capului, nici dela țară nu să scutesc, iară nemiși cei de Rumăni și în zioa de astăz, mai ales în comitatușuri, la nici o tistie nu să priimesc și la care să și priimesc foarte cu mare greutate, acelé încă în mai mici tistii, încătuî despre cei proști, pe aceia nici nu-i lasă să învețe meșteșuguri și munci slobode, cu care au viețuit, pentru aceia în însuș adunările cele făcute în anul 1744. pin așezământul și rânduețele celorlalalte nații în Articul al 6-lé, cumcă sorocitele mai însus îngăduinte a puternicului împărat *Leopold* și Rumănilor celor secularș și proști au fost îngăduite. Au cunoscut ačasta némul care să plănge, cumcă statușul nemișilor de Rumăni, încătuî despre traîul privileghiurilor celor nemișești, tot acela-i ca și celorlalți fii ai țării, totuș cu durere trebue să mărturisască, cariî țiindu-ș ritușul și legé sa ča grečască la nici o tistie mare nu pot a merge, la care și merg aceia în mai mică tistie dară foarte puținî, și la aceia cu foarte mare greutate mai încolo trebue să mărturisască, cumcă necunoscută le lor leğa aceia, cu a căria putere nemiși cei de Rumăni ai ceiaș cu luaré bunumurilor din priimiré a 3-ia nații s-au făcut

scaun s-ar fi socotit lucru știut este aceasta, tuturoră carii sânt procopsiți întru istoriia aceia, cumcă Rumăni mai nainte cu vr-o câte-va vécuri decât celelalte 3. nați priimite în Ardél s-au făcut scaun și domnie și cătră sfârșitul vécului al 9-lé venind în țară craiul Ungurilor *Tuhutum* și l-au ales lor, priimindu-l în domniia sa de bună voia sa, dându-i mână povățuitoare și din vremé aceia deschiliniRé lăcuiitorilor țări în Ardél au stat numai din Unguri și din Rumăni, iară aceșté n-au fost numărați numai întru aceia, sau întru alte némuri mai încolo, necunoscută este leăa aceasta a némului celui plângători, cu a căruia putere aceasta și aceia nație în Ardél a fi priimită s-ar fi dovedit. Iară cunoscută este hotărăné*) s-au primit mai întâi în vécul al 16-lé din religi noaă prin reformatii făcute a să lăți a fi început. Și cumcă întru înțelegeré legilor celor așezate în vremé de atunciă religia că priimită, nimica nu însemnéază alt ceva! decât religie slobodă întru deprinderé sa. Iară despre aceasta hotărăré aceasta, descoperiré statusurilor că făcută în anul 1744 în legile trecute nicăiré nu să vede, dară națiile care au un așezământ după lege să numesc lăcuiitori țări, de ai căroră număr să ține și némul rumănesc din cele mai în sus luminat să arată, cumcă în Ardél numai 3. nații sânt întru sine unite, și cumcă uniți acestia numai 3. némuri sânt, cari fac sistema; iară cumcă némul rumănesc nu să ține de numărul

---

*) hotărăré.

lor, este lucru chiar, și adevărat, fiind încă unire
aceia într-acela chip, cu némul rumănesc care e
mai de demult în Ardél, decât toate celelalte nații,
din iușurile sau drepturile sale să să zmintéscă,
decî foarte cu greu și cu amar îi cade némului
rumănesc, ca acela să să socotéscă în numărul
celor veniț, și streini; nu strein nici venit este, ci
mai de demult este némul rumănesc decât toț în
Ardél, nici odată n-au cercat némul rumănesc stri-
caré țări, nici nu o va cerca, ci mai vartos au cer-
cat întemeieré țării; căruia nici o lege, ci nedreptata
legii i-o au luat-o, cărcă să să pue îndărăt, și să
să intoarcă, nici odată prin întoarceré ačasta nu să
va face judecată despre celélate 3. nații, când prin
aceia nimica alt nu va dobândi, decât ce au avut,
și ce au pierdut pin dreptaté vremilor, nici nu va
fi de lipsă, nici odată, ca pentru nația că rugătoare
să facă a 4-lé nație, când aceia din multe vécuri
îndată din Unguri altă nație stăpănitoare au făcut
în țară. Iară cumcă nemeșilor celor de rumăni li
să îngăduéște acelaș status, ca și celorlalț fii ai
țării, din mai însus adusă dovedire și arătare a
anului 1744. Iară soarté ceialaltă proastă a rumă-
nilor să fie lăpădată, și nesocotită a fi întru acelaș
status, lucru acela cu adevărat némul rumănesc,
fi cade foarte cu greu și cu amar, și vede urmaré
că aducătoare de moarte, a vestiri sau numiri aceștia
întru pustiiré țării, și așa pentru aceia tăcându-le
acește până de altă dată, déciia în doaă rânduri,
învr-o câteva ținuturi și locuri a fundușului celui

împărătesc, acestui ném sărac și mișel, izgonire și mișcare din locul său i s-au cercat a i să face, măcar că afară de cele mai însus aduse privilegiumul cel întărit despre fundușurile cele împărătești dat Sasilor, acelé încă luminat arată, cumcă némului rumănesc acolo încă-i slobod a trăi și a fi întărit, tot cu aceléși legi, și slobozenii, sau iușuri; drept aceia némul acesta ce să plănge n-are acelaș gând, ca doară mai mult ceva să dobândescă pentru némul său, și să capete decât ce i să cuvine legé. Iară fiind că țin cele mai în sus trecute, luminat să vede cumcă aceia i să cuvine și némului acestuia, ce să cuvine și altor némuri în țară lăcuitoare. Iară némul acesta din numărul aceloarlalt fii ai țări, nici decum să nu să țiepe, ori să să dé îndărăt, ačasta numai una are în gând, némul care să plănge, ca și ceialalt oameni de rând ai săi, totuș întru acelaș chip să să socotescă ca și acelor alalte némuri, așé ca într-un chip greutățile țări să le ducă în vig, și într-un chip să să învredničască la acelé daruri și cinste, trebue poftind ačasta orânduielele cele înalte ne băgate în samă. Iară fiind că orânduielele, poruncile și cărțile cele date afară a înălției tale, pre bunăvoința și ușurare némului rumănesc, până acuma sau nimica sau puțin în scurtă vreme, cu adevărat neștiut și nebăgat în samă! folos au avut, pentru aceia nice némul ce să plănge nu s-au priimit îndărăt, spre traiful cel de obște a însoțirii fiilor țării, de care soarta ča mașteră l-au lipsit, ci până în zioa de astăzi, numai singur să silește a

plini greutate, iară de milostenie este lipsit. Iară
ačasta nu numai regurilor dreptăți să împotrivese,
ci încă și statușului de obște a oamenilor i să aduce
mare stricare, când némul acesta nici o îndreptare
nu poate nădăjdui dé merge înainte, până când în
statușul acel împotrivitori să va ținé, pentru care
nici o mergere înainte a strădaniei, ci mai vărtos
neștiindă neînțelegere, și prostime cu toate răutățile
care aci să obiçnuesc a să naște. Ba încă mai
mare creștere spre părăsire țări poate avé, viind
décii și acele, pizmele cele dintru sine și mișcare
nenorocitelor inimă. Si spre întoarceré acestora mai
mult fi ai țări care au dreptaté dinainté ochilor,
mai de demult au poftit întoarceré și dobândiré né-
mului rumănesc, ca să să învredničască la toate
iúșurile lăcuitorilor țării, dečea némul rumănesc cu
smerită umilință, și plecăcune cade la tronul înălțimei
tale, și acesté care urméză, cu mare plecăcune le
cere și să roagă:

I. Ca numiré ačasta pizmuitoare, și čufelnică,
dé fi némul rumănesc numai priimit, între celelalte
statușuri suferit, și alte multe de acesté fel, ca și
niște batjocuri, și čufușaguri din afară, care pe ne-
dreptate, și fără de lege au fost aruncate, acuma
de tot să să strice, și ca nescai čufușaguri, și
nedreptăț de obște să să întoarcă îndărăt, și să
să ștérgă. Și așa prin mila înălțimei tale némul
rumănesc, iarăș din nou la traiful tuturor legilor
fiilor țării și a iúșurilor și folosurilor fiilor țării a

să întoarca îndărăt să să învredniască. Pentru aceea

II. Némul rumănesc între celelalte némuri, acelaş loc, îngăduinţe care au avut, după mai în sus adusă mărturisire cărţilor celor de întărire la un loc adunate şi întărite, a Bisericii Pré Curatei Feçoarei Marii din *Coloş Monastir* să i să dé.

III. Clerişul a némului acestuia plecat Biserici răsăritului fără deschilinire oare cu Biserica apusului tot acelaş să înţelégă, au ba. Iarăş nemişugul, şi norodul, şi cel slobod fii al ţări, şi cel prost din carii ca şi din nemiş, şi caşi din cleruş astă ţară să socotesc şi ei să să facă părtaş la facerile de bine aceloralt, şi milostenii.

IV. Din némul acesta după proporţie nedeschilinit cu prilejul alegerii tituluşurilor în comitatuşuri, în scăunimi, şi în obştiile cele ţăreşti, şi în trimiteré deputatuşilor la adunările ţării, şi la ridicaré spre mergeré înainte a tisturilor, la dicasteriururile ţării, şi curţăii, cu diréptă luare aminte a pré milostivirii sale! să să alégă.

V. Comitatuşurile acelé, scaunimile, ţinuturile, şi obştiile cele orăşeneşti, întru care mai mult rumăni sânt decât celelalte némuri, să să numască şi după numele rumănesc, sau rumăneşte, iar unde celelalte némuri, întrec cu numărul pe Rumăanii dela ei să să numască, sau să aibă nume mestecat, de

pe ungurime rumânește, depă săsime rumânește să poate, sau mai pe urmă lungi de tot numele dela némul acesta, sau dela acela care și comitatușul, și scăunimé și ținutul până acuma l-au avut, dela ape și dela cetăț să-l aibă, și toț lăcuitori țării fără de nici o deschilnire a numelui sau a legiî, la toate slobozeniile, la facerile de bine, sau la mile, dupe modușul statușului a merge să să învredniască, și toate greutățile într-un chip după putere ale duce, în vig, cu ceialalt a trebui să să învredniască.

Cererile acesté destul de luminat să văd a răzâma dreptății firești (din cele mai în sus zise) și păcilor celor dintăii făcute a însoțirii fiilor țării, și fiind că némul ce să plânge (după conșcriptia sau scrisoare încă ce s-au făcut în anul 1761. în toate țârculușurile, și locurile, afară de ținutul *Brasovului*) nedeschilinit s-au aflat 547000. și daca Rumăniî ai ținutului acestuia ai Brașovului, nedeschilînește care s-ar fi socotit 15000. némul acesta atunța ar fi făcut 560000. Iară toate celelalte némuri, socotindu-să la un loc (socotind acolo și pre ceialalt Rumăni, cari părăsânduș legă sa că dintăi, au trecut la alte legi) după conșcriptia din anul 1766. făcută însă numai 392.000. și vr-o câte-va sute și décii să poate vedé, cumcă după conșcriptia din anul 1787. făcută, care face parté că mai mare, și doară dintr-un milion și 700. cumcă toată parté că mai mare, ba doară tot milionul stă din Rumăni, afară de aceia sânt 2. reghimenturi întregi de militarăș și mai $\frac{2}{3}$. a treia reghimenturi pedestraș, și

mai 3. mai mult de $\frac{1}{3}$. reghiment săcuesc celui călăreț, cari stau tot din némul rumănesc greutățile țării, după prepoția, fiind că mai mult decât toate celelalte némuri puindu-le la un loc cu mai mare greutate suferă toate greutățile țării, fiind-că și ei sânt maii mulți.

Drept aceia némul rumănesc să nădăjdueste întru părintesca a pré înălțimei tale dreptate, sau îndreptare, și dintru acesté judecăt și gânduri cere-rilor celor drepte, voar dobândi sfârșitul și pofta că dréptă și dorită, și mai vartos întoarceré îndărăt pre tot traîul legilor, și iuşurilor, caré până acuma, pentru nedreptaté norocirii au fost dată îndărăt, stă în puteré și mărimé înălțimei tale.

Iară daca judecata și gândul înălțimei tale acesta va fi, ca, plânsoară ačasta a némului acestuia, carei pururé cu dreptate, cătră înălțata curte, de grab să să cerce, îndată sau în adunare Domnilor aici în țară, prin comisarușul cel împărătesc, și plenipotențiarul, fiind-că încă în statușul acesta lesne să poate întâmpla, ca ne împotrivindu-să dreptaté că mai însus arătată a rugătorilor, și parté că mare a alcătuitorilor țării, carei adunată la diiată, care mai ales poartă de grije pentru fericire iubitei noastre țării, și mergeré înainte a binelui de obște. Măcar că unii dintru fii țării, care numai sânt adunaț întru adunare țării, sau împedecând folosul reguilor, care ca cu o scrisoare întărită (măcar că scrisoare ačasta n-are cale împotriva legilor țării)

sau carii neștiind și neavând desăvârșit știința legilor a însoțirii fiilor țării, sau mai pe urmă neștiind istoria țării, și a țărilor, și necercând curgeré și înțelegeré legilor, aceia nici nu bagă destul în samă dreptaté cererilor a némului ce să plânge, și doară și cu ceva ură ascund a relighii și a némului acestuia sănt aprinși spre sfârșitul acest norocos al lucrului acestuia. Care în tot chipul să străduesc a împedeca și strica. Să roagă némul mai în jos scris cu toată umilința, ca să te milostivești pentru statul acesta, ca încaii curgeré firéscă dé să isprăvi lucrul acesta doi vlădicii ai némului să să alégă cât mai curând, pentru clerișul nemișugului și statuşu cătănesc, și macar unde spre mărturisiré, și apararé în pricina némului acestuia vr-o cățva deputatuş să să alégă; carora puindu-să dreptaté împotrivă, toate greutățile și stările împotrivă a némului acestuia le vor isprăvi aceia. Și înălțimeî tale ca unului milostiv le vor arăta. Să să milostivască înălțimé sa a da un dar și o mângăiere! Asemine nu numai némului care să plânge și să roagă, care șade în *Banat*, și în ținutul acela care-s vecini cu Țara unguréscă, și cu Ardélul, și la tot némul cel iliricesc; ci și la toate némurile, a monarhii, sau a puteri aceștiia singură stăpânitoare în țară, toate némurile acelé s-au spus plăngerile și greutățile sale înălțimeî tale, nu s-au întors nemângăiată. Pentru aceia némul cel care să roagă, care face mai un milion de oameni, carî cu adevărat așezate în marginile cele mai de pe urmă a mo-

narhieii aceştia, nădăjduşte, cumcă pe dreptate va dobândi dela înălţime ta mângăere. Pentru care cu inimă şi cu suflet credinços, să roagă plecându-să dreptăţi şi mileii înălţimei tale.

Ai Pré Înălţimeii tale umilite şi pururé supuse şi credincoase pré plecate slugi

*Clericul, nemişugul statusului
cătănesc, şi toată obşte țărit
a némului rumănesc din Ardél.*

II.

4004.

Leopold al doilé al Rămilenilor împărat, tot-déuna stăpăn al țării nemțești, al Bohemii şi al Hungarii crai apostolicesc, şi mai tare arhipovăţuitori Austrieii, şi mare prinţip al Ardélului, iprocî, iprocî, iprocî.

Lucrurile cererilor atot némului rumănesc din Ardél noăă într-acesta chip arătate, ca şi némul rumănesc să să arate a fi lăcuitori şi stăpănitóri în țară, şi ca să să întoarcă îndărăt la traiful dinpreună al tutuřor legilor a fiilor țării, de care până acuma s-au arătat a fi fost lipsit, şi lepădat, numai pentru

nedreptaté vremilor; voaă la un loc, și într-o legătură într-acela chip vă le trimitem, ca luându-să din fundament și curgeré sa luminată a articulușului al 6-lé anul 1744. poftele inștanții lor desăvârșit și maii chiar să le cercaț și după ce, direpte legii isprăvind! Noaă cât mai curând să ne arătaț mijlociri folositoare, în ce chip judecata binelui de obște, s-ar avé de grije pentru mai în sus numiții lăcui-torii aii țării. Și să poată a să învrednici la tot traful dinpreună a milelor binelui și însoțirii fiilor țării, cu slobodă deprindere a legii fără deschilininé ritușului, să să însoțască, cu o lege slobodă în vremé viitoare, și aseminé clerișul, a amândurora ritușurilor cu cuviință dé puté trăi, să să aibă de grije; și aseminé și norodul némului rumănesc, cel prost, cu o înțelegere întru lucrurile céle de cinste să să poată deprinde cu mergere înainte.

S-au dat în *Florenția* în marele al nostru ținut al Etrurieii în 18. zile ale lunii luii Maii anul 1791. al împărăției noastre cei rămlenești, iară al țărilor noastre celor de uric al doilé.

Leopold al doilé.

marele prințip al Ardélului.

Sammel d. Teccle, sicrit. mar. prințipat.

la porunca înal. împărat: *Andreii de Șemșei.*

III.

Observările cu care sunt însoțite cele doo traduceri de sub I. și II.

Intru acest protocol al biserici *Brașovului* din Bulgarseghi, s-au scris întru večnica pomenire, ačastă prédélungată jalbă, dela tot némul rumănesc! întru care cei vrednici de cinste prefiraț prin înalte școale și deșteptaț la istoria véculuii celuii dintăi, pă rând până întru acesta vé! tot să vază descălecătoare némului nostru! și creșteré cinstei supt aii noștri crai povățuitoři aī némului rumănesc, care și legé ritușului grecesc între acest ném au înflorit, peste toată țara! până la descălecătoare altor némuri! și mai la urmă și reformati. Dupe care jalbă, prémi-lostivă rezoluție înălțimé sa cu mare poruncă a să cerceta arată! și pentru mai adevărata întărire a némului nostru, s-au scris și la orașul nostru! ca în vremi să să găsească! pin punéré silinții a Dumnéluii arh-staroste și primarius al biserici noastre și al orașului Dumnélui jupănu *Ioan Lebul!* Dar de cucernicul fii al biserici răsăritului cu mare deptare a minți scrisă! Spre mare folos al tot némului rumănesc!

Lasar Chiru.

(L. S.)
de ciară.

In jurul sigilului e scris: In *Brașov* în anul dela Chr. 1792., în luna luii August 10.

I n d e x.

A.

Albrechtsfeld. Ioannes de — 124. 127.

Alexi. Vid. Safta — 295.

Alexiū. Constandinū — 221.

Andreiu. (vezi: Șaguna) 103. 119. 131. 133. 165. 170. 178.
179. 224. 237. 255. 264. 269. 270. 272. 274. 310. 312.

Androne. Andronică + 182. 193. 196. 221. 263. 264. 268.

Anghel. Inochentie — 53.

Ardeleanu. Theodor — 182; *Ardelenū* iun. George G. —
222; ———. Ione 221; *Ardelēnu.* Andreiu — 258.

Arsū. Iosivū — 222.

Atanasiu. 210.

B.

Babeșiu. 215.

Baboî. Ioanne — 183; *Baboie.* Ioan — 85.

Badea. Gheorghe — 182; ———. Radu — 183.

Badianie. 328.

Bădilă. Petru — 48. 50.

Bahū. 44.

Baiulescu. Bartolomeiu — 289.

Băra. Ioan — 121.

Barac. 164. 165; *Barac.* Iosif — 22. 23. 50. 52. 54. 125.
151. 152. 164. 165. 166. 181. 188. 192. 239. 256. 261.
262. 263. 268. 270. 271. 273. 275.

Băranceanu. (vezî: Cătană) 182.

Barbu. Georgie — 241; ———. Nicolae — 199. 200.

Bărbucénũ. Niculae — 221.

Bariț. 17. 31.

Batori. Sighismundus — 327.

Battyáni. 27. 28.

Bella. 325. 333.

Bellissimus. G. — 221.

Bendela. 215.

Benghea. Vasile — 182.

Betleni. Bolfgang de — 327.

Bidleanu. Ioanu — 277.

Bidũ. George — 222.

Blebea. Stanũ — 184.

Bobancu. Gheorghe — 183. 187. 190; ———. Ioan — 183.
188; ———. Ioanne — 182; *Bobancũ.* Ióne — 221.

Boeriu. Georgiu — 258.

Bomban ĩunior. Ione I. — 221; *Bómbânũ.* Ióne — 221;
———. Niculae — 221.

Borcănoae. 187.

Bran. 13. 15. 17. 19; *Branu.* 44; *Bran.* Ioan — 10. 12. 16.
19. 20. 21. 22. 24. 25. 26. 28. 29; *B. I.* 12. 30.

Bratianu. I. — 278. 279.

Bresianũ. Simeon — 221; *Brezan.* G. — 220; *Brezeanu.*
Simione — 181. 183; *Brezénu.* Simion — 187.

Bucșa. Alexandru — 98. 99.

Bueur. 49.

Budina. Ioanne — 182.

Bunea. Moise — 241.

Burbe. George M. — 22. 23. 128; ———. Ioan M. — 22. 23; ———. Ioan Manole — 161; *Burbé.* Gheorghe M. — 34. 38; *Burbea.* Gheorghie — 10; ———. Gheorghe M. — 33. 115. 153; ———. G. M. — 125; ———. Ioan M. — 40.

Burlacu. Gavrilu — 277; ———. Onea — 277.

Buștea. Radu — 182.

Butmăloi. Nicolae — 221; ———. Nicolaă — 182; *Butmăloi.* Pătru — 85; ———. Petru — 182; *Butmăloi.* Petru — 188.

C.

Calină. Wasilie — 221.

Capatina. Gheorghe — 222; *Căpătina.* Dumitru — 222.

Cârligia. Wasilie — 222.

Cârstea. George — 222.

Cârstană. Georghe — (vezî: Cristană) 222.

Cătană. Neculae — 85. 183. 187. 190; ——— junior. Nicolae — 220; ——— alias Bărauceanu. Nicolae (vezî: Bărauceanu) — 182.

Cătianasiă. Ióne — 222.

Ceanțu. Ioannu — 277; ———. Nicolae — 277.

Cepescu. Dimitrie — 47.

Chernea. Ione — 222.

Chiru. Lazar — 351.

Chiuseanu. Nicolaiu — 296.

Cioflec. Gheorghe — 116. 117.

Ciolacu. Bucuru — 277; ———. Costache — 277; ——— David — 277; ———. Vasile — 277.

Ciurcu. Ioan hagi — 222; ———. Ioan h. Gheorghe — 153;
———. Ioanne — 181; ———. N. Th. — 220; *Ciurcul*.
Ioan hagi G. — 187. 200.

Ceca. George — 296; ———. Nicolai — 296.

Colibană. Dumitru — 221; ———. Gheorghe — 221.

Comord. Vasilie — 295.

Corbinus. 328.

Corbu. Ioan — 39.

Cristană. George — 222; ———. Teodoru — 222; ———.
Toodor (veză: Cârstană) — 222.

Crestolovanu. Achim — 296; *Crestoloveanu.* Dumitru — 295;
———. George — 295; ———. Ioan — 296; ———. Va-
silie — 296; *Cristoloveanu.* Nicolau — 257. 258.

Cristurian. George — 311.

Csorba. Ioann — 260.

D.

Dalmata. Luțius — 325; *Dalmatul.* Luție — 328.

Dateo. Damian — 219. 220. 226. 265. 267. 303. 309; *Datcu.*
Dumitru — 301.

Dima. Nicolae — 10. 33. 34. 36. 38. 78.

Doanța. Ioanne — 182. 188. 220.

Dometian. 84. 90. 95. 97.

Domnisor. George. — 295.

Draghieș. Nicolaș — 296.

Drăgus. Ioan — 260; ———. Ioan Petru — 260.

Dumbrava. Filaret — 298. 310, *Dumbravă.* Ioan — 40. 217.
218. 219.

Dumma j. Ioană — 296; ——— s. Ioann — 296.

E.

Emilian. 109.

Erdeli. 65.

F.

Fabricius. Fr. — 232. 235.

Ferdinand I-lea. 5. 328.

Flescheriu. Nestor — 241.

Floré. Neculae — 187; *Florea.* Gheorghe — 183. 221;
——. Ioan G. — 183; ——. Nicolae — 182; ——.
Nicolae G. — 183; —— junior. Nicolae — 221.

Frant Iosif I. 193.

Frant. 15.

Frunzâ. Gheorghe — 221.

Fulea. Ilie — 316; ——. Moise — 85. 86. 87.

Furnica. George — 222; ——. Milu — 223; ——. Oprea
— 221; ——. Radu — 222.

G.

Găitănariu. Nicolaă — 181. 187. 188. 190.

Galten. Iohann — 297.

Gală. Andrei — 182; ——. Stan — 222; ——. Vasilie —
182; ——. Wasilie Dumitru — 222.

Gârnetiu. Radu — 222.

Ghedeoni. 37.

Ghelon. 325. 333.

Gheorghiu. A. — 220; ——. Alecu — 153. 181. 187. 200;
——. Gheorghe — 220.

- Gherman.** 47; ——— Petru — 33. 34. 40. 47. 60. 145. 147.
152. 181. 187.
Ghețj. Ioanes — 327.
Ghimbesanu. Toma — 295.
Ghiula. 325. 326.
Gociămanu. Petru — 221.
Goia. Ioannu — 182; ———. Ione — 222.
Gojdu. 215.
Gontia. Dumitru — 222.
Grindean. Dragici — 277.
Grindu. Iacovu — 220.
Groparu. Andrei — 277; ———. Stoica — 277.

H.

- Haican.** Ioanu — 258.
Haifler. 81.
Hannia. Ioan — 52. 53.
Hoizani. 337.
Hristofor. 330.
Huniades. Iohanes — 328; ———. Iohanes Corvinus — 327.

I.

- Iancoviciu.** Sofroniu — 267.
Iarca. Dumitru — 182. 183.
Ienea. Costandin — 222.
Ieremia. Ione — 222.
Ieroteu. 325.
Ifrimu. 277.
Intiu. Marianu — 316.

Ioan. 277; ———. Gheorghe — 11.

Iojica. B. — 337; ———. Stefan — 327.

Ionasiu. Iuoanu — 220.

Iosif al doilé. 339.

Iosifu. Ioan — 317.

Iuga. 11; ———. Dimitrie — 192; ———. Gheorghe — 38.
119. 120; ———. Ioan — 28. 38. 39. 176.

Ivacicovici. 215.

Izabeli. 329.

J.

Jelacici. 26. 27.

Jipa. (vezi: Zippa) 74. 75. 76. 79. 80; ———. Ioan — 119.
120. 186. 187; *Jippa.* Ioan — 153. 177. 181. 183. 184.
187. 200.

Judele. Sava — 222.

K.

Kendefi. G. — 337.

Klein. Iohann — 293. 297.

Koşutu. 34.

Kotsis. Dimitriu — 316.

Kreisel. Gabriel — 297.

Krestels. 114.

L.

Labesiŭ. Wasilie — 222.

Lacea. 11; ———. Vasilie — 39.

Laser. 215.

Laureanu. 42; *Laurianu.* 12; ———. A. — 30. 31.

Lebul. Ioan — 351.

Leca. Gheorghe — 33; ———. Gheorghe I. — 47; ———. Gheorghie R. — 32. 34. 38. 40. 78. 98. 115. 187. 220. 301. 303. 309; ———. G. R. — 125; ———. Gheorghiu R. — 181; ———. Ioan — 38. 153. 187. 200. 220; ———. Ioanne — 181. 185; ———. Iohann — 161; ———. T. D. — 36; ———. Vasile — 38.

Leopold I. 205. 333. 334. 338. 340.

Leopold al doilé. 349. 350.

Liepeș. Lorandi — 327.

Liouca. Ioan — 296; ———. Nicolai — 296.

Livalam. 337.

Lupană. Wasilie — 222.

Lupu. Fteodor — 260.

Luterius. 329.

M.

Măcelariu. 11; *Macellariu.* Elia — 241.

Măciucă. Dumitru — 222; *Măciucă.* Nicolae — 33. 34. 38. 39. 47. 125. 153. 181. 188. 200. 219. 220.

Maiaru. 216.

Măilată. Petru — 221; *Mălăiatu.* Nicolae — 222.

Majorescu. 12.

Manea. Ioan — 277.

Manega. 21.

Maniu. Dumitru — 183. 221; ———. Gheorghe — 183. 221; ———. Nicolae — 222.

Manole. Ioan — 153. 181; *Manolia.* Ioann — 128; *Manolie.* Ioan — 33. 34. 38. 115. 187. 188. 200. 220.

Manu. Dumitru — 182; ———. Nicolae — 182.

Marianu. Radul — 296.

Martină. Nicolae — 277.

Mateaș. 328; *Mateiaș.* 327.

- Materŭ.** Petru — 182.
Mazâre. Wasilie — 222.
Mazarescu. Rudolf — 221.
Meretiu. George Vas. — 295; ———. Nicolai — 296.
Mesaroși. 27.
Milcioi. Dumitru — 182.
Mincu. Ghiorghe — 33. 47; ———. Gligori — 34. 38. 220;
———. Panaiot — 40.
Misarka. Ioann — 295.
Mitocŭ iunior. Andrei — 222; ——— senior. Andrei — 222;
———. Ione — 221.
Mocioni. Andrei — 215.
Moga. I. — 30.
Moldovanu. 215; *Moldovanu.* Ioanne — 197; ——— iunior.
Nicolae — 223; ——— senior. Nicolae — 223; *Moldo-*
veanu. Nicolai — 295.
Morariu. Gheorghe — 182. 222; ———. Radu — 183.
Moroianŭ. Ione — 222.
Moși. Ioan — 221.
Motola. 253.
Moysi. P. — 313.
Muntean. Ioan G. — 85. 183; *Muntén.* Constandin — 85;
Muntenu. Ioanne — 181; ———. Petru — 222; *Munténŭ.*
Ione — 222; *Muntian.* Ioan G. — 187. 190.
Murgu. Ioan — 221.
Muscalŭ. Petru — 222.

N.

- Nagorzansky.** 163.
Naica. Viacŭteslav — 135; *Nanca.* Viașteslavu — 133.

Navrea. George — 182; ———. Ioanne A. 182; ———. I. A. — 187. 221. 231. 232. 236. 238.

Neagoe. Gheorghe — 221. 223.

Negusiū. George — 222.

Negutiū. — Iosivū — 222.

Nica. Gheorghe — 35. 36. 37. 38.

Nicheforū. Iordache — 221.

Nicolai al Popi I. — 295.

Nicolau. Todor — 221.

Nistor. George — 295; ———. Vasile — 296.

Niță. 277.

O.

Odea. George — 296.

Ogia. Nicolae — 222.

Olahus. Iohanes — 327.

Olteanu. Hristea — 199. 200; *Oltenū.* Hristu — 222.

Orghidan. 11; ———. Georg N. — 220; ———. Rudolf — 28. 38. 39; *Orghidanū.* Dumitru — 222; ———. Gheorghiū — 182; ———. Hristea — 220.

Oroianu. Vasilie — 303. 309.

Oțoțo. Dumitru — 38. 47; *Oțoțoi.* Const. — 183; *Oțoțoiu.* Dumit. — 33. 34.

P.

Pachiei. Gheorghe — 182; *Pachichi.* Gheorghe — 221.

Pădure. Neculae — 153. 181. 187. 221; *Pedure.* Nicolae — 125.

Palatin. Stefan — 15.

- Păligrad.** Dumitru (vezî: Peligrad) — 182; ———. George — 222; ———. Nicolae — 182.
- Pantazi.** 16. 17. 21; ———. Gligorie — 137; ———. Ioan — 15. 33. 34. 38. 39. 47. 114; ———. Ioan I. — 16; ———. Ioh. — 125; *Pantađi.* Grigorie — 115.
- Pantiu.** Nicolae — 221.
- Papp-Szilagy.** Iosifu — (vezî: Szilagy) 223.
- Papuc.** Ioan — 260.
- Părlé.** Vlad — 38. 39.
- Pascu.** Ioanne — 182; ———. Ion — 220; ———. R. I. — 220.
- Pătranu.** Florea — 182.
- Pavel.** 326.
- Pavel.** Petre — 296.
- Peligradu.** Ioan (vezî: Păligrad) — 220.
- Penci.** Ioan — 221.
- Perşenariu.** Gheorghe — 40; ———. Ioane — 182; *Perşinari.* Ion — 220; *Perşinaru.* Ioan — 187.
- Petcu.** Neculae — 38. 39.
- Petric.** 106; *Petric.* Ioan — 34. 40. 47. 48. 57. 58. 60. 61. 62. 72. 73. 109. 145. 191. 317; *Petricu.* D. — 220; ———. Ioan — 33. 112. 147. 190. 192. 220. 279. 283. 286. 287. 288. 291. 318; *Petricu.* Ioanne — 181. 186. 187. 219/220.
- Pire.** Baron — 113.
- Pitişi.** Ione — 221; ———. Andrei — 182. 187. 220; ———. Nicolae — 182; *Pitiş.* Voina — 40; *Pitişchi.* Andrei — 161.
- Polonul.** Cromerus — 325.
- Pop-Zobi.** Ioan — (vezî: Zobi) 221.
- Pop.** Bucur — 38. 40; ———. Ioan — 104; *Popp.* Apostol E.

— 36. 37; ———. Zenoviu hagi Constantină — 118;
———. Nicolau — 221.

Popa. Dragan — 277.

Popasu. I. — 228; ———. Ioanne — 181; *Popassu.* Ioanne — 181. 183. 185; *Popazu.* 12. 13. 31; ———. Const. — 15; ———. Ioan — 4. 15. 33. 34. 40. 42. 46. 57. 58. 60. 61. 62. 66. 80. 82. 131. 132. 134. 137. 138. 148. 149. 150. 166. 170. 171. 172. 173. 180. 187. 214. 216. 227. 279; *Poppassu.* Ioan — 3. 4. 23. 24. 83. 88. 89. 115. 116. 122. 123. 125; ———. Iohann — 46. 161; *Poppazu.* Ioann — 113. 114; ———. Panteliu — 167.

Popescu. Mihail — 95; ———. N. — 257.

Popovici. 21; ———. Andrei — 220; ———. Costantină — 181; ———. Grigorie — 215; *Popovits.* Costandin — 220; ———. Gherasim — 220; *Popovitsi.* H. Pfarrer Nicolai — 295.

Postovariu. Gheorghe — 182.

Prain. 326.

Preda. Ione — 222.

Pricu. Ioan — 221; ———. Nicolae — 221.

Prișcu. Gheorghe — 183, ———. Ioan — 85. 183. 190; ———. Ioanne — 182. 183; ———. bătrînul. Ioan — 183; *Priscu.* Ióne — 222; ———. Radu — 222; *Prischku.* Ioan — 188.

Puju. Vid. Paraschiva — 296.

Pulpasiu. Wasile — 223.

Purcăre iunior. Ióne — 222; *Purcărea.* Antonie — 182; ———. Ione — 221; ——— senior. Ione — 221; ———. Nicolae — 222; *Purcherea.* Anton — 188. 220.

Purvu. Eremia — 296.

R.

Racoți. Gheorghie — 329.

Rainer. 215.

Raiacici. Iosif — 3. 4; *Rajacsich.* Iosif — 2. 3.

Rentia. Ioann I. — 258.

Rhein. Iohann — 297.

Rheindt. D. Sam. — 293; ———. Sam. — 297.

Râsnovană. Nicolae — 221; *Râsnoveană.* Neagoe — 222;
——. Nicolae Neagoe — 222; *Rîșnovean.* I. — 221.

Roman. Andreiu — 260.

Römer. 162.

Romosiană. Ióne — 221.

Roncea. Florea — 221; *Roncă.* Dumitru — 221.

Roska. Vid. Anna — 295.

Rusu. Dumitru — 222; *Kussu.* Stefan — 301. 303. 309.

S.

Săcărea. Costandin — 39; *Săcărean.* 11; *Săcăreanu.* 31;
——. Costantin — 8. 30. 30/31; *Secăreanu.* 114.

Șaguna. 10. 198. 199. 215. 216. 223. 270. 271. 273. 274;
Șaguna. Andrei — 5. 7. 8. 9. 54. 55. 56. 57. 58. 59.
67. 71. 72. 79. 90. 92. 112. 115. 118. 119. 129. 133.
134; ———. Andreiu baron de — 154. 155. 164. 168.
173. 193. 237. 270/271. 273. 282. 288. 298; *Schaguna.*
Andrei — 81. 82. 113. 115.

Samaragiu. Milu — 182.

Săniutia. Ioane — 220; *Seniutia.* Ioan — 225. 226.

Sasu. Ioan — 39. 175. 184. 185.

Secelén. Florea — 258.

Seceni. 27.

Selica. Vasilie — 296.

Șemșei. Andrei de — 350.

Servianu. 216.

Setika. Nokolai — (vezī: Zetika) 295.

Sfeteé. Vasile — 85.

Schnell Fr. — 232. 235. 238; ———. Peter — 252.

Serbanu. Ioann — 295.

Sielarű. Ióne — 222.

Sincoceanu. Iosif — 296.

Șmerlingu. 215.

Spuderca. Dumitru — 221; ———. Ioan — 187; ———.
Ioanne — 182; ———. Ione — 221; ———. Ione
I. — 221; ———. Petru — 182. 183. 187. 221; ———.
Wasilie — 221.

Stamm. Michael — 297.

Stefan. 19. 220. 326; ———. Ióne — 222; ———. Petru —
258; *Stefanu.* Georgiu — 258.

Stinge. Nicolae — 221; *Stinghe.* Dumitru — 182; ———.
Iosif — 220; ———. Nicolae — 182. 221. 222; ———.
Radu — 182. 221. 222; ———. Vasilie — 85.

Stoianű. Dumitru — 182; ———. Nicolae — 222.

Stupariu. Ioan — 296; ———. Vid. Paraschiva — 295.

Șvarțenberg. Carol de — 103. 135.

Szilagy. Iosifu Papp — (vezī: Papp) 223.

T.

Tanasie. George — 222.

Tecce. Samuel d. — 350.

Teclu. Dimitrie — 192; ———. Ioan — 220; ———. Nicolae
— 183. 221.

Teleki. 18.

Terezia. Maria — 339.

Tertielasu. Vid. alui George — 295.

Theolini. Protoghenie Gaudenție Nichita — 324.

Ticmon. Samuel — 326.

Tihutum. (Tuhutum) 333.

Tipei. Ioan — 1.

Todoreanu. Ioann — 296

Toma. 40.

Traian. 324.

Trandafirescu. Constantin — 95.

Triffu. Dumitru — 296.

Tuhutum. (vezi: Tihutum) — 325. 334. 338. 341.

U.

Ursica. Nicolae — 222; *Urzică.* Nicolaă — 182.

V.

Varlam. 84. 90. 95. 97.

Vasile. 277; *Vasilie.* Petre — 296.

Veresî. 177.

Voinescu. Nicolae — (vezi: Woinesco) 10. 177. 181. 187.
200. 219. 220; *Vojnescu.* Nicolaus — 156.

Volghemutu. 44.

Vulpe. Martin — 277.

W.

Wilhelm III. — 219.

Woina. Nicolae — 221.

Woinesco. N. — (vezi: Voinescu) 125.

Z.

Zamfiru. Ióne — 221.

Zanea. Radu — 277; ———. **Stoica** — 277.

Zannescu. N. — 221.

Zetalu. 251.

Zetika. S. George — (vezí: Setika) 295.

Zippa. I. — (vezí: Jipa) 125.

Zobi. Ioan Pop — (vezí: Pop) 221.

Zuținus. 329.

